

پیدائش

Pédáesh

پېدائىش

Pédáesh

© 2023 Wycliffe Bible Translators, Inc.

گۈن بايىلە رەجانك كۆزكىن ٹىمە كەما

Gón Báibalay rajánk kanókén thimay komakká

[Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](#)

Bongéj

بُنگیج

1 Bongéjá, Hodáyá ásmán o zemin addh kortant.
²Zemin bédróshom at o hecchi mán néstat. Taháriá johlánki sarpósh kortagat o Hodáy Ruh ápay sarborá némbál^{*} at.

³Hodáyá gwasht: "Rozhnái bebit" o rozhnái but. ⁴Hodáyá dist ke rozhnái sharr ent, gorghá rozhni cha taháriá jetá kort. ⁵Hodáyá rozhnay nám "róch" kort o taháriay nám "shap". Shap gwast o sohb but. É awali róch at.

⁶Hodáyá gwasht: "Ápáni nyámá kobbahé" bebit ke ápá cha ápá jetá bekant." ⁷Hodáyá kobbah addh kort o kobbahay chéray áp cha sarboray ápán jetá kortant. É kár but. ⁸Hodáyá kobbahay nám "ásmán" kort. Shap gwast o sohb but. É domi róch at.

⁹Hodáyá gwasht: "Ásmánay chéráy áp yakk némagé bebant o hoshki paddar bebit" o anchosh but. ¹⁰Hodáyá hoshkiay nám "zemin" kort o yakjáh butagén ápáni nám "daryá". Hodáyá dist ke é kár sharr but.

¹¹Hodáyá gwasht: "Zemin sabzag beródénit; tohmdárén keshár o nibag dayókén drachk, ke har drachkay bará, áiay jenday tohm mán bebit, áyáni jenday tahray hesábá" o anchosh but. ¹²Zeminá sabzag ródént; tohmdárén keshár o nibag dayókén drachk ke hamok drachkay bará wati tohm mán at, áyáni jenday tahray hesábá. Hodáyá dist ke é kár sharr but. ¹³Shap gwast o sohb but. É sayomi róch at.

¹⁴Hodáyá gwasht: "Ásmánay kobbahá rozhnáén chizz mán bebit ke róchá cha shapá jetá bekantan. É rozhnáén chizz mósom, róch o sáláni nesháni bebant. ¹⁵É, kobbahá nur jórh bebant o zeminá rozhná bekantan" o anchosh but. ¹⁶Hodáyá do mazanén nur addh kort, masterén nuri addh kort ke róchay sará hákemi bekant o kasterén nur shapay sará. Estári ham addh kortant. ¹⁷Hodáyá é nur, ásmánay kobbahá ér kortant ke zeminá rozhná bedayant o ¹⁸róch o shapay sará hákemi bekantan o rozhná cha taháriá jetá

¹ بُنگیج، هُدایا آسمان و زمین آذَّ کرنت.² زمین بیدرۆشم آت و هچى مان نیستأت. تهاريا جهلانكى سرپوش کرتگات و هدائى روه آپى سرپرا نېمال^{*} آت.

³ هُدایا گوشت: "زُنلابى بىبىت" و زُنلابى بوت. ⁴ هُدایا دىست كه زُنلابى شَرات، گوا زُنلى چە تهاريا جتا كرت. ⁵ هُدایا زُنلئ نام "رُوج" كرت و تهارىش نام "شَپ". شَپ گوست و سُهپ بوت. اى انولى رُوج آت.

⁶ هُدایا گوشت: "آپانى نىاما كىنه" بىبىت كه آپا چە آپا جتا بىكىت. ⁷ هُدایا كىبە آذَّ كرت و كُبھى چىرى آپ چە سربۇئى آپان جتا كرنت. اى كاربوبت. ⁸ هُدایا كىنه نام "آسمان" كرت. شَپ گوست و سُهپ بوت. اى دومى رُوج آت.

⁹ هُدایا گوشت: "آسمانى چىرى آپ يك نىمگى بىنت و هُشكى پىزىبىت" و آنچىش بوت. ¹⁰ هُدایا هُشكىيئ نام "زىمِين" كرت و يىچاھ بوتگىن آپانى نام "دريا". هُدایا دىست كه اى كار شَرَّ بوت.

¹¹ هُدایا گوشت: "زىمِين سىزگ بروزىنېت؛ تۇھمادارىن كشار و نىبىگ دىئۆكىن درچك، كه هر درچكىے برا، آيىشى جندىئ تُهم مان بىبىت، آپانى جندىئ تَھرىئ ھسابا" و آنچىش بوت. ¹² زىمِين سىزگ روزىنېت؛ تۇھمادارىن كشار و نىبىگ دىئۆكىن درچك كه هُمُك درچكىے برا وتى تُهم مان آت، آپانى جندىئ تَھرىئ ھسابا. هُدایا دىست كه اى كار شَرَّ بوت. ¹³ شَپ گوست و سُهپ بوت. اى سىئىمى رُوج آت.

¹⁴ هُدایا گوشت: "آسمانى كىبها زُنلابى چىز مان بىبىت كه رُوجا چە شىا جتا بىكىت. اى زُنلابى چىز مۆسىم، رُوج و سالانى نشانى بىبىت. ¹⁵ اى، كىبها نور جۈز بىنت و زىمِين زُنلابى بىكىت و آنچىش بوت. ¹⁶ هُدایا دو مىزىن نور آذَّ كرت، مىسترىن نورى آذَّ كرت كە رُوجچى سرا ھاكى بىكىت و كىسترىن نور شپشى سرا. استارى هم آذَّ كرنت. ¹⁷ هُدایا اى نور، آسمانى كىبها لايى كرنت كە زىمِين زُنلابىن و ¹⁸ رُوج و شپشى سرا ھاكى بىكىت و زُنلابى چە تهاريا جتا بىكىت. هُدایا دىست كە اى كار شَرَّ بوت.

¹⁹ شَپ گوست و سُهپ بوت. اى چارمى رُوج آت.

1:2 Nembál, bezán zemin yá áipay sará chest ent, bale ásmáná bál naent.

1:6 Kobbah, bezán borzén gombodpaymén gerdi.

2:1 نېمبال، بزان زمين يا آپى سرا چىست اىت، بله آسمانا بال نەيت.

6:1 كىبها، بزان بُرزىن كىمبىنېيمىن گىردى.

kanán.” Bráti deljami dátant o góón áyán pa sharri habari kort.

Issopay mark

²² Issop góón wati petay lógay sajjahén mardomán Mesrá nesht. Yakk sad o dah sál omri kort o ²³ Eprámay chokkáni sayomi poshti dist. Manasiy nomáság, Mákiray chokk ham ke péda butant, Issopay kothhá butant.

²⁴ Issopá góón wati brátan gōwشت: “Man meragi án, bale deljam án ke Hodá pa shomay madatá kayt o shomárá cha é molká dém pa hamá molká bárt ke áiyá bárawá góón Ebráhém o Esák o Ákubá sawgendi wártag.” ²⁵ Issopá góón Esráilay chokkán gwasht: “Sawgend bwarét ke wahdé Hodá shomay madatá kayt, mani haddhán cha é jágahá barét góón.”

²⁶ Issop yakk sad o dah sálay omrá mort, gorhá áesh mómyái kort o tábutéá wápént o Mesrá éresh kort.

ایسپے مرک

²² ایسپ کون وتي پتئے لوكے سجھین مردمان مسرا نشت. يك سد و ده سال امری كرت و ²³ اپاتمئے جھکانی سيني پشته ديسن. مَسَيِّئَةُ تُناسِكُ، ماكيرئے چُك هم که پيدا بوتن، ایسپے کُلَا دئیگ بوتن.

²⁴ ایسپا کون وتي براتان گوشت: “من مرگی آن، بله دلجم آن که هدا په شمئي مَدْتَانَتَهِيَتِ و شمارا چه اه مُلکا نېم په هما مُلکا بارت که ایسيه بارثوا گون ابراهيم و اساک و آکوبا سئونگندی وارتگ.” ²⁵ ایسپا گون إسرايلیه چُكَان گوشت: “سُئوگَنِد بُورِيت که وهده هدا شمئي مَدْتَانَتَهِيَتِ، مني هَذَانَ چه اه جاگها بُرِيت گون.”

²⁶ ایسپ يك سد و ده ساله امراءت، گُلَاش مومبایي كرت و تابوتينا واپينت و مسرا ايش كرت.

bekantan. Hodáyá dist ke é kár sharr but. ¹⁹ Shap gwast o sohb but. É cháromi róch at.

²⁰ Hodáyá gwasht: “Áp cha sahdáráni ramán* porr nebant o báli morg, zeminay sarborá, ásmánay kobbahá bál bekantan.” ²¹ Gorhá Hodáyá mazanén daryái sahdár o warh warhén dega sahdár addh kort ke é, wati tahray hesábá ram jór butant o daryáesh porr kort. Hamé paymá warh warhén báli morgi addh kort, áyáni jenday tahray hesábá. Hodáyá dist ke é kár sharr but. ²² Hodáyá é sajjahén barkat dát o gwashtant: “Chokk o bar kanét. Gésh bayán bebéti o daryáyán porr kanét. Báli morg ham zeminá sakk báz bebant.” ²³ Shap gwast o sohb but. É panchomi róch at.

²⁴ Hodáyá gwasht: “Zemin har paymén sahdár péda bekant, áyáni jenday tahray hesábá; dalwatá* beger tán lápkasshén* jánwár o wakshién haywáná, har yakké wati tahray hesábá.” É kár but. ²⁵ Hodáyá zeminay wakshién haywán áyáni jenday tahray hesábá, dalwat áyáni jenday tahray hesábá o zeminay sará lápkasshén jánwár áyáni jenday tahray hesábá róch kortant. Hodáyá dist ke é kár sharr but.

²⁶ Hodáyá gwasht: “Byá ensáná wati jenday dróshomá addhakanén, watishekla kédaryáy máhig, ásmánay morg, dalwat, sajjahén wakshién haywán o lápkasshén jánwárani sará hákemi bekant.”

²⁷ Hodáyá ensán wati sheklá addh kort, wati jenday Hodáí sheklá addhi kort, mardén o janéni addh kortant.

²⁸ Hodáyá á, barkat dát o gwashtant: “Chokk o bar kanét, báz bebéti o zeminá porr kanét o zeminay sará hákemi bekant. Daryáy máhig, ásmánay morg o zeminay sajjahén sorendaháni sará hákemi bekant.”

²⁹ Hodáyá gwasht: “Bechárét, man shomárá zeminay saray hamá sajjahén sabzagána dayán ke tohma kárant o hamá sajjahén drachkána dayán ke baráñesh jenday tohm mán ent. É shomay warák ant. ³⁰ Man zeminay sajjahén haywán, ásmánay sajjahén morg, sajjahén lápkasshén jánwár, bezán hamok sahdár ham pa waráká sabzag dátag.” É kár but. ³¹ Hodáyá wati sajjahén jór kortagén chizz cháretant. Disti ke é kár sakk sharr but. Shap gwast o sohb but. É shashomi róch at.

²⁰ هُدَيَا گوشت: آپ چه سهدارانی رَمَان^{*} پُر بینت و بالی مُرگ، زمینئی سربُر، آسمانئی کُلها بالي بکننت. ²¹ گُلَا هُدَيَا مزبن دریابی سهدار و وَرَّ وَرَّن دگه سهدار آذ کرت که اه، و تی تههئے هسابا رَمَ جَزْ بورتت و دریاباش پُر کرت. همه پئیما وَرَّ وَرَّن بالی مُرگ آذ کرت، آیانی جندی تههئے هسابا. هُدَيَا دیست که اه کار شَرَ بوت. ²² هُدَيَا اه سجھین برکت دات و گوشتنت: ”چُك و بَرَ کنیت. گیش بیان بیت و دریابان پُر کنیت. بالی مُرگ هم زمینا سک باز بینت.“ ²³ شَبَ گوشت و سُهَب بوت. اه پنچمی رُوج آت.

²⁴ هُدَيَا گوشت: ”زمین هر پیشین سهدار پیدا بکنست، آیانی جندی تههئے هسابا؛ دَلَوْتاً“ بگر تان لاپکشین^{*} جانور و وکشین هیوان، هر یکے وتي تههئے هسابا.“ اه کار بوت. ²⁵ هُدَيَا زمینئی وکشین هیوان آیانی جندی تههئے هسابا، دَلَوْت آیانی جندی تههئے هسابا و زمینئی سرا لپکشین جانور آیانی جندی تههئے هسابا جوز کرنت. هُدَيَا دیست که اه کار شَرَ بوت.

²⁶ هُدَيَا گوشت: ”بیا انسانا وتي جندی دروشما آذ کنین، وتي شکلا که دریابی ماهیگ، آسمانئی مُرگ، دَلَوْت، سجھین وکشین هیوان و لاپکشین جانورانی سرا هاکمی بکنست.“

²⁷ هُدَيَا انسان وتي شکلا آذ کرت، وتي جندی هُدَيَا شکلا آذ کرت، مردین و جنینی آذ کرنت.

²⁸ هُدَيَا آ، برکت دات و گوشتنت: ”چُك و بَرَ کنیت، باز بیت و زمینا پُر کنیت و زمینئی سرا هاکمی بکنیت. دریابی ماهیگ، آسمانئی مُرگ و زمینئی سجھین سُرِنَدَهانی سرا هاکمی بکنیت.“ ²⁹ هُدَيَا گوشت: ”بَجَارِيَتْ، من شمارا زمینئی سُرِنَه هما سجھین سبِرگان دَلَان که تهه کارنت و هما سجھین درچکان دَلَان که بَرَانش جندی تهه مان انت. اه شمئي وراك انت.“ ³⁰ من زمینئی سجھین هیوان، آسمانئی سجھین سُرِنَدَهانی سرا هاکمی لپکشین جانور، بَرَان هُمُك سهدار هم په وراكا سبِرگ داتگ.“ اه کار بوت. ³¹ هُدَيَا وتي سجھین جوز کرتن چیز چارتنت. دیستی که اه کار سک شَرَ بوت. شَبَ گوشت و سُهَب بوت. اه ششمی رُوج آت.

20: رَمَ، بَرَان مُچَّى، تَوْلَى، رَمَك.

24: دَلَوْت، بَرَان لوكَنْتَه بَيْ جانور جَزْ که پس و گُرگ.

24: لاپکش، هما جانور که به لَابِ رَادَ رُونت یا راما لَابِ گَرَان انت، چَزَ که مار و گُرچ.

1:20 Ram, bezán mocchi, thóli, ramag.

1:24 Dalwat, bezán lógay dapi jánwár chó ke pas o góó.

1:24 Lápkassh, hamá jánwár ke pa láp ráha rawant yá ráhá lápesh gerrán ent, chó ke már o góó.

2 É paymá ásmán o zemin o é sajjahén chizzáni jórh bayag sarjam but.² Haptomi róchá, Hodáyá hamá kár sarjam kortagatant ke dastá atanti. Wati sajjahén káráni halásia rand, haptomi róchá árami kort.³ Gorhá Hodáyá haptomi róch barkat dát, gisshént o pákén róch námént, chéá ke Hodáyá hamé róchá cha é sajjahén hastiay jórh kanagay kárá arám kort.

Ádam o Hawá

⁴ É zemin o ásmánay kessah at ke jórh kanag butant. Á wahdá ke Hodáwandén Hodáyá zemin o ásmán jórh kortant,⁵ zeminay sará heech drachk o dár narostagat o dhagárán sabzag néstat. Chéá ke tán á wahdá Hodáwandén Hodáyá zeminay sará haw nagwáréntagat o angat ensáné néstat ke zeminá kesht o kesháre bekant.⁶ Bale cha zeminá ápay chammag botkant o sajjahén zeminay saborresh sérap kort.⁷ Hodáwandén Hodáyá cha zeminay hálká mardomé jórh kort, áiy pónzá zenday sáhi damet o é mardom sahdáre but.

⁸ Hodáwandén Hodáyá ródarátiká, Adaná bágé jórh kort o wati addh kortagén mardomi hamodá nádént.⁹ Hodáwandén Hodáyá cha hálká har warhén drachk ródént ke gendagá zébá o baresh waragá wassh atant. Zenday drachk o néki o badiay zánagay drachk bágay nyámá atant.

¹⁰ Pa bágay áp dayagá kawré hastat ke bonzehi Adaná at o cha ódá é kawr chár jáhá bahra but.¹¹ Awali kawray nám Pishón ent ke Hawilayah sajjahén sardhagrá ke sohr o teláhi mán, chahra wárt.¹² Á sardhagráy sohr, sharrén sohré o ódá kóhi bód^o o senge solaymán ham hast.¹³ Domi kawray nám Géhun ent ke Kushay sajjahén sardhagrá chahra wárt.¹⁴ Sayomi kawray nám Dejlah ent ke Áshuray ródarátki gwar o pahnátána tachit o cháromi kawr Parát ent.

¹⁵ Hodáwandén Hodáyá a mardom zort o Adanay bágá jahmenend kort ke bágá ábád bekant o bágay hayálá bedárit.¹⁶ Hodáwandén Hodáyá mardparmán dát ke bágay har drachkay bará waray bwar,¹⁷ bale néki o badiay zánagay drachkay bará mawar. Hamá róchá ke taw wárt, allamá meray.

¹⁸ Hodáwandén Hodáyá gwasht: "Pa mardá tahnáí sharr naent. Man pa áiá, hamdarwarén hamráh o madat kanoké jórha kanán."¹⁹ Hodáwandén Hodáyá cha hálká zeminay saray sajjahén wakshién haywán

2:12 Kóhi bód washbóén tahlagé ke cha drachkéá dara kayt.

آدم و هئوا

⁴ اے زمين و آسمانی کشنه آت که جوڑ کنگ بوتنت. آودا که هداوندین هدایا زمين و آسمان جوڑ کرتنت,⁵ زمينش سرا هچ درچک و دار نرستگات و ڈگاران سبزگ نیستات. چیا که تان آودا هداوندین هدایا زمينش سرا هنور نگوارنگات و آنگ انسانی نیستات که زمينا کشت و کشاره بکت.⁶ بله چه زمينا آپسے چمگ بُنکت و سجهین زمينش سربُش سیزاب کرت.⁷ هداوندین هدایا چه زمينش هاکا مردم جوڑ کرت، آیش پُنزا زندئ ساهی دمت و اے مردم سهداره بوت.

⁸ هداوندین هدایا رُزداتکا، آذنا باگے جوڑ کرت و وقی اَد کرتگین مردمی همودانیتت.⁹ هداوندین هدایا چه هاکا هروڻن درچک رُزدینت که گندگا زینا و بِرِش و رِش و شِش زندئ درچک و نینکی و بدیشے زانگئے درچک باگئے نیاما آنت.

¹⁰ په باکے آپ دئیگا کثورے هستات که بُنھی آذنا ات و چه اوذا اے کثور چار جاها بهرَ بوت.¹¹ اُولوی کثورے نام پیشون انت که هنوبیله سجهین سرڈگارا که سُهر و تلّاهی مان، چهر وارت.¹² آ سرڈگارئ سُهر، شرِین سُهرے و اوذا کوھی بُد و سنگو سلائیمان هم هست.¹³ دومی کثورے نام گیھون انت که کوششے سجهین سرڈگارا چهروارت.¹⁴ سیئمی کثورے نام دجله انت که آشوارئ رُزداتکی گور و پهناتان تچیت و چارمی کثور پرات انت.

¹⁵ هداوندین هدایا آ مردم زُرت و آدئے باگا جهمند کرت که باگا آباد بکت و باگئے هئیالا بداریت.¹⁶ هداوندین هدایا مردم پرمان دات که باگئے هر درچکئے برا ورئے بُر،¹⁷ بله نینکی و بدیشے زانگئے درچکے بِرَا مُنَور. هما رُوچا که تنو وارت، آلما مرئ.

¹⁸ هداوندین هدایا گوشت: "په مردا تهناли شَرْ نهانت. من په آیيا، همدورون همراه و مدت کنکے جوڑ کنان."¹⁹ هداوندین هدایا چه هاکا زمينش سوئے سجهین و کشین هتیوان و آسمانی

kayán."⁶ Perawná gwasht: "Beraw, wati petá hamá paymá kabr kan ke tará sawgendi dátag."

⁷ Gorhá Issop wati petay kabr kanagá shot. Perawnay sajjahén hezmatkár hamáiy hamráh atant. Perawnay lógay masterén mardom o Mesray sajjahén kamásh shotant gó. Issopay lógay sajjahén mardom, áiy petay lógay mardom o áiy brát ham gón atant. Éwaká chokk o ramag o górom Góshená mantant.⁹ Arrábaswár o aspwár ham shotant gó. Sakkén mazanén rombé at.

¹⁰ Wahdé á Ordonay kawray nazzikká Atáday johánz^{*} sar butant, kulkáresh kort o záresh jat. Issopá ódá hapt róchá pa wati petá pors dásht.¹¹ Wahdé óday nendókén Kanhánián Atáday joháná dáshtagén é pors dist, gwashtesh: "Mesrián baláhén porsé dáshtag." Paméshká á jágh ke Ordonay kawray nazzikká ent, á jághay námesh Ábel-Mesráém^{*} kort.

¹² Gorhá Ákubay chokkán hamá paym kort ke petá hokm dáttagatant.¹³ Ákubesh Kanháy molká bort o hamá gárá kabr kort ke Makpélahay dhagará, Mamrehay nazzikká at. Ebráhémá á gár gón dhagará cha Eprun Hittiá bahá zortagat ke kabrestáné bekanti.¹⁴ Cha petay kabr kanagá rand Issop gón wati brátán o gón sajjahén hamráhán ke áiy petay kabr kanagá átkagatant, Mesrá per tarret.

Issop padá brátán deljamia dant

¹⁵ Wahdé Issopay brátán dist ke may pet mortag, gwashtesh: "Agan Issopá kénag delá ent, hamá sajjahén badiáni bérá gipt ke má gón áiá kortagant."

¹⁶ Gorhá áyán pa Issopá kolawé ráh dát o gwashtesh: "Tai petá marká péséh é wasiat kortag: ¹⁷ 'Issopá begwashét ke mani dazbandi ent ke wati brátáni mayár o gonáhán bebaksh ke gón taw badiesh kortag. Wati petay Hodáy bandaháni badián pahell kan.'" Wahdé áyání paygám Issopá sar but, gréti.

¹⁸ Gorhá brát Issopay kerrá átkant o pádáni kaptant o gwashtesh: "Má tai golám én."¹⁹ Bale Issopá gwasht: "Matörés. Man Hodá wa naán.²⁰ Shomay niyat mani táwan dayag at, bale Hodáy niyat nék at. Áiy niyat hamesh at ke bázén mardoméay sáh berakkít. É kár, hamesh ent annun bayagá ent.²¹ Gorhá matörés. Man shomay o shomay chokkáni zaluratán puraha

50:10 Jóhán, bezán kesháráni moshag o dánáni mocch kanagay jágh.

50:11 Ábel-Mesráémay máná ent: "Mesriáni pors".

کایان."⁶ پرئونا گوشت: "بُرُو، وقی پتا هما پئیما کبر کن که ترا سئونگندی داتگ."

⁷ گوا ایسپ وقی پتئے کبر کنگا شت. پرئونے سجهین هزمتکار هم آیشے همراه انت. پرئونے لونکے مسترین مردم و مسیرے سجهین کماش شنت گون.⁸ ایسپیٹے لونکے سجهین مردم، آیشے پتئے لونکے مردم و آیشے برات هم گون آنت. ایوکا چک و مرگ و گورم گوشنا منتت.⁹ آزابه سوار و اسپسوار هم شنت گون. سکین منzin رُمبَه ات.

¹⁰ وهدے آردئے کثرئے نزیکا آتادئے جوڑهانا^{*} سر بوتن، کوکارش کرت و زاریش جت. ایسپا اوذا هپت روچا په وقی پتا پُرس داشت.¹¹ وهدے اوڈئے نندوکین کنهانیان آتادئے جوڑهانا داشتگين اے پُرس دیست، گوشتیش: "مسريان بلاهین پُرس داشتگ، پمیشکا آ جاگه که اُردئش کثرئے نزیکا آت، آ جاگھئی نامیش آبل-مسرايِم^{*} کرت.

¹² گوا اکوئے چکان هما پئیم کرت که پتا هُم داتگ آنت.¹³ آکویش کنهانی مُلکا برت و هما گارا کبر کرت که مکپنهله ڈگارا، ممرهی نزیکا ات. ابراهیمان آگار گون ڈگارا چه اپرون هیتیاها زرتگات که کبرستانے بکتني.¹⁴ چه پتئے کبر کنگا زند ایسپ گون وقی براتان و گون سجهین همراهان که آیشے پتئے کبر کنگا آتکگا آنت، مسرا پر ترت.

ایسپ پدا براتان دلجمی دنت

¹⁵ وهدے ایسپیٹے براتان دیست که مئے پت مُرتگ، گوشتیش: "اگن ایسپا کینک دلا انت، هما سجهین بیدانی بیرا گیپت که ما گون آییا کرتگ آنت."¹⁶ گوا آیان په ایسپا کلخوے راه دات و گوشتیش: "تئی پتا مَرکا پیش اے وسیت کرتگ: ¹⁷ 'ایسپا بگوشتیش که منی ڈبندی انت که وقی براتانی میبار و گناهان پیکش که گون توئ بدلی اش کرتگ، وقی پتئے ہلائے بندھانی بدلیان پھل کن." وهدے آیانی پیچگام ایسپا سریوت، گرتی.

¹⁸ گوا برات ایسپیٹے کرا آتکت و پادانی کپتت و گوشتیش: "ماتئی گلام این."¹⁹ بله ایسپا گوشت: "منزیست. من هُدا و همان. 20 شمئی نیت منی تاوان دنیگ آت، بله هُدایت نیت نیک آت. آیشے نیت همیش آت که بازین مردمیتی ساه برگیت. اے کار، همیش انت اون بئیگا انت.²¹ گوا مترسیت. من شمئی و شمئی چکانی زلورتان پوره کنان." براتی دلجمی داتت و گون آیان په شُری هبری کرت.

10:50 جوڑهان، بزان کشراوی مُشگ و دانایی مُچ کنگئے جاگه.

11:50 آبل-مسرايِم مانا انت: "مسريانی پُرس".

ke wati brátáni shahzádag ent.

27 Benyámin derrók o warókén gorké,
sohbán shekár éra bárt o
bégáhán áwár bahra kant.”

28 É Esráilay dwázdahén kabilah atant o é hamá
habar atant ke áyáni petá barkat dayagay wahdá gón
áyán kortant. Har yakkéárá hamáiy hesábá barkati
dát.

Ákubay mark

29 Nun Ákubá wati chokk chó sój dátant: “Man gón wati mortagén mardomán hawár bayagi án. Mertígkin mrdman hewár bieígi án. Mana meni pét o pírkaní kör, hamá gárá kabr kanét ke Eprun Hittiy dhagárá ent, ³⁰ hamá gárá ke Makpélahay dhagárá, Mamrehay nazzikká, Kanhánay molká ent o Ebráhémá cha Eprun Hittiá gón dhagárá hór bahá zort ke kabrestané bekanti. ³¹ Ódá Ebráhém o áyay jan Sárah kabr kanag butagant, Esák o áyay jan Rebekká kabr kanag butagant o man Lyáh ham hamódá kabr kortag. ³² Dhagár o áyay tahay gár cha Hittián bahá zurag butagant.”

33 Wahdé Ákubá wati chokkáni sój dayag halás kort, nepáday sará wati pádi tachk kortant, goddhí damí kasshet o gón wati mortagén mardomán hawár but.

Ákubay kabr o kapan

50 Issopá watárá petay sará dawr dát, gréti o peti chokket. ² Gorhá hamá dáktar ke Issopay hezmatá atant, Issopá gón áyán gwasht ke mani pet Esráíl mómyái* kanét o áyán Esráíl mómyái kort. ³ É kárá chell róch jat ke inchok wahd pa mómyái kanág allami at. Mesrián haptád róch pa áia pors dásht.

4 Wahdé porsay róch halás butant, Issopá gón Perawney lógay mardomán gwasht: “Agan mani ezzatá kanét, pa manigi gón Perawna habar kanét o begwashéti ⁵ ke mani petá maná sawgend dátág o gwashtag: ‘Man meragi án. Maná hamá kabrá kall kan ke man pa wat Kanhánay molká kótkag.’ Nun maná razá day ke rawán o wati petá kabra kanán o

5 ke wti brátáni shehzadé gínt. ²⁷ Benyáminin dízök o wörökken gírké, súhán shkarai ézter barat o bieígián áwár bér kint.”

28 É Esráilayé dawazhein kibillé ántt o é hma hber ántt ke áyáni pita brékt díthigétheé wéda gón Áyán kint. Hriyikáiar hamáiyé híسابa brékti dat.

آکویش مۆک

29 Nun Ákuba wti çökçöw سوچ داتنت: “من گون وتي مرتígkin mrdman hewár bieígi án. Mana meni pét o pírkaní kör, huma gára kör kintit ke ipuron hieígié dígára ánt, ³⁰ huma gára ke mukkéhmeé dígára, mémhmeé neziéka, káhaneé mülláka ánt o Ibrahimia çe ipuron hieígiá گون dígára hewar beha zort ke kibristanié bkteti. ³¹ Azda Ibrahimia o Áyánié jen sáraé kör kintg botékti, ásak o Áyánié jen riéika kör kintg botékti o men liyah hem mordá kör kintg. ³² Dígára o Áyánié temeté gár çe hieítan beha zor g botékti.”

33 Wéde Ákuba wti çökçöw سوچ díyig hlas krt, npádaté sra wti padi tójek kint, díki dími kintt o گون وti مرتígkin mrdman hewár bot.

آکویش کبر و کپن

50 ایسپاوتاراپتے سرا دئور دات, گریتى وپتى çökçö. ² گزا huma da körter ke eispiéhze hizmata ántt, eispiá گون آیان گوشet ke mani pét Esräíl mómyái* kintt o Áyán Esräíl mómyái krt. ³ É kára çell róch jat ke inchok wahd pa mómyái kanág allami at. Mesrián haptád róch pa áia pors dásht. ⁴ Wéde pírséte róch hlas botent, eispiá گون pírséte لزگéh mrdman گوشet: “اگن مني ازتا kintit, pét menigé گون pírséna hber kintit o békósheti ⁵ ke mani pita maná seuwénd dátg o گوشet: ‘من بىرگى án. Mana huma kibra kíll kint ke meni pét káhaneé mülláka kótkag.’ Nun maná razá dæse ke rówan wti pita kibra kanán o

50:2 Mómyái kanag Mesrián rasmé butag ke mortagén mardomesh darmán jatag o pétkag ke jón magahit o haráb mabit.

2:50 مزمیایی کندگ مسربیانی رسی بوتگ که مرتígkin mrdmish درمان جنگ و پیتکگ که جون مگھیت و هراب مبیت.

o ásmánay sajjahén morg jórkh cortagatant. Nun á sajjahéni marday kerrá áwtant tán bechárit ke bárén mard áyán kojám námán tawára kant. Har náméá ke mardá á sahdár tawár kortant, hamá áyáni nám but. ²⁰ Mardá sajjahén dalwat, ásmánay morg o zemínay wakshién haywán nám per bastant, bale mardá hamdarwarén hamráh o madat kanóké néstat. ²¹ Gorhá Hodáwandén Hodáyá mard gránén wábé sará dát. Mard ke wáb at gorhá Hodáyá áiyay yakk pahlugé kasshet o hálighen jáhi gón góshá porr krt. ²² Hodáwandén Hodáyá cha mardá kasshetagén pahlug janéné kort o janéni marday kerrá áwt. ²³ Gorhá mardá gwasht:

“Nun é cha mani haddhán haddhé o
cha mani góshtán góshté.
É báyad ent janéni gwashag bebit,
chéá ke cha mardéná zurag butag.”*

24 Paméshká mard wati pet o mätá yalahá kant o gón janá hawára bit, gorhá á doén, yakk jesm o jána bant. ²⁵ Ádam o áyay jan, doén luch o jándar atant o áyán sharma nakort.

Gonáh o sezá

3 Már cha Hodáwandén Hodáyá jórkh cortagén á dega wakshién haywánán thagter o cháláktor at. Áiá gón janéná gwasht: “É rástent ke Hodáyá gwashtag bágay hecc drachkay bará mawarét?” ² Janéná gwasht: “Má bágay drachkáni bar o samarán wárta kanén, ³ bale Hodáyá gwashtag ke hamá drachkay bará mawarét ke bágay nyámá ent. Áiá dast ham per makanét. Agan na, merét.” ⁴ Márá gwasht: “Shomá pakká namerét. ⁵ Bale Hodá zánt, hamá róchá ke shomá á drachkay bará warét, shomay chamm pacha bant, shomá Hodáyá paymá bét o nék o badá zánét.”

6 Nun janéná cháret ke á drachkay bar gwashay pa waragá wassh o gendagá zébá ent o pánkár bayagá delwáh. Gorhá áiá cha drachkay barán zort o wárt o wati mardárá ham dáti, ke hamráh ati. Mardá ham wárt. ⁷ Nun doénáni chamm pach butant o zántesh ke má jándar én. Cha enjiray tákán pa wat pósáhákesh dítik.

8 Gwátá ke sar kort, áyán Hodáwandén Hodáyá pádbramsh* eshkot ke bágá gámjanagá at. Mard o áyay

2:23 Asligén Ebráni zobáná, mardén “ish” gwashaga bit o janén “ishá”.

3:8 Pádbramsh, bezán pádtawár.

سجھین مُرگ جڑُّ كرتگ آنتت. نون آسجھیني مردئے كرا آورتنت تان بچاريت که بارتن مرد آيán كجام نامان تشور کنت. هر نامينا که مردا آ سهدار تشور کرتنت، هما آياني نام بوت. ²⁰ مردا سجھين ڈلوت، آسمانئي مُرگ و زمبيئي وکشين هفيان نام پر بستنت، بله مردا همدورين همراه و مدت کنوكے نیست آت. ²¹ گرا ڈاوندين ہڈيا مَد گرانين واس سرادات. مرد که واب آت گرا ہڈيا آيئي بک پهلوگے کشت و هاليکين جاهي گون گوشتا پُر کرت. ²² ہڈاوندين ہڈيا چه مردا کشتنگين پهلوگ جنینے کرت و جنیني مردئے كرا آورت. ²³ گرا مردا گوشت:

“نون اے چه مني ھڈان ھڈے و
چه مني گوشتان گوشتے.
اے باید انت جنین گوشگ بیت،
چنا که چه مردینا زورگ بوتگ.”*

24 پیمشکا مرد وتي پت و ماتایله کنت و گون جانا هوار بیت، گزا آ دونین، يک جسم و جان بنت. ²⁵ آدم و آيئي جن، دونین لوج و جاندر انت و آيان شرم نکرت.

گاه و سزا

3 مار چه ہڈاوندين ہڈائے جڑُّ كرتگين آ دگه وکشين هفيان ٹکنگرو چالاکيرات. آيیا گون جنینا گوشت: “اے راست انت که ہڈيا گوشتگ باگشے هچ درچکے بیما مورتت؟” ² جنینا گوشت: “ما باگشے درچکانی برا و سمران وارت کتني، ³ بله ہڈيا گوشتگ که هدا درچکے برا مورتت که باگشے نیاما انت. آيیا دست هم پر مکنیت. اگن نه، میرت.” ⁴ مارا گوشت: “شما پاک نمرتت. ⁵ بله ہڈا زانت، هما روچا که شما آدرجکشے برا وریت، شمئي چم پچ بنت، شما ھڈائی پیسما بیت و نیک و بدا زانت.”

6 Nun janéná cháret ke á drachkay bar gwashay pa waragá wassh o gendagá zébá ent o pánkár bayagá delwáh. Gorhá áiá cha drachkay barán zort o wárt o wati mardárá ham dáti, ke hamráh ati. Mardá ham wárt. ⁷ Nun doénáni chamm pach butant o zántesh ke má jándar én. Cha enjiray tákán pa wat pósáhákesh dítik.

8 گوانا که سر کرت، آيán ہڈاوندين ہڈائے پادبرمش * اشکت که باگا گام جنگا ات. مرد و آيئي جنا، ونا باگشے درچکانی

23:2 آسلیگین ابرانی زيانا، مردین “ish” گوشگ بیت و جنین “ايشا”.
8:3 پادبرمش، بزان پادتوار.

janá, watá bágay drachkáni poshtá cha Hodáwandén Hodáyá chér dát.⁹ Hodáwandén Hodáyá mard gwánk jat o gwasht: "Kojá ay?"¹⁰ Áiá passaw dát: "Man bágá tai pádrabramsh eshkot o maná torset chéá ke jándar atán, paméshká man watá chér dát."¹¹ Hodáyá gwasht: "Kayá tará gwasht ke taw jándar ay? Taw hamá drachkay bar wártag ke man tará gwashtag mawari?"¹² Mardá gwasht: "Hamá janén ketaw maná dátag, hamájá á drachkay bar maná dát o man wárt."¹³ Gorhá Hodáwandén Hodáyá gón janéná gwasht: "É che káré ke taw kort?" Janéná gwasht: "Márá maná rad dát o man wárt."

¹⁴ Hodáwandén Hodáyá gón márá gwasht:

"Taw ke é kár kortag,
nun taw sajjahén dalwat o
sajjahén wakshién haywánáni nyámá
masterén nálati ay.
Taw wati zenday sajjahén róchán
pa lápkasshokái raway o
tai warák hák o danza bit.

¹⁵ Man taig o janénay nyámá,
tai nasl o janénay naslay nyámá
dozhameni pédá kanán.

Eshiay nasl tai saragá jant o
taw áiay páday punzá* janay."

¹⁶ Hodáyá gón janéná gwasht:
"Man tai chellagiay dardán sakk báza kanán,
taw gón dard chokk pédá kanay.

Tai wáhag pa wati mardá bit o
á, tai sará wájhia kant."

¹⁷ Hodáyá gón Ádamá gwasht:
"Taw wati janay habar gósh dásht o
hamá drachkay bar wárt
ke man tará hokm dáttagat ke cha eshiá mawar,
paméshká tai sawabá zemin nálati ent.

Taw wati zenday sajjahén róchán
pa sakki o sóri cha zeminá wati waráká kasshay.
¹⁸ Zemin pa taw konthag o dhangara kárit o
taw zeminay sabzagána waray.

¹⁹ Gón hédén péschánigé wati naganá waray
tán hamá wahdá ke háká pera tarray,

3:15 Páday punz, bezán páday kunzok.

پُشتا چه هُداوندین هُدايا چیز دات.⁹ هُداوندین هُدايا مرد گوانک جت و گوشت: "كجا ائي؟"¹⁰ آيیا پسشو دات: "من با گا تنتی پادرمش إشكوت و منا تُرست چنایا که جاندر آن، پمیشکا من و تا چیز دات."¹¹ هُدايا گوشت: "كچایا ترا گوشت که تنو جاندر ائي؟ تنو هما درچکئے بروارتگ که من ترا گوشتگ مثوئی؟"¹² ماردا گوشت: "همایا جنین که تنو منا داتگ، همایا آ درچکئے بر منا دات و من وارت."¹³ گواهُداوندین هُدايا گون جنینا گوشت: "اے چه کارے که تنو کرت؟" جنینا گوشت: "مارا منا زَد دات و من وارت."

¹⁴ هُداوندین هُدايا گون مارا گوشت:
"تنو که اے کار کرتگ،
نون تنو سجھین ڈلَوت و
سجھین و کشین هیووانانی نیاما مسترین نالی ائي.

تنو وقتی زندلے سجھین روجان
په لاپکشکایری رئوی و
تئی وراک هاک و دنَز بیت.
من تئیگ و جنیتی نیاما،
تئی نسل و جنیتی نسلی نیاما
ڈُمنی پیدا کان.

إِشْيَى نَسْل تَئِي سِرْگَا جَنْت و
تَنْوَ آيَيْيَى پَادَى پُونْزاً جَنْتَهَ.
¹⁶ هُدايا گون جنینا گوشت:
"من تئی چِلکِیئے ڈردان سک باز کنان،
تنو گون درد چُخ پیدا کشے.

تئی واهگ په وقتی مردا بیت و
آ، تئی سرا واجھی کرت."

¹⁷ هُدايا گون آدمآ گوشت:
"تنو وقتی جنْتِه هِير گوش داشت و
هِما درچکئے بر وارت

که من ترا هُکم داتگ آت که چه ايشیا مئور،
پمیشک تئی سُئُوا زمین نالی انت.

تنو وقتی زندلے سجھین روجان
په سکی و سُزْری چه زمینا وقتی وراکا کشے.
¹⁸ زمین په تنو کشگ و ڈُنگ کاریت و
تنو زمینیت سبِرگان ورئے.

¹⁹ گون هیلین پیشانیگ و تی نگنا ورئے
تان هما وها که هاکا پر تُرئے،
پادئے پونز، بزان پادئے کونڈک.

15:3 پادئے پونز، بزان پادئے کونڈک.

¹⁶ Dán* Esráilay kabilahé bit o
pa wati mardomán ensápa kárit.

¹⁷ Dán rahsará maré bit,
keshkay kashá syahmáré,
aspáni srombán* dhanga jant
ke swár poshtoká bekapit.

¹⁸ Oo Hodáwand! Wadárig án
ke taw berakkénay.

¹⁹ Orosh kanók Jádá angerra kanant,
bale Jád áyáni pádáni punzáni sará birhá* bárt.

²⁰ Ásheray nagan charpa bit,
mahluká sháhi waráka dant.

²¹ Naptáli ázát butagén áské* o
dhawídárén áskaloka kárit.

²² Issop porsamarén anguré,
chammagay lambá baráwarén anguré.
Sháharhi, diwálán sara kapant.

²³ Tirkamán janókán pa zahrnáki áiyay
sará orosh kort o
pa badwáhi tiresh jat.

²⁴ Bale Issopay kamán barjáh mant o
báski mohr o mohkam atant,

Ákubay zórmandén Hodáy dastay barkatá,
Esráilay shepánkay barkatá,

Esráilay taláray barkatá,

²⁵ tai petay Hodáy barkatá, ke tará madata kant,
porwákén Hodáy barkatá, ke tará barkata dant.

Gón ásmánay barkatán, cha borzá,
gón johlánkiay barkatán, cha jahlá o
gón chokdán o gwaráni barkatán
tará barkata dant.

²⁶ Tai petay barkat
cha abadi kóháni barkatán báláter ant,

cha kwahnén jompáni nyámatán géshter ant.
É sarjamá Issopay sará begwárátant,

Issopay péschánigay sará

¹⁶ دان اِسرایيلَي كَبِيلَه بيت و
په وقتی مردمانِ انساپ کاري.

¹⁷ دان رهسرا مارے بيت،
كِشكَيَّه كَشَا سِيمَهارَه،
اسپاني سُرْمبانَ ڈُنگ جنت
که سوار پُشتکا بکييت.

¹⁸ او هُداوندا داراگ آن
که تنو برگيئي.
¹⁹ اُرْش کُنک جادا انگرَ كننت،
بله جاد آياني پاداني پونزانى سرا بیڑَ بارت.

²⁰ اشْرَئِي نگن چِرَب بيت،
مهلوکا شاهي وراک دنت.
²¹ پَتَالِي آزات بوتگين آشکَيَّ و
ڈُولدارتن آسکَلَك کاري.

²² ايُسْپُ پُسْمَريِنْ آنگورَه،
چِمَكَيَّ لَمْبَا بِرَأْورَتِنْ آنگورَه.
شاهَرَي، ديوالان سَرَكَپنَت.

²³ تيركمان جنوكان په زهناکي آييَ سرا اُرْش كرت و
په بدواهي تيش جت.

²⁴ بله ايسُپَيَّ كمان برجاه منت و
باسكى مهُر و مهُكم آنت،
اكوبئي زورمندين هُدائي دستئي بركتا،
إِسْرَايِيلَي شَپَانَكَيَّ بركتا،
إِسْرَايِيلَي تَلَارَئَ بركتا.

²⁵ تئي پئشي هُدائي بركتا، که ترا مدث کنت،
پُرواکين هُدائي بركتا، که ترا برک دنت.
گون آسمانئي بركتان، چه بُرزا،
گون چهلانکيئي بركتان، چه جهلا و
گون چکدان و گورانى بركتان ترا برک دنت.

²⁶ تئي پئشي برکت
چه ابدى کوهانى بركتان بالاتر آنت،
چه کُزْهينين جِمپانى نياماتان گيشرت آنت.
اے سرجما ايسُپَيَّ سرا بِگوارانت،
ايُسْپُ پيشانىگئي سرا

¹⁶ دان آکويي چِكَيَّت نام انت.
^{17:49} سُرْمب، بزان ڈلَوتَي پادئے پنځگ، سُم.
^{19:49} بیٹ بزان تُرِنَدَن اُرْش، همله.
^{21:49} آشک، بزان آفو، آفوگ.

49:16 Dán Ákubay chokkáy nám ent.

49:17 Sromb, bezán dalwatay páday panjag, som.

49:19 Birh, bezán trondén orosh, hamlah.

49:21 Ásk, bezán áhu, áhug.

zahmesh sheddati seláh ant.

6 Hechbar esháni majlesá manendátán,
gón eshán hamdiwán mabátán,
ke cha wati hezhmá mardomesh koshtagant o
pa wati delwasshiá sándhesh* lang kortagant.

7 Nálat bát esháni trondén hezhmá,
esháni berahmén kahrá.
Ákubay molká yakk yakkesha kanán,
Esráilay molká sheng o sháng.

8 Oo Yahudá! Tai brát tará názénant,
tai dast dozmenáni gotthá sakka bit,
tai petay chokk tai démá kóndhana kapant.

9 Yahudá shéri gollorhé.
Oo mani chokk! Taw cha shekárán átkagay.
Yahudá chó sherá srápa kant,
chó mágadén shérá kamina kant.
Kai majál ent ke pádi bekant?

10 Bádsháhi asá cha Yahudáy dastá narawt o
hákemiyaz dazlatth cha áiyá pádáni
démá dura nabít
tán hamá wahdá ke asligén wáhonda kayt o
kawm áiyá parmánbardára bant.

11 Á wati hará anguri drachkéá bandit o
korragá gechéní sháharhéá,
wati póshekán gón sharábá shódit,
wati pocchán gón anguray hóná.

12 Áiyá chamm cha sharábá sohrtera bant o
dantán cha shirá espétter.

13 Zebulun tayábdapá jahmenenda bit,
pa bójigán bandené* bit o
simsari tán Sayduná sara bit.

14 Issákár zórmandén haré
ke doén tangáni* nyámá tachk ent.

15 Gendit ke áramjáh sharr ent o zemin wassh,
wati baddhá pa bárá éra dant o
pa bigáriá tayára bit.

زَمْهِشْ شِدْتَى سِلَاهْ آنَتْ.
٦ هَچْبَر إِشَانِي مُجَلْسَا مِنْدَاتَانْ،
گُون إِشَانْ هَمْدِيُونْ مَبَاتَانْ،
كَهْ چَهْ وَتِي هَمْمَاهْ مَرْدِمَشْ كُشْتَكَأَنْتْ و
پَهْ وَتِي دُلُوْشَا سَانْدِشْ لَنْكَ كُرْتَكَأَنْتْ.
٧ نَالْتْ بَاتْ إِشَانِي تُرْنِيَنْ هَمْمَاهْ،
إِشَانِي بِيَهْمِينْ كَهْراً.
اَكْوَبَيْهْ مُلْكَا يَكِي يِكِشْ كَانْ،
إِسْرَائِيلَيْهْ مُلْكَا شِنْكَ وَشَانْكَ.
٨ او يَهُودَا! تَئِي بَرَاتْ تَرَا نَازِتَنْتْ،
تَئِي دَسْتْ دَثْمَانِي گَلْكَ سَكْ بَيْتْ،
تَئِي بَتْ چُكَ تَئِي دِيْمَا كَوْنِدَانْ كَبِنْتْ.
٩ يَهُودَا شِيَرِي گَلْكَهْ.
او منِي چُكَا! تَوْ چَهْ شَكَارَانْ آنَكَّهْ.
يَهُودَا چُزْ شَيْرَا شِرَابْ كَنْتْ،
چُزْ مَادِكَنْ كَهْ شَيْرَا كَهْمِينْ كَنْتْ.
كَيْيَيْهْ مَجَالِنْتْ كَهْ يَهُودَيْهْ دَسْتَنَرْتَ و
١٠ بَادِشَاهِيَيْهْ اَسَا چَهْ يَهُودَيْهْ دَسْتَنَرْتَ و
هَاكِمِيَيْهْ ذَلِكَ چَهْ آيَيْهْ پَادَانِي دِيْمَا دَوْنِيَتْ و
تَانْ هَمَا وَهَدَا كَهْ اَسْلِيَيْكِينْ وَاهْنَدَ كِيَتْ و
كَوْنْ آيَيْهْ بَرْمَانِبَدَارِ بَنْتْ.
١١ اَوْتِي هَرَا انْگُورِي درِچِكِيَا بَنْدِيتْ و
كُرْكَاهَيْكِيَيْنِي شَاهِيَنْ،
وَتِي پُوشَاكَانْ گُون شَرَا شَزُودِيتْ،
وَتِي پُچَانْ گُون انْگُورِي هَوْنَا.
١٢ آيَيْهْ چُمْ چَهْ شَرَا بَا سُهْرَتَرِ بَنْتْ و
دَنْتَانْ چَهْ شَيْرَا اِسْيِتَتْرِ.
١٣ رَبُولُون تَيَابَنْدِيَا جَهْمَنْتَدِ بَيْتْ،
پَهْ بَزِيجَانْ بَلْدِنْيَهْ بَيْتْ و
سِيمْسِري تَانْ سَيْدُونَا سَرَبِيتْ.
١٤ اِسْتَاكَرِ زَرْمَنْتَنِ هَرَسْ
كَهْ دُونِنْ تَنَكَانِي نِيَامَا تَچَكَ اِنْتْ.
١٥ گَنْدِيتْ كَهْ اَرَامِجاَهْ شَرَانْتْ وَزَمِينْ وَشْ،
وَتِي بَلْدَاهْ بَارَا اَيَرْ دَنْتْ و
پَهْ بَيْگَارِيَا تَيَابَنْدِيَا بَيْتْ.

49:6 Sándh, bezán zórmandén narén gók yá gámésh.
49:13 Banden, bezán tayáby hamá jágh ke bójiga óshtant.
49:14 Tang, bezán har yá oshteray báray yakk némagé.

6:49 سَانْدَهْ بَارَانْ زَرْمَنْتَنِ نِرَنْ گَوكَ يَا گَامِيشْ.
13:49 بَنْتَنْ، بَرَانْ تَيَابَنْدِيَا هَما جَاهَهْ كَهْ بَوْجِيَّهْ اَوْشَتَنْ.
14:49 تَنَكَ، بَرَانْ هَرِيَا اَشْتَرَيَهْ بَارِيَهْ يَكْ تَيَمَّغَهْ.

chéá ke cha hameshíá zurag butagay.
Taw háké ay o
padá háká pera tarray.”

²⁰ Ádamá wati janay nám Hawáy* kort, chéá ke á, sajjahén mardománi mát ent. ²¹ Hodáwandén Hodáyá, pa Ádam o áiyá janá, cha póstá póshekájorh kort o gwará dátant.

²² Hodáwandén Hodáyá gwasht: “Nun ensán may payméné jórh butag o nék o badá zánt, chó mabit ke wati dastá shahár bedant o zenday drachkay bará bezurit o bwárt o táni abad zendag bebit.” ²³ Gorhá Hodáwandén Hodáyá á cha Adanay bágá dar kort ke zeminay sará kesht o keshár bekant, hamá zemin ke cha áiyá háká á jórh kanag butagat. ²⁴ Ensánay gallénagá rand, pa zenday drachkay ráhay bandagá, Hodáyá Adanay bágay ródarátki némagá karrubi* óshtráréntant o anchén ásgwárén zahmé ham éri kort ke har némagá chahria wárt.

چِنَا كَهْ چَهْ هَمْشِيَا زُورَگَ بوْتَگَهْ.
تَئُو هَاكَهْ اَتَيَهْ و
پَدا هَاكَاهْ بَرَتَهْ.”

²⁰ آدما وَتِي جَنْهَنْيَهْ نَامْ هَوَأَ كَرْتْ، چِنَا كَهْ آ، سَجَّهِنْ مَرْدَمَانِي مَاتِ إِنْتْ. ²¹ هُدَاوِنْدِينْ هُدَايَا، پَهْ آدَمَ وَآيَيْهْ جَنَا، چَهْ پَوْسَتَا پَوْشَاكَ جَوْزَ كَرْتْ وَگُورَا دَانَتْ.

²² هُدَاوِنْدِينْ هُدَايَا گَوْشَتْ: “نَون إِنسَانْ مَيْهَنْيَهْ جَوْزَ بوْتَگَ وَنيَكَ وَبَدا زَانْتْ، چَزْ بَيْتَ كَهْ وَتِي دَسْتَا شَهَارَ بَدَنْتْ وَزَنْدَهْ درِچَكَهْ بَرَا بَزُورِتْ وَبَوارَتْ وَتَانْ أَبَدَ زَنْدَكَ بَيْتْ.” ²³ كَوْنَ هُدَاوِنْدِينْ هُدَايَا آَچَهْ آَذَنَتْ باَگَاهْ كَهْ زَمِينَيْهْ سَرا كَشَتْ وَكَشَارَ بَكَنْتْ، هَمَا زَمِينَ كَهْ چَهْ آيَيْهْ هَاكَاهْ جَوْزَ كَنْكَ بَوْتَگَهْ. ²⁴ إِنسَانَيْهْ گَلَيْنِيَكَا رَنَدَ، پَهْ زَنْدَهْ درِچَكَهْ رَاهَهْ بَنَدَگَاهْ هُدَايَا آَذَنَتْ باَگَاهْ رَوْدَرَانِكَيْهْ تَيَمَّكَا كَرْبَوَيْهْ * اَوْشَتَرَتِنْتَنْ وَآجَيْنَ آَسَغَوارِنِ زَهَمَهْ هَمْ اَيَرِي كَرْتْ كَهْ هَرَ نَيمِنَگَا چَهْرَيَهْ وَارتْ.

كَائِنْ وَهَابِيل

4 4 Ádamá, gón wati jan Hawáyá wapt o wáb kort o Hawáy láp porr but o Káen péda but. Hawáyá gwasht: “Cha Hodáwanday barkatá, maná mardéñchokké butag.” ² Randá Hawáyá Káenay brát, Hábil péda kort. Hábilá shepánkia kort o Káená dehkáni.

³ Kammé wahdá o rand, Káená cha wati dhagáray bar o samarán pa Hodáwandá thékié áwort. ⁴ Hábilá ham cha wati ramagay pasáni awali chokkán lahtén kosht o áyáni pigi góshá zort o pa Hodáyá théki áwort. Hodáwandá Hábil o áiyá théki pasond butant, ⁵ bale Káen o áiyá théki áiyá pasond nabutant. Káen sakk zahr gept o démi tahár but.

⁶ Hodáwandá gón Káená gwasht: “Chéá zahr ay? Chéá tai dém tahár ent? ⁷ Agan taw sharrén kár bekanay, tai hayálá kabul kanaga nabay? Bale agan taw sharrén kára nakanay, gonáh tai darwázagay poshtá óshtrátag o tai randá kaptag. Taw báyad ent gonáhay sará báládast bebay.”

⁸ Káená gón wati brát Hábilá gwasht: “Byá dhagáray sará rawén.” Dhagárá ke shotant, Káená wati brát Hábilay sará orosh kort o koshti. ⁹ Gorhá Hodáwandá gón Káená gwasht: “Tai brát Hábil kojá ent?” Áiyá gwasht: “Nazánán. Záná man wati brátay negahpán

آدَمَ، گُون وَتِي جَنْ هَفْوَلِيَا وَبَتْ وَوابَ كَرْتْ وَهَوَائِيَهْ لَابْ
پَرَّ بَوتْ وَكَائِنْ بَيَدا بَوتْ. هَنْوَلِيَا گَوْشَتْ: “چَهْ هُدَاوِنْدَهْ
برَكَتَا، مَنَا مَوْدِنْ چَكَّهْ بَوتَگَ.” ² رَنَدَ هَنْوَلِيَا كَائِنَتْ بَرَاتْ، هَابِيل
بَيَدا كَرْتْ. هَابِيلَا شَيْنَكَيْهْ كَرْتْ وَكَائِنَا دَهْكَانِيَهْ.

³ كَمَسَهْ وَهَدَا وَرَنَدَ، كَائِنَا چَهْ وَتِي جَهْلَرَيْهْ بَرَوْ سَمَرَانَهْ هُدَاوِنْدَا⁴ ٹَيْكِيَهْ آورَتْ. ⁴ هَابِيلَا هَمْ چَهْ وَتِي رَمَگَيْهْ پَسَانِي اَولَى چُكَانَ⁵ لَهَتِينَ كَشَتْ وَآيَانِي بَيَيْكَيْهْ گَوْشَتْ رُزَتْ وَپَهْ هُدَايَا ٹَيْكِيَهْ آورَتْ.⁶ هُدَاوِنْدَا هَابِيلَ وَآيَيْهْ ٹَيْكِيَهْ پَسُندَ بَوْتَنْتَ، ⁵ بَلَهْ كَائِنْ وَآيَيْهْ ٹَيْكِيَهْ آيَيَا پَسُندَنِوْتَنْتَ. كَائِنَ سَكَرَهَيْتْ وَديَمِيَهْ تَهَارَ بَوْتَ.

⁶ هُدَاوِنْدَا گُون كَائِنَا چَهْ وَتِي بَرَاتْ هَابِيلَا گَوْشَتْ: “چِنَا زَهَرَ اَيَهْ؟ چِنَا تَشِيَهْ دَيْمَهْ تَهَارَ اِنْتَ؟ ⁷ اَكَنْ تَئُو شَرَيْنَ كَارَ بَكَنْتَ، تَئِي هَيَالَا كَيُولَ كَنْكَ نَبَشَتْ؟ بَلَهْ اَكَنْ تَئُو شَرَيْنَ كَارَ نَكَشَتْ، كَاهَ تَئِي دَرَوازَگَهْ پَشَتَا اَوْشَتَرَگَهْ وَتَئِي رَنَدَا كَپَتَگَ. تَئُو بَيَادِ اِنْتَ گَنَاهَهْ سَرَا بَالَادَسَتْ بَهَشَتْ.”

⁸ كَائِنَا گُون وَتِي بَرَاتْ هَابِيلَا گَوْشَتْ: “بيَا ڈَگَارَيْهْ سَرَا رَئُونَنْ.” ڈَگَارَا كَهْ شَتَنَتْ، كَائِنَا وَتِي بَرَاتْ هَابِيلَهْ سَرَا اُرْشَ كَرْتْ وَكُشتَيْهْ.⁹ گَرَا هُدَاوِنْدَا گُون كَائِنَا گَوْشَتْ: “تَئِي بَرَاتْ هَابِيلَ کُجَا اِنْتَ؟”

20:3 هَوَائِيَهْ مَانَا زَنَدَ اِنْتْ.
24:3 كَرْبَوَيْهْ، آسَمَانِي مَهْلُوكَهْ كَهْ باَنْزِلَشِ بَرَوْ هُدَائِيَهْ تَهَشَتْ چَبَ وَچَاجِرَدا اَنَتْ.

án?”¹⁰ Hodáwandá gwasht: “Taw che káré kort? Tai brátay hón cha zeminá góñ man peryát kanagá ent.¹¹ Nun taw nálatié ay. Cha é zeminá darpadar kanaga bay ke dapi pa tai brátay hónay ér baragá pach ent, hamá hón ke cha tai dastá réchag butag.¹² Wahdé zeminá kára kanay, zemin pa taw bara nayárit o taw, jaháná darpadar o béaráma bay.”

¹³ Káená góñ Hodáwandá gwasht: “Mani sezá cha mani saggobardáshá dhannent,¹⁴ maróchi tawmaná cha é sarzeminá gallénay. Man cha tai bárgáhá gára báán. Jaháná darpadar o béaráma báán o harkas ke góñ man dhíkk bwárt, maná koshit.”¹⁵ Hodáwandá góñ áiá gwasht: “Chosha nabít. Harkas ke tará bekoshit, áiá sezá hapt saria *bit.” Gorhá Hodáwandá Káenárá nesháné per kort tánke agan kasé góñ áiá dhíkk bwárt, makoshiti.¹⁶ Káen cha Hodáwanday bárgáhá dar but o Adanay ródarátiká, Nódai sardhagárá nesht.

Káenay nasl o padréch

¹⁷ Káená góñ wati janá wapt o wáb kort o áiay janay láp porr but o cha áiá Hanuk námén chokké péda but. Káen shahré addh kanagá at o shahray námi wati mardénochokkay námay sará Hanuk kort.¹⁸ Cha Hanuká Irád péda but, cha Irádá Mehuyáil, cha Mehuyáilá Metusháil o cha Metusailá Lamék.

¹⁹ Laméká dojan gept, awaliaynám Ádahat o domiay Zellah.²⁰ Cha Ádahá Yábál péda but. Yábál, hamá mardomán pet at ke gedánnent atant o dalwatesha dásht.²¹ Yábálay brátay nám Yubál at. Yubál, chang* o nal janókáni pet at.²² Cha Zellahá, Tubál-Káen péda but ke brenj o ásenay warh warhén awzár o sámánáni addh kanók at. Tubal-Káenay goháray nám Nahmat.

²³ Laméká góñ wati janán gwasht:

“Oo Ádah o Zellah! Mani tawará gósh dárét.
Oo Lamékay janán! Mani gappán gósh dárét.
Yakk mardéá maná thappig kort o man á kosht,
warnáén mardé ke maná thappigi kortagat.
²⁴ Agan Káenay bér hapt sari geraga bit,
Lamékay bér haptád o hapt sari geraga bit.”

4:15 Hapt sari, bezán hapt barábar, hapt randá, hapt haminchok.

4:21 Chang Esráiliáni kerrá simmi sázé.

آییá گوشت: “زانا من وتى براتئى نگهپان آن?”¹⁰ هُداوندا گوشت: “شو چه کاره كرت؟ شئى براتئى هون چه زمينا گون من پرييات كنكا انت.¹¹ نون تشو نالتيي ائى، چه اى زمينا دېرپار كنگ بئى كە دېپى پە تئى براتئى هونتى ايبر بىك پچ انت، هما هون كە چە تئى براتئى دسترا رىچگ بوتگ.¹² وهل زمينا كازكىنى، زمين پە تئو بىر نئياريت و تئو، جهانا دېرپار بى آرام بئى.”¹³ كايانا گون هُداوندا گوشت: “منى سزا چە منى سگَ و بىداشتا دَن انت,¹⁴ مروچى تئو منا چە اى سززمينا گلېنىي. من چە تئى بارگاها گازبان. جهانا دېرپار بى آرام بان و هركس كە گون من ڏيک بوارت، منا گوشىت.”¹⁵ هُداوندا گون آيىا گوشت: “چُش نېيت. هركس كە ترابكىشىت، آيىش سواھپ سرى* بىت.”¹⁶ گرا هُداوندا كاشتارا نشانى پر كرت تانكە اگن كىس گون آيىا ڏيک بوارت، مكشىتى. 16 كايان چە هُداوندى بارگاها دربوت و آدنى رۇدراتاكا، نۇدئى سرڈىگارا نشانت.

كائىشى نسل و پىرىچ

¹⁷ كايانا گون وتى جانا وپت و واب كرت و آيىش جىئى لاب پىر بوت و چە آليا گونوك نامين چۈك پىدا بوت. كاين شەھە آذى كىنا ات و شەھە نامى وتى بچىئى نامى سرا ھونك كرت.¹⁸ چە ھۇنكىرا ايراد پىدا بوت، چە ايرادا مەھويايىل، چە مەھويايىلا مەتىشايىل و چە مەتىشايىلا لمىك.

¹⁹ ىمېنكا دو جن گپت، ائولىيە نام آده آت و دومىئى زەل.²⁰ چە آدھا يابال پىدا بوت. يابال، هما مردمانى پت ات كە گدان بند آنتت و دلۇش داشت.²¹ يابالىش براتئى نام يوبال ات، يوبال، چىنگ* و نىل جىنۋانى پت ات.²² چە زەلە، تو بال كائين پىدا بورت كە بىزنج و آسىنى و ئۆزىن ئاوزار و سامانانى آذى گونك آت. تو بال كائىشى كەوارىش نام تەھمە آت.

²³ ىمېنكا گون وتى جنان گوشت:
او آده و زەلە منى تئوارا گوش دارىت.
او ىمېكىش جنان! منى گپان گوش دارىت.
يىك مرديا منا ئىپىگى كرت و من آكُشت.
و زىنائىن مردے كە منا ئىپىگى كرتگا ات.
²⁴ اگن كائىشى بىر ھېت سرى گرگ بىت.
لىمكىسى بىر ھېتاد و ھېت سرى گرگ بىت.”

15:4 ھېت سرى، بىزان ھېت بىرلىر، ھېت زىدا، ھېت ھەمېنچك.

21:4 چىنگ إسرايلىلارنى كىزا سىمى سازى.

É mani námay sará o
mani pet o pirokay námay sará
bezán Ebráhém o Esákay námá zánag bátant o
zeminay sará sakk báz bátant.”

¹⁷ Wahdé Issopá dist ke mani petay rástén dast Eprámay sará ent, wasshi nabut. Petay dasti gept ke cha Eprámay sará duri bekant o Manasiy sará éri bekant.¹⁸ Gón petá gwashti: “Mani pet! Chó makan. Mani awali chokk esh ent. Wati rástén dastá eshiy sará ér kan.”¹⁹ Bale petá namannet, gwashti: “Mana zánán, mani chokk! Zánán. Cha masteréná ham kawmé addha bit o á ham mazanén mardomé bit, bale kasterén brát cha áiá masterén mardomé bit o kasterénay chokk o nomásag báz kawma bant.”

²⁰ Gorhá áróchi Ákubá Issopay mardénochokk barkat dátant, gwashti:

“Bani Esráil barkat dayagay wahdá tai námá gipt:
‘Hodá tará chó Epráem o Manasiá kanát.’”

É dhawlá Ákubá Epráem cha Manasiá démáter kort.

²¹ Esräilá góñ Issopá gwasht: “Man hamé zuttána merán, bale Hodá góñ shomá góna bit o shomárá shomay pet o pirokáni molkápera tarrénit.²² Nun man tará cha tai brátán géshtera dayán. Hamá kóhestagá tará dayán ke man wati zahm o tirkamáray sará cha Amurián geptag.”

Ákub wati chokkán barkata dant

49 Ákubá wati chokk gwánk jat o gwashtant: “Yakjáh bét, man shomárá gwashán ke áyókén róchán ché bit.

² Yakjáh bét o gósh dárét,

oo Ákubay chokkán!

Wati pet Esräilay habarán gósh dárét.

³ Oo Ruben! Taw mani awali chokk ay,

mani wák o twán ay,

mani mardánagiay awali neshán ay,

marháh o zóray shán ay.

⁴ Chó ápá bélágám ay,

master nun taw namánay,

ke wati petay nepádán, mani gandalán

sar kaptay o

palitet kortant.

⁵ Shamun o Láwi brát ant,

اى منى نامئى سرا و
منى پت و پېرىڭئى نامئى سرا
بىزان إبراهيم و إساكئى ناما زانگ باتنت و
زمىنئى سرا سك باز باتنت.”

¹⁷ وھىءى ايسپا دىست كە منى پتىزى راستىن دست اپرائىمەت سرا انت، وشى نوبت. پتىزى دستى گپت كە چە اپرائىمەت سرا دوري بىكت و مەسىئى سرا اتىرى بىكت.¹⁸ گون پتا گوشتى: “منى پت! چۈز مكن. منى ائولى چىك ايش انت. وتى راستىن دستا ىشىئى سرا اتىرى كن.”¹⁹ بله پتا نەتىت، گوشتى: “من زانا، منى چىك! زانا. چە مسترىندا ھەم كەۋەم ئۆز بىت و آھ مەزىن مەرمىد بىت، بله كەسترىن برات چە آيىا مسترىن مەرمىد بىت و كەسترىتىئى چىك و نەمساگ باز كەۋەم بىت.”²⁰ گرا آرۇچى آكوبا ايسپا مەدين چىك بىكت داتنت، گوشتى:

“بني إسرائيل بركت دئىگىتى و هذا تئىي ناما گىپت:
‘هذا ترا چۈز اپرائىم و مەسىيا كىات.’”

اى ڈولوا آكوبا اپرائىم چە مەنسىيا دىنماڭىر كرت.

²¹ اسرايللا گون ايسپا گوشت: “من هەم زوتان مەران، بله ھۇن شما گون بىت و شمارا شەمئى پت و پېرىڭانى مۇلکا پە تۈرىنىتىت.²² نون من ترا چە تئىي بىراتان گىشتىر دىيان. ھما كۆھستگاترا دىيان كە من وتى زەم و تېرىكمانى سرا چە آموريان گېتىگ.”

آكوب وتى چىكان بركت دنت

49 آكوبا وتى چىك گوانك جت و گوشتىت: “يىكجاھ بىت، من شمارا گوشان كە آيۇكىن رۇچان چە بىت.

² يىكجاھ بىت و گوش دارىت،

او آكوبىشى چىكان!

وتى پت اسرايللەيە هېران گوش دارىت.

³ او روبن! نۇن منى ائولى چىك ائى،

منى واك و تۇن ائى،

منى مەدانگىئى ائولى نشان ائى،

مەزەھ و زۇرىئى شان ائى.

⁴ چۇ آپا بىللىگام ائى،

مسىتر نۇن نەمانىئى،

كە وتى پتىزى نپادان، منى گىنللان سر كېتىتى،

پلىيت كرتنت.

⁵ شەمون و لاوى برات آنت.

سیئت

nepáday sará nesh. ³Gón Issopá gwashti: "Porwákén Hodá Kanhánay molká, Luzay shahrá mani démá záher but. Maná barkati dát o ⁴gón man gwashti: 'Man tará porsamara kanán o tai nasl o padréchá sakk báza kanán. Man tará kawmáni rombé jórha kanán o é sardhagrá cha taw o rand tai nasl o padréchárá dayán ke tán abad hamáyáni melkat bebit.' ⁵Nun tai é doén mardéchokk maniga bant, hamé chokk ke cha mani edá, tai kerrá áyagá pésar Mesray molká péddá butagant. Epráém o Manasi maniga bant, anchó ke Ruben o Shamun manig ant. ⁶Tai cha eshán o randteri chokk taiga bant, bale wati brát Epráém o Manasiy námay sará pajjáh áraga bant o hamé brátáni námay sará mirásesa rasit. ⁷Wahdé man cha Paddáná per tarrágat atón o Eprátay rasagá angat kammé ráh pasht kaptagat, ráhá, Kanhánay molká Ráhílay markay sók mani sará kapt. Man Ráhíl hamódá Eprátay ráhá kabr kort." Eprát Bayt-Lahem ent.

⁸Wahdé Esráilá Issopay chokk distant, jostí kort: "É kay ant?" ⁹Issopá gwasht: "É mani chokk ant, Hodáyá hamédá maná dáttagant." Esráilá gwasht: "Mani kerrá byáresh ke barkatesh bedayán."

¹⁰Esráilay chamm cha piriá nezór atant o sharr maymia nakort. Paméshká Issopá wati chokk áiyazzikká bortant o Ákubá, Epráém o Manasi chokket o goláésh kortant. ¹¹Esráilá gón Issopá gwasht: "Maná é omét nabutag ke padá tará gendán, bale Hodáyá tai chokk ham maná pésch dáshtant."

¹²Nun Issopá chokk cha Esráilay kotthá kenzéntant o sari pa adab jahl kort. ¹³Issopá doén chokk zortant, Epráémí wati rástén némagá o Esráilay chappén némagá kort. Manasii wati chappén némagá o Esráilay rástén némagá kort. Wati petay nazzikká bortanti. ¹⁴Bale Esráilá wati rástén dast chappén némagá shahár dát o chappén dast rástén némagá. Rástén dastí Epráymie sra aír kort, bél türkéskertá. Chappén dasti Manasiy sará ér kort, bell toré kaster at. Chappén dasti Manasiy sará ér kort, bell toré awali chokk at.

¹⁵Ákubá Issop barkat dát o gwashti:

"Hamá Hodá ke mani pet o pirok
Ebráhém o Esáká áiyaz ráh zortag,
hamá Hodá ke cha mani pédáeshá beger
tán maróchi mani negahpán butag,
¹⁶hamá préshtag ke maná cha har
táwáná rakkéntagi,
é chokkán barkat bedayát.

نپادئے سرا نشت. ³گون ایسپا گوشتی: "پُروکین هُدَا کنهانشے مُلکا, لوزَتْ شهرا منی دینما زاهر بوت. منا برکتی دات و ⁴گون من گوشتی: 'من ترا پُرسَمَرْ کان و تئی نسل و پدرتچا سک باز کنان. من ترا کومنانی رُمی جوَزْ کنان و ای سرڈگارا چه تشو و زند تئی نسل و پدرنچارا دیان که تان آبد همایانی ملکت بیت.' ⁵نون تئی ای دونن مردین چُكْ منیگ بنت، هم چُكْ که چه منی ادا، تئی کرا آیگا پیسر مسمرئ مُلکا پیدا بوتگان. اپرایم و مَسَسی منیگ بنت، آنچو که روین و شِمُون منیگ آنت. ⁶تئی ایشان و زنلتری چُكْ تئیگ بنت، بله و تی برات اپرایم و مَسَسی نامئے سرا پچاه آرک بنت و همی براتانی نامئے سرا میراسش ریست. ⁷و هدے من چه پَنَانِ پر ترگا ایان و اپرائشے رسگا انگت کئے راه پشت کپتگات، راها، کنهانشے مُلکا راهیله سرکش سُوك منی سرا کپت. من راهیل همودا اپرائشے راها کبر کرت." اپرایم بئیتلهم انت.

⁸و هدے اسراپیلا ایسپے چُكْ دیستت، جُستی کرت: "اے کئے آنت?" ⁹ایسپا گوشت: "اے منی چُكْ آنت، هُدایا همدا منا داتگان. اسراپیلا گوشت: "منی کرا بیارش که برکتیش بدیان."

¹⁰اسراپیلائے چم چه بیربا نزور آست و شر مئیمی نکرت. پمیشکا ایسپا و تی چُكْ اییشے نزیکا برتنت و آکوب، اپرایم و مَسَسی چُكْ و گلایش کرتنت. ¹¹اسراپیلا گون ایسپا گوشت: "منا ای امیت بیوتگ که پدا ترا گندان، بله هُدایا تئی چُكْ هم منا پیش داشتنت."

¹²نون ایسپا چُكْ چه اسراپیلائے کُنَا نیزنتنت و سری په ادب جهل کرت. ¹³ایسپا دوین چُكْ زرتنت، اپرایمی و تی راستین نیمگا و اسراپیلائے چین نیمگا کرت. مَسَسی ای و تی چین نیمگا و اسراپیلائے راستین نیمگا کرت. و تی پیش نزیکا برتنت. ¹⁴بله اسراپیلا و تی راستین دست چین نیمگا شهار دات و چین دست راستین نیمگا. راستین دستی اپرایمی سرا ایر کرت، بِلْ تُرْسَه ائولی چُكْ آت.

¹⁵آکوب ایسپ برکت دات و گوشتی:

"هم ہُدَا که منی پت و پیرُک
ابراهیم و اساکا آییشے راه زرتگ،
هم ہُدَا که چه منی پیدائش بگر
تان مرّقچی منی نگھپان بوتگ،

¹⁶هما پریشتگ که منا چه هر توانا رَکِبتگی،
اے چُگَان برکت بدیانات.

Sayt

²⁵Ádamá padá gón wati janá wapt o wáb kort o áiyaj janá mardéchokké áwort. Janá chokkay nám Sayt* kort. Gwashti: "Hodáyá maná Habilay badalá dega chokké dáttag, parchá ke Káená Habil kosht."

²⁶Saytá ham mardéchokké but o áiy námi Énosh kort. Hamé wahdá mardomán Hodáwandy námay tawár kanag bendát* kort.

چه آدما بگر تان نوها

5 آدمئے نسل و پدرچئے کتابی کسّه چُشن انت:

هُدایا آ روجا که انسان جوَزْ کرت، و تی شیکلا جوَزْ کرت.

² مردین و جنینی جوَزْ کرتنت. هما و هدا که اُذی کرتنت، برکتی داتنت و آیانی نامی انسان کرت.

³ آدما که 130 سال بوت، و تی پیسمین، و تی شکلئ مردین چُکیئے پت بوت و آییشے نامی سیئت کرت. ⁴ سیئتی پیدائش رند، سیئتا 800 سال امر کرت و آییا دگه مردین چُکْ و جنین چُكْ هم بوت. ⁵اے هسابا آدما سَرجِمیا 930 سال امر کرت و مُرت.

⁶ سیئتا که 105 سال بوت، چه آییا اینتوش پیدا بوت. ⁷ اینتوشی پیدائش رند، سیئتا 807 سال امر کرت و آییا دگه مردین چُکْ و جنین چُكْ هم بوت. ⁸اے هسابا سیئتا سَرجِمیا 912 سال امر کرت و مُرت.

⁹ و هدے اینتوشا 90 سال بوت، چه آییا کِنَان پیدا بوت.

¹⁰ چه کِنَانی پیدائش رند، اینتوشا 815 سال امر کرت و آییا دگه

مردین چُکْ و جنین چُكْ هم بوت. ¹¹ اینتوشا سَرجِمیا 905 سال امر کرت و مُرت.

¹² کِنَانا که 70 سال بوت، چه آییا مَهَلَالِیل پیدا بوت.

¹³ مَهَلَالِیلیتے پیدائش رند، کِنَانا 840 سال امر کرت و آییا دگه

مردین چُکْ و جنین چُکْ هم بوت. ¹⁴ کِنَانا سَرجِمیا 910 سال امر کرت و مُرت.

¹⁵ و هدے مَهَلَالِیل 65 سال بوت، چه آییا یارِد پیدا بوت.

¹⁶ یارِدیتے پیدائش رند، مَهَلَالِیل 830 سال امر کرت و آییا دگه

مردین چُکْ و جنین چُکْ هم بوت. ¹⁷ مَهَلَالِیل سَرجِمیا 895 سال امر کرت و مُرت.

^{25:25} سیئتی مانا "داتگن" انت.

^{26:26} بِنَدَات، بِرَان بُنْجِيج، شُرو.

¹⁸ Wahdé Yáred 162 sál but, cha áiá Hanuk péda but.
¹⁹ Hanukay pédáeshá rand, Yáred 800 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.
²⁰ Yáred sarjamiá 962 sál omr kort o mort.

²¹ Wahdé Hanuká 65 sál but, cha áiá Metushálah péda but.
²² Metushálahay pédáeshá rand, Hanuká 300 sál Hodáy ráhá gáma jat o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.
²³ Hanukay sarjamén omr 365 sál but.
²⁴ Hanuká Hodáy ráhá gámajat o randá kassá nadist, chéá ke Hodáyá Hanuk zendagá zort o bort.

²⁵ Wahdé Metushálahá 187 sál but, cha áiá Lamék péda but.
²⁶ Lamékay pédáeshá rand, Metushálahá 782 sál omr kort o áiá dega mardénchokkojanénchokk ham but.
²⁷ Metushálahá sarjamiá 969 sál omr kort o mort.

²⁸ Wahdé Laméká 182 sál but, cha áiá mardénchokk péda but.
²⁹ Áiá wati chokk Nuh* námént o gwasht: "É chokk márcha may dastáni hamá gránén kár o zahmatán ásudaga kant ke cha Hodáy nálat kortágén zeminá chest butagant."
³⁰ Nuhay pédáeshá rand, Laméká 595 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.
³¹ Laméká sarjamiá 777 sál omr kort o mort.

³² NuHay omr 500 sál but o randá cha áiá Sám o Hám o Yápet pédá butant.

Ensánay radkári

6 Zeminay sará, mardom ke gésh bayán butant o janénchokkesha áwort,
² Hodáy mardénchokkána dist ke jenekk sharrang o zébá ant. Gorhá pa wat jenekesh gechéna kort o zort.
³ Nun Hodáwandá gwasht: "Mani arwáh tán abad ensánay jesm o jána namáit, chéá ke ensán merókén chizzé o cha yakk sad o bist sálá géshter omra nakant."

⁴ Á róchán o rand ham zeminay sará Nepilim* hastatant. Hodáy mardénchokk ke ensánáni jenekkáni kerrá shotant, é jenekkán chokka áwort. É chokk kwahnén zamá Nagay mazanmard o námdárén mardom atant.

⁵ Hodáwandá dist ke ensánay radkári zeminay sará sakk báz ant o sajjahén del o hayálesh

^{5:29} Nuh, Ebráni zobáná, "táhir o ásudagiay" hamtawárén labzé.

^{6:4} Nepilimay asligén máná zánaga nabít. Bázéné gwashit ke cha présagáni naslá, mazanjón o zórmánd butagant.

وهدے ياردا 162 سال بوت، چه آییا هنوك پیدا بوت.
¹⁸ هنوكئي پيدائشا زند، ياردا 800 سال امر كرت و آيیا دگه مردين چک و جينين چک هم بوت.
²⁰ ياردا سرجميما 962 سال امر كرت و مرت.

وهدے هنوكا 65 سال بوت، چه آيیا متواشله پیدا بوت.
²¹ متواشلهئي پيدائشا زند، هنوكا 300 سال هدائي راهها گام خت و آيیا دگه مردين چک و جينين چک هم بوت.
²³ هنوكئي سرجميما 365 سال بوت.
²⁴ هنوكا هدائي راهها گام خت و زندگان نديست، چنان که هدایا هنوك زندگا زرت و بُرت.

وهدے متواشلها 187 سال بوت، چه آيیا لميکي پیدا بوت.
²⁵ لميکي پيدائشا زند، متواشلها 782 سال امر كرت و آيیا دگه مردين چک و جينين چک هم بوت.
²⁷ متواشلها سرجميما 969 سال امر كرت و مرت.

وهدے لميکا 182 سال بوت، چه آيیا مردين چک پيدا بوت.
²⁸ آيیا وتي چک نوه نامينت و گوشت: "اے چک مارا چه مئ دستانی هما گرانيت کار و زهستان آسودگ کت که چه هدائي نالت کرتكين زمينا چست بوتگانت."
³⁰ نوهئي پيدائشا زند،

لميکا 595 سال امر كرت و آيیا دگه مردين چک و جينين چک هم بوت.
³¹ لميکا سرجميما 777 سال امر كرت و مرت.
³² نوهئي امر 500 سال بوت و زندگان چه يك سد و ياسام و هام و ياپت پيدا بوتن.

انسانئے رَدَکَارِي

6 زمينئي سرا، مردم که گييش بیان بوتن و جينين چکش آورت،
² هدائي مردين چکان ديست که جنک شرزنگ و زينيا آنت. گڑا په وتن جنکش گھيئن کرت و زرت.
³ نون هداوندا گوشت: "مني اروا تان ابد انسانئے جسم و جانا نامينت، چنان که انسان مردکين چيز و چه يك سد و بیست سالا گييشر امر نکت."

آ روجان و زند هم زمينئي سرا نيليم* هست آنت. هدائي مردين چک که انساناني جنکاني کرا شتت، اے جنکان چک آورت. اے چک کوھين زمانگي مرن مدد و نامدارين مردم آنت.

⁵ هداوندا ديست که انسانئے رَدَکَارِي زمينئي سراسک باز آنت و سجهين دل و هشائلش مُدام گون بدیا ايت و بس.
⁶ هداوند زرتت و شت.
^{29:5} نو، إبراهيم زيانا، تاهير و آسودگي "همتوارين لبز".
^{4:6} نيليمي اسليلگين مانا زانگ نبيت. بازئي گوشت که چه پرستشگانی نسال، مرن چون و زور مند بوتگان.

sakkén gránén dhokkáléá geptagatant. Perawn áyáni dhagárani wáhond but.
²¹ Mesray é kondhá beger tán á kondhá Issopá mardom laddhént o shahráni tahá jahmenend kortant.
²² Albat, dini péshwáyáni dhagári bahá nazortant. Cha Perawnay némagá áyán komakka raset o é komakk pa áyáni ward o waráká bass at. Paméshká wati dhagáresh bahá nakortant.

²³ Issopá góñ mardomán gwasht: "Nun ke man maróchi shomay jend o shomay dhagár pa Perawná bahá zortagant, tohm esh ant, zeminá bekeshét.
²⁴ Wahdé rón o móshay mósoma kayt, dhagáray bar o samaray panchék Perawnay bedayé. Chár bahr wati kerrá bedárekt ke shomárá pa keshagá tohm o pa wati jend o wati lógyag mardom o chokkán warák bebit." Mardomán góñ áiá gwasht: "Taw may zend rakként. Wájahay nezar pa mánek bát. Má Perawnay goláma bén." Gorhá Issopá pa Mesray molká é kánun jórh kort ke tán róche maróchigá hastent ke dhagárani bar o samaray panchék Perawnay ent. Perawn éwaká dini péshwáyáni zemináni wáhond nabut o bass.

Ákubay goddhí wáhag

²⁷ Nun Esräili Mesray molká, Góshenay damagá jahmenend butant. Ódá áyán dhagár raset, bázén chokk o baré kortesh o sakk báz butant.
²⁸ Ákubá Mesrá habdah sál gwázént o tán yakk sad o chell o hapt sálay omrá zendag at.

²⁹ Wahdé Esräilay markay wahd nazzikk but, wati chokk Issopi látháent o gwashti: "Mani sará mehrabánié bekan. Wati dastá mani zánay chérá ér kan o kawl beday* ke góñ man mehr o wapá kanay o maná Mesrá kabra nakanay." Wahdé man sar ér kort o wati pet o pirokáni kerrá shotán, maná cha Mesrá bar o hamáyáni kerrá kabr kan." Issopá gwasht: "Sharr ent. Anchosha kanán." ³¹ Ákubá gwasht: "Sawgend bwar." Issopá góñ áiá sawgend wárt. Esräilá nepáday saruná pa adab sar jahl kort.

Manasi o Epráém

48 كمس و هذا زند ايسپا هال رست که ثنيي پت نادره انت. گرا آيیا وتي دونين مردين چک مسني و اپرایم زرتت و شت.
² و هده آکويش هال دات که ثنيي چک ايسپ تسيي چاركا آنگ، إسرابيلا وتي واک و توان يکجاہ کرت و

^{29:47} په اى رسئي زانگا پيدائش 24:آچار.

آکويش گئي واهگ

²⁷ نون إسرابيلي مرسئي ملکا، گوشئي دمگا جهمند بوتن.
اوزد آيان ڈگار رست، بازن چک و برس کريش و سک باز بوتن.
²⁸ آکويا مسرا هيده سال گوازيت و تان يک سد و چل و هپت سالئي امرا زندگ آت.

²⁹ و هده إسرابيلي مرسئي مرکئي و هد زئيك بوت، وتي چک ايسپي لوئانيت و گوشت: "مني سرا مهربانيي بکن. وتي چک ايسپي زانشي چينا اير کن و کوئل بدئي* که گون من مهرو وپا کنشي و منا مسرا کبر نکشي." و هده من سر اير کرت و وتي پت و پيرکاني کراشتان، منا چه مسرا برو همياناني کراکير کن. ايسپا گوشت: "سر انت، آنچش کنان." ³¹ آکويا گوشت: "سُوکند بور." ايسپا گون آيیا سوگند وارت. إسرابيلا نپادئي سرونا په آدب سر خچل کرت.

منسى و اپرایم

tahá budi o zrengén mardoma genday, mani mál o dalwatán hamáyáni dastá beday.”

⁷Gorhá Issopá wati pet Ákub Perawnay kerrá áwort o pajárént o Ákubá Perawn barkat dát. ⁸Perawná cha Ákubá just kort: “Tará chont sál ent?” ⁹Ákubá passaw dát: “Mani zenday mosáperiay sad o si sál ent. Mani omr mazan naent o mani sál pa sakki o sóri gwastagant. Cha mani pet o pirokáni mosáperiay sálán kamter ant.” ¹⁰Gorhá Ákubá Perawn barkat dát o cha Perawnay kerrá dar átk o shot. ¹¹Hamá paymá ke Perawná hokm dáttagat, Issopá wati pet o brát Mesrá nádántent o Mesray sharterén jághá bezán Ramesésay damagá melkti dátant. ¹²Issopá wati pet o brát o petay lógay sajjahén mardom láp dátant o haminchok chokkesh ke hastat haminchoki dátant.

Issop o Mesray dhokkál

¹³Nun á sajjahén damagá pa warágá hecc néstat, chéá ke sakkén gránén dhokkálé kaptagat. Mesr o Kanhán doén, dhokkálá tabáh kortagatant. ¹⁴Mardomán nograha dát o dán bahá lept. Issopá Mesr o Kanhánay sajjahén nograh moccha kort o Perawnay kalátá áwортant. ¹⁵Wahdé Mesr o Kanhánay dráhén nograh halás butant, Mesray sajjahén mardom Issopay kerrá átkant o gwashtesh: “May nograh halás ant. Márá warák beday. Má tai chammáni démá bemerén?” ¹⁶Issopá gón áyán gwasht: “Gorhá wati mál o dalwatán byáret. Shomay nograh ke halás butagant, shomay dalwatána suráñ o badalá shomárá waráka dayán.” ¹⁷Gorhá áyán wati mál o dalwat Issopay kerrá áwортant o Issopá áyání asp o pas o gók o haráni badalá áyáná waráka dát. Á sálá, Issopá áyání sajjahén mál o dalwat zortant o badalá áyáná warák dát.

¹⁸Sálke gwast, mardom domisálá padá Issopay kerrá átkant o gwashtesh: “Má é gappá cha wati wájahá chér dáta nakanén ke may nograh ham halás ant o may mál o dalwat ham may wájahay butant. Nun may kerrá may jesm o jáñ o dhagárán abéd dega hecc pasht nakaptag ke tawe wájahay hezmatá pésh bekánén. ¹⁹Má gón wati dhagárán tai chammáni démá gár o gomsár bebén? May jend o may dhagárán warákey badalá bezur. Mágón dhagárán Perawnay goláma bén. Márá dán beday ke zendag bemánén o mamerén o may dhagárham wayrán mabant.” ²⁰Gorhá Issopá sajjahén Mesray dhagár pa Perawná bahá zortant. Mesray sajjahén mardomán wati dhagár bahá kortant, chéá ke

بِلَىٰ كُوْشِتَىٰ دَمْكَا نِدَنْتَ، اَكَنْ آيَانِي تَهَا بُودِي وَ زِينِكِينْ مِرَدَمْ كِنْدَنْتَ، مِنِي مَال وَ دَلَوْتَانْ هَمِيَانِي دَسْتَ بَدَّتَ. ”
 7 گُوا اِسْپَا وَتِي پَتْ اَكَوبْ بِرْئُونَشِتَ كَرَا اُورَتْ وَ بَخَارِنَتْ وَ اَكَوبَا بِرْئُونَ بَرَكَ دَاتْ. 8 بِرْئُونَا چَه اَكَوبَا جُسْتَ كَرَتْ: ”تَرَا چُنْتْ سَالْ اِنْتْ؟ ” ⁹اَكَوبَا بِسْتُو دَاتْ: ”مِنِي نِدَنْتَ مُسَابِرِيَا سَدَوْ سَيِّ سَالْ اِنْتْ. مِنِي اُمَرْ مَزَنْ نِهِإِنْتْ وَ مِنِي سَالْ پَه سَكَى وَ سَوْرِي گُوْسْتَكْ اَنْتْ. چَه مِنِي پَتْ وَ بِيرْكَانِي مُسَابِرِيَا سَالَانْ كَمَرْ اَنْتْ. ” ¹⁰گُوا اَكَوبَا بِرْئُونَ بَرَكَ دَاتْ وَ چَه بِرْئُونَشِتَ كَرَا درَآتَكْ وَ شَتْ. 11 هَمَا پِيشِما كَه بِرْئُونَا خَكَمْ دَاتَكَأَتْ، اِسْپَا وَتِي پَتْ وَ بِرَاتْ مِسْرَائِيَانِتْ وَ مِسْرَائِيَ شَرَتِرِتَنْ جَاكَهَا بِزَانْ رَمِيسِيَيَهْ دَمْكَا مِلْكَتِي دَاتَتْ. 12 اِسْپَا وَتِي پَتْ وَ بِرَاتْ وَ پِيشَهْ لَوْكَهِ سَخَهِيَنْ مِرَدَمْ لَابْ دَاتَتْ، وَ هَمِينْجَهْ چَكَّشْ كَه هَسْتَأَتْ، هَمِينْجَهْ كَي دَاتَتْ.

ایسْپ و مِسْرَائِيَ دُكَال

¹³نُون آسَخَهِيَنْ دَمْكَا پَه وَرْگَا هَفْتَيِسْتَأَتْ، چِيَا كَه سَكَيَنْ كَرَانِيَنْ دُكَالَهْ كَيْتَگَاتْ. مِسْر وَ كَنهَانِ دُونِينْ، دُكَالَا تَاهَ كَرَتَگَاتَتْ. ¹⁴مِرَدَمَانْ نُكَهْ دَاتْ وَ دَانْ بَهَا كَيْتْ. اِسْپَا مِسْر وَ كَنهَانَهْ سَجَهِيَنْ نُكَهْ هَفْجَ كَرَتْ وَ بِرْئُونَهْ كَلَاتَا اُورَتَتْ. ¹⁵وَهَدَهْ مِسْر وَ كَنهَانَهْ درَاهِيَنْ نُكَهْ هَلاَسْ بَوْتَتْ، مِسْرَائِيَهْ سَجَهِيَنْ مِرَدَمْ اِسْپَيَهْ كَرَا تَكَتْ وَ كَوْشِتَيَهْ: ”مَيْ نُكَهْ هَلاَسْ اَنْتْ. مَارَا وَرَاكْ بَدَتْ. ما تَشِيَيْ چَمَانِي دِيَيْيَنْ؟ ” ¹⁶اِسْپَا گُونَ آيَانَ كَوْشَتْ: ”گُوا وَتِي مَال وَ دَلَوْتَانْ بَيَارِتْ. شَمَيْ نُكَهْ كَه هَلاَسْ بَوْتَگَاتَتْ، شَمَيْ دَلَوْتَانْ زَوَانْ وَ بَدَلاَ شَمَارَا وَرَاكْ دَيَانْ. ” ¹⁷گُوا آيَانَ وَتِي مَال وَ دَلَوْتَ اِسْپَيَهْ كَرَا اُورَتَتْ وَ اِسْپَا آيَانَ اَسْب وَ گَوْكَ وَ هَرَانِي بَدَلاَ آيَانَا وَرَاكَ دَاتْ. آسَالَا، اِسْپَا آيَانَ سَجَهِيَنْ مَال وَ دَلَوْتَ زَرَتَتْ وَ بَدَلاَ آيَانَا وَرَاكَ دَاتْ.

¹⁸سَالَ كَه كَوْسَتْ، مِرَدَمْ دُومَيِ سَالَا پَدا اِسْپَيَهْ كَرَا تَكَتْ وَ گَوْشِتَيَهْ: ”ما اَيْ گَيَا چَه وَتِي وَاجَهَا چَيْرَ دَاتْ نِكَتِيَنْ كَه مَيْ نُكَهْ هَمْ هَلاَسْ اَنْتْ وَ مَيْ مَال وَ دَلَوْتَ هَمْ مَيْ وَاجَهَهْ بَوْتَتْ. نُون مَيْ كَرَا مَيْ جَسْ وَ جَانَ وَ دُكَارَانَ اَيَيْدَ دَكَه هَفْجَ پَشَتْ نِكَتَگَ كَه تَهُو وَاجَهَهْ هَرِمَتَا پَيَشْ بَكَتِيَنْ. ” ¹⁹ما گُونَ وَتِي دُكَارَانَ تَشِيَيْ چَمَانِي دِيَيْيَنْ كَار وَ گَمَسَار بَيَيْنَ؟ مَيْ جَنَدَ وَ مَيْ دُكَارَانَ وَرَاكَتَهْ بَدَلاَ بَزُورَ. ما گُونَ دُكَارَانَ بِرْئُونَشِتَ كَلَامَ بَيَيْنَ. مَارَا دَانَ بَدَائَهْ كَه زِندَگَ بَيَانِيَنْ وَ مِيرَيَنْ وَ مَيْ دُكَارَ هَمْ وَثِيَانَ مَبَنَتْ. ” ²⁰گُوا اِسْپَا سَجَهِيَنْ مِسْرَائِيَهْ دُكَارَهْ بِرْئُونَا بَهَا زَرَتَتْ، چِيَا كَه

پَشَمَانَ بَوتْ كَه من دَنِيلَايَا إِنسَانَ چِيَا جَوْزَ كَرتْ. هُدَانِيَهْ دَلَسَكَهْ بَرَدَ بَوتْ. ” ⁷گَوْشَتَيَهْ: ”وَتِي جَوْزَ كَرْتَكَيِنْ إِنسَانَا چَه زَمِينَهْ سَراَ كَار وَ گَمَسَارَ كَنَانَ. مَرَدَمَانَ، چَارِيَادِينَ هَيَوانَانَ، لَاَكَشِينَ جَانَوْرَانَ وَ آسَمائَيَهْ بَالِي مُرْگَانَ يَكَاهَ گَمَسَارَ كَنَانَ، چِيَا كَه من چَه إِشَانَيَ جَوْزَ كَنَگَا بَرَدَ آنَ. ” ⁸بَلَه هُدَانِيَهْ چَه نَوَهَا رَزاَتْ.

Nuh

⁹Nuhay kessah chosh ent:

Nuh, wati dawr o bárigay mardománi nyámá pahrézkr o béaybén mardé at. Á Hodáy ráhá at. ¹⁰Nuh, say mardénchokkay pet: Sám o Hám o Yápet.

¹¹Nun Hodáy chammán zemin sell o cha sheddátá porr at. ¹²Hodáy dist ke zemin sell butag, chéá ke donyáy sajjahén mardomán badén ráhé geptagat. ¹³Gorhá Hodáy gón Nuhá gwasht: “Man sajjahén mardomán tabáh kanán, chéá ke hamesháni sawabá zemin cha sheddátá porr ent. Man, esháni jendá gón zemináhór, gár o gomsára kanán. ¹⁴Cha góparay *dárá pa wat mazanéy bójigé* jórh kan. Bójig, tóká kóthi kóthi bebit. Bójigay dhanná o tóká gón dhámbara* dón*. ¹⁵Bójigá anchó addh kan ke drájíya say sad dast* bebit, práhiá panjáh dast o borziá si dast. ¹⁶Bójigay sará band, bale borzádi némagay chapp o chágérdá yakk dasté pach bell. Bójigay kashá darwázagé per kan. Bójigá say tabak kan: chéri, nyámi o borzi tabak. ¹⁷Man donyáyá anchén hár o tuppané kárán ke ásmánay chéray sajjahén sahdára merant, har sahdár ke dama kasshit, bérána bit. Harché ke zeminay sará hast, sajjahéna merant. ¹⁸Bale man gón taw wati ahd o paymána bandán. Taw bójigá swára bay; taw o tai bachakk o tai lógi o tai neshár. ¹⁹Cha sajjahén sahdárán yakk yakk jotké gón wat bójigá bar gón, naréné o mágadéné, ke wati hamráhiá zendagesh bedáray. ²⁰Cha har tahray báli morg, har tahray chárpadén haywán, zeminay saray har tahray lápkasshén jánwárán, yakk yakk jotké tai kerrá kayt tánke é sajjahénán zendag bedáray. ²¹Har paymén

⁶14:14 Ebráni zobáná góparay labz kár bandag butag o kassa nazánt ke é kojám drachk ent.

^{14:15}بَوْجِيَّكَ، بَرَانْ لَانْجَ كَشَشِيَ.

^{14:16}دَامِيرَ سَيَاهِينَ وَ لَاجِيَكِينَ أَيْنِيَنَكَ.

^{14:17}مُونَگَ، بَرَانْ چَيْرَانَا گُونَ بَيَنْكِينَ چَيْرَانَا بَيَنْشَگَ، چَزَ كَه دِيَوَالَهْ بَهْ گَلَ دَزَنَتْ.

^{15:1}أَسْلِيَّكَنْ إِلَرَانِيَ نَبَشَتَانَكَ گَوشِيتْ درَاجِيَا 300 أَمَاهَ، بَرَانَا 50 أَمَاهَ، وَ بُرْزِيَا 30 أَمَاهَ، اَمَاهَ يَا دَسْتَ كِسَاسِ نِيمَيَرَتْ اِنْتَ، دَسْتَهْ لَنَكُّانَ بَغَرَ تَانَكَهْ مُنَكَ.

warák o warden bezur góon. Ambáresh kan ke shomayg o haywánáni waragay kárá káyant.”

هر تهئے چاریادن هئیوان، زمینئے سرئے هر تهئے لابکشنه
جانوران، يك يك جنکه تئي کرآ كشت تانكه اه سجھینان
زندگ بدarie. ²¹ هر پیشمن وراك و وردن بزور گون. آمبارش
کن که شمئیگ و هئیوانانی ورگئے کارا کاینت.

²² گونا نوها همس پیشما کرت. هرچه که هدایا گوشتگات، نوها
کرت.

Nuhay uppán

7 Hodáyá góon Nuhá gwasht: “Taw góon wati lógay
sajjahén mardomán bójigay tahá beraw, chéá
ke mana gendán ke é naslá pahrézkár taw ay.
² Cha sajjahén heláren haywánán hapt jokt góon wat
bargón, narén o áiay mágadéne, cha sajjahén harámén
jánwarán yakk yakk jotké, narén o áiay mágadéne,
³ o cha ásmáni morgán hapt jokt, narén o mágadéne, ke
sarjamén zeminat sará áyáni naslás zendag bedáray.
⁴ Hapt róchá rand, anchén hawré gwárénán ke tán
chell róch o chell shapá gwárít o man wati jórh
kortagén sajjahén sahdárán cha zeminá gár o gomsára
kanán.” ⁵ Harché ke Hodáwandá gwashtagat, Nuhá
hamá paymá kort.

⁶ É wahdá ke zeminay sará hár átk, Nuhay omr shash
sad sál at. ⁷ Nuh o áiay jan o chokk o neshár bójigá
potertant ke cha hár o uppáná berakkant. ⁸ Cha helári
o harámén haywán o morg o sajjahén lápkasshén
jánwarán, ⁹ jotk jotká, narén o mágadéne, Nuhay
kerrá átk o bójigá potert, hamá paymá ke Hodáyá
Nuh hokm dátagat. ¹⁰ Hapt róchá rand zeminay sará
hár o uppáné átk.

¹¹ Nuhay omrash shash sadomi sálay domi máhay
habdahomi róchá, johlánkiáni sajjahén chammag
botkant o ásmánay darig pach butant. ¹² Chell róch
o chell shapá zeminay sará hawrán gwart. ¹³ Hamé
róchay jendá Nuh o áiay chokk Sám o Hám o Yápet o
Nuhay jan o sayén neshár bójigá potertant. ¹⁴ Áyáni
hamráhi har paymén sahdár wati tahray hesábá góon
at; har paymén dalwat wati tahray hesábá, har paymén
lápkasshén jánwar wati tahray hesábá o har paymén
morg wati tahray hesábá, har paymén báanzolién
sahdár. ¹⁵ Har sahdár ke zenday sahí mán at, jotké
jotké Nuhay kerrá átk o bójigá potert. ¹⁶ Hamá paymá
ke Hodáyá Nuh hokm dátagat, har sahdárar nar o
mádag bójigá potertant. Nun Hodáwandá darwázag
bast.

¹⁷ Tán chell róchá zemin hárá málét and Áp گیش بئیان بوت
و بوجیگی چه زمينا بُز چست کرت. ¹⁸ زمینئے سرا آپ

نوھے توپان

7 هدایا گون نوها گوشت: “تئو گون وتي لوگے سجھین
مردمان بوجیگئه تها بروئ، چیا که من گندان که اه
نسلا پهريزکار تئو ائی. ² چه سجھین هلارین هئیوانان هپت
جتک گون وت بر گون، نرین و آییه مادگینا، چه سجھین
هرا مین جانوران يك يك جنکه، نرین و آییه مادگینا، ³ و چه
آسمانی مُرگان هپت جتک، نرین و مادگین، که سرجھین زمینئے
سرا آیانی نسلا زندگ بدarie. ⁴ هپت رۆچا زند، آنچین هنوره
گوارتیان که تان چل رۆچ و چل شپا گواریت و من وتي جوز
کرتگین سجھین سهداران چه زمينا کارو گمساز کان.” ⁵ هرچه
که هداوندا گوشتگات، نوها هما پیشما کرت.
⁶ اے ودها که زمینئے سرا هار آتك، نوهے امِر شَش سد سال
ات. ⁷ نوه و آییه جن و چُك و نشار بوجیگا پُرتنت که چه هار
و توپانان بِرگَت. ⁸ چه هلازی و فرامين هئیوان و مُرگ و سجھین
لاپکشین جانوران، ⁹ جتک جنکا، نرین و مادگینی، نوهے
کرا آتك و بوجیگا پُرت، هما پیشما که هدایا نوه هُكم داتگات.
¹⁰ هپت رۆچا زند زمینئے سرا هار و توپان آتك.

¹¹ نوهے امِر شَش سُمُّى سالش دومي ماھئه هَدْهُمَى
رۆچا چهلانکيانی سجھین چمک بُنكنت و آسمانیه دریگ
پچ بوتنت. ¹² چل رۆچ و چل شپا زمینئے سرا هنوران گورت.
¹³ هس رۆچے جندا نوه و آییه چُك سام و هام و پاپت و
نوهے جن و سیئن نشار بوجیگا پُرتنت. ¹⁴ آیانی همراها هر
پیشمن سهدار وتي تهئے هسابا گون آت؛ هر پیشمن دَلَوت وتي
تهئے هسابا، هر پیشمن لاپکشین جانور وتي تهئے هسابا و
هر پیشمن مُرگ وتي تهئے هسابا، هر پیشمن بازلین سهدار.
¹⁵ هرسهدار که زندئ ساهی مان آت، جتک جنکه نوهے کرا
آتك و بوجیگا پُرتنت. ¹⁶ هما پیشما که هدایا نوه هُكم داتگات، هر
سهدارئ نزو مادگ بوجیگا پُرتنت. نون هداوندا دروازگ بَست.
¹⁷ تان چل رۆچا زمين هارا مَلَت and آپ گیش بئیان بوت
و بوجیگی چه زمينا بُز چست کرت. ¹⁸ زمینئے سرا آپ

²⁷ Issopay mardénchokk ke Mesrá péda butagatant,
do atant. Ákub ke Mesrá átkagat, áiy hándán sarjamiá
haptád mardom at.

²⁸ آکوب و ایسپئے مارین چُك که مسرا پیدا بوتگ آنت، دو آنت.
آکوب که مسرا آتكگات، آییه هاندان سرجمیا هپتاد مردم آت.

Ákub o Issopay gend o gedár

²⁸ Ákubá cha wat o pésar Yahudá Issopay kerrá ráh
dát ke Góshenay ráhá just bekant. Gorhá Ákub góon
wati mardomán Góshenay damagá sar but. ²⁹ Issopá
wati arrábah tayári kanáent o Góshená, wati pet
Esráylá chárágá shot. Anchó ke Issop petay kerrá sar
but, peti goláesh kort o tán dérá gréti. ³⁰ Esráylá góon
Issopá gwasht: “Nun man pa merağá tayár án, chéá ke
góon wati jenday chammán diston ke taw zendag ay.”

³¹ Issopá góon wati brátán o góon wati petay lógay
mardomán gwasht: “Maná rawán o Perawná hálá
dayán. Gwasháni ke mani brát o mani petay lógay
mardom ke Kanhánay molká nendók butagant, nun
mani kerrá átkagant. ³² Shepánk o málídár* ant. Wati
ramag o górom o sajjahén mál o hastiesh áwtortag
góon. ³³ O padá Perawn ke shomárá lótháénit o cha
shomá josta kant ke ‘shomay kár o rózgár ché ent?’
³⁴ shomá begwashéit ke ‘tai kaster cha kasániá shepánk
o málídár butagant, wati pet o pirokáni paymá.’
Gorhá shomárá e ejázata rasit ke Góshenay damagá
jahmenend bebét ke Mesriáni nezzá sajjahén shepánk
بازنákén mardom ant.”

Ákub Perawnay darbárá

47 Issopshot ogón Perawná gwashti: “Mani pet
obrát góon wati ramag o górom o sajjahén mál
ohastiácha Kanhánay molká átkagant o nun Góshenay
damagá ant.” ² Issopá panch brát zort o Perawnay
démá pész kort. ³ Perawná cha áiay brátán just kort:
“Shomay kár o rózgár ché ent?” Áyán passaw dát:
“Tai kaster shepánk ant, wati pet o pirokáni paymá.”

⁴ Áyán góon Perawná chosh ham gwasht: “Má átkagén
ke chizzé wahdá hamedá benendén, chéá ke Kanháná
sakkén mazanén dhokkálé kaptag o pa tai kasteráni
ramagán kahchar o charágáh nést. May dazbandi
ent, wati kasterán razá beday ke Góshená jahmenend
bebant.” ⁵ Perawná góon Issopá gwasht: “Nun ke tai
pet o brát tai kerrá átkagant, ⁶ Mesray sardhagár tai
démá ent. Wati pet o brátán molkay sharterén jághá
náden. Belli Góshenay damagá nendant. Agan áyáni

تئي دينا انت. وتي پت و براتان ملکئ شترین جاگها نادين.

^{32:42} إدا مالدار بزان هما مردم که رمگ و گزرمش هست.

آکوب پرئونیه دربارا

47 گون وتي رمگ و گزرم و سجھین مال و هستیا چه
کنهانی مُلکا آتكگات و نون گوشنی دمکا آنت. ² ایسپا
پنج برات زرت و پرئونیه دینما پیش کرت. ³ پرئونا چه آییه براتان
جُست کرت: “شمئي کار و رۆزگار چه انت؟” آیان پَسْهَو دات:
“تئي کستر شپانک آنت، وتي پت و پيرکاني پيشما.” ⁴ آیان گون
پرئونا چش هم گوشت: “ما آتكگين که چيز و هدا هميدا بندين،
چيان که کنهانا سکين مزنین دُكالے کېتگ و په تئي کستراني
رمگان کهچو و چوگاھ ينيست. مئے ذَرْنَنَى انت، وتي کستراني
رزا بدئ که گوشنا جهمندن بيتت.” ⁵ پرئونا گون ایسپا گوشت:
“نون که تئي پت و براتان ملکئ شترین جاگها نادين.

⁹ Rubenay mardénchokk Hanuk o Pallu o Hesrun o Karmi atant.

¹⁰ Shamusay mardénchokk Yamuél o Yámin o Uhad o Yákin o Sóhar o Shául atant. Sháulay mát Kanháníé atat.

¹¹ Láwiay mardénchokk Gershón o Kohát o Merári atant.

¹² Yahudáay mardénchokk Ér o Ónán o Shélá o Páres o Zárah atant. Bale Ér o Ónán Kanháná mortagatant. Páresay mardénchokk Hesrun o Hámúl atant.

¹³ Issákáray mardénchokk Tulá o Puá o Yáshub o Shemrun atant.

¹⁴ Zebulunay mardénchokk Sered o Ilun o Yahlél atant.

¹⁵ Ákub o Lyáhay mardénchokk hamesh atant ke Paddán-Arámay molká péda butagatant. Ákub o Lyáhay jenekk Dinah ham hamódá péda butagat. Ákubay é bacch o jenekk sarjamiá si o say atant.

¹⁶ Jáday mardénchokk Sepyun o Haggi o Shuni o Esbun o Eri o Aródi o Aréli atant.

¹⁷ Ásheray mardénchokk Yamná o Yashwá o Yashwi o Beryá atant o esháni gohár Serah at. Beryáy amadénchokk Heber o Malkiéł atant.

¹⁸ Ákub o Zelpahay mardénchokk hamesh atant ke sarjamiá shánzdah atant. Zelpah hamá móled at ke Lábáná wati jenekk Lyáhárá dátagat.

¹⁹ Ákub o áiay jan Ráhilay mardénchokk Issop o Benyámin atant.

²⁰ Issopay chokk Manasi o Epráém Mesray molká cha Asenátá péda butant. Asenát Putipéráy jenekk at o Putipérá Unay shahray dini péshwá at.

²¹ Benyáminay mardénchokk Bélá o Báker o Ashbil o Girá o Nahmán o Éhi o Rosh o Moppim o Hoppim o Ard atant.

²² Ákub o Ráhilay mardénchokk sarjamiá chárdah atant.

²³ Dánay mardénchokk Hushim at.

²⁴ Naptáliay mardénchokk Yahsayl o Gani o Yásor o Shillem atant.

²⁵ Ákub o Bellahay chokk hamesh atant. É sarjamiá hapt atant. Bellah hamá móled at ke Lábáná wati jenekk Ráhilárá dátagat.

²⁶ É sajjahén mardom ke góñ Ákubá Mesrá shotant o áiay jenday óbádag atant, abéd cha áiay neshárán shast o shash atant.

⁹ روپئى مەدینچُكْ هەنوك و پَلُو و ھېسرون و كُرمى أنت.

¹⁰ شۇمنىش مەدینچُكْ يەمۇتلىي و يامىن اوھەد و ياكىن و سۆھەر و شارول انت. شاۋائىئە مات كەھانىيە ات.

¹¹ لاوىئى مەدینچُكْ گېرىشون و كەھات و موارى انت.

¹² يەھدائىش مەدینچُكْ اىرۇ و اۇنان و شىيلا و پارىس و زارە انت. بله اىرۇ و اۇنان كەھانان مۇتگى انت. پاپىئە مەدینچُكْ ھېسرون و ھامول انت.

¹³ ايساكارئىش مەدینچُكْ تولا و پۇوا و ياشوب و شەرون و انت.

¹⁴ زېبولۇنىش مەدینچُكْ سىد و ايلۇن و يەھلىل انت.

¹⁵ آكوب و لياھئىش مەدینچُكْ ھەمش انت كە پەنارامەش مۇلکا پىدا بوتگى انت. آكوب و لياھئىش جىنگ دىيەنەمەدا پىدا بوتگى ات. آكوبىش اىچ بېچ و جىنگ سەرجىما سى و سەئى انت.

¹⁶ جادىئىش مەدینچُكْ سېپۇن و ھەڭى و شۇنى و اسپۇن و ارى و اۋزىدى و ارىلىنى انت.

¹⁷ آشرئىش مەدینچُكْ يەمنا و يېشوا و يېشوى و بېرىا انت و إشانى كەھار سېرە ات. بېرىائىش مەدینچُكْ ھېرى و ملکىيەل انت.

¹⁸ آكوب و زېلەھئىش مەدینچُكْ ھەمش انت كە سەرجىما شازىدە انت. زېلەھەم مۇلدەدات كە لابانا و تى جىنگ لىاھارا داتگات.

¹⁹ آكوب و آيىئىش جىن راھىلئىش مەدینچُكْ يېسپ و بىنامىن انت.

²⁰ ايسىئىشچُكْ مەسى و اپارامەمىسىش مۇلکا چە آسپاتا پىدا بوتتىن. آسپاتا پوتپېپارايىش جىنگ ات و پوتپېپارا اونئى شەھەر دىنىي پېشوا ات.

²¹ بىنامىنىشىش مەدینچُكْ بىلا و باکر و اشىيل و گىرا و نەمان و اىنھى و رۇش و مۇيم و ھەپىم و آزى انت.

²² آكوب و راھىلئىش مەدینچُكْ سەرجىما چارە انت.

²³ دانىئىش مەدینچُكْ ھوشىم ات.

²⁴ پېتالىئىش مەدینچُكْ يەھسېئىل و گىنى و ياسىر و شىلەم انت.

²⁵ آكوب و بىلەھىيچُكْ ھەمش انت. اىھ سەرجىما ھېت انت. بىلەھەم مۇلدەدات كە لابانا و تى جىنگ راھىلارا داتگات.

²⁶ اىھ سەجەھىن مردم كە گۈن آكوبَا مىسرا شىتت و آيىئىش جىنئە ئۆبادىگ انت، آيىدەچە آيىئىش نىشاران شىتت و شەش انت.

انچۇ كە بۇزىر ئىيان بوت، بۆچىگەم آپىئە سرپۇر تۈپىل^{*} بوت.
¹⁹ آپ زەيىنئىش سرپۇر سكىچىت بوت و سەجەھىن آسمانىشىچىزىتىش دۇستىگىن بۇزىن كە زىتاب بوتتت.
²⁰ آپ بۇزىر ئوان بورتىر ئەتتىت. آپ چە كۆھانى ئلان^{*} كىسا سەت بوت و كۆھى چىتىر ئەتتىت. آپ چە كۆھانى ئەندەر بىزان چار گۇزار^{*} بۇزىر شت. زەيىنئىش سرئى سەجەھىن سەھدار بىزان بورتت؛ مۇگ و ڈلۇت و كۆشىتىن ھېيوان و ھما سەجەھىن سەھدار كە زەيىنئىش سرا رۇمب و رەمگ كىتت و سەجەھىن انسان ھەم، ھما سەجەھىن سۈرەندە كە ھۇشكىن زەيىن ئەتت، ھما كە زىنلىق ساھش مان ئات، بىزان بورتت. ھۇدايا زەيىنئىش سرئى سەجەھىن سەھدار گار و گۇمسار كىتت. انسان و جانۇر و لاپكەش و آسمانىشى مۇگ، سەجەھىن چە زەيىن ئەنار بورتت. ایوکا نوھە كە گۈن آپىآ يۆچىگا گۈن ئەتت، پشت كېتت. ٢٤ تان يك سەد و پىنجاھ رۆچا زەيىن ئەنار بورتت.

هار و توپانىشى ايرمۇشى

8 ھۇدايا نوھە كە سەجەھىن و كۆشىتىن ھېيوان و ڈلۇت يات كىتت كە نوھەنەن ھەراھيا بۆچىگا گۈن ئەتت. ھۇدايا زەيىنئىش سرا گواتى راه دات و آپ اير آيان بوت. ٢ جەلەنلىكىانى چەمگ و آسمانىشى درىگ بند بوتگى انت و چە سەمانا ھۇرانى كەوارگەم بند بوتگات. ٣ آپ كەم كەم كەم كەم بىشان بورت. يك سەد و پىنجاھ رۆچا زەد آپ جەل شىشكى. ٤ هېشى ماھىئى بەدھەمى رۆچا بۆچىگارا ئارتاشى كۆھانى سرا اۋشتات. ٥ تان دەھىمى ماها آپ ئانگت كە بىشان ات. دەھىمى ماھىئى رۆچا كۆھانى ئەنگ زەھر بورتت.

٦ چەل رۆچا زەن، نوها ھما درىگ پېچ كەت كە آپىآ يۆچىگا پېركىتگات. ٧ گۆرائىگ^{*} دەنراھى دات. گۆرائىكا تان ھما وەدا بال كەت و گەشت كە زەيىنئىش سرئى آپ ھەشك بورتت. ٨ پەدا كېتت راهى دات تان بچارىت كە آپ چە زەيىنئىش سرا كەم بوتگ يان. ٩ بەلە كۆپتاچىشىن جاھىنىيەست كە وتى پادان ائرېنىكت، چىنا كە سەجەھىن زەيىن ئانگ ئېشىچىرا ئات. گۆرائىتكۆت بۆچىگا، نوھە كەپ تەرت. نوها وتى دست شەھارت، كېپتى گېت و بۆچىگا آورت. ١٠ نوها دەگەھەپ رۆچ داركارت و پەدا كېتت چە بۆچىگا راھ دات. ١١ وەددە كېتت بىنگاھا آيىئىش كەپ تەرت، زېتۇنىشى تازىگىن تاڭ دپا ئاتى. نون نوها زاتت كە چە زەيىنئىش سرا آپ كە بوتگ. ١٢ نوها

⁷:18 Trappal, bezán ápay saráyalah ent o nabokkit.

⁷:20 Tholl, bezán kohý borzterén jágha.

⁷:20 Asligén Ebráni nebeshtánka gwashit: "15 ammáh".

⁷:8 Gwarág syáhén morgé ke báz jághá kalág ham gwashanti, Pársia "kalág".

⁷:18 تۈپىل، بىان آپىئە سرا يەلە ئات و نېڭىت.

⁷:20 ئىل، بىان كۆھنەتىن بۇزىر ئەت.

⁷:20 ئاسلىگىن ابرانى نېشىتىن ئەندەر بىزان ئەت.

⁷:8 گۆرائىچىنىڭ مۇگى كە باز جاڭها كەلگەم گوشتى، پارسيا "كلاڭ".

róch wadár kort o padá kapótí ráh dát. É bari kapótí áiay kerrá per natarret.

¹³Nuhay omray shash sad o yakomi sálay awali máhay awali róchá zeminay saray áp hoshk butagat. Nuhá bójigay sarpósh kasshet o disti ke zemin hoshk ent. ¹⁴Domi máhay bist o haptomi róchá zemin sarjamá hoshk at.

¹⁵Gorhá Hodáyá gón Nuhá gwasht: ¹⁶“Cha bójigá dar á, gón wati jan o chokk o neshárán. ¹⁷Hamá sajjahén sahdár ke tai hamráh ant, dhanná baresh gón, báli morg o jánwár o sajjahén lápkasshán, tánke zeminay sará romb o ramag bekantan, chokk o bar bekantan o géshá gésh bebant.” ¹⁸Gorhá Nuh gón wati jan o chokk o neshárán dar átk. ¹⁹Sajjahén jánwár o sajjahén lápkassh o sajjahén báli morg o zeminay saray sajjahén sorendah cha bójigá dar átkant, har yakké wati tahray hesábá.

²⁰Nun Nuhá pa Hodáwandá korbánjáh addh kort o cha helárén haywán o helárén báli morgán lahténi zorto korbánjáh sóchagi korbánigi krontant. ²¹Esháni wasshén bó ke Hodáwanday kerrá sar but, wati delá gwashti: “Man cha ed o rand hechbar zeminá ensanay sawabá nálata nakanán, bell toré cha kasániá áiay delay wáhag bad ant. Cha ed o dém hechbar sajjahén sahdárán é paymá hórigá gár o gomsára nakanán ke annun krontagon.

²²Tán hamá wahdá ke zemin hastent
kesht o keshár o rón o móshay* wahd,
sárti o garmi,
garmág o zemestán o
róch o shapa naóshtant.”

Gón Nuhá ahd o paymán

9 Hodáyá Nuh o áiay chokk barkat dát o gwashtant: “Chokk o bar kanét o gésh bebét o donyáyá porr kanét. ²Zeminay sajjahén haywán, ásmána y sajjahén báli morg, sajjahén lápkassh o daryáy sajjahén máhig shomay tors o bimmay chérá bant. É sajjahén shomay dastá dayag butagant. ³Har sorendah ke sahi mán ent, shomay waráka bit o anchó ke man shomará sabzag dáttagant, nun harchizza dayán. ⁴Bale ágoshtá hechbar mawarét ke áiá zend, bezán hón mán ent.*

^{8:22}Rón o mósh, bezán kesháray ronag o moshag, kesháray baray dar árag.

^{9:4}Hón zenday neshán ent o tánke hón mán, góshá warag mabit.

دگه هپت روج و دار کرت و پدا کپوتí راه دات. اے بری کپوتí آییشے کرّا پر نترت.

¹³نوهتے امرئ شش سد و یکمی سالئی اولی ماهتے اولی روزجا زمینیت سرئی آپ هشک بوتگات. نوها بوجیگے سرپوش کشت و دیستی که زمین هشک انت. ¹⁴دومی ماهتے بیست و هپتمنی روزجا زمین سرجما هشک انت.

¹⁵گوا خدایا گون نوها گوشت: ¹⁶“چه بوجیگا در آ, گون و تی جن و چک و نشاران. ¹⁷هما سجھین سهدار که تئی همراه انت, دنایا بیش گون, بالی مُرگ و جانور و سجھین لایکشان, تانکه زمینیت سرا زمب و رمگ بکنت, چک و بر بکنت و گیشا گیش بینت.” ¹⁸گزانوه گون و تی جن و چک و نشاران در آتك. ¹⁹سجھین جانور و سجھین لایکش و سجھین بالی مُرگ و زمینیت سرئی سجھین سرنده چه بوجیگا در آتكنت, هریکے و تی تھرئے هسابا.

²⁰نون نوها په ھداوندا کریانجاهی آڈ کرت و چه هلارین هنیوان و هلارین بالی مُرگان لهیتی زرت و کریانجاه سوچگی کریانیگی کرنت. ²¹اشانی وشین بون که ھداوندی کر اسربوت, و تی دلا گوشت: “من چه اد و زند ھچیر زمینا انسانیت سئویا نالث نکان, بیل ترے چه کسانیا آییت لذت واهگ بد آنت. چه اد و دیم ھچیر سجھین سهداران اے پئیما هزیریگا گار و گمسار نکان که اتون کرتن.”

²²تان هما و هذا که زمین هست انت
کشت و کیشار و رون و مؤشَّت* و هد,
سارتی و گرمی,
گماگ و زستان و
روج و شپ نهاؤشتنت.”

گون نوها آهد و پیمان

9 ھدایا نوه و آییشے چک بکت دات و گوشتنت: “چک و بر کنیت و گیش بیت و دنیالیا پر کنیت. ²زمینیت سجھین هئیوان, آسمانیت سجھین بالی مُرگ, سجھین لایکش و دریائے سجھین ماھیگ شمئی ترس و بیمیت چیزا بنت. اے سجھین شمئی دستا دئیگ بوتگات. ³هر سُرینده که ساهی مان انت, شمئی و راک بیت و انپز که من شمارا سبزگ داتگانت, نون هر چیز دیان. ⁴بله آگر کشنا هچیر متورت که آییا زند, بیان هون مان انت.* هرکس که شمئی هونا بریجیت و ساها بگیت, من

²¹Gorhá Esráilay chokkán anchosh kort. Hamá paymá ke Perawná hokm dáttagat, Issopá wati brátaná aspgárhí o tóshag dát. ²²Áiá har yakkéará jórhié god dát, bale Benyáminá say sad nograh o panch jórhi godi dát. ²³Pa wati petá é chizzi ráh dátant: dah lág ke cha Mesray sharterén chizzán laddhag butagat o dah mádyán ke pa petay sapará dán o warák o tóshag laddhag butagat. ²⁴Padá wati bráti rahádag krontant. Brát ke dar kapágat atant, gón áyán gwashti: “Ráhá arh o korh makanét.”

²⁵گوا آچه مسرا در آتك و ونی پت آکویشے کرآ کنهانیت مملکا آتكنت. ²⁶گون و تی پتا گوشتیش: “ایسپ آنگت زندگ اینت. اشیا بیل, سجھین مسیرے هاک اینت.” آکوب هشک و هئیران بوت. آیانی سرا باوری نبوت. ²⁷بله وهدی آیان ایسپیتی گوشتگین هبر گون پتا گریت و آکوبا هما آسپگا گزی دیستنت که ایسپا په آییشے ارگا راه داتگ انت, ارواهی تازگ بوت. ²⁸Esráilá گوشت: “بسن, نون منا باور انت. منی چک ایسپ انگت زندگ اینت. چه اد و پیسر که بمنان, رؤوان که ایسپا بگدان.”

آکوب لَّیت و مسرا رَوَت

46 Esráil gón wati sajjahén mál o hastiá ráh gept. Wahdá Bérschébahá átk o raset, pa wati pet Esákay Hodáyá korbánigi nadr krontant. ²Hodáyá shapay elháméay tahá gón Esráil habar kort. Gwashti: “Akub! Oo Akub!” Áiá passaw dát: “Ji!” ³Hodáyá gwasht: “Man Hodá án, tai petay Hodá. Mesray rawagá mators ke man ódá cha taw mazanén kawmé addha kanán. ⁴Man wat gón taw Mesrá káyán o allam tará padá kárán. O Issopá jend tará dast o chamma kant”.

⁵Gorhá Ákub cha Bérschébahá dar kapt. Esráilay chokkán wati pet Ákub o kasánén chokk o wati janén hamá aspgárhíán nádéntant ke Perawná pa Ákubay áragá ráh dáttagant. ⁶Ákubá wati ramag o górom o hamá mál o maddhi ke Kanháná mocch krontagatant, zortant o gón wati sajjahén óbádagán Mesrá shot. ⁷Ákubá wati bacch o jenekk o nomásag, bezán wati sajjahén óbádag Mesrá bortant gón.

⁸Esráil, bezán Ákub ke gón wati óbádagán Mesrá shot, áiay mardéñchokkání nám esh ant: Ruben, Ákubay awali chokk at.

4:6 دست و چم کنگ, بیان مُردگانی دست و پادانی تچک کنگ و چمانی ترکنگ.

^{22:8}رون و مؤش, بیان کشواریه رُنگ و مُشگ, کشواریه بئٹے در آرگ

³ Issopá góñ brátán gwasht: "Man Issop án. Mani pet angat hast o salámat ent?" Brát Issopay démá torságá atant o hecch passawesh dát nakort. ⁴ Gorhá góñ brátán gwasht: "Mani nazzikterá byáét." Wahdé á nazzikká átkant, Issopá gwasht: "Man shomay brát Issop án. Man hamá mardom án ke shomá bahá kort o sari Mesrá kapt. ⁵ Bale nun paréshán mabét o watá mayárig makanét ke shomá chéá maná edá bahá kort. Hodáyá pa sáháni rakkénagá maná cha shomá pésar edá ráh dát. ⁶ Do sál ent ke molká dhokkál ent. Áyókén panch sálá ham hecch dhagáré na nangár kanag o keshaga bit o na ronag o moshtag, ⁷ bale Hodáyá cha shomá pésar maná edá ráh dát ke shomárá zendag bedárit o sarjamíá berakkénit ke shomay nasl cha zeminá gár mabit. ⁸ Paméshká mani edá ráh dayók shomá naatét, Hodá at. Hodáyá maná pa Perawná peté, pa áiay sajjahén lógá masteré o pa sarjamén Mesray molká hákemé kort.

3 ایسپا گون برatan گوشت: "من ایسپ آن. منی پت آنگت هست و سلامت انت؟" برات ایسپئے دیما ژسکا آنت و هچ پسشوش دات نکرت. ⁴ گزا گون برatan گوشتی: "منی نزیکترای بیایت." و هدے آنریکا آنکت، ایسپا گوشت: "من شمئے برات ایسپ آن. من هما مردم آن که شما بهار کرت و سرے مسرا کپت. ⁵ بله نون پریشان میت و رتا مئیاریگ مکنیت که شما چینا منا ادا بها کرت. ⁶ هدایا په ساهانی رکنیگنا منا چه شما پیسر ادا راه دات. ⁶ دو سال انت که مُلکا ڈکال انت. آلوکین بنج سلا هم هچ ڈگاری نه ننگار کنگ و کیشگ بیت و نه رُنگ و مُشگ، ⁷ بله هدایا چه شما پیسر منا ادا راه دات که شمارا زندگ بداراتی و سرجمیا برکنیت که شمئے نسل چه زمینا گار میت. ⁸ پمیشکا منی ادا راه دیوک شما نه آتیت، هدا آت. هدایا منا په پریونا پت، په آیئی سجهین لوگا مسترے و په سرجمین مسرئے

⁹ Nun zutt kanét o mani petay kerrá berawét. Gón áiá begwashéti: ‘Tai chokk Issopa gwashit: “Hodáyá maná sajjahén Mesray wájah kortag. Mahtal mabay o mani kerrá byá.” ¹⁰ Gón wati chokk o nomásag o ramag o górom o wati sajjahén mál o hastiá, Góshenay damagá jahmenend bay ke gón man nazzikk bebay. ¹¹ Man tai har chizzay zemmah zortag ke é dhokkál tán panch sálá angata mánit. Chó mabit ke taw wár o bazzag bebay, tai jend o tai hándán o tai sajjahén mardom janjál bebant.” ¹² Shomá wat gendágá ét o mani brát Benyámin ham gendágá ent ke é mani jend ent ke gón shomá habará ent. ¹³ É mazani o sharap ke maná edá Mesrá rasetaq o hamá sajjahén chizz ke shomá distagant, berawét o mani petá hál bedayéti o áiay jendá zutt byárét.” ¹⁴ Gorhá Issopá wati brát Benyámin goláesh kort o gréti. Benyáminá ham Issop goláesh kort o gréti. ¹⁵ Issopá wati sajjahén brát ambáz kort o chokketant o gréti. Nun áiay brát gón áiá habará laggetant.

نون زوٹ كييت و مني پتّي كرا بروئيت. گون آليا بگوشيت:

‘تسي چُكْ ايُسْپَ گوشيت: “هُدَايا منا سجّين مسّرئَ واجه كرتگ. مهّتل مبئي و مني كرا ايا. ¹⁰ گون وتي چُكْ و نمساك و رمك و گورم و وتي سجّين مال و هستيا، گوشيش دمكا جهمند بئي كه گون من نزيك بئي. ¹¹ من تشي هر چيزئ زمه زرتگ كه اه دُكال تان پنج سالا انگت مانيت. چو مبيت كه شو وار و بُرگ بئي، تشي جند و تشي هاندان و تشي سجهن مردم جنجال بینت. ¹² شما وت گندگا ايت و مني برات بنيامين هم گندگا انت كه اه مني جند انت كه گون شما هيرا انت.

13 اه مني و شوب كه منا ادا مسرا رسنگ و هما سجّين چيز كه شماديسنگ أنت، بروئيت و مني پناهال بدّيليت و آييّه جندا زوت بيارت. ¹⁴ گونا ايُسْپَ وتي برات بنيامين گلايش كرت و گريتى. بنيامينا هم ايُسْپَ گلايش كرت و گريتى. ¹⁵ ايُسْپَ وتي سجهين برات أمبار كرت و چوكشنت و گريتى. نون آييسى برات گون آليا هيرالگكتن.

۱۰ وحدلے پرتوتی لوکا اے هار رست که ایسپئے برات
اتنگکانٹ، پرتوں و آیشے هرمتکار گل بوتتیں۔¹⁷ پرتوں کون
ایسپیا کوشت: ”وتی برatan بگوش: ’چو کنیت کہ باران و تی
اولاکان بلکیت و کنهانیت ملکا پرتوت و¹⁸ و تی پتا بزوریت
و لڈ و لوگ منی کرا بیافت. من مسروئے شرتین زمینا شمارا
دیان و شما زمینیت شرتین برو و سمران و رویت۔¹⁹ په تھو ھکم
اش اینت کہ و تی برatan بگوش: ’چو کنیت کہ په و ت چھ مسرا
اسپگاڑی بزوریت گون، په و تی جن و چکان. و تی پتا بزوریت
و بیافت.²⁰ اگن شمئے چجز پشت کپت، پریشان مبینت، چنا
کہ سجھئن مسروئے شرتین زمین شمیگ بیت۔“

⁵Harkas ke shomay hóná beréchit o sáhá begípt, man cha áiá hesába gerán. Cha har haywáná hesába gerán o cha har ensáná. Cha hamá mardomá hesába gerán ke dega mardoméá koshit, chéá ke mardom brát ant.

⁶Harkas ensánéay hóná beréchi

áiyay hón ham ensánéay dastá réchaga bit
chéá ke Hodáyá ensán
wati sheklá addh kortag.

⁷Nun shomá, chokk o bar kanét o zeminay
sará gésh bebét,
zeminay sará sheng o tálán o géshá
cha gésh bebét.”

⁸Gorhá Hodáyá gón Nuh o áiay chokkán ke Nuhay hamráh atant, gwasht: ⁹“Nun man gón shomá o gón shomay randi naslán ahd o paymáné kanán.” ¹⁰Gón har sahdárá ke shomay kerrá ent, báli morg, dalwat o wakshién haywán o har yakk chizzéá ke gón shomá cha bójigá dar átkag, gón zeminay hamok sahdárá ham é ahd o paymáná kanán. ¹¹Man gón shomá wati é ahd o paymáná kanán ke dega baré sajjahén sahdár cha hár o tuppanýr ápá bérána nabant; dega hechbar choshén háré nayayt ke sajjahén zemíná wayrán bekant.”

گُوكْرا هُدایا گون نوہ و آییئے چُکان که نوھئے همراه اَنت،
گُوشت: ⁹“نون من گون شما و گون شمئے رندی سُلَان اَمد
و پیمانے کنان.” ¹⁰گون هر سُهدارا که شمئے کرا اِنت، باالی
مُرگ، دلَوت و کشیین هشیوان و هر یک چیزیتا که گون شما
چه بوجیگا در آتکگ، گون زمینئے هُمک سُهدارا هم اَه اَهد و
پیمانا کنان. ¹¹من گون شما و تی اَه اَهد و پیمانا کنان که دگه
برے سُجھین سُهدار چه هار و توپانے آپا بیزان نبنت؛ دگه هچبر
چُکشین هارے نئیت که سُجھین زمینا وئران بکنت.”

¹² Hodáyá gwasht: "É hamá ahd o paymánay nesháni ent ke man, wati o shomay o hamá sajjahén sahdáráni nyámá bandágáán ke góñshomá gón ant. É pasajjhéni áyókén naslán ahd o paymáné." ¹³ Man wati sanj*, jambaráni tahá ér kortag o é, mani o zeminay nyámá butagén ahd o paymánay nesháni bit. ¹⁴ Harwahd ke man zeminay sarborá jambara kárán o sanj ham jambaráni tahá záhera bit, ¹⁵ gorhá wati é ahd o paymánay yátá kapán ke mani o shomay o har tahray sajjahén sahdáráni nyámá ent. Nun áp hechbar chó hára nakant ke sajjahén sahdárán tabáh bekant. ¹⁶ Harwahd ke sanj jambaráni tahá záhera bit, mania gendán o hamá abadmánén ahd o paymánay yátá kapán ke mane Hodá o zeminay har tahray sajjahén sahdáráni nyámá butag." ¹⁷ Hodáyá gón Nuhá gwasht: "Esh ent hamá ahd o paymánay nesháni ke man, wati o zeminay sajjahén sahdáráni nyámá bastag."

¹² هُدَايَا كَوْشَتْ: أَهْ هَمَا أَهْدٌ وَبِيمَانَى نَشَانِي اِنْتْ كَهْ مَنْ، وَتِي وَشَمَّى وَهَمَا سَجْهَيْنِ سَهَدَارَانِي نِيَامَا بَنْدَگَا آنْ كَهْ كَوْنْ شَمَا كَوْنْ أَنْتْ. أَهْ پَهْ سَجْهَيْنِ آيُوكِينْ تَسْلَانْ أَهْدٌ وَبِيمَانَى.

¹³ منْ وَتِي سَنْجُ، جَمْرَانِي تَهَا اِنْرَكْتَكْ وَأَهْ، مَنِي وَزَمِيَّنَى نِيَامَا بوْتَكِينْ أَهْدٌ وَبِيمَانَى نَشَانِي بَيْتْ. ¹⁴ هُرْوَهَدْ كَهْ مَنْ زَمِيَّنَى سُرِّبَا جَمْبَرْ كَارَانْ وَسَنْجُ هَمْ جَمْرَانِي تَهَا زَاهِرْ بَيْتْ، ¹⁵ كَغَا وَتِي أَهْدٌ وَبِيمَانَى يَاتَا كِپَانْ كَهْ مَنِي وَشَمَّى وَهَرْ تَهَهُ سَجْهَيْنِ سَهَدَارَانِي نِيَامَا اِنْتْ. نُونْ آپْ هَچَرْ چَوْ هَارْلَكَنْتْ كَهْ سَجْهَيْنِ سَهَدَارَانْ تَبَاهْ بَكَنْتْ. ¹⁶ هُرْوَهَدْ كَهْ سَنْجُ جَمْرَانِي تَهَا زَاهِرْ بَيْتْ مَنِي كِنَدانْ وَهَمَا أَبِدَمَانِينْ أَهْدٌ وَبِيمَانَى يَاتَا كِپَانْ كَهْ مَنْ هُدَا وَزَمِيَّنَى هَرْ تَهَهُ سَجْهَيْنِ سَهَدَارَانِي نِيَامَا بوْتَكْ.

¹⁷ هُدَايَا كَوْنْ نُوها كَوْشَتْ: "إِنْ اِنْتْ هَمَا أَهْدٌ وَبِيمَانَى نَشَانِي كَهْ مَنْ، وَتِي وَزَمِيَّنَى سَخْجَتْ: سَهَادَانْ نِيَامَا سَتْسَكْ."

۲- م. ری و ریاضی های بین المللی مهندسی

چه آیینه هساب گران. چه هر هشیوانا هساب گران و چه هر إنسانا.
چه هما مردمها هساب گران که دگه مردمیان کشیت، چینا که مردم
برات آنت.

6 هر کس انسانیتے ہونا بریچجت،
ایئے ہون ہم انسانیتے دستا ریچگ بیت،
چنا کہ ہڈیا انسان
وتنی شکلا اڈ کرتگ۔

⁷ نون شما، چُک و بَر کنیت و زمینئے سرا گیش بیت،
زمینئے سرا شنگ و تالان و گیشا چه گیش بیت۔“

8 گزارا هدایا گون نوه و آیئے چُکان که نوھئے همراہ انت،
گوشت: ⁹ ”نون من گون شما و گون شمئے رندی سلسلن اهد
و پیمانے کنان. ¹⁰ گون هر سهدا را که شمئے کرا انت، بالی
مرگ، دلوت و وکشینن هشیوان و هر یک چیزیا که گون شما
چه بوجیگنا در آتکگ، گون زمینئه همک سهدا را هم اح اهد و
پیمانا کنان. ¹¹ من گون شما و قی اح اهدو پیمانا کنان که دگه
بر سچھین سهدا را چه هار و توپائے آپ بیزان نینت؛ دگه هچبر
جُشینن هار سچھین کت که سچھین زینا و ئیزان بکنت.“

12 هدایا گوشت: «اے هما آهد و پیمانئی نشانی انت که من،
وقتی و شمئی و هما سچھین سَھدارانی نیاما بندگا آن که گون
شمایا گون انت. ایه په سچھین آیوکین نسلان آهد و پیمانئی.

13 من وقتی سنج^{*}، جمبرانی تها ایر کرتگ و اے، منی و زمینئی
نیاما بوتگین آهد و پیمانئی نشانی بیت.¹⁴ هروهه که من
زمینئی سربرا جمبر کاران و سنج هم جمبرانی تها زاهر بیت،
15 گوا وقتی اے آهد و پیمانئی یاتا کپان که منی و شمئی و هر
تهوئے سچھین سَھدارانی نیاما انت. نون آپ هچبر چو ہار نکت
که سچھین سَھداران تباہ بکتنه.¹⁶ هروهه که سنج جمبرانی تها
زاهر بیت، منی گندان و هما آبدمانین آهد و پیمانئی یاتا کپان
که من هدا و زمینئی هر تھوئے سچھین سَھدارانی نیاما بوتگ.»
17 هدایا گون نوها گوشت: «ايش انت هما آهد و پیمانئی نشانی
که من، وقتی و زمینئی سچھین سَھدارانی نیاما بستگ.»

4:9 هُنَّ زِدَائِي نَشَانٌ إِنْتَ وَ تَانِكَهُ هُنَّ مَانُ، گوشت و رگ میبیت.

۱۳:۹ سنج، بزان درین، رنگی کمان که هئورا زند آسمانا زاهر بیت و رنگ رنگ اینت.

Nuhay sayén chokk

¹⁸Nuhay chokk cha bójigá dar átkant, Sám o Hám o Yápet. Hám Kanhánay pet at. ¹⁹É sayén Nuhay chokk atant o cha hameshán mardom sajjahén zeminay sará sheng o tálán butant.

²⁰Nuhá kesht o keshár bendát kort o anguri bágé addhi kort. ²¹Hamé anguray sharábi wárt, malár but o gedánay tahá jándar but. ²²Kanhánay pet Hámá, wati pet jándará dist o wati doén brát ke dhanná atant, hál dántant. ²³Sám o Yápetá kabáhé zort, wati kópagáni sará ér kort o poshtokái shotant o wati petay jándariesh póshtént. Áyáni dém ángor at o wati petay jándariesh nadist.

²⁴Wahdé Nuh cha sharábay malárá dar átk, zánti mani kasterén bachakká gón man ché kortag, ²⁵gwasht:

“Kanháná nálat bát.

Wati brátáni golámáni golám bát.”

²⁶Nuhá gwasht:

“Hodáwandá satá bát, Sámay Hodáyá.

Kanhán, Sámay golám bát.

²⁷Hodá zeminá pa Yápetá práhter kanát.

Yápet, Sámay gedánáni tahá jahmenend bát o

Kanhán, áiyay golám bát.”

²⁸Cha hárá rand Nuhá dega say sad o panjáh sál omr kort. ²⁹Nuhá sarjamiá noh sad o panjáh sál omr kort o mort.

Nuhay nasl o padréch

10 Nuhay chokk, Sám o Hám o Yápetay nasl o padréchay kessah chosh ent:

Eshán cha tuppáná rand chokk o bar kort.

Yápet

²Gumer o Májuj o Madái o Yáwán o Tubál o Máshek o Tirás, Yápetay mardénchokk atant. ³Ashkenáz o Ripat o Tugarmah, Gumeray mardénchokk atant.

⁴Elishah o Tarshish o Kettimi mardom o Dódánimi mardom, Yáwánay mardénchokk atant. ⁵Cha eshán

نوهئے سئین چُكّ

نوهئے چُكّ چه بوجiggá dar átkint, سام و هام و یاپت. هام
کنهانئے پت آت. ¹⁹اے سئین نوهئے چُكّ آنت و چه هوشان
مردم سججین زمینئے سرا شنگ و تالان بوتن.

²⁰نوها یکشت و کشار بندات کرت و انگوری باگے آدی کرت.
²¹همه انگورئے شرابی وارت، ملار بوت و گدانشے تها جاندر
بوت. ²²کنهانئے پت هاما، وتهی پت جاندرا بیست و وتهی دوین
برات که ڈنآ آنت، هال دانتت. ²³سام و یاپتا کباهے زر،
وتهی کزپکانی سرا ایر کرت و پُشتكالی شنت و وتهی پتے
جاندری اش پژشیتت. آیانی دین آنگرأت و وتهی پتے جاندری اش
نیست.

²⁴وهدے نوه چه شرابی ملارا در آنک، زانتی منی کسترن
بچکا گون من چے کرتك، ²⁵گوشتی:

کنهانای نالت بات.
وتهی براتانی گلامانی گلام بات.“

²⁶نوها گوشت:

فداوندا سنا بات، سامئے هدایا.
کنهان، سامئے گلام بات.

²⁷هذا زمينا په یاپتا پراھتر کنات.
یاپت، سامئے گدانانی تها جهمند بات و

کنهان، آییئے گلام بات.“

²⁸چه هارا زندنوها دگه سهی سدو پنجاه سال امر کرت. ²⁹نوها
سرجمیا نه سد و پنجاه سال امر کرت و مُرت.

نوهئے نسل و پدریجع

نوهئے چُكّ، سام و هام و یاپتے نسل و پدریجع:
کسے پُش آنت:
ايشان چه توپانا زند چُكّ و بز کرت.

یاپت

²گومر و ماجوج و مَدَابِي و يَاوان و توبال و ماشِك و تيراس،
یاپتے مَدَابِي چُكّ آنت. ³أشكِنَاز و تِرِپَت و توگْرَمَه، گوْرِمَه
مَدَابِي چُكّ آنت. ⁴اليشَه و تَرِشِيش و كَتَيمَى مردم و دَوْدَانِىمى
مردم، Yáwánay mardénchokk atant. ⁵Cha eshán

o pet áiá sakk dósta dárit. ²¹Gorhá taw gón wati kasterán gwasht: ‘Áiá mani kerrá byárét ke gón wati jenday chammán begendáni.’ ²²Má gón tawe wájhá gwasht: ‘Bachakk wati petá yalah dáta nakant. Agan petá yalah bedant, petia merit.’ ²³Bale taw gón wati kasterán gwasht: ‘Agan shomá wati brátá mayárét gón, mani démá makapét.’

²⁴Wahdé má mani petay kerrá, bezán tai hezmatkáray kerrá per tarretén, tai habaren gón áiá kortant, mani wájah! ²⁵Gorhá may petá gwasht: ‘Padá berawéti o pa má kammé ward o warák begerét o byárét.’ ²⁶Bale má gwasht: ‘Má padá shota nakanén. Hamá shartá rawén ke may kasterén brát gón má gón bebit. Má tán hamá wahdá á marday démá kaptá nakanén kemay kasterén brát gón mabit.’ ²⁷Manipetá, bezán tai hezmatkárá gón má gwasht: ‘Shomá zánéti ke mani lóbánoká pa man do mardénchokk áwört. ²⁸Cha áyán yakkéá maná yalah dát o man gwasht: ‘Allamá rastaráé wártag.’ Cha á wahdá tán annun wati chokkon nadistag. ²⁹Agan é chokká ham cha mana barét o eshiá tawáné berasit, man cha gamána merán o mani pirén saray hón shomay gardená bit.’

³⁰⁻³¹Agan chokk gón má gón mabit o mani wati petay kerrá, bezán tai hezmatkáray kerrá per betarrán o mani pet begendit ke é gón naent, gorhá may pet, tai hezmatkára merit ke sahi gón hameshá bastag. O áiyay pirén saray hón tai kasteráni gardená bit. ³²Petay kerrá tai kasterá é bachakkay salámatiay zemmah zortag. Man gón petá gwasht: ‘Mani pet! Agan man tai chokk padá pa taw nayáwort, tán zendag án tai gonahkár án.’ ³³Gorhá, oo mani wájh! Bell ke é bachakkay badalá tai kaster edá bemánit o tai golámiá bekant o é bachakk gón wati brátán per betarrit. ³⁴Man chón wati petay kerrá bé eshiá shota kanán? Man á róchá magendátán ke petay sará choshén mosibaté byayt.”

Issop watá záhera kant

45 Issopá óshtatágén mardománi démá del dásht نکرت و کوگاری کرت: “سجهن مارمان چه منی دیما بتیت.” وهدے ایسپا برات هال دانتت که من ایسپ آن، آییئے کرا دگه گس نیست آت. ² آیا آنچن بُرْزِین تشوریا گرت که مسیریان بشکت و پیوئش لوزگے مردم هم سهیگ بوتن.

ایسپ وتا زاهر کنت

³Sohb ke but, áesh roksat kortant. Mardán har zortant o ráh geptant. ⁴Angat cha shahrá dur nashotagatant ke Issopá gón péshkárá gwasht: “Zutt kan o randáesh kap. Wahdé raséntant, begwashesh: ‘Shomá nékiy badalá chéá badi kör? ⁵É hamá pyalah naent ke mani wájah eshiy táhá sharába wárt? O pa pál janagá ham káramarzia kant? É badén káré ke shomá kortag.”

⁶Wahdé péshkár áyáni kerrá sar but, hamé habari kortant. ⁷Bale áyán gwasht: “Wájah! Chéá choshén habara kanay? Tai kaster hechbar choshén káré korta nakanant. ⁸Má wa hamá nograh ke wati góniáni dapá distant, áen ham cha Kanháy molká padá áwортант. Máchón cha tai wájahay lóág nograph o teláha dozzén? ⁹Wájah! Cha má harkasay kerrá dozziy mál dar átk, áiay sezá mark ent o má é degaráni sezá hamesh ent ke tai goláma bén.” ¹⁰Péshkárá gwasht: “Sharr ent. Harché ke shomá gwashét, bale harkasay kerrá ke é dar kapt, á mani goláma bit o é dega bémayára bét.”

¹¹Har yakkéá eshtáp eshtápá wati góni zeminá ér kort o bótk o ¹²péshkár patthagá lagget. Cha masteréná bongéjí kort o kasteréná halás. Pyálah cha Benyáminay góniá dar kapt. ¹³Brátan ke dist, wati godesh dertant. Padá wati báresh harán laddhetant o shahrá per tarrettant.

¹⁴Wahdé Yahudá o áiay brát átkant, Issop angat lóág at. Á Issopá pádán kaptant. ¹⁵Issopá gón áyán gwasht: “É che káré shomá kortag? Shomá nazánét ke mani paymén mardomé pál jata kant o chizzán dar gétká kant?” ¹⁶Yahudáyá gwasht: “Mani wájah! Má gón taw ché gwashta kanén? Ché begwashén? Che paymá wati bémayáriá pésh bedárén? Hodáyá tai kasteráni radén kár páshk kortag. Mani wájah! Nun má tai golám én. May jend ham o hamá mardom ham ke pyálah áiay kerrá dar kaptag.” ¹⁷Bale Issopá gwasht: “Man hechbar choshén káré nakanán. Éwaká hamá mardom mani goláma bit ke pyalah áiay kerrá dar kaptag. Shomá á dega mardom pa salámati wati petay kerrá berawét.”

Yahudáy arz o peryát

¹⁸Gorhá Yahudá nazzikká átk o gwashti: “Oo mani wájah! Bell tai kaster gón tawé wájahá habaré kant. Wati kasteray sará zahr mager ke taw Perawney barábar ay. ¹⁹Mani wájah! Taw cha wati kasterán just kort: ‘Shomárá pet yá brát hast?’ ²⁰Má passaw dát: ‘Márá pirén péte hast o kasterén bráté ke petay piray róchán pédá butag. Á brátay hakkigén brát mortag o cha wati mátá yakkén chokk ent ke mantag

³سُهْبَ كَهْ بُوت، آلِشْ رُكْسَتْ كَرْتَنَتْ. مَرْدَانْ هَرْ زُرْتَنَتْ وَ رَاهْ كَيْتَنَتْ. ⁴أَنْكَتْ كَهْ شَهْرَا دُورْ شَتَّكَارَتَنَتْ كَهْ أَيْسَپَا كَوْنَ بَيْشَكَارَا كَوْشَتْ: “زُوتْ كَنْ وَ زِنْدَالِشْ كَبْ. وَهَلْ دَرْ سَيْنَتَنَتْ بَكْوُشَشْ: شَمَا نَيْكَيْشَيْ بَذَلَا چَبَا بَدَى كَرْت؟ ⁵أَحَمْ هَمَا پَيْالَهْ نَهَائَتْ كَهْ مَنْيَ وَاجَهْ إِشَيْشَيْ تَهَا شَرَابْ وَارَتْ؟ وَ پَهْ بَالْ جَنَّكَا هَمْ كَارْمَزَيْ كَنْتْ؟ أَحَمْ بَدَيْنَ كَارَسْ كَهْ شَمَا كَرْتَكْ.”

⁶وَهَلْ دَرْ بَيْشَكَارَا كَيْانِي كَرَا سَرْ بُوت، هَمَسْ هَبْرِي كَرْتَنَتْ. ⁷بَلْهَ آيَانْ كَوْشَتْ: “واجَهَا چَبَا چُشِينْ هَبْرِي كَنْتَشَيْ؟ تَيْيَيْ كَسْتَرْ هَچِيرْ چُشِينْ كَارَسْ كَرْتْ نَكْنَتْ. ⁸مَا وَهَ هَمَا نُكْرَهْ كَهْ وَتَيْيَيْ كَوْنِيَانِي دَيْسَتَنَتْ، آلَنْ هَمْ چَهْ كَهَنَاهَيْ مُلَكَا پَدَا آورْتَنَتْ. مَا چَوْنَ چَهْ تَيْيَيْ وَاجَهَيْ لَوْگَا نُكْرَهْ وَ تَلَاهْ زُرْتَنْ؟ ⁹واجَهَا چَهْ مَا هَرَكَسَيْ كَرَا دُرْيَشَيْ مَالْ دَرْ آتَكْ، أَيْسَهَيْ سَرَا تَرَكْ إِنْتْ وَ مَا اَهَ دَرْكَانِي سَرَا هَيْشَيْ إِنْتْ كَهْ تَيْيَيْ گَلَامْ بَيْنْ.” ¹⁰پَيْشَكَارَا كَوْشَتْ: “شَرَّاَتْ، هَرَجَهْ كَهْ شَمَا كَوْشَيْتْ، بَلْهَ هَرَكَسَيْ كَرَا كَهْ اَهَ دَرْ كَيْتْ، آمَنِي گَلَامْ بَيْتْ وَ اَهَ دَكْهَ يَيْمَيَازْ بَيْتْ.”

¹¹هَرِيَكَيَا اِشْتَابْ اِشْتَابَا وَتَيْيَيْ گَونِي زَمِينَا اِيرْ كَرْتْ وَ بَوتَكْ وَ ¹²پَيْشَكَارِشَكَالْ لَكَتْ. چَهْ مَسْتَرَتِنَا بُكْيَيْحِي كَرْتْ وَ كَسْتَرِنَا هَلَاسْ، پَيَالَهْ چَهْ بِنِيَامِينَيْ گَونِيَارِ دَيْكَتْ. ¹³بَرَاتَنَ كَهْ دَيْسَتْ، فَتَيْيَيْ كَلُدِيشْ دَرْتَنَتْ، پَدَا فَتَيْيَيْ بَارِشْ هَرَانْ لَيْتَنَتْ وَ شَهْرَا بِرْتَنَتْ.

¹⁴وَهَدَهْ يَهُودَا وَ اَيْيَيْ بَرَاتْ آتَكَنَتْ، اِيْسَپَ آنَكَتْ لَوْگَا آتَ، آ اِيْسَپَيْيَيْ بَادَنْ كَيْتَنَتْ. ¹⁵اِيْسَپَا گَونِيَارِ آيَانْ كَوْشَتْ: “اَهَ چَهْ كَارَسْ شَمَا كَرْتَكْ؟ شَمَا نَزَايَتْ كَهْ مَنْيَ بَيْمِنَتِنْ مَرَدَمْ پَالْ جَتْ كَنْتْ وَ چَيْزَانْ دَرْ كَيْتَكْ كَنْتْ؟ ¹⁶يَهُودَايَا كَوْشَتْ: “مَنِي وَاجَهَا مَا كَوْنَ تَئُو چَهْ كَوْشَتْ كَنْتَنْ؟ چَهْ بَكْوُشَيْنْ؟ چَهْ بَيْيَمَا وَتَيْيَيْمَارِيَا پَيْشَ بَدارِينْ؟ هَدِيَا تَيْيَيْ كَسْتَرَانِي دَرِيْنَ كَارَبَاشْ كَرْتَكْ. مَنِي وَاجَهَا نَوْنَ مَاتَشَيْ گَلَامْ اَيَنْ. مَئَيْ جَنَدْ هَمْ وَهَمَا مَرَدَمْ هَمْ كَهْ بَيَالَهْ آيَيَيْ كَرَا دَرْ كَيْتَكْ.” ¹⁷بَلْهَ اِيْسَپَا كَوْشَتْ: “مَنْ هَچِيرْ چُشِينْ كَارَسْ نَكْنَانَ، اِبُوكَا هَمَا مَرَدَمْ مَنِي گَلَامْ بَيْتْ كَهْ بَيَالَهْ آيَيَيْ كَرَا درْ كَيْتَكْ. شَمَا آدَغَهْ مَرَدَمْ پَهْ سَلامَتِي وَتَيْيَيْ كَرَا بِرْنَوْتَتْ.”

يهودائيه آرزو پريات

¹⁸گَنْهَا يَهُودَا نَزِيْكَا آتَكْ وَ كَوْشَتِي: “اوْ مَنِي وَاجَهَا بِلْ تَيْيَيْ كَسْتَرَگَونْ تَئُو وَاجَهَا هَبْرِي كَنْتْ. وَتَيْيَيْ كَسْتَرَتِي سَرَا زَهَرَ مَكْرَهْ كَهْ تَئُو بِرْوَنَشَيْ بَراَبِرَ اَيَيْ. ¹⁹مَنِي وَاجَهَا تَئُو چَهْ وَتَيْيَيْ كَسْتَرَانِ جُسْتَ كَرْتْ: ‘شَمَارَأَتْ يَا بَرَاتْ هَسْتَ؟’ ²⁰مَا پَسْتَوْ دَاتْ: ‘ماَرَا پَرِيَنْ پَتَيْهَسَتْ وَ كَسْتَرِنَ بَرَاتِيَهَ كَهْ بَتَيْيَهَ پَرِيَرَيَهَ رَقَّاجَانْ بَيَدا بُوتَكْ. آبَرَاتِيَهَ هَكَيْيَيِنْ بَرَاتْ مُرْتَكْ وَ چَهْ وَتَيْيَيْ مَاتَا يَكِيْنِيْنْ چُكَّ

tálabdapi^{*} mardom wati sardhagárán tálán butant, har yakké gón wati jenday zobáná, wati kabilaháni hesábá, wati kawmáni tahá.

مردم، ياوائے مردین چُكَ آتنَتْ. ⁵چَهْ إِشَانْ تَيْيَابَدَيَهَ مَرَدَمْ وَتَيْيَيْ سَرْدَگَارَانْ تَالَانْ بَوْتَنَتْ، هَرِيَكَيْ گَونْ وَتَيْيَيْ جَنَدَيْ زُبَانْ، وَتَيْيَيْ كَبِيلَاهَيِنْ هَسَابَا، وَتَيْيَيْ كَثُومَانِيَهَ تَهَا.

هَام

⁶Kush o Mesráim o Put o Kanhán, Hámay mardénchokk atant. ⁷Sebá o Hawilah o Sebtáh o Rámah o Sabteká, Kushay mardénchokk atant. Sabá o Dédán, Rámahay mardénchokk atant. ⁸Cha Kushá Namrud pédá but ke zeminay sará awali zórmándén jangól^{at}. ⁹Hodáwanday chammán Namrud, zrengén shekárié at, paméshká gwashaga bit: “É mard, Hodáwanday chammán Namruday paymén mazanén shekárié.” ¹⁰Namruday bádhsháhiay bendát cha Bábel, Erek, Akkád o Kalnehá but ke Shináray^{*} sardhagárá atant. ¹¹Á cha é sardhagárá Áshurá shot o ódá Naynawá, Rahubut-Ir, Kálah o ¹²Risenay shahri addh kortant. Risen, Naynawá o Kálahay nyámá ent, Kálah mazanén shahré.

¹³Cha Mesráim, Ludi o Anami o Lehábi o Naptuhi mardom pédá butant o ¹⁴Patrusi o Kapturi o Kasluhi mardom, ke cha Kasluhián, Pilesti pédá butant.

¹⁵Kanhánay awali chokk Saydun at o padá Hitti o ¹⁶Yabusi o Amuri o Gergáshi o ¹⁷Héwi o Arki o Sini o ¹⁸Arwádi o Semári o Hamáti mardom pédá butant. Randá Kanháni kabilah sheng o tálán butant. ¹⁹Kanhánay hadd o simsar, cha Sayduná ke dém pa Gerárá raway tán Gazzahá at o agan dém pa Sodium, Gomurah, Admah o Sebwimá raway, tán Lasháhá at. ²⁰Hámay naslay kessah, áyáni kabilah o zobán o sardhagár o kawmay hesábá hamesh at.

¹³چَهْ مَسْرَايِمَ، لَوْدِي وَ آنَمِي وَ لَهَابِي وَ نَپَوْهِي مَرَدَمْ بَيَدا بَوْتَنَتْ وَ ¹⁴پَتْرَوْسِي وَ كَپَنْوَرِي وَ كَسْلَوْهِي مَرَدَمْ، كَهْ چَهْ كَسْلَوْهِيَانِ، پَيْلِسْلَيْتِ بَيَدا بَوْتَنَتْ. ¹⁵كَهَنَاهَيِهَ اِثُولِي چُكَ سَيْدَوْنَ أَتْ وَ پَدَا هَيَيَيْ وَ ¹⁶يَيْوَسِي وَ آمُورِي وَ گَرْگَاشِي وَ ¹⁷هَيَيِي وَ آرَكِي وَ سَيِنِي وَ ¹⁸آرَوَادِي وَ سَمَارِي وَ هَمَاتِي مَرَدَمْ بَيَدا بَوْتَنَتْ. رَنَدَا كَهَنَاهَيِهَ كَبِيلَهَ شَنَكَ وَ تَالَانْ بَوْتَنَتْ. ¹⁹كَهَنَاهَيِهَ دَدَ وَ سِيمَسِرِي، چَهْ سَيْدَوْنَا كَهْ دَيْمَ پَهْ كَرَبَارِيَهَ تَانْ گَرَّهَا آتَ وَ اَكَنْ دَيْمَ پَهْ سُلُومْ، گُمُورَهَ، اَدَمَهَ وَ سَبُوبِيَهَ رَوَئِيَهَ تَانْ لَشَاهَا آتَ. ²⁰هَامَهَيِهَ نَسْلَيَهَ كَسَهَ، آيَانِيَهَ كَبِيلَهَ وَ زُبَانْ وَ سَرْدَگَارَ وَ كَوْمَئِيَهَ هَسَابَا هَمِشَ آتَ.

سام

²¹Sám ke Yápetay masterén brát at, áiá ham mardénchokk but. Sám, Eberay sajjahén chokkáni bonpirok ent. ²²Sámay mardénchokk, Ilám o Áshur o Arpakshád o Lud o Arám atant. ²³Arámay mardénchokk, Uz o Hul o Giter o Másh atant. ²⁴Arapkshád, Shelahay pet at o Shelah, Eberay pet. ²⁵Eberá do mardénchokk but, yakkéy nám Péleg*

^{10:5}Tayábdap, bezán daryáy nazzikk o gwarén jághá, zerker, sáhel.

^{10:8}Jangól, bezán jangarósk, jang kanokén mardom.

^{10:10}Shináray sardhagár, bezán Bábelay sardhagár ke marochigén Erákay jonubi bahr at.

^{10:25}Pélegay máná “bahr o báng” ent.

²¹سام كَهْ يَاَيَيْتِيَهَ مَسْتَرِنَ بَرَاتْ آتَ، آيَيَا هَمْ مردِنِيْنْ چُكَ بَوْتَ. سَامِيَهَ إِرْبَيِيَهَ سَجِيْنِيْنْ چَكَانِيَهَ بَنِيَرِكَ اَنَتْ. ²²سَامَهَيِهَ مردِنِيْنْ چُكَ، اِيلَامِ وَ اَشَورِ وَ اَرِبَكَشَادِ وَ لَوْدِ وَ اَرَامِ اَنَتْ. ²³اَرَامِيَهَ مردِنِيْنْ چُكَ، اَوزِ وَ هُولِ وَ گِيَتِرِو ماشَ اَنَتْ. ²⁴اَرِبَكَشَادِ، شِلَهَيِهَ پَتْ آتَ وَ شِلَهَ، اِلَيَيِهَ پَتْ. ²⁵اَرِبَادِ، اِلَيَيِهَ پَتْ. كَهْ يَكِيَّيِهَ نَامِ

^{10:5}تَيْيَابَدَهَ، بَرَانْ دَرِيَيَهَ نَزِيْكَ وَ گُورِينْ جَاكَهَ، زِرِكَرَ، سَاحِلَ.

^{10:8}جَنِكُولَ، بَرَانْ جَنِكُورِسَكَ، جَنِكَ كَنْتُوكِينْ مَرَدَمْ.

^{10:10}شِيَارِيَهَ سَرْدَگَارَ، بَرَانْ بَالِيَهَ سَرْدَگَارَ كَهْ مَرْجِيَگَيِينْ اِراكَسِ جَنَوَبِيَهَ بَهَارَاتَ.

at, chéá ke hamé wahdá zemin bahr o báng but. Brátay námi Yuktán at.²⁶ Yuktán, Almudád o Shélep o Hazarmáwet o Yérah o²⁷ Hadurám o Uzál o Deklah o²⁸ Óbál o Abimáel o Sabá o²⁹ Ópir o Hawilah o Yubábay pet at. É sajjahén Yuktánay mardéñchokk atant.³⁰ Á damágá ke é nendók atant, cha Mesháyá dém pa Sepárá at, ródarátkay kóhestagén molká.³¹ Sámay chokkáni kessah, áyáni kabilah o zobán o sardhágár o kawmay hesábá hamesh at.

³²Nuhaymardéñchokkánabilah, áyáni sar obonay red o banday sará, áyáni kawmáni hesábá hamesh atant. Tuppáná rand cha hameshán sajjahén kawm zeminay sará sheng o tálán butant.

Bábelay borj

11 Sajjahén donyáy zobán yakkén at o labz yakkén atant.² Mardom ke cha ródártáká laddhetant, Shináray sardhágárá dashté distesh o hamódá o jahmenend butant.³ Gón yakdomiá gwashtesh: "Byá, heshta janén o sharriay sará pachénésh." Áyán sengay jáhá hesht kára bast o gelay jáhá dhámbar.⁴ Gwashtesh: "Byá pa wat shahré addha kanén, anchén borjé máni bebit ke sartholli ásmáná sar bebit, tánke pa wat námé ér bekánen ke sajjahén zeminay sará sheng o shág mabén."⁵ Hodáwand ér átk tánke hamá shahr o borjá bechárit ke mardomi addh kanagá atant.⁶ Hodáwandá gwasht: "Edá bechár, nun é yakkén ráj okawm ant osajjahénáni zobán yakk ent. Agan é káresh bendát kortag, cha ed o dém é harché kanag belothant, pa eshán nabutenia nabit.⁷ Byá, jahláda rawéñ o esháni zobáná garh o manja^{*} kanén ke é, yakdomiay habarán sarpad mabant."

⁸Hodáwandá, é mardom cha ódá sajjahén zeminay sará sheng o shág kortant o eshán shahray addh kanagay kár band kort.⁹ Paméshká á shahray nám Bábel^{*} but ke Hodáwandá ódá sajjahén donyáy yakkén zobán garh o manj kort. Áiá mardom cha ódá zortanto sajjahén zeminay sará sheng o shág kortant.

Sámay nasl o padréch

¹⁰Sámay nasl o padréchay kessah chosh ent:

پیلگَ آت چتا که همس و هدا زمین بھر و بانگ بوت. برائے نامی یکتán آت.²⁶ یکتán, الmodاد و شیلپ و هزماوت و پیره و²⁷ هلورام و اوزال و دکله و²⁸ اوپال و آیسایل و سبَا و²⁹ اپر و هئیله و یوبائے پت آت. اے سجھین یکتائے ماردن چُكْ آتنت.³⁰ آدمگا که اے نندوک آتنت, په میشایا دین په سیارا آت, رودراتکئ کوهستگین مُلکا.³¹ سامئے چُکانی کسہ, آیانی کبیله و زبان و سرڈگار و کومئ هسپا همش آت.³² بوھئی ماردن چُکانی کبیله, آیانی سر و بُنثے د و بندئ سرا, آیانی کومانی هسپا همش آتنت. توپانا زند چه همشان سجھین کثوم زمینئ سرا شنگ و تالان بوتت.

بایلے بُنج

11

سجھین دنیائے زیان یکن آت و لبز یکن آتنت.² مردم که چه رودراتکا لَتَنت, شینارئ سرڈگار داشتے دیستش و همودا جھمند بوتت.³ گون یکولومیا گوشیش: "بیا, هشت جنین و شریئ سرا پچینش." آیان سنگئ جاما هشت کار بست و گلائے جاما ڈابر.⁴ گوشیش: "بیا په وت شهرے آڈ کنین, انچین بُرجے مانی بیت که سرٹلی آسمانا سر بیت, تانکه په وت نامی ایئر بکنین که سجھین زمینئ سرا شنگ و شانگ میین."⁵ هُداوند ایر آتك تانکه هما شهر و بُرجا بچاریت که مردمی آڈ کنگا آتنت.⁶ هُداوندا گوشت: "إذاً بُرْجَار، نون اے یکنین راج و کثوم آت و سجھینانی زیان یک آت. اگن اے کارش بندات کرتگ, چه ادو دیم اے هرجے کنگ بلونت په ایشان نیتوئی نیتت,⁷ بیا, جهلاذ رُون و اشانی زیانا گُر و منج^{*} کنین که اے, یکلومیش هبران سرپد مبنت."

⁸ هُداوندا, اے مردم چه اودا سجھین زمینئ سرا شنگ و شانگ کرتنت و اشان شهرے آڈ کنگئ کار بند کرت.⁹ پمیشکا آ شهرئ نام بایلِ^{*} بوت که هُداوندا اودا سجھین دنیائے یکن زیان گُر و منج کرت. آییا مردم چه اودا زُرنت و سجھین زمینئ سرا شنگ و شانگ کرتنت.

سامئے نسل و پدریچ

سامئے نسل و پدریچئ کسہ چُشن آتن:

^{25:10} پیلگے مانا "بھر و بانگ" آتن.

^{7:11} گُر و منج کنگ, بان مان گیشتنگ, هزرو تھور کنگ.

^{9:11} بایلے لبز گون ایرانی زیانی لبز "بللا" نیزک آتن که مانای گر و منج آتن.

²⁴Péshkárá á Issopay lógá bortant, ápi dátant ke wati pádán beshódant o pa áyáni harán káh o kadimay tayárii ham kort.²⁵Tán Issopay áyágá, némróchay wahdá, áyán wati théki tayár kortant, chéá ke eshkotagatesh ke má sobáregá hamedá én. کرتنت, چیا که اشکتگ اتش که ما سُمارگا همدا این.

²⁶Aissopakelgá átak, áyán wati áwortagéñ théki dátant o Issopay démá saresh pa adab jahl kort.²⁷ Issopá áyáni hál just kort o gwashti: "Shomay pirén pet ke shomá áiyá báráwá gón man habar kortagat, chón ent? Angat hast o salámat ent?"²⁸ Áyán passaw dát: "Tai hezmatkár, may pet angat hast o salámat ent." Áyán Issopay démá pa adab sar jahl kort.²⁹ Issopá sar chest kort, chammi wati hakkigén brát Benyáminá kaptant. Josti kort: "É shomay hamá kasterén brát ent ke shomá nám peptagat?" Issopá gón Benyáminá gwasht: "Hodá pa taw mehrabán bát, mani chokk!"³⁰ ایسپا گون زنیامینا گوشت: "هُدا په ثو مهربان گپتگات؟" ایسپا گون زنیامینا گوشت: "هُدا په ثو مهربان بات, منی چُک!

³⁰Gón brátay gendágá Issopá wati del dásht nakort. Zutt zuttá pád átk o pa gréwagá jágháéy shóházá but. Gorhá wati jenday kóthiá shot o hamódá gréti.³¹Randá chammi shoshtant o dar átk. Deli dásht o gwashti: "Waragán byárt."³² Pa Issopá jetá parzónagé pachesh kort o pa áiyá brátan jetá. Hamá Mesri ke ódá waragá atant, áyáni parzónag ham jetá at, chéá ke Mesrián gón Ebránián hór waraga nawárt. Áyáni nezzá é sakkén bazzhnákén káré at.³³Brát, Issopay démá omray hesábá nádénag butagatant, master masteréná beger tán kaster kasteréná. Awali chokk wati pédaeshi hakkay hesábá o kasterén, wati kasteriy hesábá. Paméshká brát pa hayráni yakdomiá cháragá atant.³⁴ Wahdé cha Issopay parzónagá áyáni bahrá dayagá atant, Benyáminá cha á degarán panch sari géshter raset. Gón Issopá sharábesh wárt o wasshén wahdé gwázentesh.

Nograhén pyalah

44 Nun Issopá wati lögá peshkár chó hokm dát: "Esháni gónián چه وراکا پُر کنیت. همینچک که بُر کننت, بدھیش و هریکیش نُگرهان آییئ گونیش دپ دپا ایر کنیت,² منی پیالها, منی نُگرهن پیالها کسترنیش گونیش دپ دپا ایر کنیت و آییئ دانانی نُگرهان هم." هما ڈولوا که ایسپا گوشت, پیشکارا هما ڈول کرت.

نُگرهن پیاله

44 Nun ایسپا وتی لوگئ پیشکار چو هُکم دات: "إشانی گونیان چه وراکا پُر کنیت. همینچک که بُر کننت, بدھیش و هریکیش نُگرهان آییئ گونیش دپ دپا ایر کنیت,² منی پیالها, منی نُگرهن پیالها کسترنیش گونیش دپ دپا ایر کنیت و آییئ دانانی نُگرهان هم." هما ڈولوا که ایسپا گوشت, پیشکارا هما ڈول کرت.

^{32:43} پُر زونگ, بان سُپرہ.

^{43:32} Parzónag, bezán soprah.

^{11:7} Garh o manj kanag, bezán mán gisshénag, hór o tahór kanag.

^{11:9} Bábelay labz gón Ebráni zobánay labz "balalá" nazzikk ent ke mánái garh o manj ent.

nayáwort o pa taw sar nakort, tán zendag án tai gonahkár án.¹⁰ Agan má inchok mahtal mabuténén, tán é wahdi do randá shotag o átkagatén.”

سلامتیئے زمها زوران. آبیا چه منی دستا بلؤٹ. اگن من تئیي
چُكَّ پدا نئیورت و په توسرنکرت, تان زندگ آن تئیي گنهکار
آن.¹⁰ اگن ما اینچُكَ مهتل موبوتینین, تان اے وهدي دو رندا
شتگ و آنگکأتين.

¹¹ گوا آیانی پت إسرايللا گوشت: “اگن الْمَى اِنْتَ, كُلَا چُش
كَنْتَ كَه چَه مُلْكَه شَرِّتَرِنْ چِيَّانْ لَهْتِينْ وَتِي پِيلَكَانْ كَنْتَ
وَپِه آمِرَدَه بَرِيَتْ كُونْ. كَعَيْ بَامَ, كَمَّيْ بَيَنْكَ, سُسْتَرْ
پَسْتَه وَبَادَمَ وَشَبَّوْ بَرِيَتْ كُونْ.¹² دُو سَرِيْ نُكَه بَرِيَتْ كُونْ
كَه شَمَارَا هَمَا نُكَه پَدَا دَيَّكَى أَنْتَ كَه شَمَئِيْ گُونِيَانِيْ دَبَ دَبَا
أَيْرَكَنْجَ بُوكَتَكَاتَنْ. بَلْكِينْ پَه رَدَيْ چُخْ بُوكَنْ.¹³ وَتِي بَرَاتَا هَم
برِيَتْ كُونْ. تَجَكَّا آمِرَدَه كَرَا بَرِيَتْ.¹⁴ پِروْكَانِينْ هُدَا آمِرَا پَه
شَمَا رَهْمَلَ كَنَاتَ كَه شَمَئِيْ آدَكَه بَرَاتَا وَبِيَامِينَا گُونْ شَمَا آيَكَا
بِيلَتْ بَلَه أَكَنْ منْ چُكَّ باهِيتَنَتْ وَهَمَنْ بَهَتْ وَتَسِيبْ.”

¹⁵ گوا مَرَدانْ چُكَّى وَدو سَرِيْ نُكَه وَبِيَامِينِ زَرَتْ وَراه
گَپَتَنَتْ. مِسْرَا كَه رَسْتَنَتْ, اِيسْپَيْتَه درِبارَا آتَكَ وَاُزْشَتَنَتْ.

¹⁶ وَهَدَى اِيسْپَيْ دِيسْتَ كَه بِيَامِينِ گُونْ اِنْتَ, وَتِي لُوكَه
پِيشَكَارِيْ گَوَشَتْ: “اِيْ مرَدَمانْ منِي لُوكَه بَياَرَ, سَسْ وَكَوش
كَنْ وَرَوْكَه تَيَارَ كَنْ كَه اِه مرَدَه سَبَارَكَه منِي كَرَا آنَتْ.”

¹⁷ پِيشَكَارَا هَمَا پَئِيمَ كَرَتْ كَه اِيسْپَيْ گَوَشَتْ. مرَدَه اِيسْپَيْ
لُوكَه اُورَتَنَتْ.¹⁸ وَهَدَى مرَدَه اِيسْپَيْه لُوكَه اَرَكَ بَوْتَنَتْ, تُرسَ وَ
لَرَزَ آنَتْ. گَوَشَتْ: “ما رَاهَه هَمَا نُكَهانِي سَوْبَا إِدا آورَتَنَشَ كَه
پِيسْرِي زَدَامَه گُونِيَانِ مَانْ كَنَكَ بُوكَتَكَاتَنَتْ. نَونَ اِه مرَدَه
سَرا اُرْشَ كَنَگَ وَما رَاهَه زَيَدَسْتَ كَنَكَ لُوكَهتْ كَه مَئَيْ جَنَدَا گَلَامَ
بَكَتْ وَهَرَانَه هَمَ بَيارَتْ.”

¹⁹ گوا آَيِسْپَيْه پِيشَكَارِيْه كَرَا شَتَنَتْ وَلُوكَه درِوازَكَه دَيَا
گُونْ آيَا هِبُوشَ كَرَتْ.²⁰ گَوَشَتْ: “واجهَه اَتُولَيْ زَنَدَاهَه ما إِدا پَه
وَرَائَه كَرَا آتَكَينَ,²¹ پِرَتَرَگَه ما شَاهِيَكَ جَاهَكَهنا دَاشَتْ. ما وَتِي
بَارَ كَه بُوكَتَنَتْ, دِيسْتَنَه كَه چَه هَرَكَسَيْه نُكَه سَرجِيمَا آيِسْه
جَنَدَه گُونِيَيْه دَبَ دَبَا اِيرَ آنَتْ. نَونَ ما اِه نُكَه پَدَا آورَتَكَاتَنَتْ
گُونَ.²² ما پَه وَرَائَه كَرِگَه كَدَه نُكَه هَمَ آورَتَكَه گُونْ. نَزَانِينَ
بَارَتَنَه كَنِيَاهَه نُكَه دَامَه گُونِيَانِ مَانْ كَرَتَكَ آنَتْ.²³ پِيشَكَارَا
گَوَشَتْ: “پِروْهَه تَيَسْتَه. شَمَئِيْه وَشَمَئِيْه پَتَّه هَدَيا
اِه گَنْجَ گُونِيَانِ مَانْ كَرَتَكَ. شَمَئِيْه نُكَه مَنَا رَسْتَكَاتَنَتْ.” نَونَ
شَمَونِي آيَانِي كَرَا آورَتْ.

¹⁹ Gorhá Áissopay peshkárav kerrá shotant o lógyadarwázagay dapágónái habaresh kert.²⁰ Gwashtesh: “Wájah! Awali randá ke má edá pa warákay geragá áktén,²¹ per tarragá má shápá yakkjágahéá dásht. Má wati bár ke bótkant, disten ke cha má harkasay nograh sarjamá áiy jenday góniay dap dapá ér ant. Nun má é nograh padá áwortagant gón.²² Má pa warákay geragá dega nograh ham áwortag gón. Nazánén bárén kayá é nograh padá may gónián mán kortagant.”²³ Peshkárav gwasht: “Parwáh nést. Matorsét. Shomayg o shomay petay Hodáyá é ganj gónián mán kortag. Shomay nograh maná rasetagant.” Nun Shamuni áyáni kerrá áwort.

43:11 Pélek, bezán cha god yá póstá jórh kortagén mazanén kissag, bayag.

43:12 Do sari, bezán do barábar, do randá, do haminchok.

43:16 Peshkár, bezán hamá hezmatkár ke lógy kárani zemmahwár ent o é dega hezmatkárani master ent.

11:43 بِيلَكَ, بَرَانَ چَه گُدَيْ يَوْسَتا جَوْزَ كَرِتَكَينَ مِنْتَنَ كِيسَكَ, بَيَنَگَ.

12:43 دُو سَرِيْ, بَرَانَ دُو بَرَانَ, دُو زَنَدَاهَه, دُو هَمِينْجَكَ.

16:43 بِيشَكَارَا, بَرَانَ هَمَا هَرَمِنَكَارَه كَه لُوكَه كَارَانِي زَمَهَوارَتَه وَاه دَگَه
هَزَمَتَكَارَانِي مَسْتَرَتَه.

Tuppáná do sálá rand wahdé Sámay omr 100 sál at, cha áiá Arpakshád pedá but.¹¹ Arpaksháday pedáeshá rand, Sámá 500 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.

¹² Arpaksháday omr 35 sál at ke cha áiá Shelah pedá but.¹³ Shelahay pedáeshá rand, Arpakshádá 403 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.

¹⁴ Shelahay omr 30 sál at ke cha áiá Eber pedá but.¹⁵ Eberay pedáeshá rand, Shelahá 403 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.

¹⁶ Eberay omr 34 sál at ke cha áiá Péleg pedá but.¹⁷ Pélegay pedáeshá rand, Eberá 430 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.

¹⁸ Pélegay omr 30 sál at ke cha áiá Rahu pedá but.¹⁹ Rahuay pedáeshá rand, Pélegá 209 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.

²⁰ Rahuay omr 32 sál at ke cha áiá Serug pedá but.²¹ Serugay pedáeshá rand, Rahuá 207 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.

²² Serugay omr 30 sál at ke cha áiá Náhór pedá but.²³ Náhóray pedáeshá rand, Serugá 200 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.

²⁴ Náhóray omr 29 sál at ke cha áiá Térá pedá but.²⁵ Téráy pedáeshá rand, Náhórá 119 sál omr kort o áiá dega mardénchokk o janénchokk ham but.²⁶ Téráy omr 70 sál but o randá cha áiá Ebrám o Náhór o Hárán pedá butant.

Téráay nasl o padréch

²⁷ Téráay nasl o padréchay kessah chosh ent:

Cha Téráyá Ebrám o Náhór o Hárán pedá butant. Cha Háráná Lut pedá but.²⁸ Háránay pet, Térá angat zendag at o Hárán mán Kaldániáni shahr Urá mort, hamódá ke péda butagat.²⁹ Ebrám o Náhór, doénán sur o sáng kort. Ebrámay lógiay nám Sárái at o Náhóray lógiay nám Melkah. Melkah, Háránay jenekk at o Hárán, Melkah o Yaskáhay pet.³⁰ Sárái santh at o chocki néstat.³¹ Téráyá wati chokk Ebrám o nomásag Lut, ke Háránay chokk at o wati neshár, bezán Ebrámay jan Sárái zortant o cha Kaldániáni shahr Urá dar átk. É sajjahén dém pa Kanháray sardhagárá ráh geptant, bale wahdé Háránay shahrá

توپانَا دو سالا زند وهدے سامئے اُمر 100 سال آت, چه آيَا
آريکشاد پيدا بوت.¹¹ آريکشاد پيداشا زند, ساما 500 سال
اُمر كرت و آيَا دگه مردین چُكَ و جنین چُكَ هَمَ بوت.

¹² آريکشادئ اُمر 35 سال آت كَه چَه آيَا شَلَهَ پيدا بوت.¹³ شَلَهَ پيداشا زند, آريکشادا 403 سال اُمر كرت و آيَا دگه
مردین چُكَ و جنین چُكَ هَمَ بوت.

¹⁴ شَلَهَ اُمر 30 سال آت كَه چَه آيَا ابرپيدا بوت.¹⁵ ابرپيَه
پيداشا زند, شَلَهَا 403 سال اُمر كرت و آيَا دگه مردین چُكَ و
جنين چُكَ هَمَ بوت.

¹⁶ ابرپيَه اُمر 34 سال آت كَه چَه آيَا بِيلَكَ پيدا بوت.¹⁷ بِيلَكَ
پيداشا زند, بِيلَكَ 430 سال اُمر كرت و آيَا دگه مردین چُكَ و
جنين چُكَ هَمَ بوت.

¹⁸ بِيلَكَ اُمر 30 سال آت كَه چَه آيَا زَهْوَپِيدا بوت.¹⁹ زَهْوَهَ
پيداشا زند, بِيلَكَ 209 سال اُمر كرت و آيَا دگه مردین چُكَ و
جنين چُكَ هَمَ بوت.

²⁰ زَهْوَهَ اُمر 32 سال آت كَه چَه آيَا سِروَگَ پيدا بوت.²¹ سِروَگَ
پيداشا زند, رَهْوا 207 سال اُمر كرت و آيَا دگه
مردین چُكَ و جنين چُكَ هَمَ بوت.

²² سِروَگَ اُمر 30 سال آت كَه چَه آيَا نَاهُورَ پيدا بوت.²³ نَاهُورَهَ
پيداشا زند, سِروَگَ 200 سال اُمر كرت و آيَا دگه
مردین چُكَ و جنين چُكَ هَمَ بوت.

²⁴ لَاهُورَهَ اُمر 29 سال آت كَه چَه آيَا تِيرَابِيرَ پيدا بوت.²⁵ تِيرَابِيرَ
پيداشا زند, نَاهُورَا 119 سال اُمر كرت و آيَا دگه مردین چُكَ و
جنين چُكَ هَمَ بوت.²⁶ تِيرَابِيرَ اُمر 70 سال بوت و زَنَدَاهَه
إِبَرامَ و نَاهُورَ و هَارَانَ پيدا بوت.

تیرائے نسل و پدریج

²⁷ تیرائے نسل و پدریج کَسَه چُشِ اِنتَ:
چَه تِيرَابِيرَ إِبَرامَ و نَاهُورَ و هَارَانَ پيدا بوتنت. چَه هَارَانَا لوت پيدا
بوت.²⁸ هَارَانَشِتَه, تِيرَابِيرَ اُنگَتْ زَنَدَگَه اَتَ و هَارَانَ مَانَ كَلَدَانِيَانِي
شَهْرَ اوْرَامُرْتَه, هَمُودَه كَه پيدا بوتگَه اَتَ. ²⁹ إِبَرامَ و نَاهُورَ, دُوَيَنَانَ
سُورَ و سَانِكَه كَرَتَه. إِبَرامَه لُوكَيَه نَامَ سَارَابِيَه اَتَ و نَاهُورَهَ
لُوكَيَه نَامَ مَلَكَه. مَلَكَه, هَارَانَه جَنَكَ اَتَ و هَارَانَ, مَلَكَه و
يَسَكَاهَه بَتَه. ³⁰ سَارَابِيَه سَنَثَ اَتَ و چُكَّه نَيَسَتَه اَتَ. ³¹ تِيرَابِيرَ
وَتِي چُكَّه إِبَرامَ و نَمَاسِكَ لوت, كَه هَارَانَه جَنَكَ اَتَ وَتِي
بَنَشَارَ, بَنَشَارَ إِبَرامَه جَنَ سَارَابِيَه زُنَيَتَه وَتِي كَلَدَانِيَانِي شَهْرَ اوْرَامَه
درَ آتَكَه. اَتَه سَجَهِينَ دِيمَه پَه كَهَنَاهَه سِرَّهْ كَارَاهَه گَهَرَهْ رَاهَه
گَهَرَهْ بَتَه.

rasetant, hamódá neshtant.³² Téráyá do sad o panch sál omr kort o Háráná mort.

Hodá Ebrámá gwánka jant

12

Hodáwandá gón Ebrámá gwasht:

Wat molk, wati syád o wáres o
wati petay lógá yalah day o
cha edá hamá molká beraw ke man
tará péschia dárán.

² Man tará mazanén kawmé jórha kanán,
tará barkata dayán o
tai námá borza kanán o taw barkaté bay.

³ Hamá mardom ke tará barkata dayant,
man áyán barkata dayán o
hamá mardom ke tará nálata kanant,
man áyán nálata kanán o
zemináy sajjahén kawm tai sawabá
barkata gerant.

⁴ Gorhá hamá paymá ke Hodáwandá gón Ebrámá gwashtagat, Ebrám shot o Lut ham áiy hamráh but. Ebrám ke cha Háráná dar átk, omri haptád o panch sál at. ⁵ Ebrámá wati lógi Sárái o brázatík Lut hamráh kortant o déma pa Kanháná ráh gept. Hamá sajjahén mál ke áyán mocch kortagatant o hamá mardom ke Háráná áyáni dastá kaptagatant, áiá gón wat bortant gón. Kanhánay sardhagárá átk o rasetant.

⁶ Ebrám á molká tarr o táb kanán tán Murehay mazanén drachkay jágháh, Shekémá shot. Á wahdá, é molká Kanhání atant, ⁷ Bale Hodáwand, Ebrámay démá záher but o gwashti: "Cha mani némagá é sardhagárai tai nasl o padréchayg ent." Gorhá Ebrámá ódá pa Hodáwandá, ke áiy démá záher butagat, korbánjháh addhi kort. ⁸ Cha ódá á, dém pa kóhestagá, Bayt-Élay ródarátki némagá shot o wati gedáni anchén jágháh mekk kort ke Bayt-Élay shahr áiy rónendi némagá o Ayáy shahr, ródarátki némagá at. ⁹ Ódá pa Hodáwandá korbánjháh addhi kort o Hodáwanday námi tawár kort. ⁹ Gorhá Ebrám cha ódá dar átk o dém pa Negébá rawán but.

Ebrám Mesrá rawt

¹⁰ Bale Kanháná dhokkál^{*} at o Ebrám, dém pa Mesrá jahládráh gept tánke pa wahdá hamódá, darámadéay paymá bedárit, chéá ke sakkén dhokkálé at. ¹¹ Wahdá

وهدé هارانئے شهرا رسنت, همودا نشنت. ³² تیرایا دو سَد و پنج سال امر کرت و هارانا مُرت.

هُدَا إِبْرَامًا گُونَكَ جَنَتْ

12

وَتِي مُلْكٌ، وَتِي سِيَادٌ وَوَارِسٌ وَوَتِي پَتَّى لَوْكَاهِ دَئِيْ وَ

چَهِ إِدا هَمَا مُلْكَا بِرْئُو كَهْ مَنْ تِرَا يَيْشِيْ دَارَانْ.

² مَنْ تِرَا مَزِينِ كَثُومَسِيْ جَوْزَ كَانْ، تِرَا بِرْكَتْ دَيَانْ وَ

تِيْيَيْ نَامَا بَرْزَ كَانْ وَتَنُو بِرْكَتَسِيْ.

³ هَمَا مَرْدَمَ كَهْ تِرَا بِرْكَتْ دَيَانْ، مَنْ آيَانْ بِرْكَتْ دَيَانْ وَ

زَمِينَسِيْ سَجَهِينِ كَثُومَ تِيْيَيْ سَوَيَا بِرْكَتْ گَرْنَتْ.

⁴ گَرْزا هَمَا پَيَّمَا كَهْ ھُدَاونِدا گُونَ إِبْرَامًا گُوشِتَگَاتْ، إِبْرَامَ شَتْ وَلَوتْ هَمَ آيَيْيَ هَمَرَاهَ بُوتْ. إِبْرَامَ كَهْ چَهِ هَارَانَا در آتَک، أَمْرَى هَيْتَادَ وَپِنجَ سَالَ آتَ، ⁵ إِبْرَامَا وَتِيْ لَوْكَاهِ سَارَاهِيْ وَبِرَازَتِكَ لَوتْ هَمَرَاهَ كَرْتَنَتْ وَدِيمَ پَهْ كَهَهَانَا رَاهَ گَيْتْ. هَمَا سَجَهِينِ مَالَ كَهْ آيَانْ مُجَّ كَرْتَگَاتَنَتْ وَهَمَا مَرْدَمَ كَهْ هَارَانَا آيَانِ دَسْتَ كِپْتَگَاتَنَتْ، آيَا گُونَ وَتِ بُرْنَتْ گَزَنْ. كَهَهَانَسِيْ سَرْذَگَارَا آتَکَ وَرسَنَتْ.

⁶ إِبْرَامَ آ مُلْكَا تَرْ وَتَابَ كَانَ تَانَ مُورِهَيْ مَزِينِ درِجَكَيْ جَاَگَهَا، شِكَيَّمَا شَتْ. آ وَهَدَا، اَهْ مُلْكَا كَهَهَانَا نَدَنَدَكَ أَنَتَنَتْ، ⁷ بَلَهْ ھُدَاونِدا، إِبْرَامَشِيْ دَيَما زَاهِرَ بُوتْ وَگُوشَتِيْ: "چَهِ منِيْ نِيمِيْگَا اَهْ سَرْذَگَارِيْ نَسَلَ وَپَدِرِيْچِتَيْگَ إِنَتْ." گَرْزا إِبْرَامَا اَوْدا پَهْ ھُدَاونِدا، كَهْ آيَيْيَ دَيَما زَاهِرَ بُوتَگَاتْ، كُرْبَانِجَاهِيْ اَدَّ كَرْتْ. ⁸ چَهِ اَوْدا آ، دِيمَ پَهْ كَوْهَهَتَگَ، بَيَّتَيْلَيْشِ رَقَدَرَاتِكَيْ نِيمِيْگَا شَتْ وَتِيْ گَدَانِيْ انْچِنِجَاهِيْ مِكَ كَرْتْ كَهْ بَيَّتَيْلَيْشِ شَهَرَ آيَيْيَ رَقَنَدَيِيْ نِيمِيْگَا وَآيَاسِ شَهَرَ، رَزَدَرَاتِكَيْ نِيمِيْگَا آتَ. اَوْدا پَهْ ھُدَاونِدا كُرْبَانِجَاهِيْ اَدَى كَرْتْ وَھُدَاونِدَيْ نَامِيْ تَنَوارَ كَرْتْ. ⁹ گَرْزا إِبْرَامَ چَهِ اَوْدا در آتَکَ وَدِيمَ پَهْ نِيْگَيَا رَتَوانَ بُوتْ.

إِبْرَامَ مِسْرَا رَؤُوتْ

¹⁰ بَلَهْ كَهَهَانَا ڈَكَالَْ آتَ وَإِبْرَامَ، دِيمَ پَهْ مِسْرَا جَهَلَادَ رَاهَ گَيْتْ تَانَكَهْ پَهْ وَهَدِيَا هَمُوذَا، دَرَامِلَيْسِيْ پَيَّمَا بَدارِتْ، چِيَا كَهْ سَكِينَ

o tachkén mardom ét ke shomá yakk bráté hamedá gógn man bellét o á dega berawét o pa wati lögá gozhnágén mardomán dán bebarét o ³⁴ wati kasterén brátá mani kerrá byáret. Gorhá mana zánán ke shomá chárig o jásus naét o tachk o rástén mardom ét. Randá man shomay brátá shomárá dayán o shomá é molká sawdágeri o bápár korta kanét."

گُوا مُلْكَيْ مِسْتَرَا گَوَشَتْ: 'من هَمَا وَهَدَا زَانَ شَمَا رَاستَ وَتِچِكِينَ مِرْدَمَ آيَتَ كَهْ شَمَا يَكَ بَرَاتَسِيْ هِمَدَا گُونَ منْ بَلَيْتَ وَآ دَگَ بِرَئَوَتَ وَپَهْ وَتِي لَوْكَيْ گُونَكَنِينَ مِرْدَمَانَ دَانَ بِرَيْتَ وَآ ³⁴ وَتِي كَسْتَرِينَ بَرَايَا منِيْ كَرَا بِيَارِيتَ. گَلَا منْ زَانَ كَهْ شَمَا چَارِيَگَ وَجَاسُوسَ نَهَائِتَ وَتِچَكَ وَرَاسِتِينَ مِرْدَمَ آيَتَ. زَنَدا منْ شَمَئِيْ بَرَايَا شَمَارَا دَيَانَ وَشَمَا اَهْ مُلْكَا سَوَدَأَگَرِيْ وَبَيَارَ كَرَتَ كَبِيتَ."

وَهَدَهْ آ وَتِي گُونِيَانَ هَالِيَكَ كَنَگَا آنَتَ، هَرِ يَكِيَّيْ گُونِيَا آيَيْيَ نُگَرَهَانِيْ تُورُگَ * مَانَ آتَ. وَهَدَهْ آيَانَ وَآيَانِيْ بَيَتَنَگَهَيْ تُورُگَ دِيسِتَنَتْ، تُرِسِتَشَ، ³⁶ آيَانِيْ پَتَ آكُوبَا گَوَشَتْ: 'شَمَا مَنَا بَيَوَلَادَ كَنَگَا آتَ، اِيَّسَپَ هَمَ نِيَسِتَانَتْ وَشَمُونَ هَمَ، نَونَ شَمَا بِنِيَامِينَا پَچَ چَرَگَ لَوَثِيتَ، اَهْ سَجَهِينَ كَهَرَ مَنِيْ سَرَا كِپَكَا آنَتَ.'

رُوِبِنَا گُونَ بَيَتَنَگَهَيْ گَوَشَتْ: 'اَكَنَ مَنْ تِيَّيْ چُكَ پَدَا پَهْ تَشَوَّتِيَارَوتَ، مَنِيْ دَوِينَ چَخَانَ بَكُشَنَ، بِنِيَامِينَا مَنَا بَدَيَ، مَنْ پَدَا پَهْ تَشَوَّتِيَارَانِيَ، ³⁸ بَلَهْ آكُوبَا گَوَشَتْ: 'مَنِيْ چُكَ گُونَ شَمَا نَئِيَيَتَ كَوَنَ، آيَيَيْ بَرَاتَ مُرْتَكَ وَبَسَ جَنَدِيْ پَشَتِكَ كِپَتَكَ، اَكَنَ شَمَئِيْ گُونَ، آيَيَيْ بَرَاتَ مُرْتَكَ وَبَسَ جَنَدِيْ پَشَتِكَ كِپَتَكَ، اَكَنَ شَمَئِيْ اَهْ سَپِرَا تَاوَانَسِيْ بَرِسِيَتِيَ، مَنْ چَهِ گَمَانَ مَرَانَ وَمَنِيْ بِيرِينَ سَرَيَهَهَنَ شَمَئِيْ گَرَدَا بَيَتَ.'

Dém pa Mesrá brátáni domi sapar

43 مُلْكَ سَكَ ڈُكَالَ آتَ وَ ² وَهَدَهْ آيَانَ چَهِ مِسْرَا آورِتَيَنَ دَانَ وَارَتَ وَهَلَسَ كَرِتَتِيَنَ، بَيَتَنَگَهَيْ: 'پَدَا بِرَئَوَتَ وَپَهْ مَا كَمَكَسَ، وَرَدَ وَوَرَاكَ بَكَرِيَتَ.' ³ بَلَهْ يَهُودَايَا گُونَ آيَا گَوَشَتْ: 'آمَرَدا مَارَاهِيْ تَرْنَيَ هِبَرَادَ كِرتَ وَگَوَشَتْ: 'اَكَنَ شَمَئِيْ بَرَاتَ گُونَ شَمَا گَزَنَ نِبُوتَ، مَنِيْ دَيَما مَكِيَتَ.' ⁴ اَكَنَ تَوَ مَئَيَ بَرَاتَ گُونَ شَمَا گَزَنَ نِبُوتَ، مَنِيْ دَيَما مَكِيَتَ، بَرَاتَانَ گُونَ ما رَاهَ بَدَيَيَشَ، ما رَئَوَنَ وَپَهْ تَشَوَّدَ وَوَرَاكَ گَرِيَنَ، ⁵ بَلَهْ اَكَنَ تَوَ آيَا گُونَ مَكَنَتَيَ، ما نَزَوَنَ، چِيَا كَهْ آمَرَدا گَوَشَتْ: 'اَكَنَ شَمَئِيْ بَرَاتَ گُونَ شَمَا گَزَنَ نِبُوتَ، مَنِيْ دَيَما مَكِيَتَ.' ⁶ اِسْرَايِيلَا جُسَتَ كَرَتْ: 'شَمَا چِيَا آ مرَدَ هَالَ دَاتَ كَهْ مَارَادَ كَهَ بَرَاتِسَتَ وَاَهْ بَرِيشَانَيَ مَنِيْ سَرَا اَورَتَ?' ⁷ پَسَسَوَشَ دَاتَ: 'آ مرَدَ مَيِّغَ وَمَئَيَ پَشَوَنَتَيَنَ بَارِثَوا لَوَتِرَا ہِرِ چِيَّيَهَهَ جُسَتَ كَرَتْ: 'اَكَنَ شَمَئِيْتَ زَنَدَگَ اِنَتَ؟ شَمَارَا دَكَهَ بَرَاتَ هَمَ هَسَتَ؟' ⁸ آيَيَيْ چُسَتَانَيَ پَشَوَنَتَ، ما جَزَنَ بَرِانَتَنَ كَهْ آ گَوَشَيَتَ: 'برَاتَا اَدَا بِيَارِيتَ?' ⁸ گَرْزا یَهُودَايَا گُونَ وَتِي پَتَ اِسْرَايِيلَا گَوَشَتْ: 'بِچَگَا گُونَ منْ هَمَرَاهَ كَنَ، ما هَمَيْ دَمانَا بَادَ كَائِنَ وَرَهَادَگَ بَيَنَ كَهْ ما وَتَنَوَ وَمَئَيَ چُكَ زَنَدَگَ بَيَانَنَ وَمَرِينَ.' ⁹ مَنْ وَتَ آيَيَيْ

¹⁷ Issopá tán say róchá sajjahén brát bandijáhá band kanáéntant. ¹⁸ Sayomi róchá gón áyán gwashti: "Hamá paymá ke man shomárá gwashán, hamá paym bekanét, gorhá zendaga mánét, parchá ke maná cha Hodáyá torsit. ¹⁹ Agan shomá rást o tachkén mardom ét, cha shomá brátán yakké bandijáhá benenidit o á dega berawant o pa wati lögay gozhnagén mardomán dán bebarant, ²⁰ bale wati kasterén brátá mani kerrá byáret ke shomay habar rást bebant o cha marká berakkét." Áyán anchosh kort o ²¹ gón yakdegará gwashtesh: "Aslá márá brátay hakkán geptag. Má dist ke á chinchar paréshán at, pa wati jánay rakkénagá may kerrá dazbandi o peryáti kort, bale má áyay habar gósh nadáshtant, paméshká é mosibat may sará kaptag." ²² Rubená gwasht: "Man wa shomárá gwasht ke hecchi makanét, bale shomá gósh nadásht. Nun márá áyay hónay hesáb dayagi ent."

²³ Brátán nazántke Issop mayhabaránsarpad bayagá ent, chéá ke Issop tarjomah kanókéay komakká gón áyán habará at. ²⁴ Issopá wati dém ángor kort o gréti. Padá démi tarrént o gón áyán habari kort. Gorhá cha brátáni nyámá Shamuni gept o áyáni chammáni démá dast o pádi bandáéntant.

¹⁷ ایسپا تان سئے روچا سجھین برات بندیجاها بند کنایتنت. ¹⁸ سئیمی روچا گون آیان گوشتی: "همای پیما که من شمارا گوشان, هما پیم بکنیت, گوازندگ مانیت, پرچا که منا چه هدایا ٹریست. ¹⁹ اگن شما راست و تچکین مردم ایت, چه شما براتان یکے بندیجاها بندنید و آدگه برثونت و په و تی لوگے گونگین مردمان دان ببرن, ²⁰ بله و تی کسترنین براتا منی کرا بیاریت که شمئی هبر راست بینت و چه مرکا برکیت." آیان آنچش کرت و ²¹ گون یکدگارا گوشتیش: "اسلا مارا براثتے هکان چیتگ. ما دیست که آپینچک پریشان آت, یه و تی جانثے رکینگا مائے کرا ذبیندی و پریاتی کرت, بله ما آییتے هبر گوش نداشتت, پیشکشا ایه میسیت مئے سرا کپتگ." ²² روینا گوشت: "من وه شمارا گوشت که هچی مکنیت, بله شما گوش نداشت. نون مارا آییتے هونتے هساب دنیگی انت."

²³ براتان که ایسپ مئے هبران سپرد بئیگا انت, چیانا که ایسپ ترجمه کوتکیتے گونکا گون آیان هبرا آت. ²⁴ ایسپا و تی دین آنگ کرت و گرتی. پدا دیمی ترنت و گون آیان هبری کرت, گرا چه براتانی نیاما شمونی کپت و آیانی چمانی دیما دست و پادی بندایتنت.

Issopay brát Kanháná rawant

²⁵ Nun Issopá hokm dát ke brátáni gónián cha dáná porr kanét, har yakkéay nograhán hamáiay jenday góniá mán kanét o saparay tóshagésh ham bedayét. É kár ke pa áyán kanag butant, ²⁶ nun áyán wati dán harán laddhetant o cha ódá ráh geptant. ²⁷ Ráhá shapá geptant o yakkéay jágahá menzlesh kort. Wahdé cha áyán yakkéá wati góniay dap pach kort ke pa wati hará káh o kadimé bekasshit, disti ke mani nograh góniay dap dapá ér ant. ²⁸ Gón wati brátán gwashti: "Mani nograhesh nazortagant, esh ant mani góniay tahá ant." Torsé áyáni delá kapt. Démesh gón yakdegará kort o drahán o larzána gwashtesh: "É che káré ke Hodáyá gón má kortag?"

²⁹ Wahdé á wati pet Ákubay kerrá Kanháná molká áktant, wati sajjahén kessah o sargwastesh áwtant. Gwashtesh: ³⁰ "Hamá mard ke molkay master ent, áyá gón má pa trondi habar kort o gwashti: 'Shomá é molká jásusi kanagá átkagét.' ³¹ Bale má gón áyá gwasht: 'Má rást o tachkén mardom én, chárig o jásus naén.' ³² Má yakkén petay چُک این. Dwaždeh برات بوتگین. یک براتس ما یکنین بتتے چُک این. دواژده برات اتون کنهانا پتتے کرا انت. نون نیست انت و کسترنین برات اتون کنهانا پتتے کرا انت."

ایسپے برات کنهانا رئونت

²⁵ نون ایسپا هکم دات که براتانی گونیان چه دانا پر کنیت, هر یکنیتے گرگهان هماییتے جندیتے گونیا مان کنیت و سپریت توشگش هم بدیتت. ایه کار که په آیان کنگ بوتت, ²⁶ نون آیان و تی دان هران لئتنت و چه اوذا راه گفتت. ²⁷ راها شپا گفتت و یک جاگهنا منزلش کرت. و هدے چه آیان یکنیا و تی گونیت دپ پچ کرت که په و تی هرا کاه و کلیمیت بکشیت, دیستی که منی گونه گونیتے دپ دیا ایر انت. ²⁸ گون و تی براتان گوشتی: "منی گونه گونیتے نورتگ انت, اش انت منی گونیتی تها انت."

²⁹ ترسی آیانی دلا کپت. دیمیش گون یکدگارا کرت و ڈرهان و لرزانا گوشتیش: "ای چه کارت که ڈهایا گون ما کرتگ؟" ³⁰ و هدے آ و تی پت آکوبیتے کرا کنهانیت ملکا آنکن, و تی سجھین کسہ و سرگوشیت آورتنت. گوشتیش: ³¹ "همای مرد که ملکتے مستر انت, آیان گون ما په ٹرنی هبر کرت و گوشتی: 'شما ایه ملکا جاسوسی گونگا آنکنگیت.' ³² بله ما گون آیا گوشت: 'ما راست و تچکین مردم این, چاریگ و جاسوس نهابن.'

³² ما یکنین بتتے چُک این. دواژده برات بوتگین. یک براتس ما یکنین بتتے چُک این. دواژده برات اتون کنهانا پتتے کرا انت.

Mesray nazzikká átk o raset, góñ wati lógi Sáráíá gwashti: "Maná zánán ke taw zébáén janéné ay. ¹² Mesri tará begendant, gwashant: 'É, eshiay lógi ent,' gorphá maná koshant bale tará zendagá kellant. ¹³ Begwash ke man eshiay gohár án, tánke pa taigón góñ man sharr bebant o tai sawabá mani sáh berakkit."

¹⁴ Ebrám ke Mesrá átk, Mesrián dist ke Sáráí sakkén zébáén janéné. ¹⁵ Perawnay* apsarán ke Sáráí dist, Perawnay kerrá áiyá sárhágagá laggetant o Sáráí Perawnay kaláta barag but. ¹⁶ Perawn, Sáráiy háterá góñ Ebrámá mehrabán but o Ebrám pas o góñ o lág* o mádyán* o golám o móled o oshteráni wáhond but.

¹⁷ Bale Hodáwandá Ebrámay lógi, Sáráiy sawabá Perawn o áiyá lögay sará mazanén wabá o warh warhén nádráhi dawr dát. ¹⁸ Perawná Ebrám lótháent o gwasht: "Éche káré at ketaw góñ man kort? Taw chéá maná hál nadát ke é tai lógi ent?" ¹⁹ Chéá gwashtet: 'É mani gohár ent,' ke man pa jani zort? Bechár, é tai jan ent. Zuri o beraw." ²⁰ Perawná Ebrámay bárawá wati apsár okhm dátant o áyán Ebrám góñ lógi o sajjahén mál o hastiá rahádag kort.

Lut o Ebrámay jetáí

13 Ebrámá harché ke hastat, zortanti o góñ wati lógiá cha Mesrá borzad ráh gept o Negébá shot. Lut ham góñ áiá góñ at. ² Ebrám, mál o dalwat o teláh o nograhá báz hastómand at. ³ Á, cha Negébá laddhán o rawán tán Bayt-Elá raset, tán Bayt-El o Ayáy shahráni nyámá, hamá jágahá ke pésará wati gedáni mekk kortagat, ⁴ hamá jágahá ke pésará korbánjáhé addhi kortagat. Ódá Ebrámá Hodáwanday nám tawár kort.

⁵ Lut ham ke Ebrámay hamsapar at, áiá pas o dalwat o gedán hastat. ⁶ Bale jágha pa Lut o Ebrámay yakjáh nendagá kamm at, chéá ke mál o dalwatesh báz at. Paméshká hór neshtesh nakort. ⁷ Ebrám o Lutay shephánk arhetant. Á zamánagá Kanhání o Perizzi ham é sardhagárá jahmenend atant. ⁸ Gorhá Ebrámá góñ Lutá gwasht: "Má brát én. Mani o tai nyámá, ýá mani o tai shepánkáni nyámá arh o korhé mabit. ⁹ Sajjahén molk tai démá ent. Cha man jetá bay. Agan taw

لوكی آت. ¹¹ و هدے مسربے نزیکا آنک و رست, گون و تی لوكی ساراییا گوشتی: "من زانان که تئو زیبانن جنینے ائی."

¹² مسربی ترا بکنید, گوشتیت, ¹³ ایشیتے لوكی اینت, "گوازندگ کلنت, ¹⁴ بگوش که من ایشیتے گهار آن, تانکه په تئییگی گون من شر بینت و تئیی سوچوا منی ساه برکیت."

¹⁴ Ebrám ke Mesrá átk, Mesrián dist که سارایی سکین زیبانن جنینے. ¹⁵ پرتوئنسَ اپسaran که سارایی دیست, پرتوئنسَ کرا آییتے سازلیگا لگكت و سارایی پرتوئنسَ کلاتا برگ بوت.

¹⁶ پرتوئن, ساراییتے هاترا گون ابراما مهربان بوت و ابرام پس و گوك و لاگ* و مادیان* و گلام و مولد و اشتراونی واهدن بوت.

¹⁷ بله هدواند ابرامیتے لوكی, ساراییتے سوچوا پرتوئن و آییتے لوكی سرا مزینن وبا و ور و زن نادراهی دثور دات. ¹⁸ پرتوئن ابرام لوثایتت و گوشت: "ای چه کارے آت که تئو گون من کرت?"

تئو چیانا منا هال ندانات که ایه تئی لوكی انت؟ ¹⁹ چیانا گوشتی: 'ا' س منی گهار انت, 'که من په جنی زرت؟ بچار, ای تئی جن زوری و بیوئن.²⁰ پرتوئن ابرامیتے بارثاوتی ایسرهکم داتنت و آیان ابرام گون لوكی و سجھین مال و هستیا رهادگ کرت.

لوت و ابرامیتے جتای

13 ابراما هرجي که هستات, زرتنت و گون و تی لوكی چه مسرا بزرزاد راه گپت و نیکیاشت. لوت هم گون آییا گون آت. ² ابرام, مال و دلوت و تلاه و نگرها باز هستومند ات. ³ آ, په نگیبیا لدان و رؤوان تان بیت ایلان ریست, تان بیت ایلان و ایشیت شهراهی نیاما, هما جاگها که پیسرا و تی گدانی مک کرتگات, ⁴ هما جاگها که پیسرا کریانجاهی آذی کرتگات. اودا ابراما هدواندیتے نام تشور کرت.

⁵ لوت هم که ابرامیتے همسپر آت, آییا پس و دلوت و گدان هستات. ⁶ بله جاگه په لوت و ابرامیتے یکجا زندگا کم ات, چیانا که مال و دلوت شاز ات. پینشکا هور نیشیت نکرت. ⁷ ابرام و لوتی شپانک ازینت. آ زمانگا کنهانی و پریزی هم ایه سرذگارا جهمند آننت. ⁸ گواز ابراما گون لوتا گوشت: "ما برات این. منی و تئی نیاما, یا منی و تئی شپانکانی نیاما اثر و گوش میست.

⁹ سجھین ملک تئی دینما انت. چه من جتا بئی. اگن تئو چیین 15:12 پرتوئن هچ بادشاهتے جندیت نام بوتگ. اهدی زمانگان, مسربے هر بادشاه پرتوئن گوشگ بورنگ.

16:12 لاج, بزان تئن هر. 16:12 مادیان, بزان مادگین هر.

chappén némagá raway, man rásténá rawán o agan taw rástén némagá raway, man chappéná rawán.”

¹⁰Lutá chamm chest kortant, disti ke Ordonay sajjahén dasht, tán Sóhará sérap ent, Hodáwanday bágay dhawlá, Mesray sardhágáray dhawlá. É cha á wahdá pésar at ke Hodáwandá Sodum o Gomurahay shahr gár o bégwágah kortant. ¹¹Gorhá Lutá Ordonay sajjahén dasht pa wat gechén kort o dém pa ródarátká ráh gept o doén mard cha yakdomiá jetá butant. ¹²Ebrám Kanhánay sardhágárá nesht o Lut hamá shahrán jahmenend but ke dashtá atant. Lutá wati gedán zort o Sodumay nazzikká mekk kortant. ¹³Sodumay mardom badkár o Hodáwanday démá báz gonahkár atant.

تیمگا رئوئ، من راستینا ئوان و اگن تنو راستین نیمگا رئوئ، من چپینا ئوان.“

¹⁰لوتا چ چست کرتنت، دیستی که اُردنی سجھین دشت، تان سوھرا سیتراب اینت، هُداوندیس باگیه ڈولوا. مسرئی سرڈگارش ڈولوا. اح چه اوھدا پیسرا ات که هُداوندا سُدووم و گُمورهش شهرا گار و بینگواه کرتنت. ¹¹گُرا لوتا اُردنی سجھین دشت په وت گچین کرت و دتم په رو دراتکا راه کپت و دوین مرد چه یکوپیما چتا بوتنت. ¹²ابرام کنهانی سرڈکارا نیشت و لوت هما شهران جھمنند بوت که دشتا اینت. لوتا وته گدان زُرت و سُدوومش نزیکا میک کرتنت. ¹³سُدوومش مردم بدکار و هُداوندیس دیما باز گُنهکار اینت.

Ebrám Hebruná jahmenenda bit

¹⁴Lut ke cha Ebrámá jetá but, Hodáwandá gón Ebrámá gwasht: “Cha wati hamé jágháh, chammán chest kan o shomál, jonub, ródarátk o rónenday némagá bechár, ¹⁵ésajahén molká ke taw gendagáy, cha mani némagá é tán abad tai oai nasl o padréchayg ent. ¹⁶Tai nasl o padréchá zeminay danzáni paymá báza kanán, agan kasé danz o gobárán hesáb korta kant, gorhá tai nasl o padréchá ham hesáb korta kant. ¹⁷Pád á, é molkay dráji o práhiá tarr o gard bekan, ke eshiá man tará dayán.” ¹⁸Gorhá Ebrámá wati gedán chest kortant o Hebruná shot o Mamrehay mazanén drachkání nazzikká jahmenend but. Ódá pa Hodáwandá korbánjáhé addhi kort.

ابرام هبرونا جھمنند بیت

¹⁴لوت که چه ابراما جِتابوت، هُداوندا گون ابراما گوشت: ”چه وته همسی جاگه، چمان چست کن و شمال، جنوب، رودراتک و روندندی نیمگا بچار، ¹⁵اح سجھین مُلکا که تنو گیدکا ائی، چه منی نیمگا اح تان آبد شئی و شئی نسل و پدرچیشیگ اینت. ¹⁶شئی نسل و پدرچیچ ریسیتے دنزاوی پیشما باز کنان اگن کسے دنزو و گُباران هساب کرت کنت، گُرا شئی نسل و پدرچیچ هم هساب کرت کنت. ¹⁷پاد آ، اح مُلکئی دراجی و پراھیا تَر و گرد بکن، که إشیا من ترا دیان. ¹⁸گُرا ابراما وته گدان چست کرتنت و هبرونا شت و مُمرهشی مزنتن درچکانی نزیکا جھمنند بوت. اوزا په هُداوندا گُربانجاهی اُتی کرت.

Ebrám Lutá rakkénit

14 Shináray bádsháh Amrápel o Elásaray bádsháh Aryuk o Ilámay bádsháh Kedorlámer o Góimay bádsháh Tidálay zamánagá, ²é bádsháhán gón Sodumay bádsháh Bárah o Gomurahay bádsháh Bershá o Admahay bádsháh Shenáb o Sebwimay bádsháh Shémeber o Bélayah bádsháhá jang kort. Bélayah domi nám Sóhar ent. ³Nun é godđhi panchén bádsháh, Seddimay daragá,* bezán Wádzéreray* daragá yakjáh butant. ⁴Eshán tán dwázdah sálá Kedorlámeray hezmat kort o sézdhomi sálá sarkeshiesh kort. ⁵Chárdahomi sálá Kedorlámer gón hamráhén bádsháhán átk o

ابرام لوتا رکنیت

¹⁴ شینارئ بادشاه آمربايل و الارسائی بادشاه اريوه و ايلامئ بادشاه كُدرلايم و گويمئ بادشاه تيدالئ زمانگا، ²اح بادشاھان گون سُلوھي بادشاه باره و گُمورهش بادشاه بيشا و آدمهش بادشاه شناب و سُبويمئ بادشاه شيمير و بيههش بادشاھا جنگ کرت. بيههش دومي نام سوھر اينت. ³نون اح گُلدي پنچين بادشاه، سيديمئ درگا.* براي وادزئ* درگا يكاهه بوتنت. ⁴اشان تان دوازده سالا كُدرلايمه هِزمت کرت و سيدھمي سالا سرکشی اش کرت. ⁵چاردھمي سالا كُدرلايم گون همراھين بادشاھان آتك و

14:3 Darag, bezán wádi, gwatr.

14:3 Wádzér Esrálil mazangwarmé ke mortagén zer ham gwashanti.

3:14 ذرگ، بیزان وادی، گوټر.

3:14 وادزِر إسرايلا مَرْنَ گُورمَسَه مَهْرَتْگِينْ زِرْ هَمْ گُوشنَتَنَى.

Gón brátán Issopay dochár kapag

42 Wahdé Ákubá dist ke Mesrá dán hast, gón wati chokkán gwashti: “Chéá neshtag o yakdomiá cháragá ét? ²Man eshkotag ke Mesrá dána rasit. Berawét o dán begerét ke zendag bemánén, shodá mamerén.”

³Gorhá Issopay dah brát Mesrá dánay geragá shot. ⁴Ákubá Issopay brát Benyámin gón á dega brátán dém nadát, gwashti chó mabit ke táwané berasiti. ⁵Épaymá Esrálilay chokkhámá mardománi rombá gón atant ke dánay geragá átkagatant, chéá ke Kanhánay molká dhokkál at.

⁶Nun ایسپ مُلکئے والی آت. اح ایسپ آت که مُلکئے سجھین مردانی کرا گلدمی بها کرت. گُرا ایسپ برات ایسپ برات دینما په آدب سریش جهل کرت. ⁷وهدے ایسپا وته برات دیستن، پچاهی آورتن، بله آیان دینما زاهري نکرت. گون آیان په ترندی هبری کرت و جُستی کرت: ”شما چه کجا آتکگیت؟“ آیان پسّو دات: ”چه کنهانی مُلکا، داشت زورگا آتکگین.“

⁸Issopá brát pajjáh áwortant, bale áyán Issop pajjáh nayáwort. ⁹Issop wati wábáni tránagá kapt ke brátáni bárawá distagantti. Issopá gón áyán gwasht: ”Shomá jásus o chárig ét. Shomá edá átkagéت ke bezánét may molkay kojám jágháh páspáni o hepázat nezórter ent.“

¹⁰Áyán gwasht: ”Enna, mani wájah! Tai kaster ward o warákay geragá átkagant. ¹¹Má sajjahén yakkén petay chokk én, rást o tachkén mardom én, tai páróni chéray hák én, jásus o chárig naén.“ ¹²Issopá gwasht: ”Enna! Shomá edá átkagéت ke bezánét may molkay kojám jágháh páspáni o hepázat nezórter ent.“ ¹³Bale áyán gwasht: ”Tai kaster yakkén petay chokk ant o may pet Kanháná jahmenend ent. Má dwázdah brát butagén. Kasterén brát annun petay kerrá ent. Á dega brát nun néstent.“ ¹⁴Issopá gwasht: ”Anchó ke man shomárá gwasht, shomá jásus o chárig ét. ¹⁵Shomárá é paymá chakkásén: Tánke shomay kasterén brát edá nayayt, maná Perawnay saray sawgend ent ke shomá cha é jágháh shota nakanéت. ¹⁶Cha wati brátán yakké ráh dayét, belli shomay brátá karít. Shomá á dega brát hamedá bandijáhá mánéت. Shomay habar chárag o chakkásaga bant ke báren rásta gwashét yá na. Agan shomá rást nagwasht, maná Perawnay saray sawgend ent ke shomá jásus o chárig ét.“

¹⁵شمارا اح بیشما چکاسین: تانکه شمئی کسترن برات ادا نثیتیت، منا پرئونی سرئی سوگند اینت که شما چه ای گچاها شت نکتت. ¹⁶چه وته براتان يکه راه دئیتت، بی شمئی براتا کاریت، شما آدگه برات همدا بندیجهاه مانیت، شمئی هبرچارگ چگاسگ بنت که بارین راست گوشیت يانه، اگن شما راست نگوشت، منا پرئونی سرئی سوگند اینت که شما جاسوس و چاریگ اینت.“

گون براتان ایسپئه ڏچار ڪپ

و هدے آکوبا دیست که مسرا دان هست، گون وته چُخکان گوشتی: ”چنا پشتگ و یکلومیا چارگا اینت؟“ ²من اشکتگ که مسرا دان رسیت. برؤوت و دان بگریت که زندگ بمانین، شُدا مورن.“

³گُرا ایسپئه که برات مسرا دانش گُرگا شت. ⁴آکوبا ایسپئه برات بینایمن گون آدگه براتان دین نداد، گوشتی چو میت که تاوانی پرسیتی. ⁵اچ پیشما اسرايلی چُک هما مردانی رُمبا گون اینت که دانش گُرگا آتکگا اینت، چنا که کنهانی مُلکا دُکلَ ات.

⁶نون ایسپ مُلکئے والی آت. اح ایسپ آت که مُلکئے سجھین مردانی کرا گلدمی بها کرت. گُرا ایسپ برات ایسپ برات دینما په آدب سریش جهل کرت. ⁷وهدے ایسپا وته برات دیستن، پچاهی آورتن، بله آیان دینما زاهري نکرت. گون آیان په ترندی هبری کرت و جُستی کرت: ”شما چه کجا آتکگیت؟“ آیان پسّو دات: ”چه کنهانی مُلکا، داشت زورگا آتکگین.“

⁸Issopá brát pajjáh áwortant، bale áyán Issop pajjáh nayáwort. ⁹Issop wati wábáni tránagá kapt ke brátáni bárawá distagantti. Issopá gón áyán gwasht: ”شما جاسوس و چاریگ اینت، شما ادا آتکگیت که براتیت مئ مُلکئے کچام جاگها پاسیانی و هپازت نیزورتر اینت.“ ¹⁰آیان گوشت: ”إنه، مني واجه! شئي كستَرَ وَرَدَ وَرَاكَهِي گُرگا آتکگا انت، 11 ما سجھین یکین پتّي چُک اين، راست و چکین مردم اين، تئي پادانی چيزي هاك اين جاسوس و چاریگ نهان.“ ¹²ايسپا گوشت: ”إنه، شما ادا آتکگیت که براتیت مئ مُلکئے کچام جاگها پاسیانی و هپازت نیزورتر اينت.“ ¹³بله آیان گوشت: ”تئي کستريکين پتّي چُک انت و مئ پت کنهانا جھمنند اينت، ما دوازده برات بوتنيگين، کسترين برات اثون پتّي گرا اينت، آدگه برات نون نيسٽ اين.“ ¹⁴ايسپا گوشت: ”انچو که من شمارا گوشت، شما جاسوس و چاریگ اينت، شما ادا آتکگیت،“ ¹⁵شمارا اح بیشما چکاسين: تانکه شمئی کسترن برات ادا نثیتیت، منا پرئونی سرئی سوگند اینت که شما چه ای گچاها شت نکتت، ¹⁶چه وته براتان يکه راه دئیتت، بی شمئی براتا کاریت، شما آدگه برات همدا بندیجهاه مانیت، شمئی هبرچارگ چگاسگ بنت که بارین راست گوشیت يانه، اگن شما راست نگوشت، منا پرئونی سرئی سوگند اينت که شما جاسوس و چاریگ اينت.“

⁴² Perawná wati mohray mondrikk^{*} cha dastá kasshet o Issopay dastá dát, sharrén lilomay^{*} póshák o sohray háré gwarái dát.⁴³ Molkay náebay arrábahá^{*} swári kort. Mardomán jár jat ke Issopay démá kóndhán bekapét. Perawná Issop sajjahén Mesray master kort.⁴⁴ Perawná góón Issopá gwasht: "Man Perawn án. Bé tai razáyá sajjahén Mesray molká kass wati dast o pádé sorénta nakant."⁴⁵ Perawná Issop Sopnát-Panéhá námént o góón Unay shahray dini péshwá Putipéráy jenekk Asenátá sur dát. Nun Issop sajjahén Mesrá gasht.

⁴⁶ Wahdé Issopá Mesray bádsháh Perawnay hezmat bendát kort, omri si sál at. Issop cha Perawnay darbárá pad átk o sajjahén Mesrá gasht.⁴⁷ Sarsabziay haptén sálán zemíná mazanén bar o samaré dát.⁴⁸ Sarsabziay haptén sálán ke Mesray molká ward o warák báz at, Issopá shahráni ambár porr kortant. Har shahray kash o kerray dhagráni bar o samari hamá shahrá ambár kort.⁴⁹ Issopá sakk báz dán ambár kort, daryáy rékání kaddá. Dán anchó báz atant ke esháni hesáb band kort, chéá ke cha hesábá dhann atant.

⁵⁰ Cha dhokkálay sálán o pésar Issopá do mardénchokk but. Esháni mát Asenát, Unay shahray dini péshwá Putipéráy jenekk at.⁵¹ Issopá wati awali chokkay nám Manasi^{*} kort, gwashti: "Hodáyá maná cha sajjahén sakki ocha petay lógay sajjahén trágán ázát kortag."⁵² Domichokkay námí Epráém^{*} kort, gwashti: "Mani sakki o sóriáni molká, Hodáyá maná porsamar kortag."

⁵³⁻⁵⁴ Gorhá hamá paymá ke Issopá gwashtagat, Mesray molkay sarsabziay haptén sál halás butant o dhokkálay haptén sál bongéj butant. Á dega sajjahén molkán dhokkál but, bale sarjamén Mesrá warák hastat.

⁵⁵ Gorhá sajjahén Mestr ke shodig but, mardomán Perawnay kerrá pa waráká peryát kort. Perawná góón sajjahén Mesrián gwasht: "Issopay kerrá berawétt o á harché ke gwashit, hamá dhawl bekanétt."⁵⁶ Sarjamén molk ke dhokkálá gept, Issopá ambáráni dap pach kort o Mesrián kerrá dání bahá kort ke sajjahén Mesrá mazanén dhokkálé kaptagat.⁵⁷ Sarjamén donyá pa dánay geragá Mesrá Issopay kerrá átk, chéá ke sajjahén donyáyá gránén dhokkálé kaptagat.

41:42 Mohray mondrikk, bezán hamá mondrikk ke mazanén mardomán dashatt o neshánes per butag.

41:42 Lilom, goday tahré ke Engrézái "linen" gwashaga bit.

41:43 Arráhab, bezán mazanén mansabdáráni hamá gárhí ke aspiá kasshant.

41:51 Manasiay labz cha "béhayál bayagay" labzá átkag.

41:52 Epráémay labz góón degé ibráni lebzá humtawár ent ke máná enti: "do sari porsamar".

مُنْدِرِيَّكَ چه دستا کشَت و ایسپَّه دستا دات، شَرِّین لِبْلَمْعَهُ
پُزْشَك و سُهْرَهَهُ هارَه گُورَابِی دات،⁴³ مُلْكَهُ نَائِبَهَا آرَابَهَا
سوارِيَّهُ کُوت. مردمان جار جت که ایسپَّه دِنِمَا کُونَذَن بکِپت.
پِرَوَنَا ایسپَّه سَجَهِین مَسْرَهُ مُسْتَرَهُ کُوت.⁴⁴ پِرَوَنَا گُون ایسپَّه
گُوشَت: "من پِرَوَنَ آن. بَیْ تَشِیَّ رَزاْبَا سَجَهِین مَسْرَهُ مُسْرَهُ
وَتِی دَسْت و پَادَه سُرِنَت نَکَنَت."⁴⁵ پِرَوَنَا ایسپَّه سُپَنَات پِنَتَهَا
نامِنَت و گُون اوئَه شَهَرَه دِنِمَا پِيشَوا پُوتِپَرَه جَنَکَ آسَانَا
سور دات. نون ایسپَّه سَجَهِین مَسْرَهُ گَشَت.

⁴⁶ وَهَدَه ایسپَّه مَسْرَهُ بادَشَاه پِرَوَنَه هَمَت بَنَدَات کَوت،
أُمْرِي سَی سَالَ آت. ایسپَّه چه پِرَوَنَه درِبارا پَادَه اتک و سَجَهِین
مَسْرَهُ گَشَت.⁴⁷ سَوْسِبِرَه هِبَتِین سَالَان زَمِنِن بَرَه سَمَرَه
دات.⁴⁸ سَوْسِبِرَه هِبَتِین سَالَان که مَسْرَهُ مُلْكَهُ وَرَد وَوَرَاك
باز آت، ایسپَّه شَهَرَانِي امِبَار پُرَکِنَت. هر شَهَرَه کَش و کَرَش
ذَكَارَانِي بَر و سَمَرِي هَما شَهَرا امِبَار کَوت.⁴⁹ ایسپَّه سَکَ باز دَان
امِبَار کَوت، درِيَّاتِ رِيَّكَانِي کَدَّا. دَان آنچَو باز آنَت که إِشَانِي
هَسَاب کَنگَي بَنَد کَوت، چِنَا که چه هَسَابَهُ دَان آنَت.

⁵⁰ چه دُكَالَه سَالَان و پِيسَر ایسپَّه دو مَرِدين چُکَ بوت. إِشَانِي
ماتِ أَسِنَات، اوئَه شَهَرَه دِنِمَا پِيشَوا پُوتِپَرَه جَنَکَ آت.
⁵¹ ایسپَّه وَتِی اَنْوَلِي چُکَنَه نَامَهَنَسَه کَوت، گُوشَت: "هُدَيَا مَا
چه سَجَهِين سَكَه و سَوْرَيَان و چه پَشَّه لَوْكَه سَخَهِين تَرَانَگَان
آزَات کَرَتَگ." ⁵² دَوَمِي چُکَنَه نَامِي اپِرَاهِمَ کَوت، گُوشَت:
"منِي سَكَه و سَوْرَيَانِي مُلْكَاه، هُدَيَا مَا پُسَمَر کَرَتَگ."

⁵³⁻⁵⁴ گُرا هَما پِيمَما که ایسپَّه گُوشَتَگَات، مَسْرَهُ مُلْكَهُ
سَوْسِبِرَه هِبَتِین سَالَه لَهَاس بُوتَنَت و دُكَالَه هِبَتِین سَالَه بُكِيج
بوتَنَت. آگَه سَجَهِين مُلْكَان دُكَالَه بوت، بله سَرجِمِين مَسْرَهُ وَرَاك
هَسَاتَات.

⁵⁵ گُرا هَما پِيمَما که شُدِيگ بوت، مردمان پِرَوَنَه کَرا
په وَرَاكِ پَريَات کَوت. پِرَوَنَا گُون سَجَهِين مَسْرَهِين مَسْرَهِين گُوشَت:
"ایسپَّه کِرَبَثُونَت و آهَرَچَه که گُوشَت، هَما دُثُول بِكِنَت."

⁵⁶ سَرجِمِين مُلْكَه کِرَبَثُونَت کَه دُكَالَه گَپَت، ایسپَّه امِارَانِي دَپ پَچ کَوت

و مَسْرَيَانِي کِرَبَثُونَت کَه دُكَالَه بَهَا کَوت که سَجَهِين مَسْرَهِين دُكَالَه

کِپَتَگَات.⁵⁷ سَرجِمِين دَنِيَا په دَانَشِي گُرا کِرَبَثُونَت کَه دُكَالَه

اتَك، چِنَا که سَجَهِين دَنِيَا گَرَانِين دُكَالَه کِپَتَگَات.

^{42:41} هُمَرَه مُنْدِرِيَّكَ، بَنَان هَما مُنْدِرِيَّكَ که مَرِينِن مَرِدانِي نَسَهَت
و نَشَاش پِرَوَتَگ.

^{42:41} 42:41 لِيلَم، گَلَه تَهَرَه که انگِيزِيا "linen" گُوشَگَ بَيَت.

^{43:41} آرَاهِي، بَنَان مَرِينِن مَسْبِدارَانِي هَما گَازِي که اسپَّه کَشَت.

^{51:41} مَسْنَهِيَّه لَبَزَجَه "بَهَنَهَال بَشَغَنَه" لَبَزَا آتَكَ.

^{52:41} ایسپَّه لَبَزَجَنْ دَگَه ibráni لَبَزَا هَمَتَوارِت که مَانَا اِنْتِي: "دو
سَرِي پُرُسَمَر."

رِيَاهِي مَهْلُوكَي مَان آشَتَروَت کَرْنَيِيما بِرَوَش دَات، زَوزِي مَهْلُوكَي
مان هَاما و اینِي مَهْلُوكَي مَان شَاوَهِي کَيَاتِيَيما بِرَوَش دَاتَت.
هُزَرَابِي مَهْلُوكَي، مَان كَوْهَسْتَيْگَنِن مُلْكَاه، سَهِيرَا بَكَ تَان
إِلَيَارَانِ بِرَوَش دَات، إِلَيَارَانِ گَيِيَانِي نَزِيَّكَاه، نَون بِرَتَرَتَت
و اِنْمِسَپَاتَا بَزَانِ كَاهُشَا آتَكَنَت و اِمَالِيَيَانِي سَجَهِين مُلْكِش
گَپَت. هَسَاسُونِن تَسَارَانِي نَشَتَگَنِن اُمُوريَانِي مُلْكِش هَم گَپَت.

⁸ Gorhá Sodumay bádsháh, Gomurahay bádsháh, Admahay bádsháh, Sabuimay bádsháh o Bélahay, bezán Sóharay bádsháh, dhanná dar átkant o Seddimay daragájanagay taráiesh karto⁹ góón Ilámay bádsháh Kedorlámer o Góimay bádsháh Tidál o Shináray bádsháh Amrápelo Elásaray bádsháh Aryuká jangesh kort, bezán chár bádsháh, panch bádsháh hay helápá.¹⁰ Seddimay draga cha dhámbabay kandhá porrat o wahdá Sodum o Gomurahay bádsháh tatkant, báz mardom é kandháni tah kapt o é dega mardom dém pa kóhestágá tatkant.¹¹ Gorhá chárén bádsháhán Sodum o Gomurahay sajjahén mál o maddhi o tóshag zort o shotant.¹² Ebrámay brázátk Lut, Sodumá jahmenend at. Áesh ham gept o góón sajjahén mál o maddhiá góón wat bort.

¹³ Yakk mardomé tatk o Ebráien Ebrámay kerrá átk o é háli dát. É wahdá Ebráim, Amurién Mamrehay mazanén drachkáni nazzikká neshtagat. Amurién Mamreh, Eshkul o Áneray brát at. Esháni o Ebrámay nyámá ahd o paymáné hastat.¹⁴ Wahdé Ebrámay eshkot ke mani brázátk gerag o barag butag, wati hamá say sad o hazhdahén dar áwortagén^{*} jangól, ke áiy lóga pédá butagatant, zortanti o tán Dánay shahrá dozhamenáni randá kapt.¹⁵ Shapay wahdá áiy wati hamráh thóliá bahr kortant o dozhamenay sará oroshi kort o próshi dátant o tán Hóbahá, ke Dameshkay shomálá ent, áyáni randá kapt.¹⁶ Ebrámay sajjahén mál o maddhi pach geptant o wati brázátk Lut o áiy mál o hasti, janénádam o é dega mardom padá áwortant.

Malkisedik Ebrámay barkata dant

¹⁷ وَهَدَه اَرْتَگِينْ جَنَگُول، که ایسپَّه لَوْگَا پِيدَا بُوتَگ بِتَت، زُرَتَت و تَان دَانَشِي شَهَرَه دُزِمنَانِي نَدَا کَپَت.¹⁵ شَپَيَه وَهَدَا بَرَاتِ بَرَات. اِشَانِي و اِبرَامِيَّه نِيَامَا آَدَه و پِيَمانَه هَسَتَت.¹⁴ وَهَدَه اِبرَامَا اِشَكَت که منِي بِرَازَاتِک گَرَگ و بَرَگ بُوتَگ، وَهِيَ هَمَاسَه سَد و هَزَهِيَّهِن در آورتگَينْ جَنَگُول، که ایسپَّه لَوْگَا پِيدَا بُوتَگ بِتَت، زُرَتَت و تَان دَانَشِي شَهَرَه دُزِمنَانِي نَدَا کَپَت.¹⁵ شَپَيَه وَهَدَا بَرَاتِ بَرَات. اِشَانِي و اِبرَامَا وَهَنَهِيَه بَهَرَه کَرَنَت و دَمَنَه سَرا اُرْشِي کَرَت و بِهَرَنَه هَسَتَت. وَهَنَهِيَه سَجَهِين مَال و مَدَّي پَچَنَت وَهِيَ بِرَازَاتِک لَوت و ایسپَّه مَال و هَسَتَت، جَنِينَ آَدَه و اَهَيَه دَگَه مَرِمَد پَا اوَرَنَت.

ملکیسیدیک اِبرَامَا بِرَكَت دَنَت

¹⁷ وَهَدَه اِبرَام چه کِرْلَامِر و ایسپَّه هَمَپَتَنِن^{*} بادَشَاهِي بِرَوَش دِيَگَانِ نَدَا آتَكَ، که بادَشَاهِي بِرَوَش دِيَگَانِ نَدَا آتَكَ. ¹⁸ گُرا شَلَمَيَّهِن دَنَت، ایسپَّه پِيشَوازِيا^{*} آتَك.

^{14:14} Dar áwortagén, bezán tarbiat dáttagén, kárzántén mardomé.

^{14:17} Hampatt, bezán hamá ke patt o sannatesh yakk ent, ettehádi, hampaymán.

^{14:17} Péshwázi, bezán mardoméy démá rawag o sharap dayag.

^{14:14} در آورتگَينْ بَنَان هَما کَه پَت و سَبَيَش يَكَ اِنْتِي، کَارِزانِينِ مرِمدَه.
^{17:14} هَمَپَتَنِن، بَنَان هَما کَه پَت و سَبَيَش يَكَ اِنْتِي، اِيهَادي، هَمَپَيَمانَه.

Salimay* bádsháh Malkisediká, ke borzén arshay Hodáay dini peshwá at, nán o sharáb áwort.
19 Áíá Ebrám barkat dát o gwasht:

“Ebrám! Tará cha borzén arshay Hodá, ásmán o zeminay addh kanókay némagá barkat berasát.
20 Borzén arshay Hodáy satá o saná bát ke dozhmeni tai dastá dátant.”

Gorhá Ebrámá, áíárá cha har chizzá dahyakk dát.

21 Sodumay bádsháhá gón Ebrámá gwasht: “Mani mardomán maná beday o mál o maddhián bezur, taig ant.” 22 Ebrámá gón Sodumay bádsháhá gwasht: “Man Hodáwanday démá, borzén arshay Hodá, ásmán o zeminay jórh kanókay démá dast chest kortag o sawgend wártag²³ harché ke taig ent, man cha áyán heccha nazurán, yakk bandikké yá swásbandé ham nazurán. Chosh mabit taw begwashay ke Ebrám man hastómand kortag.²⁴ Man hecch chizza nazurán abéd cha hamá warákán ke warnáyán wártagant o hamá mardománi bahrá ke mani hamráhiá átkagant, bezán Áner, Eshkul o Mamreh. Á wati bahrá bezurant.”

Gón Ebrámá Hodáy ahd o paymán

15 Cha é chizzán o rand, Hodáwanday habar elhám o shobénéay tahá pa Ebrámá átk: “Oo Ebrám! Mators, man tai espar án. Tai enám sakk mazan ent.”² Bale Ebrámá gwasht: “Oo Hodáwandén Hodá! Taw maná ché dayay? Maná wa chokk nést o mani lógay wáres Dameshki Elizar ent.”³ Padá gwashti: “Taw maná chokk o poshpádá nadátag o bándá róch mani lógay hezmatkáré mani wáresa bit.”⁴ Bale Hodáwanday habar Ebrámá sar but ke é hezmatkár tai wáresa nabit, tai jendá mardénochokké bit o hamá tai wáresa bit.⁵ Hodáwandá Ebrám dhanná bort o gwasht: “Ásmáná bechár o estárán hesáb kan, agan hesábes korta kanay. Tai nasl o padréch esháni paymá báza bit.”⁶ Ebrámá Hodáwanday sará báwar kort o Hodáwandá Ebrámáy é báwar, pa áíá páki o palgárié hesáb kort.

7 Nun Hodáwandá gón áíá gwasht: “Man hamá Hodáwand án ke tará cha Kaldániáni shahr, Urá daron kort o áwort ke é sardhágárá tará bedayán o taw eshiy wáhond bebab.”⁸ Bale Ebrámá gwasht: “Oo Hodáwandén Hodá! Man chón bezánán ke eshiy wáhonda bán?”⁹ Gorhá Hodáwandá gwasht: “Pa man say sáligén mágadén góké, say sáligén bozé, say sáligén gwarándhé, shántolé o kasánén kapóté byár.”

14:18 Shalim hamá Urshalim ent.

بادشاه ملکیسیدیکا، که بُرْزین ارشے هُدایه دینی پیشوا آت، نان و شراب آورت.¹⁹ آییا ابرام برکت دات و گوشت:

”ابرام! ترا چه بُرْزین ارشے هُدایه، آسمان و زمینے اَذْكُوكَسَ نِيمِگا برکت برسات.

20 بُرْزین ارشے هُدایا ستا و سنا بات که دیننی تئی دستا دانت.“

گِرَا ابراما، آییارا چه هر چیزَا دَهیکَ دات.

21 سُدومنَه بادشاها گون ابراما گوشت: ”منی مردمان منا بدئه و مال و مَلَیَّان بِزور، تیسیگ انت.“²² ابراما گون سُدومنَه بادشاها گوشت: ”من هُدَاوندَیه دینما، بُرْزین ارشے هُدایه، آسمان و زمینے جُزْرَ کَنُوكَسَ دینما دست چُسْتَ کرتگ و سُوکَند وارتگ²³ هرچه که تیسیگ انت، من چه آیان هَجَّ نزوران، یک بنديکَ یا سُواسِتَندَه هم نزوران. چُشْ میت تئو بِگوشهَ که ابرام هم استمند کرتگ.²⁴ من هَجَّ نزوران ایید چه هما و راکان که وزنایان وارتگان و هما مردمانی بُهرا که من همراها آتکَانَت، بِزَان آیر، اشکول و مَمِّه. آوتی بُهرا بِزورن.“

گون ابراما هُدایه اَهد و پیمان

چه اَه چیزَان و رند، هُدَاوندَیه هبر الهم و شُبَيْنَیَّه تهَا په ابراما اَتک: ”او ابرام! مُؤْسِن، من تئی اسپر آن، تیسی اِنام سک مزن انت.“² بله ابراما گوشت: ”او هُدَاوندَن هُدَا! تئو منا چه دَتیَّه؟ منا وَهْ چُکَ نیست و منی لُوكَه وارس دَمْشَکَی ایلیزَر انت.“³ پدا گوشتی: ”تئو منا چُکَ و پُشْپَدَے ندانگ و باندا رَوْج منی لُوكَه هزمتکارے منی وارس بیت.“⁴ بله هُدَاوندَیه هبر ابراما سربوت که اَه هزمتکار تئسی وارس نیتی، تیسی جندا مَرَنِیَّن چُکَ بیت و هما تئی وارس بیت. 5 هُدَاوندَا ابرام دَنَّا بُرْت و گوشت: ”آسمانا بچارو و إستاران هسَاب کن، اگن هسَابِس کرَت کتَشَه. تیشَ نَسَل و پَدَرِجَ إشانی پَسِیما بازَ بیت.“⁶ ابراما هُدَاوندَیه سرا باور کرت و هُدَاوندَا ابرامَه اَه باور، په اییا پاکی و پِلَگاریَّه هسَاب کرت.

7 نون هُدَاوندَا گون اییا گوشت: ”من هما هُدَاوندَ آن که ترا چه کلدايانی شهر اورا دَرْنَ کرت و آورت که اَه سَرَّگارا ترا بِدَیان و تئو ايشیَّه واهنَد بیئَه.“⁸ بله ابراما گوشت: ”او هُدَاوندَن هُدَا! من چُون بِزَانان که ايشیَّه واهنَد بَان؟“⁹ گِرَا هُدَاوندَا گوشت: ”په من سَئَ سالیگَن مادگِنِن گُوكَ، سَئَ سالیگَن بُرْسَه، سَئَ سالیگَن گُورَانِدَه، شانتَلَه و كَسَانِين کِتَسَه بِيار.“¹⁰ ابراما اَه سَجَهِنَه په هُدَاوندَا آورت و دو کپَا کرتت و هر تَل، دومِی

25 Gorhá Issopá gón Perawná gwasht: ”Tawe Perawnay doén wáb yakk ant. Hamá kár ke Hodá démterá kanti, pa tawe Perawná paddari kortag.²⁶ Haptén sharrén gók hapt sál ant o dánay haptén sharrén hóshag ham hapt sál ant. Doén wáb yakk ant.

27 Hamá haptén lágar o baddhawlén gók ke cha áyán o rand dar átkant, hapt sál ant o hamé dhawlá haptén hórk o hálikén hóshag ke cha ródarátká casshókén lewárá gímmoréntagatant, hapt sálay dhokkál ant.

28 Man gón tawe Perawná gwasht, hamá kár ke Hodá démterá kanti, pa tawe Perawná paddari kortag.²⁹ Nun sajjahén Mesrá hapt sálá mazanén sarsabzi o perawáné* bit,³⁰ bále cha eshiá rand, hapt sálá dhokkálá bit o é dhokkál Mesrá anchó tabáh o wayrána kant ke mardom molkay sajjahén sarsabzi o perawáná shamóshant.³¹ Molkay sarsabzi shamóshaga bit, chéá ke é dhokkál ke randá kayt, sakk grána bit.³² É wáb paméshká tawe Perawnay sará do randá átkag ke Hodáy pakkáiá paysalah kortag o Hodá é kárá hamé zuttána kant.

33 Nun tewe Perawn aglmand o dánáén mardé dar géj o Mesray molkay sajjahén kárán hamáiay dastá beday.³⁴ Tawe Perawn báyad ent molká anchén kármaster bedáray ke sarsabziay haptén sáláni wahdá kesháríani panchéká* begerant.³⁵ É kármaster sarsabziay áyókén sálán ward o warák mocch bekanant o Perawnay chérdastiá, shahrán pa warágá dán ambár bekanant.³⁶ É ward o warák pa molká ambár kanag bebant o hamá haptén sálán ke Mesrá dhokkálá kapit, kármazr kanag bebant ke molk cha dhokkálá tabáh mabit.

37 É habar, Perawn o Perawnay sajjahén apsaráni chammán sharrén habaré at.³⁸ Perawná gón watí hezmatkárán gwasht: ”Dega choshén mardomé dara kapit ke é marday paymá Hodáy Ruh áiá mán bebit?“³⁹ Démí gón Issopá kort o gwasht: ”Hodáyá é sajjahén chizz ke pa taw paddar kortagant, gorhá bezán tai paymén aglmand o dáná dega nést.⁴⁰ Man tará watí lógay mastera kanán o mani sajjahén mardom tai parmánay pábanda bant o tahná mane bádsháh cha taw mastera bán.“

37 اَه هبر، پِرْنَون و پِرْنَوئَه سَجَهِنَه اَسپَرَانِي چَمَان شَرِين هبرَت. 38 پِرْنَون گُون و تَي هِرْسِتَکاران گوشت: ”دَكَه چُشَيْن مَرْدَمَسَه درَ کِپَت کَه اَه مَرْدَمَسَه پَيَّهِمَا هُدَاوَتَه روه آییا مَان بِيَت؟“³⁹ دِيمِي گُون اِسپِا کَرْت و گوشتی: ”هُدَايَا اَه سَجَهِنَه چِيزَه په تئو پدر کرتگان، گِرَا بِزَان تئی پَيَّهِمِين اَكْلِمَدَن و دَانَ دَكَه نِيَسَت. 40 من تَرا وَتَي لُوكَه مَسْتَرَ کَنَان و منی سَجَهِنَه مَرْدَمَسَه تئی پَيَّهِمَانَه پَابَنَدَ بَنَت و تَهْنَا من بادشاھ چه تئو مَسْتَرَ بَان.“

ایسپ مِسَرَّیَّه مَسْتَرَ بَیَت

41 Nun پِرْنَون گُون اِسپِا گوشت: ”بِچَار، تئو چه منی نِيمِگا سَجَهِنَه مِسَرَّیَّه مُلَكَه مَسْتَرَ اَيَه.“⁴² پِرْنَون و تَي مُهَرَّهَه

42:41 پِرْنَون، بِزَان چِيزَه بازی.

34:41 پِنچَک، بِزَان چِيزَه بِهِرَايَه.

42:41 لِيلُ، گِئَتَه تَهْرَه که اِنگِرِيَّا ”گوشَگَ“ بَيَت.

⁷Hodáwanday préshtagá Hájer gyábáná, chammagéay kerrá dist. É hamá chammag ent ke Shuray ráhay sará ent. ⁸Préshtagá gwasht: "Oo Hájer, Sáráiy móled! Taw cha kojá átkagay o kojá rawagá ay?" Hájerá gwasht: "Man cha wati bánonk Sáráiy tachágá án." ⁹Gorhá Hodáwanday préshtagá gwasht: "Wati bánonkay kerrá wáttar kan o watá hamáiyá dastá day." ¹⁰Préshtagá chosh ham gwasht: "Hodáwanda gwashit ke man tai nás o padréchá anchó báza kanán ke cha hesábá dhanna bant."

¹¹Hodáwanday préshtagá padá gwasht:

"Nun taw lápporr ay o

mardénchokké káray.

Chokkay námá Esmál^{*} bekán

chéá ke Hodáwandá tai peryát eshkotag.

¹²É bachakk wakshién haré bit.

É sajjahénáni dozhmena bit o

sajjahén eshiay dozhmeniá kanant.

É wati zendá góñ wati sajjahén brátan
pa jang o jérhaha gwázénit."

¹³Hodáwandá ke góñ Hájerá habar kort. Hájerá Hodáwandárá é nám bast: "Taw hamá Hodá ay ke maná genday." Chéá ke Hájerá gwasht: "Nun man hamá dist ke maná modáma gendit." ¹⁴Paméshká é chát, Behér-Lahái-Rui^{**} nám kapt. É chát, Kádesh o Béreday nyámá ent.

¹⁵Gorhá Hájerá pa Ebrámá mardénchokké péda kort o Ebrámá Hájeray áwortagén chokkay nám Esmál kort. ¹⁶Wahdé Hájer pa Esmál chellag but, Ebrámay omr hashtád o shash sál at.

Sonnat kanagay ahd o paymán

17 Ebrámá ke nawad o noh sál but, Hodáwand áiy démá záher but o gwashti: "Man porwákén Hodá án, mani ráhá beraw o pa bémayári zend begwázén. ²Man wati o tai nyámay ahd o paymáná pakká kanán ke tai chokk o nomásagán sakk báza kanán." ³Gorhá Ebrám dém pa chér kapt o Hodáyá góñ áiá gwasht: ⁴"Béchár, é góñ taw mane Hodáyá ahd o paymán ent ke taw bázén kawméyá peta bay." ⁵Cha ed o rand tai nám Ebrámá^{*} nabit, tai

16:11 Esmálay máná ent "Hodá eshkont".

16:14 Ebráni zobáná Behér-Lahái-Ruiay máná ent: "Zendagén Hodáy chát, hamá Hodá ke maná gendit".

17:5 Ebráhemay máná "bázénéy pet" ent.

17:5 Ebrámay máná "mazanshánén pet" ent.

⁷هُدَاوَنْدَىٰ پِرِيشْتَگَاهَجِرْ گِيَابَانَا، چَمَكَيَّهَ كَرَا دِيَسْتَ. اَهْ هَمَا چَمَكَ اِنْتَ كَه شُورَئَ رَاهَهَ سَرا اِنْتَ. ⁸پِرِيشْتَگَاهَجِرْ گَوَشْتَ: او هَاجِرْ، سَارِيَهَ مَوْلَدَا تَثُو چَه كَجا آتِكَيَّهَ وَ كَجا رَئُوْگَا اَئِيَّ؟ هَاجِرْ گَوَشْتَ: "مَنْ چَه وَتِي بَانْكَ سَارِيَاهَا تَجَكَاهَ آنَّ. ⁹هُدَاوَنْدَىٰ پِرِيشْتَگَاهَجِرْ گَوَشْتَ: "وَتِي بَانْكَيَّهَ كَرَا وَاتِرَكَنَ وَ وَتَا هَمَائِيَهَ دَسْتَا اَئِيَّ؟" ¹⁰پِرِيشْتَگَاهَجُشْهَمَ گَوَشْتَ: "هُدَاوَنْدَىٰ گَوَشْتَ كَه مَنْ تَيَّيَهَ نَسْلَ وَ پَيَرِيجَا انْجُو باَزْ كَانَ كَه چَه هَسَابَا دَنَّ بَنَتْ."

¹¹هُدَاوَنْدَىٰ پِرِيشْتَگَاهَپَادَا گَوَشْتَ:

"نَونْ تَنْ لَابِرَائِيَهَ وَ مَوْدِنْ جُوكَهَ كَارِيَهَ.

چُوكَهَ نَامَا إِسْمَائِيلَ بَكَنَ چَيَا كَه هُدَاوَنْدَىٰ تَيَّيَهَ پِرِيزَاتَ إِشْكَتَگَ.

¹²اَهْ بَچَكَ وَ كَشِينْ حَرَبَ بَيَتَ اَهْ سَجَهَنَانَيِهَ دُثُمَنَ بَيَتَ وَ سَجَجِينَ إِشَيَهَ دُثُمَيَا كَنَتَ.

اَهْ وَتِي زَنَدَا كَوَنَ وَتِي سَجَهَنَ بَرَاتَانَ پَهْ جَنَگَ وَ جَيَهَهَ كَوازِتَيَتَ.

¹³هُدَاوَنْدَىٰ كَه كَوَنَ هَاجِرْ هَبِرَ كَرَتْ، هَاجِرْ هُدَاوَنْدَارَا اَهْ نَامَ بَسْتَ: "تَنَوْ هَمَا هُدَايَهَ كَه مَنَا كَنَدَيَهَ." چَيَا كَه هَاجِرْ گَوَشْتَ: "نَونْ مَنْ هَمَا دِيَسْتَ كَه مَنَادُمَانَ گَنَدِيَت." ¹⁴پِمِيشَكَاهَ چَاتَ، بَعِيزَلَاهِيَهَ روَيَيَهَ نَامَ كَيَتَ. اَهْ چَاتَ، كَادِشَ وَ بَيَرِيَهَ نَيَامَ اِنَتَ.

¹⁵گَوَنْ هَاجِرْ پَهْ إِبرَاما مَرْدِنْ جُوكَهَ پَيَدا كَرَتَ وَ إِبرَاما هَاجِرَيَهَ أورِتَگَيَنَ چُوكَهَ نَامَ إِسْمَائِيلَ كَرَتَ. ¹⁶هَدَيَهَ هَاجِرْ پَهْ إِسْمَائِيلَ چَلَگَ بَوتَ، إِبرَاما اَهْ هَشَتَادَ وَ شَشَ سَالَ اَتَ.

سُنْتَ كِنْكَيَهَ اَهْ وَ بَيَهَمانَ

إِبرَاما كَه نَئَوْدُو نَهَ سَالَ بَوتَ، هُدَاوَنْدَىٰ اَيَيَهَ دِيمَا زَاهِرَ بَوتَ وَ گَوَشْتَ: "مَنْ پُروَاكِينَ هُدَا آنَ، مَنِ رَاهَا بَرَبُو وَ پَهْ يَيَمِيَارِي زَنَدَ بَكَوازِينَ." ²مَنْ وَتِي وَ تَيَّيَهَ نَيَامَهَ اَهْ وَ پَيَهَمانَانَيَهَ بَكَأَ كَانَ كَه تَيَّيَهَ چُوكَ وَ نَمَاسَكَانَ سَكَ باَزَ كَانَ." ³گَرَا إِبرَاما دَنَمَهَ بَجِيرَ كَيَتَ وَ هُدَايَا كَوَنَ آيَيَا گَوَشْتَ: ⁴"بَجَارَ، اَهْ گَوَنْ تَنَوْ مِنْ هُدَايَهَ اَهْ وَ پَيَهَمانَ اِنَتَ كَه تَنَوْ باَزِنَ كَتُومِيَتَهَ بَئَسَ." ⁵چَه اَدَ وَ رَنَدَ تَيَّيَهَ نَامَ إِبرَامَ نَيَيَتَ، تَيَّيَهَ نَامَ إِبرَاهِيَهَ بَيَتَ،

11:16 إِسْمَائِيلَهَ مَانَا اِنَتَ هُدَا إِشْكَتَ.

14:16 إِلَيَهِي زَبَانَا بَعِيزَلَاهِيَهَ روَيَيَهَ مَانَا اِنَتَ: "زَنَدِيَنَ هُدَايَهَ چَاتَ، هَما

هُدَا كَه مَنِ گِيدِيتَ."

sar chet o Perawnay pyálahay tahá pretkant o pyálah áiay dastá dát."

¹²Isspá گَوَشْتَ: "Tai wábay mána esh ent: Say thálay mána say róch ent. ¹³Say róchay tahá Perawn tai sará borza kant o tará pésarigén mansabá dant. Taw Perawnay pyálah dastá dayay, anchó ke taw pésará kortag hamá wahdá ke áiay ápi butagay. ¹⁴Wahdé tai kár sharrá bant, mani yátá bekap. Mehrábáni bekán o mani hálá Perawná sar kan o maná cha é bandijáhá dar kanáén. ¹⁵Man cha Ebrániáni molká dozzag o edá árag butagán o edá ham man choshén káré nakortag ke é syahchátá dawr dayag bebán."

انگور سِرْجَت وَ بِرْئَونَيَهَ بِيَالَهَيَهَ تَهَا پِتْكَنَت وَ بِيَالَهَيَهَ دَسْتَا دَاتَ."

¹²ایسِپَا گَوَشْتَ: "تَيَّيَهَ وَابَيَهَ مَانَا اِشَ اِنَتَ: سَئَهَ ثَالِثَهَ مَانَا سَئَهَ رَفِيقَ اِنَتَ." ¹³سَئَهَ رَجَئَهَ تَهَا بِرْئَونَيَهَ سِرَّا بُرَزَ كَنَتْ وَ تَرَا پِسَرِيَگِينَ مَنَسَبَا دَنَتَ. تَشَوْ بِرْئَونَيَهَ بِيَالَهَ دَسْتَا دَيَّيَهَ، آنَجَزَ كَه تَشَوْ پِسَرِا كَرْتَهَا وَهَدَا كَه آيَيَهَ آبَيَهَ بُوتَگَهَ." ¹⁴وَهَدَهَ تَيَّيَهَ كَارْشَرْبَنَتَ، مَنِ يَاَتَ بَكَپَ، مَهْرَبَانِي بَكَنَ وَ مَنِ هَالَا بِرْئَونَيَهَ سَرَنَجِيَهَ اِنَتَ، مَنِ يَاَتَ بَكَپَ، مَهْرَبَانِي بَكَنَ وَ مَنِ هَالَا بِرْئَونَيَهَ سَرَنَجِيَهَ اِنَتَ." ¹⁵منِ چَه إِبرَاهِيَهَيَهَ مَلَكَ دُزَكَ وَ إِدَهَ أَرْكَ بُوتَگَانَ وَ إِدَهَ هَمِ منِ چُشَنَيَهَ كَارَهَ نَكَرَتَكَ كَه اَسَيَهَچَاتَهَ دَهُورَ دَيَّيَكَ بَيَانَ."

¹⁶وَهَدَهَ نَانِيَانِي مَسْتَرَا دِيَسْتَ كَه اِيسِپَا شَرِينَ مَانَا كَرَتَ، گَوَشْتَ: "مَنْ وَابَا دِيَسْتَ كَه نَكَنَهَ سَئَهَ سَبَقَهَ مَنِ سَبَقَتَهَ بِرْئَونَيَهَ وَ زَوْرَيَهَ پِتَكَيَگِينَ وَ رَاكَ

سَرا اِنَتَ وَ ¹⁷سَرِبُرْيَهَ سِرَّا بُرَزَ كَنَتْ وَ زَوْرَيَهَ دَيَّيَهَ اِشَانَ وَ رَگَأَ اِنَتَ." ¹⁸ایسِپَا گَوَشْتَ: "Tai wábay mána esh ent: Say sapta mána say róch ent. ¹⁹Say róchay tahá Perawn tai sará 'borza' kant o tará drachkáé dranjit o báli morg tai gósháta warant."

²⁰Sayomi róchá Perawnay sálgerah at. Áiá sajjahén hezmatkár dáwaté dátant. Wati hezmatkárani démá masterén ápi o masterén nániyá sari "borz" kortant.

²¹Áiá masterén ápi padá hamá mansabá nádént ke Perawnay pyálah dastá dayók bebit. ²²Bale hamá paymá ke Issop gwashtagat o masterén nániyá wábi máná kortagat, Perawná masterén náni dratk.

²³Bale ápiáni masterá Issop shamosht o áiay tránagá nakaprt.

Perawnay wáb

41 Do sálá rand Perawná wábé dist ke Nillay kawray kerrá óshtátagán. ²Hamé wahdá hapt dhawldár o pazzórén gók cha ápá dar átk o kásháni^{*} tahá charagá laggetant. ³Cha eshán o rand dega hapt baddhawl o lágarén gók cha Nillá dar átk o kawray kashá, á dega gókáni kerrá óshtátagán. ⁴Baddhawl o lágarén gókán haptén dhawldár o pazzórén gók wártant. Perawn cha wábá ágah but.

⁵Perawn padá wapt o dega wábé disti ke dáyay hapt zandh o sharrén hóshag yakk tháléay sará rodágá ent. ⁶Cha eshán o rand dega hapt hóshag záher but. É hóshag lágar atant o cha ródaráktá

پِرْئَونَيَهَ وَاب

دو سَالَ رَنَدَ بِرْئَونَيَهَ وَابَيَهَ دِيَسْتَ كَه نَيَلَهَ كَثُورَيَهَ كَرَا اُوشَتَگَانَ.

²هَمَهَ وَهَدَا هَيْتَ ڈُولَارَ وَ بِرْئَورِينَ گَوَكَ چَهَ آپَا درَ آتَكَ وَ كَاشَانِي^{*} تَهَا بَرَگَاهَ لَكَيَتَ.

³چَهَ اِشَانَ وَ رَنَدَهَ ہَيْتَ بَدَّهُولَ وَ لَاَگَرِينَ گَوَكَ نَيَلَهَ درَ آتَكَ وَ كَثُورَيَهَ كَشَ، آدَ دَگَهَ گَوَكَانِي كَرَا اُوشَتَگَانَ.

⁴بَدَّهُولَ وَ لَاَگَرِينَ گَوَكَ وَارَنتَ، بِرْئَونَ چَهَ وَابَا آکَهَ بَوتَ.

⁵بِرْئَونَ پَدَا وَپَتَ وَ دَگَهَ وَابَيَهَ دِيَسْتَ كَه دَانَهَ هَيْتَ زَنَدَهَ وَ شَرِينَ هَوَشَگَ يَكَ ثَالِيَهَ سَرا دَمَگَاهَ اِنَتَ.

⁶چَهَ اِشَانَ وَ رَنَدَ دَگَهَ هَيْتَ هَوَشَگَ زَاهِرَ بَوتَ. اَهْ هَوَشَگَ لَاَگَرَ اَنَتَتَ وَ چَهَ رَوَدَرَاكتَا

16:40 سَيَّتَ، بِرَانَ سَيَّدَ، مِزَنِتَنَ چَلَّيَ، سَاجِي.

40:1 كَاشَ، بِرَانَ كَاهِسَ كَه كُورَانِيَهَ كَشَ وَ كِرَانَ رُدَيَتَ.

kalági bekant,¹⁸ bale wahdé man kukkan cort, áia wati kabáh mani kerrá yalah dát o dar shot."

کسّه‌ای کرت و گوشتی: "اے ایرانی گلام که تئو مئے لونگ اوزنگ، منی کرا آنک که منا کلاغی بکنت،¹⁸ بله و هدے من کوگار کرت، آیا و تی کیاه منی کرا یله دات و درشت."

¹⁹ Wahdé Issopay wájahá wati lógiay habar eshkotant ke tai hezmatkárá góón man chosh kortag, sakkhezhm gepto²⁰ Issopizort o hamá bandijáhá band kanáent ke ódá bádhsháhay bandig band atant. Issop hamódá band kanag but,²¹ bale Hodáwand góón áia góón at o wati mehri pa Issopá gwárént o bandijáhay masteray deli pa Issopá narm kort.²² Bandijáhay masterá Issop sajjahén bandigáni master kort o óday har kári Issopay dastá dát.²³ Bandijáhay masterá har kár o zemmhá ke Issopay dastá dát, deli jam at, chéá ke Hodáwand góón Issopá góón at o Issopá har káré ke kort, Hodáwandá ákamyába kort.

Do bandigay wáb

40 Kammé wahdá rand Mesray bádhsháhay ápiá* o nániá* wati wájah, Mesray bádhsháhay nezará radi kort.² Perawn doén kárdaráni sará, masterén ápi o masterén nániay sará zahr gept o negahpánáni masteray lóglá bandi kanáentant, hamá bandijáhá ke Issop bandig at.⁴ Negahpánáni masterá Issop hokm dát ke esháni hayálá bedár. Issopá anchosh kort. É mardom tán moddatéá bandijáhá mantant.

⁵ Mesray bádhsháhay ápi o náni ke bandijáhá atant, yakk shapé doénán wáb dist o har yakkéay wábá jetáén mánáé hastat.⁶ Wahdé Issop é dega sohbá áyáni kerrá átk, disti ke doén paréshán ant.⁷ Perawnay hamé doén kárdár ke Issopay wájahay bandijáhá góón áia yakjáh band atant, Issopá cha áyán jost kort: "Maróchi shomá paréshán ét, che gappé?"⁸ Áyán passaw dát: "Má doénán wáb distag o kass nést ke mánáesh bekant." Issopá gwasht: "Wábáni mánááy zánaq wa Hodái káré. Wati wábán maná begwashét."

⁹ Gorhá ápiáni masterá wati wáb góón Issopá gwasht: "Bechár, man wábé dist ke anguray drachké mani démá ent.¹⁰ Drachká say thál per. Anchó ke drachká tej jat, burr o bar but o cha hóshán rasetagén angur dar átk.¹¹ Perawnay pyalah mani dastá at. Man angur

و هدے ایسپیچه واجها و تی لونگیه هبر اشکنت که تئی هزمنکارا گون من چش کرته، سکه هژم گپت و²⁰ ایسپی زرُت و هما بنديجاها بند کناینت که اوذا با داشهنه بنديگ بند انت. ایسپ همدا بند کنگ بوت,²¹ بله هداوند گون آیا گون آت و تی ھره په ایسپا گوارینت و بنديجاهاهه مستوئه دلی په ایسپا نم کرت.²² بنديجاهاهه مسترا ایسپ سخهین بنديگانی مستر کرت و اوذنی هر کاري ایسپی دستا دات.²³ بنديجاهاهه مسترا هر کار و زمهه که ایسپی دستا دات، دلی جم آت چیا که هداوند گون ایسپا گون آت و ایسپا هر کاري که کرت، هداوند آآ کامیاب کرت.

دو بنديگئه واب

40 گمَّه و هدا رند مسَرَّه بادشاھَه آپا* و نانیا*¹ واجه، مسَرَّه بادشاھَه نِزَّرَا زَرَّی کرت.² بِرْؤَن دون کاردارانی سرا، مسترین آپی و مسترین نانیَّه سرا زَرَّ کپت و³ نگهپانانی مستوئه لونگا بندی کناینت، هما بنديجاها که ایسپ بنديگ آت.⁴ نگهپانانی مسترا ایسپ ھکم دات که إشانی هشیالا بدار. ایسپا آنپُش کرت. اے مردم تان گُنْتیا بنديجاها نمانت.

⁵ مسَرَّه بادشاھَه آپی و نانی که بنديجاها آنت، يک شَپَه دوینان واب بیست و هر یکَنَیَّه وابا جتائی ماناھَه هست آت.⁶ و هدے ایسپ اه دگه سُهبا آیانی کرا آنک، دیستی که دوین پریشان آنت.⁷ بِرْؤَنَی همَّه دوین کاردار که ایسپیچه واجھَه بنديجاها گون آیا کیجاه بند انت، ایسپا جه آیان جُسْت کرت: "مرۆچى شما پریشان ایت، چه گپَه؟"⁸ آیان پَسْنَو دات: "ما" دوینان واب دیستگ و کسَّ نیست که ماناش بکنت. ایسپا گوشت: "وابانی ماناھَه زانگ و هدایی کار، و تی وابان منا بگوشیت."

⁹ گرا آپیانی مسترا وتب واب گون ایسپا گوشت: "بچار، من واب دیست که انگورئ درجکه منی دیما انت.¹⁰ درجکا سَنَّه چال پر، آنچو که درچکا تج خت، بورَ و بَرَ بوت و چه هزشان رستگین انگور در آنک.¹¹ بِرْؤَنَی پیاله منی دستا آت. من

آپی، بیان هما هزمنکار که با داشهنا دیوانش مزمان آپ و شراب دنت، ساکی.
1:40:1 نانی، بیان هما هزمنکار که با داشهنا ننان پچیت.

nám Ebráhémá* bit, chéá ke man tará bázén kawméay pet kortag.⁶ Man tará sakk báz porsamara kanán o cha taw kawm o ráj járha kanán o cha taw bádhsháhay wadia bant.⁷ Man wati o tai nyámay ahd o paymáná abadmánen ahd o paymáná járha kanán, gón taw o góón tai áyókén nasl o padréchá. Man tai Hodá án o cha taw rand tai poshpaday Hodá bán.⁸ Man Kanhánay sajjahén sardhágárá, ke annun taw edá darámadé ay, tai o cha taw rand tai nasl o padréchay abadi melkata kanán o áyáni Hodá bán.

⁹ Gorhá Hodáyá góón Ebráhémá gwasht: "Bale tawe Ebráhém báyad ent mani ahd o paymáná barjáh bedáray, tai jend o tai nasl o padréch, posht dar posht.¹⁰ Mani ahd o paymán góón tai jendá o cha taw rand góón tai poshpádá esh ent o báyad ent shomá barjáhi bedárét: Shomay har mardén báyad ent borrok o sonnatkanag bebit.¹¹ Shomáwatá sonnat bekanáénét. Éhamá ahd o paymánay neshánia bit kemani oshomay nyáma ent.¹² Áyókén nasl o padrécháni tahá, shomay nyáma hamok hasht róchigén mardénochkk báyad ent sonnat kanag bebit, tahná shomay jenday lógy chokk na, hamá zarharidén* golámchokk ham ke shomay nasl o padréch naant o shomá cha dhanni mardomán pa bahá zortagant, á ham sonnat kanag bebant.¹³ Toré shomay lóglá péda bebant yá ke shomá áyán pa bahá begerét, báyad ent sonnat kanag bebant. É paymá shomay jesm o jáná, mani ahd o paymán abadmána bit.¹⁴ Har sonnat nakortagén mardén ke jesmi sonnat kanag nabutag, cha wati kawmá sendaga bit, chéá ke mani ahd o paymání próshatg."

¹⁵ Hodáyá góón Ebráhémá gwasht: "Bale wati lógi Sáráícha ed o rand Sáráí tawár makan, áiyá nám Sáraha* bit.¹⁶ Man barkatia dayán o tará cha áiá mardénochkké bit. Man Sárahá barkata dayán o á kawmáni máta bit, kawmáni bádhsháhay cha áiá péda bant."¹⁷ Gorhá Ebráhém dém pa chér kapt o kandeti o wati delá gwashti: "Cha sad saligén mardéachokké péda bit? Sárah nawad salágiajá chokké kárit?"¹⁸ Ebráhémá góón Hodáyá gwasht: "Esmáél wati zendá tai bárgáhá begwázénát."

¹⁹ Hodáyá gwasht: "Enna, tai jan Sárah chokké kárit o taw báyad ent chokkay námá Esák* bekanay. Man wati ahd o paymáná góón Esák barjáha dárán o cha áiá rand, é pa áiyá nasl o padréchá abadmánen ahd o paymáné bit.²⁰ Esmáélay bárawá ham man tai habar gósh dásh: Man áiá allam barkata dayán, áiá porsamara kanán o áiyá nasl o padréchá sakk

5:17 لبرامنی مانا "مَنْ شَانِنْ بِتْ" انت.

5:17 إبراهيماني مانا "بازِنِتِيَّةِ بَتْ" انت.

12:17 زَرَهْرَيْنِ، بِرَانَهَا زَرَّيْكَنْ.

15:17 سَأَرَهْنِيَّةِ مانا "جِنِّكَنْ شَهَادَگْ" انت.

19:17 إسَاكَنْيَةِ مانا انت "كَنِيَّتْ" انت.

17:5 Ebráhémay máná "bázénay pet" ent.

17:12 Zarharidén, bezán bahá zortagén.

17:15 Sárahy máná "jenekkén shahzádag" ent.

17:19 Esákay máná ent "á kandit".

پوتیپارئے جن و ایسپ

نون، إسمائيليان ايسپ مسرا آورت. ازدا، پوتیپار نامین مسري مرديا ايسپ بها گپت. پوتیپار چه پرئونئے آپسان يك آت. نگهباناني مستر آت. 2 دُداوند گون ايسپا گون آت، پميششكا ايسپ هر کارا کامياب آت و قى مسري واجھئ لوكا جھمند آت. 3 وهلے ايسپئ واجها ديس كه هُداوند گون ايسپا گون انت و ايسپ هر کاره كه كنت، هُداوند آبيا کامياب كيت، 4 ايسپئ سرا مهريان بوت و ايسپئ وقى هاسين هزمتكار كرت. پوتیپارا ايسپ وقى لوكى مستر كرت و قى سجھين مال و هستى اى همايىش دستا دات. 5 چه هما و هدا كه آبيا ايسپ وقى لوكى و سجھين هسيئه مستر كرت، هُداوندا به ايسپئيگي مسري پوتیپارئ لوك برکت دات. هُداوندا پوتیپارئ سجھين مال و هستى برکت دات، لوكا هم و ڈگاراني سراهم. 6 گرا پوتیپارا وقى هر چيز همايىش دستا دات و قى وراكا آبيد گون دكه هچجا كاري نيسىت آت.

ایسپ وشكگ و برهدارين ورناه آت. 7 كمے وهذا زنداجھئ لوكىجا چم ايسپا سك دانت و گوشتى: "گون من بوپس." 8 بله ايسپا نيمت و گوشتى: "مني واجه چه من آنچو دلجم انت كه آبيا گون اه لوكى هچجا كار نيسىت و قى سجھين مال و هستى اى مني دستا داتگ. 9 اه لوكى كمچه من مستر نهانت. تشي جندا آبيد هچ چيزى چه من دور نداشتگ، چينا كه ثنو آيشى لوكىانك ائى. گوا من چون چشين زدين كاره بكتان و وتا هُداشي چمان گههكار بكتان؟ 10 واجھئ جنا هر رزج ايسپ ميمت كرت، بله ايسپا نيمت و نلوتى كه گون آبيا ويت و واب بكتن. آيشى نزىك و گورا بشيكى هم وش نبوت.

11 يك رزجي كه ايسپ وقى كارانى ننكا لوكا پيرت، لوكا دگه كم نيسىت آت. 12 پوتیپارئ جنا دست ايسپئ كىاها سك كرتت. گون ايسپا گوشتى: "بيا، گون من بوپس." بله ايسپ تچاندا رانك و كباھ جينيئ دستا مئت. 13 وهلے جينينا ديس كه ايسپا وقى كباھ مني دستا اشت و چه لوكا تتك، 14 وقى لوكى هزمتكارى گوانك جنتت و گوشتى: "بچاريت، مني لوكواجها اى إبراني مئى لوكا آورتگ كه مارا كلاگى بكتن. اه مني چنگا كپتگ كه گون من بوپس، بله من كوكار كرت و 15 وهلے اشيا ديس كه من كوكار كرت، وقى كباھي مني كرا اشت درشت." 16 پوتیپارئ جنا ايسپئ كباھان هما و هدا وقى كرا اير كرت كه ايسپئ واجه لوكا آتك، 17 گون آبيا

Putipáray jan o Issop

39 Nun, Esmáelián Issop Mesrá áwort. Ódá, Putipár námén Mesri mardéá Issop bahá gept. Putipár cha Perawnay apsarán yakké at. Negahpánáni master at. 2 Hodáwand gón Issopá gón at, paméshká Issop har kárá kámyáb at o wati Mesri wájahay lóga jahmenend at. 3 Wahdé Issopay wájahá dist ke Hodáwand gón Issopá gón ent o Issop har kárá ke kant, Hodáwand áiá kámyába kant, 4 Issopay sará mehrabán but o Issopi wati hásen hezmatkár kort. Putipár Issop wati lógay master kort o wati sajjahén mál o hastii hamáiyast dástá dát. 5 Cha hamá wahdá ke áiá Issop wati lógo sajjahén hastiay master kort, Hodáwandá pa Issopaygi Mesri Putipáray lógo barkat dát. Hodáwandá Putipáray sajjahén mál o hasti barkat dát, lóga ham o dhagárani sará ham. 6 Gorhá Putipáray wati har chizz hamáiyast dástá dát o wati waráká abéd gón dega hecchá kári néstat.

Issop washkadd o brahdárén warnáé at. 7 Kammé wahdá rand wájahay lógiá chamm Issopá sakk dátant o gwashti: "Gón man bwaps." 8 Bale Issopá namannet o gwashti: "Mani wájah cha man anchó deljam ent ke áiá gón é lógay hecchá kár nést o wati sajjahén mál o hastii mani dástá dáttag. 9 É lóga kass cha man master naent. Tai jendá abéd hecch chizzi cha man dur nadáshtag, chéa ke taw áiay lóbánok ay. Gorhá man chón choshén radén káré bekanán o watá Hodáay chammán gonahkáré bekanán?" 10 Wájahay janá har róch Issop mennata kort, bale Issopá namannet o nalótheti ke gón áiaw wapt o wáb bekant. Áiay nazzikk گوشتى: "او مني واجه! مانا ازت بدئي، چه وتي هزمتكارا شمگوز و گون من بخل. 4 بيل چچك په شمه پاداني شودا كمے آپ كارينت، شما درچڪتے چيرا آرام كينت. 5 شما كه وتي هزمتكارئه گرا آنكگيت، بيل په شما ورگ كاران، آپ و تامس بكتيت و زدا دينما برونيت." گوشتى: "ش، هرجي كه شو گوشتى." 6 ابراهيم اشتاپ اشتاپا سازهشي گرا گدانان شت و گوشتى: "زوت كن، سئي كياس شرين ارت بزور، تريش كن و نگن پيچ." 7 ابراهيمها و دين په گورماً مئيدان كرت، شرين پرورتن گوسکه دري چت و هزمتكاريا داتي، هزمتكارا زوت آد كرت. 8 گرا شير و شيلانچ و پتکگين گوشتى زوت و آياني دينما داتت. آكه ورگا آنتت، ابراهيم آياني گرا، درچڪتے چيرا اشتات.

سئې پريشتگ

18 Hodáwand Mamrehay mazanén drachkáni nazzikká Ebráhemáy démá záher but. Némróchay thák^{*} at o Ebráhem wati gedánay dapá neshtagat. 2 Ebráhemá chamch chest kortant, disti ke say mard mani nazzikká óshtátag. Áiá ke distant, cha gedánay dapá pa eshtápi áyáni wasshátká shot, pa adab sari jahl kort o 3 gwashti: "Oo mani wájah! Maná ezzat beday, cha wati hezmatkárá sar magwaz o gón man bejall. 4 Bell bachakk pa shomay pádáni shódagá kammé ápa kárant, shomá drachkay chérá áramkanét. 5 Shomá ke wati hezmatkáray kerrá átkagéti, bell pa shomá waraga kárán, áp o támé bekanét o randá démá berawéti." Gwashtesh: "Sharr, harché ke taw gwashay." 6 Ebráhem eshtáp eshtápá Sárahay kerrá gedánay shot o gwashti: "Zutt kan, say kyás^{*} sharrén árt bezur, tarresh kan o nagan bepach." 7 Ebráhemá wat dém pa góromá^{*} maydán kort, sharrén pazzórén gwaské^{*} dari chet o hezmatkárá dátí. Hezmatkárá zutt addh kort. 8 Gorhá shir o shillánch o patkagén góshiti zort o áyáni démá dátant. Á ke waragá atant, Ebráhem áyáni kerrá, drachkay chérá óshtát.

18:1 Némróchay thák, bezán némróchay hamá wahd ke róch sakk garm ent.

18:6 Ebráhani say kyás, kesas pándzah kilu ent.

18:7 Górom, bezán gókáni ramag, báz gó.

18:7 Gwask, bezán gólo, gókay chokk.

آندماين آهد و پيئمانى بيت. 20 إسمائىلئ باۋواھم من تىئى هېر گوش داشت: من آيىا الّم بركت دىيان، آيىا پۇسمر كنان و آيىئ نسل و پدرىچا سك باز كنان. آ دوازده شەزادگىش پت بيت و چه آيىا مىزىن كئومىس پىدا كنان. 21 بله وقى آهد و پيئمانا گون إساكا برجاه داران كه دىنى سالا همىس وەدا چە ساراھا پىدا بيت. 22 وەدىء هۇدايا وقى هېر گون ابراهيمها هلس كرنتت، چە آيىئ كرا بىزاد شت.

23 Hamá róchá Ebráhemá wati chokk Esmáel, wati lóga pédá butagen sajjahén mardén o zarharidén golám, lógay sajjahén mardén zort o sonnat kanáéntant, hamá paymá ke Hodáyá gwashtagat. 24 Ebráhem wahdé sonnat kanag but, omri nawad o noh sál at. 25 Áiay chokk Esmáél sézdhá sál at. 26 Pet o chokk hamá yakkén róchá sonnat kanag butant. 27 Ebráhemay lógay sajjahén mardén, hamá ke áiay lóga pédá butagatant o hamá zarharidén golám ke áiá cha dhanni mardomán pa bahá zortagatant, gón áiá hórigá sonnat kanag butant.

Say préshtag

18 Hodáwand Mamrehay mazanén drachkáni nazzikká Ebráhemáy démá záher but. Némróchay thák^{*} at o Ebráhem wati gedánay dapá neshtagat. 2 Ebráhemá chamch chest kortant, disti ke say mard mani nazzikká óshtátag. Áiá ke distant, cha gedánay dapá pa eshtápi áyáni wasshátká shot, pa adab sari jahl kort o 3 gwashti: "Oo mani wájah! Maná ezzat beday, cha wati hezmatkárá sar magwaz o gón man bejall. 4 Bell bachakk pa shomay pádáni shódagá kammé ápa kárant, shomá drachkay chérá áramkanét. 5 Shomá ke wati hezmatkáray kerrá átkagéti, bell pa shomá waraga kárán, áp o támé bekanét o randá démá berawéti." Gwashtesh: "Sharr, harché ke taw gwashay." 6 Ebráhem eshtáp eshtápá Sárahay kerrá gedánay shot o gwashti: "Zutt kan, say kyás^{*} sharrén árt bezur, tarresh kan o nagan bepach." 7 Ebráhemá wat dém pa góromá^{*} maydán kort, sharrén pazzórén gwaské^{*} dari chet o hezmatkárá dátí. Hezmatkárá zutt addh kort. 8 Gorhá shir o shillánch o patkagén góshiti zort o áyáni démá dátant. Á ke waragá atant, Ebráhem áyáni kerrá, drachkay chérá óshtát.

18:1 Némróchay thák, bezán némróchay hamá wahd ke róch sakk garm ent.

18:6 Ebráhani say kyás, kesas pándzah kilu ent.

18:7 Górom, bezán gókáni ramag, báz gó.

18:7 Gwask, bezán gólo, gókay chokk.

kerrá shot o gwashti: "Gón man nayáay gón?" Támárá jost kort: "Gón man ke wapt o wába kanay, maná ché dayay?"¹⁷ Yahudáyá passaw dát: "Cha wati ramagá pa taw shenekké ráha dayán." Támárá gwasht: "Zamánat ché dayay ke taw shenekká ráha dayay?"¹⁸ Yahudáyá gwasht: "Ché zamánat bedayán?" Támárá gwasht: "Wati mohr o mohray bandá o wati dastay asáyá." Yahudáyá é chizz Támáray dastá dánt, gón áiá wapt o wábi kort o Támár lápporr but.¹⁹ Támár ke lóngá shot, wati nekábi kasshet o padá janázami godi gwará kortant.

²⁰ Yahudáyá gón wati Adollámi sangatá gwasht ke shenekká bar o zamánatay chizzán cha janéay kerrá pach ger o byár. Bale sangatá janén nadist.²¹ Cha shahray mardomán josti kort: "Bothánahay hamá móled"^{*} ke Enáimay ráhay sará neshtagat, kojá ent?²² Áyan gwasht: "Edá bothánahay hecc móled nabutag."

²² Gorhá Yahudáy sangat átk o gwashti: "Man á janén dar gétk nakort. Shahray mardomán ham gwasht ke edá bothánahay hecc móled nabutag."²³ Yahudáyá gwasht: "Bellí áchizzi gón ant. Chó mabit ke may jend bannám bebit. Bechár, man shenekk ráh dát, bale á janéay jend gár ent."

²⁴ Kesás say máhá rand Yahudáesh hál dát ke: "Tai neshár Támárá wati dém syáh kortag o nun lápi porr ent." Yahudáyá gwasht: "Áiá dhanná dar kanét o bon dayét."²⁵ Wahdé Támárá barágá atant, pa wati nákoká paygámé ráhi dát o gwashti: "É chizzáni wáhondá maná lápporr kortag. Bechár, bárén é mohr o mohray band o asáay wáhondá pájjáha káray?"²⁶ Yahudáyá é chizz pájjáh áwortant o gwashti: "Támár cha man bégonáhter ent ke man Támár gón wati chokk Shéláyá sur nadát." Yahudáyá padá hechbar gón áiá wapt o wáb nakort.

²⁷ Wahdé Támáray chellag bayagay wáhd but, áiay lápay chokk járh atant.²⁸ Támár ke chellag bayagá at, cha jáhrán yakké wati dast cha áiay járn dhann dar kort o janbógá sohrén bandikké áiay dastá bast o gwashti: "É chokk pésará átk."²⁹ Bale wahdé é chokká wati dast padá tahá bort, bráti dar átk o janbógá gwasht: "Eh! Taw chón wati ráh pach kort." Paméshká áiay námesh Páres* kort.³⁰ Randá áiay brát ke dastá sohrén bandikké bastagat, péda but o áiay námesh Zárah* kort.

^{38:21} Bothánahay móled hamá janén butagant ke pa wati din o paratestgháy hezmatá gón dega mardénán wapt o wábesh kortag. É Kanhániáni rasmé butag.
^{38:29} Páresay máná ent: "Pa zóré gwazag".
^{38:30} Zárahay máná ent: "Sohréen" yá "Drapshnák".

راهے کشا يهودا آیيئے کرَا شت و گوشتى: "کون من نثيائے گون؟" تamará جست كرت: "گون من كه ويت و واب كنسته، منا چې دئيئه؟"¹⁷ يهودايا پسٹو دات: "چه وتي رمکا په شو شنکے راه دئيان." تamará گوشت: "زمانت چې دئيئه كه شتو شنکا راه دئيئه؟"¹⁸ يهودايا گوشت: "چے زمانت بدئيان؟" تamará گوشت: "وتى مھر و مھرئ بنداد و وتي دستئ آسيا." يهودايا اے چيز تamará دستا دانت، گون آيآ ويت ووابي كرت و تamar لابپُورت.¹⁹ تamar كه لوگا شت، وتي نكابي كشت و پدا جونزامى گىدی گورا كرت.

²⁰ يهودايا گون وتي اذلامى سنكتا گوشت كه شنکا بر و زمانئى چىزان چې جينىئى كرا پچ گر و بيار، بله سنكى جينى نديست.²¹ چە شهرئى مردمان جىستى كرت: "بىتهانە هما مۇلد" كه إلانييمى راهى سرا ىشتىگا، كجا انت؟ آيان گوشت: "إدا بىتهانە هەج مۇلد بىتكىن."

²² گوا يهودائى سنگت آتك و گوشتى: "من آجىنин درگىتكىن كىرىتىكىن نكىر، شهرئى مردمان هم گوشت كه إدا بىتهانە هەج مۇلد بىتكىن."²³ يهودايا گوشت: "بىلى آچىزى گون انت، چۆ مىيت كە مئى جىند بىئام بىيت، بچار، من شىنگ راه دات، بله آجىنئى جىند گار انت."

²⁴ كىساس سئى ماها رند يهودا لاش هال دات كه: "تىشى نىشار تamar وتي دىم سياه كرتىك و نون لايپىز انت." يهودايا گوشت: "آيى دىتا در كىتىت و بىن دىتىت."²⁵ وەدى تamar بىگا انت، پە وتي ناكوا پىشىگامى راهى دات و گوشتى: "إىچىزىنى واهندا منا لابپُورتىك. بچار، بارىن اے مھر و مھرئ بند و آسائے واهندا بچا كارئ؟"²⁶ يهودايا اے چىز بچاھ آورتنت و گوشتى: "تamar چە من بىنگاھر انت كە من تamar گون وتي چۈك شىلايا سور دات." يهودايا پدا ھچىر گون آيآ ويت و واب نكرت.

²⁷ وەدى تamar ئىچىكىسى وەد بوت، آيش لايپىز چۈك جاھر انت.²⁸ تamar كه چۈك بىشىگا ات، چە جاھان يكىنا وتي دست چە آيىيچى جانا دىن در كرت و جىبۈگا سەھىن بىنىكىي آيىي دستا بىست و گوشتى: "إىچۈك پىسرا آتك."²⁹ بىلە وەدى اے چۈك وتي دست پدا تها بىرت، براتى در آتك و جىبۈگا گوشتى: "إدا تسو چۈن وتي راه پچ كرت." پىشىكا آيىي نامىش پارسَ كرت.³⁰ زدا آيىي برات كە دستا سەھىن بىنىكىي بىستگا، پىندا بوت و آيىي نامىش زارە* كرت.

^{38:28} بىتهانە مۇلد هما جىتن بىتكىن انت كە وتي دين و پىستشگاڭىز هەمنا گون دىكە مەربىن ويت و واشىش كرتىك. اى كەنھانىانى رسمى بىتكىن.

^{38:29} پارسَ مانا انت: "پە زوقىز گۈزگى."

^{38:30} زارە مانا انت: "سەھىن" يا "درېشناڭ."

⁹ آيان جىست گىپت: "تىشى لوگى سارە كجا انت؟" إبراهيمىما پسٹو دات: "اودا كدانئى تها انت."¹⁰ گواچە آيان يكىيا گوشت: "أيوكتين سالا مەم و هذا الـما تىنى كرا پر تران و تىشى لوگى سارەها كدانئى دپا، گوش دارگا ات."¹¹ نون إبراهيمى و سارە پير و آجز انتت و سارەها جىتنى ماھانگ نبوت.¹² Gorhá Sárah delá kandet o gwasht: "Man pir án o mani wájah ájez ent, nun maná che wasshi o lezzaté rasit?"¹³ Gorhá Hodáwandá gón Ebráhémá gwasht: "Sárahá chéá kandet o gwasht: 'É piránsariá, pa rásti maná chokké bit?'¹⁴ Choshén káré hast ke pa Hodáwandá grán bebit? Gisshetágén wahdá, démi sálá tai kerrá pera tarrán o Sárahá mardenchokké bit."¹⁵ Sárahá torset, drógi bast o gwashti: "Man nakandet." Bale Hodáwandá gwasht: "Pa rásti taw kandet."

Gón Hodáyá Ebráhémay dazbandi

¹⁶ É sayén mard cha ódá pád átk o ráh geptant. Dém pa Sodumá cháretesh. Ebráhém ham shot gón ke áyán rahádag bekant.¹⁷ Gorhá Hodáwandá gwasht: "Á kár ke maná kanagi ent, cha Ebráhémá chéri bedayán?"¹⁸ Ebráhém allamá mazan o zórmándén kawmén jórha bit o áiy sawabá zeminay sajjahén kawm barkata gerant.¹⁹ Chéá ke man, Ebráhém dar chetag ke wati chokk o lógay mardomán hokm bedant ke cha áiá rand, pa pahrézkári و ensáp mane Hodáwanday ráh rawán bebant tâkne pa Ebráhémá hamá kárá bekanań ke gón áiá kawlon kortag."

²⁰ Gorhá Hodáwandá gwasht: "Sodum o Gomurahay helápá peryát chest ent. Áyáni gonáh haminchok báz ant²¹ ke man jahláda rawán o charán bárén áyáni kortagén kár hamá peryát kaddá báz ant ke pa man sar butag? Agan chosh naent, wa man sahiga bán."²² Gorhá á mardán wati ráh táb dát o dém pa Sodumá shotant, bale Ebráhém angat Hodáwanday bárgáhá óshtók at.²³ Gorhá Ebráhém nazzikk átk o gwashti: "Taw pa rásti pahrézkára ham gón badkárá rópay o baray?"²⁴ Agan shahrá panjáh pahrézkárén mardom bebit, gorhá? Angat á shahrá rópay o baray? Hamá panjáhén pahrézkárání háterá á shahrá nabakshay?²⁵ Cha tai dastá choshén káré mabát ke pahrézkárá gón badkárá hór bekoshay o pahrézkár o badkárá yakkén chammá becháray. Sajjhahén jahánay dádras pa hakk o ensáp kára nakant?"

²⁶ Hodáwandá gwasht: "اگن سۇدۇمئ شەھرە پەنجاھ پەھرىزىكار بىگىندا، آيانى هاترا آ سەجھىن جاڭها بېشان."²⁷ إبراهيمىما پسٹو بىگىندا، آيانى هاترا آ سەجھىن جاڭها بېشان.

گون ھدايا إبراهيمى ئىزىنلى

³⁶ آنیمگا میدیانیان مسرا ایسپ پوتیپارئ کرایا بها کرت.
پوتیپار، پرتوئنے اپرسه آت، نگهبانانی مستر آت.

يهودا و تamar

38

Hamé wahdá Yahudáyá wati brát yalah dátant o shot o Hirá námén mardéy kerrá jahmenend but. Hirá Adollámié at. ² Ódá áia Shóhá námén mardéy jenekk dist. Shóhá Kanhánié at. Yahudáyá Shóháy jenekk ság kort. Gón áia yakjáh but, ³ janéyá láp porr but o mardénochkké áwortsi. Yahudáyá chokkay nám Hér kort. ⁴ Yahudáyjan padá lápporr but. Dega mardénochkké áwortsi o eshiay námi Ónán kort. ⁵ Padá dega mardénochkké áwortsi o eshiay námi Shélá kort. Shélá Kezébay shahrá péda but.

⁶ Yahudáyá wati awali chokk Hér gón Támár námén jenekké sur dát, ⁷ bale Hodáwanday chammán Yahudáy awali chokk Hér badkáré at, paméshká Hodáwandá markay dapá dát.

⁸ Gorhá Yahudáyá gón Ónáná gwasht: "Wati brátay janázámá beger o gón áia yakjáh bay. Wati bráti parzá purah kan o pa wati brátá padréché péda kan," ⁹ bale Ónáná zánt ke é mani jenday padrécha nabit, paméshká wahdé gón wati brátay janá yakjáha but, wati marzii dhanná rétkant ke pa brátá padréché péda makant. ¹⁰ Áiay é kár Hodáwanday chammán radén káré at, paméshká Ónáni ham markay dapá dát.

¹¹ Gorhá Yahudáyá gón wati neshár Támárá gwasht: "Tánake منی چک شیلا کسان این، و تی پتنے لوزا جنزوامی بنند." آیا و تی دلا هشیال کرت: "چش مبیت که شیلا هم و تی براتانی پیشما بمریت." ¹² گرایا تامار شت و و تی پتنے لوزا بیشت.

¹³ مزینن مُتیبا زندیه داشت جن که شههائی جنک آت، مرت. و هدیه بیوهدا چه بُس پاد آتک، تمنهائی شهراوی تی سچینانی کرایا شت. آییئے سنگ هیرا اذلامی آییئه همراه آت. ¹³ و هدیه تامار شهیک بوت که منی ناکو^{*} به و تی پسانی چینا دنه په تمنهها راهای اینت، ¹⁴ و تی جنزوامی گلی کشیت، نکابی پوششی و تمنهه راهیه سرا، ایناییئه شههائی دروازکه کرایا بیشت، چینا که آیا دیست که شیلا نون من بوتگ، بله آنگت منا گون آیا سورش نداتگ.

¹⁵ يهودا یا که تامار دیست، دلا گوشتی ای که بگر چینا که تامار و تی دیم پوشتیگ آت. ¹⁶ براتانی که منی بشار انت. همودا،

13:38 ادا ناکو مردئی بیت این.

"Man ke hák o poré án, man nun haminkas delér butagán ke gón Hodáwandá habara kanán,²⁸ bale agan cha panjáhén pahrézkárán panch kamm bebit, pa é panchén mardománi kamm bayagá sajjahén shahrá tabáha kanan?" Hodáwandá passaw dát: "Agan man chell o panch ham begendán, shahrá tabáha nakanán."²⁹ Ebráhémá padá gón áia gwasht: "Agan chell bebant?" Hodáwandá gwasht: "Haméchellénnáni háterá ham tabáhia nakanán."³⁰ Gorhá gwasht: "Oo Hodáwand! Zahr magerátat, bale bell ke man habara kanán, agan tahná si bebant?" Hodáwandá passaw dát: "Agan si begendán ham shahrá tabáha nakanán."³¹ Ebráhémá gwasht: "Nun ke man del kortag o gón tawe Hodáwandá habar kanagá án, agan ódá tahná bist bebit?" Gwasht: "É bisténáni háterá ham shahrá tabáha nakanán."³² Ebráhémá gwasht: "Oo Hodáwand! Zahr magerátat, man angat gappékanaga lóthán. Agan ódá tahná dah bebit, gorhá?" Passawi tarrent: "Á dahén mardománi háterá ham á shahrá tabáha nakanán."

³³ Wahdé Hodáwandá gón Ebráhémá habar halás kort, cha ódá shot o Ebráhém ham wati lógá per tarret.

و هدیه هداوندا گون ابراهیمایا هبر هلاس کرت, چه اودا شت
و ابراهیم هم و تی لوگا پر ترت.

سُدومَيْ گناه

19 Bégáhá, doén préshtag Sodumá sar butant. Lut shahray darwázagay dapá neshtagat. Wahdé préshtagi distant, pád átk o áyáni péschwázia shot, pa adab sari jahl kort o ² gwasht: "Oo mani wájahán!" Wati kasteray lóág byáét o wati pádán beshódét. Shapá hamedáq bezallét o bámgwáhá sar begerét. Áyán gwasht: "Enna, má wati shapá shahray cháráhá gwázénén."³ Bale Lutá haminchok mennat kortant ke áyán rág táb dát o Lutay lóág shotant gón. Lutá pa áyán shámé tayár kort, békommirén nagani addh kort o áyán wárt.

⁴ Áangat nawaptagatantke cha Sodumay harkondhá sajjahén mardén, pir o warná átkant o lógesh angerr^{*} kort. ⁵ Áyán Lut gwáink jat o gwasht: "Hamé bachakk ke enshapi tai lóág átkagant, kojá ant? May kerrá byáresh ke má gón áyán wapt o wába kanén."

⁶ Lut dhanná dar átk o poshtá darwázagi band kort. ⁷ Gwasht: "Na, mani brátán! Man dasta bandán, é badén kárá makanétt. ⁸ Bechárét, maná do janénochkk hast ke angat gón hecc mardéná wapt o wábesh nakortag. Man áyán shomay kerrá kárán, gón áyán

بینگاهها، دوین پریشتگ سُدومَا سر بوتنت. لوت شهرئ دروازکه دبا نشگات. و هدیه پریشتگی دیستنت، پاد آتک و آیانی پیشوازیا شت، په ادب سری جمهل کرت و ² گوشتی: "او منی واجهان! و تی کسترئ لوزا بیانت و قتی بادان بشویت. شیبا همدا بجلیت و بامگواها سر بگریت." آیان گوشت: "إنه، ما و تی شپا شههائی چارراها گوازینین." ³ بله لوتا همینچک مِنْت کرتنت که آیان راه تاب دات و لوٹئ لوزا شننت گون. لوتا په آیان شامت شیار کرت، بیمیرین نگنی آذ کرت و آیان وارت.

⁴ آنگت نئیتگ انت که چه سُدومَيْ هر کُنْداسجھین مردین، پیر و ورنا آنکنت و لوزش آنگر^{*} کرت. ⁵ آیان لوت گوانک جت و گوشت: "هم بچک که انشپی تئی لوزا آنکآنت، جغا انت؟ مئی کرایا بیارش که ما گون آیان ویت و واب کینن."

⁶ لوت دَنَّا در آتک و پُشتا دروازگی بند کرت. ⁷ گوشتی: "نه، منی براتان! من دَسَت بَنَدان، ای بَنَين کارا مکنیت. ⁸ بچارت، منا دو جنین چک هست که آنگت گون هچ مرینتا ویت و واپش نکرتگ. من آیان شمئی کرایا کاران، گون آیان هرچ شمئ دل لوزیت، بکنیت. بله ای مردمان کار مداریت که منی لوزا

19:4 Angerr kanag, bezán chapp o chágerdá gerag, Pársia "moháserah".

4:19 آنگر کگ، بزان چپ و چاگیدا گرگ، پارسیا "محاصره".

³⁶ O á némagá Midyánián Mesrá Issop Putipáray kerrá bahá kort. Putipár, Perawnay apsaré at. Negahpánáni master at.

Yahudá o Támár

38

هے و هدا يهودا یا و تی برات يله داتنت و شت و هیرا آذلامیے آت. ² اودا آیی شوہنامه نامین مردیتے جنک دیست. شوہنامه ایت. يهودا یا شوہنامه جنک سانگ کرت. گون آییا یکجا بوت و ³ janéyá láp porr but o mardénochkké áwortsi. Yahudáyá chokkay nám Hér kort. ⁴ Yahudáyjan padá lápporr but. Dega mardénochkké áwortsi o eshiay námi Ónán kort. ⁵ Padá dega mardénochkké áwortsi o eshiay námi Shélá kort. Shélá Kezébay shahrá péda but.

⁶ يهودا یا و تی اولوی چک هیر گون تامار نامین جنکیا سور دات, ⁷ بله هداوندیه چمان يهودا یا اولوی چک هیر بدکاره ایت، پمیشکا هداوندا مرکشی دیا دات.

⁸ گرایا يهودا یا گون اونانا گوشت: "و تی براتش جنزواما بگر و گون آییا یکجا بئی. و تی براتی بیزا پوره کن و په و تی براتا پدرنچ نیتیت که په براتا پدرنچ چچ پیدا مکنت. ¹⁰ آییئے ای کار ڈاوندیه چمان رَدَن کاره آت، پمیشکا اونانی هم مرکشی دیا دات.

¹¹ گرایا يهودا یا گون و تی بشار تامارا گوشت: "تانکه منی چک شیلا کسان این، و تی پتنے لوزا جنزوامی بنند." آیا و تی دلا هشیال کرت: "چش مبیت که شیلا هم و تی براتانی پیشما بمریت." ¹² مزینن مُتیبا زندیه داشت و تی پتنے لوزا بیشت.

¹³ بله نهودا چه بُس پاد آتک، تمنهائی شهراوی تی سچینانی کرایا شت. آییئے سنگ هیرا اذلامی آییئه همراه آت. ¹³ و هدیه تامار شهیک بوت که منی ناکو^{*} به و تی پسانی چینا دنه په تمنهها راهای اینت، ¹⁴ و تی جنزوامی گلی کشیت، نکابی پوششی و تمنهه راهیه سرا، ایناییئه شههائی دروازکه کرایا بیشت، چینا که آیا دیست که شیلا نون من بوتگ، بله آنگت منا گون آیا سورش نداتگ.

¹⁵ يهودا یا که تامار دیست، دلا گوشتی ای که بگر چینا که تامار و تی دیم پوشتیگ آت. ¹⁶ براتانی که منی بشار انت. همودا،

38:13 Edá nákó marday pet ent.

¹⁸ Brátán issop cha durá dist o áiy sar bayagá pésar pa áiy koshagá pandalé sázetesh. ¹⁹ Watmánwatá gwashtesh: “Bechárét, wábáni wájah pédák ent. ²⁰ Byáét nun koshén o cha é chátán yakkéá dawria dayén, gwashén rastaráé wártag. Gorhá chárén ke cha áiy wábán ché dala kayt.”

²¹ Bale wahdé Rubená é habar eshkot, johdi kort ke Issopá cha áyani dastá berakként. Gwashti: “Enna, Issopay sáhá nagerén. ²² Hón maréchéh. Hamé gyábáná, é chátá dawria dayén, bale nakoshén.” Rubená é habarpaméshká gwashtke Issopá berakként o gón wat bezurit o petay kerrá bebárt.

²³ Wahdé Issop brátáni kerrá sar but, áiy gwaray kabáh, hamá dhawldárén kabáhesh dar kort o ²⁴ Issopesh gept o chátá dawr dát. Chátá áp mán néstat, kórchátt* at. ²⁵ Brát nánay waragá neshtant. Chammesh ke chest kortant, distesh Esmáeliáni kárwáné cha Gelyádá pédák ent. Áyani wati oshterán sosorr* o bám o washbó laddhetagat o Mesrá baragá atant.

²⁶ Yahudáyá gón wati brátán gwasht: “Márá cha wati brátay koshag o áiy hónay chér dayagá che páedagé rasit? ²⁷ Byáét, Issopá Esmáeliáni kerrá bahá kanén. Áiy jendá nakoshén. May brát ent. May wati haddh o hón ent.” Brátán mannet. ²⁸ Wahdé Midyáni* sawdáger nazzikká rasetant, brátán Issop cha chátá kasshet o bist nograhá Esmáeliáni kerrá bahá kort. Esmáelián Issop Mesrá bort.

²⁹ Wahdé Ruben per tarret o chátay kerrá átk o Issopi ódá nadist, wati godi dertant. ³⁰ Wati brátáni kerrá shot o gwashti: “Bachakk ódá naent. Nazánán ché bekánán.” ³¹ Gorhá pasé heláresh kort, Issopay kabáhesh zort o pasay hónán jat. ³² Nun Issopay dhawldárén kabáhesh petay kerrá bort o gwashtesh: “Má é chetag. Bechári, bárén tai chokkay kabáh naent?” ³³ Ákubá kabáh pajáh áwort, gwashti: “É mani chokkay kabáh ent. Chokk rastaráé wártag. Allamá Issop thokkor thokkor butag.”

³⁴ Gorhá Ákubá wati god dertant o gónién god gwará kort* o tán bázén róchéá wati chokkay porsá nesht. ³⁵ Ákubay sajjahén bacch o jenekk pa áiy tasallá dayagá átkant, bale ás tasallá nabut. Gwashti: “Man porsigá porsig mordagáni jaháná, wati chokkay kerrá jahláda rawán.” O pet modám pa Issopá gréwagá at.

¹⁸ Brátán ayísp che dorá díest o áiy sar bayagá pésar pa áiy koshagá pandalé sázetesh. ¹⁹ Wotmanota gowish: “Bechárét, wábáni wájah pédák ent. ²⁰ Biyait non kúshin o ché aye chátan yikká dñorí dñiin, kúshin rastriá wártag. Kúra jartn ke ché aye wában ché dr. kikit.”

²¹ Bile wóde robiña aye hibr aškot, jehdi krt ke ayísp che áyani dñiin, kúshin rastriá wártag. Kúra jartn ke ché aye wában ché dr. kikit.”

²² Wóde ayísp brátani kúra sérbot, ayísp kúshin rastriá wártag. Kúra jartn ke ché aye wában ché dr. kikit.”

²³ Wóde ayísp brátani kúra sérbot, ayísp kúshin rastriá wártag. Kúra jartn ke ché aye wában ché dr. kikit.”

²⁴ Wóde ayísp brátani kúra sérbot, ayísp kúshin rastriá wártag. Kúra jartn ke ché aye wában ché dr. kikit.”

²⁵ Wóde ayísp brátani kúra sérbot, ayísp kúshin rastriá wártag. Kúra jartn ke ché aye wában ché dr. kikit.”

²⁶ Kúra jartn ke ché aye wában ché dr. kikit.”

²⁷ Kúra jartn ke ché aye wában ché dr. kikit.”

²⁸ Mídiánay o Esmáeli yakkéán mahlik at.

²⁹ Gónién god gwará kanag sakkén mazanén paréshániy nesháni butag.

^{37:24} Kórchát, bezán hamá chát ke ápi mán nést.

^{37:25} Sosorr, bezán gónjag, gónjat.

^{37:28} Midyáni o Esmáeli yakkéán mahlik at.

^{37:34} Gónién god gwará kanag sakkén mazanén paréshániy nesháni butag.

آنگان و منی مئار آنت.” ⁹ Áyán gowish: “Yek kíreie” و وтманота гошиш: “Ай мэд дэранде Ат и мэе шера танг.” Nun мэе мастеря кннг лошиш: “Пда гон лота гошиш: “Нон ماини шараха танг.” Padá gón Lutá gwashtesh: “Nun má tai jendá cha é bachakkán gantera kanén.” Lutesh télánk dayán kort o démá shotant ke darwázagá depróshant. ¹⁰ Bale préshtagán dast dhanná shahárt, Lutesh lógay tahá kasshet o darwázagesh bast. ¹¹ Préshtagán, darwázagay dapay mardománi, warná o pirénáni chamm tahár kortant ke darwázagá dar gétk makant.

¹² Nun á doénán gón Lutá gwasht: “Tará edá dega kasé hast, zámát, bacch, jenekk, yá dega syád o wáresé ke é shahrá ent? Agan hast, gorhá cha edá daresh kan ¹³ ke má é jághá tabáha kanén. É shahray helápá anchén mazanén peryáté Hodáwandá sur butag ke mará pa é shahray tabáh kanagá rawáni dátág.” ¹⁴ Gorhá Lut shot o wati zámáti gwashtant, hamá ke gón áiy jenekkán ság kanagi atant: “Eshtáp kanét o cha edá dar kapétt ke Hodáwandá é shahrá tabáha kant.” Bale áiy zámátán delá gwasht ke Lut maskará kanagá ent.

Lut cha shahrá dara kayt

¹⁵ Bámgoah ke but, préshtagán Lut hojj kort o gwasht: “Zutt kan wati jan o doén jenekkán cha edá bezur o beraw, agan na é shahr ke sezá dayaga bit, shomá ham rópag o baraga bét.” ¹⁶ Bale Lutá ke dér kort, á mardán, Lut o Lutay jan o doén jenekk dastá geptant o cha shahrá dhann bortant, chéá ke Hodáwandá áyani sará rahm kortagat. ¹⁷ Wahdé áesh cha shahrá dhann bortant, cha préshtagán yakkéá gwasht: “Betach o poshtá chakk majan. Dashtá hecch jághá maósh. Dém pa kóhán betach, agan na rópag o baraga bay.” ¹⁸ Bale Lutá gwasht: “Enna wájahán! Rahm kanét. ¹⁹ Shomá mani sará, wati kasteray sará rahm kortag o gón mani zenday rakkénagá pésch dáshtag ke chinkadá mehrabán ét. Bale man dém pa kóhán tatka nakanán. Chó mabit ke é tabáhi maná mán berópit o man bemerán. ²⁰ Bechár, mani nazzikká shahré hast ke dém pa áiy tatka kanán. Kasánén shahré, bell ke dém pa áiy betachán. É wa kasánén shahré, na? Gorhá mani jána rakkít.” ²¹ Préshtagá gwasht: “Sharr ent, tai é wáhágá puraha kanán o é shahray námá ke taw geragá ay, eshiá tabáha nakanán. ²² Bale zutt betach o beraw. Tánke taw ódá sara nabay, man hecch korta nakanán.” Paméshká é shahray námesh Sóhar* kort.

^{23:22} Sóhar, bezán kasánén.

آنگان و منی مئار آنت.” ⁹ آیان gowish: “Yek kíreie” و وтманота гошиш: “Ай мэд дэранде Ат и мэе шера танг.” Nun мэе мастеря кннг лошиш: “Пда гон лота гошиш: “Нон ماини шараха танг.” Padá gón Lutá gwashtesh: “Nun má tai jendá cha é bachakkán gantera kanén.” Lutesh télánk dayán kort o démá shotant ke darwázagá depróshant. ¹⁰ Bale préshtagán dast dhanná shahárt, Lutesh lógay tahá kasshet o darwázagesh bast. ¹¹ Préshtagán, darwázagay dapay mardománi, warná o pirénáni chamm tahár kortant ke darwázagá dar gétk makant.

¹² Nun á doénán gón Lutá gwasht: “Тра ада даге ксес هست، زامات، بچج جنک، يا دگه سياد و واريسي كاه اس شهرا انت؟ اگن هست، گوا چه ادا دش کن ¹³ كه ما اس جاگها تباه كنин. اه شهرئ هلاپا آنجين مزنين پرييات ڏڏاوندا سر بوتگ كه مارا په اه شهرئ تباه كنگا ريواني داتگ.” ¹⁴ گوا لوت شت و وتي زاماتي گوشتنت، هما كه گون آيسيي جنڪان سانگ كنگي انت: “يشتاب گفت و چه ادا در چيكت هه ڏڏاوندا اه شهراتاهه كت.” بله آيسيي زاماتان دلا گوشت كه لوت مسکارا كنگا انت.

لوت چه شهرا در کثیت

¹⁵ بامگواه كه بوت, پريشتگان لوت هچ كرت و گوشت: “زوٽ کن وقتی جن و دوین جنکان چه ادا بزور و بتو, اگن هه اه شهر که سزا دئيگ بيت, شما هم روپيگ و بروگ بيت.” ¹⁶ به لوتا که دير كرت, آمردان, لوت و لوتشي جن و دوين جنک دستا گپتنت و چه شهردا دن برتنت, چينا که ڏڏاوندا آياني سراهم كرتگات. ¹⁷ وله آش چه شهردا دن برتنت, چه پريشتگان يكيا گوشت: “بچج و پشتا چک معن. دشنا هچ جاگه مهاوشت. دين به کوهان بچج, اگن نه روپيگ و بروگ بيت.” ¹⁸ به لوتا گوشت: “انه واجهان! رهم كننت. ¹⁹ شما مني سرا, وتي گستري سرا رهم كرتگ و گون مني زنائي رکينگا پيش داشتگ كه چيندر مهريان انت. بهل دينم به کوهان تک نکنان. چو ميبيت كه اه تباهي منا مان برپييت و من بيمان. ²⁰ بچار مني نزيكا شهرئ هست كه دينم به آييا تتك کنان. کسانين شهرئ, بيل كه دينم به آييا مني جان رکيت.” ²¹ پريشتگان گوشت: “شر انت, تئجي اه واها گپره کنان و اه شهرئ ناما که شو گرا ائي, ايشيا تباه نکنان. ²² بهل زوٽ بچج و پشتا ته تو اودا سربئي, من هچ كرت نکنان.” پمنشکا اه شهرئ نامي شوهر* كرت.

Sodium o Gomurahay tabáhi

سُلُوم و گُمورهئے تباهی

²³Lut ke Sóhará raset, róchá noki thekk kortagat.
²⁴Gorhá Hodáwandá Sodium o Gomurahay sará ás o gókort gwárént. É ás o gókort cha Hodáwanday némágá, cha ásmáná retkant.²⁵É paymá, Hodáwandá á shahr o sajjahén dasht o shahráni sajjahén jahmenend o sabzag tabáh kortant.²⁶Bale Lutay janá poshtá chakk jat o wáday boté but.

²⁷Ebráhém sohbá máhallah pád átk o hamá jághá shot ke pésarigén randá Hodáwanday bárgáhá óshtátagat.²⁸Sodium o Gomurahay némágá, jahlá, sajjahén dashtay némágá cháreti o disti ke cha zeminá bazén dutté chest ent, chó kurahay* duttá.²⁹Hodáyá ke dashtay shahr sar o chér kortant, Ebráhémay trángá kapt. Hamá shahrán ke Lut jahmenend butagat, áyáni tabáh kanagay wahdá Hodáyá Lut cha ódá dar krt.

Lut o Lutay jenekk

³⁰Lut gón wati doén jenekkán cha Sóhará laddhet o kóhestágah jahmenend but, chéá ke Sóhará nendagi torset. Lut gón doén jenekkán gáréay tahá nesht.
³¹Yakk róché masterén jenekká gón kasteréná gwasht: "May pet pir ent o edá dega hecc mardéné nést ke gón má wapt o wábé bekant, anchó ke sajjahén donyáay dód ent.³²Byá petá sharába wárénén o gón áiá wapt o wába kanén ke cha hamáíá wati nasl o padréchá démá bebarén."³³Á shapá wati petesh sharáb wárént o masterén jenekk shot o gón petá wapt o wábi kort. Lut na áiay wapsagá sahig but, na pád áyágá.

³⁴Domi róchá masterén jenekká gón kasteréná gwasht: "Dóshi man shot o gón petá waptán, byá enshapi padá sharábia dayén o taw beraw o gón áiá bwaps. Cha hamáíá watinasl o padréchá démá barén."
³⁵Gorhá pésarigén shapay paymá wati petesh sharáb wárént, kasterénjenekk pád átk o gón petá wapt o wábi kort. Lut na áiay wapsagá sahig but, na pád áyágá.
³⁶Lutay doén jenekk cha wati petá lápporr butant.
³⁷Masterén jenekká mardénchokké but o námí Muáb* kort. Muáb, maróchigén Muábiáni pet ent.³⁸Kasterén

19:28 Kurah mazanén chollé ke ódá ásáy tahá kunzag, matth o dega chizza pachant.

19:37 "Muáb" gón Ebráni zobánay gáléá nazzikk ent ke máná enti "cha petá".

28:19 کوره منینچَّا که اوزدا آشئي تها کونزگ، متَّ و دگه چىزْ يچنت.
37:19 "موَّاب" گون إبراني زيانى گاليا نزىكَ اينت که مانا اينتى "چه پتا".

و تى براتانى رَدِين کارانى بارئوا پت هال دات.³ إسرايللا ايسپ چه و تى آدگه سجهين چُکان دوسترت ات, چينا که ايسپ آيى پيرانسرىئى چُک ات. په ايسپا سكين ڈولدارين کباھى انى کنائىت.⁴ و هدے براتان دېست کە پتا ايسپ چە ما دوسترت ات, چە ايسپا نپرتش كرت و گون آيى مۇدام زهرا زھەرىپش كرت.

⁵ ايسپا واب دېست و وھدە و تى براتى هال داتت, آيى پتى براتان چە ايسپا گيشتر نپرت كرت.⁶ ايسپا كون آيان گوشت: "گوش داريتا من و تى دېستگىن وابا شمارا گوشان.⁷ ما ڈگارئى سرا گىدم لۇڭكَ كىنگا اينتى كە يكىرا منى لۇڭكَ پاد آتك و اۋشتات. همسى دمانا شمئى لۇڭكَ، منى لۇڭكَ چىپ و چاگىدا مۇچ بوتتىن و آيش سُجىدە كرت.⁸ ايسپىئى براتان گوشت: "تو مئى سرا باذشاھى كىنگ لۇشتى؟ هەك و دل مئى سرا ھاكىمى كىشتى؟" ايسپىئى براتان، آيىۋە واب و ھېرانى سۇۋا چە آيى گيشتر نپرت كرت.

⁹ ايسپا دگە واب دېست و تى براتى هال داتت. گوشتى: "گوش داريت، من دگە واب دېستىگ. اى زىنى، روق و ماه و يازىدە إستار مانا سُجىدە كىنگا ات.¹⁰ و هدە و تى پت و براتى هال داتت، پتا ايسپ ھەل كرت و گوشت: "اى چۈنن واب دېستىگ؟ من و تىئى مات و تىئى برات بىيان و ترا سُجىدە بىكتىن؟"

¹¹ برات گون ايسپا ھەسىدەگى اينت، بله پتىئى هيئال مۇدام گون ايسپىئى واب و ھېران ات.

برات ايسپا بەها كىنت

¹² ايسپىئى براتان پتىئى رمگ پە چارتىنگا شىكىمئى نزىكَا بىرگات.¹³ إسرايللا گون ايسپا گوشت: "تو زانىش كە تىئى برات رەكىشى چارتىنگا شىكىمما شتىگ انت. وتا گىشىن و آياني كىرا بئۇئ." ايسپا گوشت: "شىرات."¹⁴ إسرايللا گوشت: "بئۇ و بچار تىئى برات و رمگ ڈراھ و سلامت انت؟ آياني حالا گرو بىا." كە آيسپىچە ھەرىپتى دەركا راد دات. لۇكش ھەمۇدا ات.

Wahdé Issop Shekémá sar but,¹⁵ gón yakk mardéá dochár kapt. Mardá dist ke Issop gyábáná sargardán ent, jostí kort: "Taw ché shóház kanagá ay?"¹⁶ Issopá gwasht: "Wati brátán. Taw zánay ramagá kojá chárénagá ant?"¹⁷ Mardá passaw dát: "Cha edá shotagant. Man eshkot, á gwashagá atant: 'Dótáná berawén.'" Gorhá Issop hamá némágá dém pa brátán shot. Dótáná dari gétkant.

37:7 Lóthok, rotagén káhay bastag, changol, bandhal.

7:37 لۇنگ، زىگىن كاھەئى بىستىگ، چىنگلىك، بىنلە.

²⁸ Dishánay mardénchokk Uz o Arán atant.

²⁹ Hórái thakkáni sardár esh atant: Lután o Shubál o Sebun o Aná o ³⁰ Dishun o Eser o Dishán. Sahiray sardhagará Hórái thakkáni sardár yakk yakká hamesh atant.

Edumay bádsháh

³¹ É hamá bádsháh atant ke Edumay molká bádsháhiesh kort. Cha ed o pésar Esráiliáni sará bádsháhá hákemi nakortagat. ³² Behuray mardénchokk Bélahá mán Edumá bádsháhi kort. Bélahay shahray nám Dinábah at. ³³ Cha Bélahay marká rand, Zárahay mardénchokk Yubáb áiay jáhá bádsháhí nesht. Yubáb Bosrahay mardomé at. ³⁴ Yubábay marká rand Hóshám áiay jáhá bádsháh but. Hóshám Timániáni molkay mardomé at. ³⁵ Hóshámay marká rand Bedáday mardénchokk Hadád, Hóshámay jáhá bádsháh but. É hamá Hadád at ke Muábay dashtá Midyánni jatant. Hadáday shahray nám Awitát. ³⁶ Hadáday marká rand Samlah, Hadáday jáhá bádsháh but. Samlah Masrikayah mardomé at. ³⁷ Samlahay marká rand Shául, Samlahay jáhá bádsháh but. Shául Rahubutay mardomé at. Rahubut Paráhay kawray kerrá ent. ³⁸ Sháulay marká rand Akburay mardénchokk Bahal-Hánán Sháulay jáhá bádsháh but. ³⁹ Akburay chokk Bahal-Hánánay marká rand Hadád áiay jáhá bádsháh but. Hadáday shahray nám Páhu at o janay námi Mehtabel at. Mehtabel, Matreday jenekk at o Matred Mizáhabay jenekk.

⁴⁰ É, Issuay thakkáni sardár atant. Áyáni nám, thakk o damagáni red o banday hesábá Temnah o Alwah o Atit o ⁴¹ Ohulibámah o Élah o Pinun o ⁴² Kenáz o Timán o Mebzár o ⁴³ Magdél o Irám atant. É wati halk o méttagáni hesábá Edumay thakkáni sardár atant, hamá molká ke áyáni wati melkat at. É, Edumiáni bonpirok Issuay padréch at.

Issopay wáb

37 Ákub hamá sardhagárá jahmenend but ke áiay petá ódá darámadéay paymá zend gwázéntagat, bezán Kanhánay molká.² Ákubay nasl o padréchav kessah chosh ent:

Issop habdah salí warnáé at o wati brátáni hamráhiá ramagia chárént, wati mótó Bellah o Zelpahay mardénchokkáni hamráhiá. Issopá wati brátáni radén

28 دیشانے مارین چُک اوز و آران آئنت.
 29 هزاری ٹکانی سردار اِش آئنت: لوتان و
 30 ماو دیشون و ایسو و دیشان. سہیئر سرڈ
 مرداریک یک کا همیش آئنت.

ادومنہ بادشاہ

۳۱ اے هما بادشاہ انت که ادومئی مُلکا بادشاہی اش کرت.
 چہ اد و پیسر اسرائیلیانی سرا بادشاہیا هاکمی نکرگا،
 ۳۲ بھوئے مورین چُک بیلہا مان ادوما بادشاہی کرت. بیلهٰئے
 شہرئے نام دینابه آت.^{۳۳} چہ بیلهٰئے مرکا رند، زارہئے
 مورین چُک یوباب آییئے جاها بادشاہیا نشت. یوباب بُسرھئے
 مردم آت.^{۳۴} یوبابیئے مرکا رند ھوشام آییئے جاها بادشاہ بوت.
 ھوشام تیمانیانی مُلکئے مردم آت.^{۳۵} ھوشامئے مرکا رند
 ۳۶ ھدادئے مورین چُک ھداد، ھوشامئے جاها بادشاہ بوت. اے هما
 ھداد آت که موآبیئے دشتا میدیانی ای جنتت. ھدادئے شہرئے نام
 ٹوپیت آت.^{۳۷} ھدادئے مرکا رند سملَه، ھدادئے جاها بادشاہ بوت.
 سملَه مسیریکھئے مردم آت.^{۳۸} سملَھئے مرکا رند شاولوں،
 سملَھئے جاها بادشاہ بوت. شاولوں رھوبوتے مردم آت.
 رھوبوت پراتئے کھوئے کرًا انت.^{۳۹} شاولوںے مرکا رند اکبوريئے
 مورین چُک بھل هانان شاولوئے جاها بادشاہ بوت.^{۴۰} اکبوريئے
 چُک بھل هانانیئے مرکا رند ھداد آییئے جاها بادشاہ بوت. ھدادئے
 شہرئے نام پاھو آت و جنتے نامی مہتِل آت، مہتِل، متزدَری
 چنک ات و متزدَر میراھبئے جنک.

۴۰ اے، ایسوئے ٹکانی سردار آئت۔ آیانی نام، ٹک و ڈمگانی
۴۱ د و بندئی هسابا تمہے و آلہ و آئیت و ۴۱ اہولیبامہ و ایله و
۴۲ یعنیون و ۴۲ کنار و تیمان و میزار و ۴۳ مکدیل و ایرام آئت۔ اے
۴۴ روتی هلک و میتگانی هسابا ادومئے ٹکانی سردار آئت، هما
۴۵ ملکا کہ آیانی و تی ملکت آت۔ اج، ادومیانی بنپیرک ایسوئے
۴۶ بدریج آت۔

یسٹے واب

37 آکوب هما سرگارا چهمنند بوت که ایبیئے پتا اودا
دراملیئے پشیما زند گوازنتگ آت، بزان کنهانئے
ملکا.² آکوئے نسل و پدریچی کسّه چُش انت:
ایسپ هبدہ سالی و رناء آت و وقی برانانی همراهیا رمگئی
چارتنت، وقی ماتو بله و زلھئے مرین چکانی همراهیا. ایسپا

jenekká ham mardénchokké but o námi Ben-Ami kort. Ben-Ammi maróchigén Ammuniáni pet ent.

38 کسترن جنکا هم مردین چکے بوت و نامی بن آمی کرت.
بن آمی، مرؤوحگین آمونبانی، یت انت.

Ebráhém o Abimalek

20 Ebráhém cha ódá laddhet o Negé
damagá shot o Kádesh o Shuray nyá
jahmenend but. Tán chizzé wahdá Gerárá darámad
paymá zendi gwázént.² Ebráhémá wati jan Sárah
bárawá gwasht: "Mani gohár ent." Gorhá Gerá
bádsháh, Abimaleká wati mardom rawán dátan
Sárahi wati kerrá bort.³ Bale shapá Hodá Abimalek
wábá átkogwashti: "Bechár, éjanén ketawbortag,
eshiay sawabá meray. É sur kortagéné."⁴ Abimalek
angat Sárahay nazzikká nashotagat, gwashti: "
mani Hodáwand! Bégonáhén kawmé tabáha kan."
⁵ Ebráhémá wat góñ man nagwasht: "É mani go
ent?" O Sárahá wat nagwasht: "É mani brát ent?" M
é kár góñ sápén del o pákén dasté kortag."⁶ Hodá
gwasht: "Haw! Mana zánán ke taw é kár góñ sápén
delé kortag o man ham tará naesht ke mani gonah
bebey, paméshká man tará é janénay dast janá
naesht.⁷ Nun é marday janá beday. É mard na
Pa taw dwá kant o taw zendaga mánay. Bale aga
marday janá madayay, deljam bay ke tai jend o
saijyahén mardom allamá merant."

⁸ Abimalek sohbá máhllah pád átk, wati sajjahén hezmatkári lótháént o harché ke butagat, sajjahén háli dátant. Áyán sakk torset. ⁹ Gorhá Abimaleká Ebráhém lótháént o gwasht: “Taw chéá gón má chosh kort? Man tai kojám kár haráb kortagat ke taw mani jend o mani molk choshén mazanén gonáhé sará dátant? Taw gón man anchén káré kort ke kass gón kassá nakant.” ¹⁰ Abimaleká cha Ebráhémá jost kort: “Tai delá ché hastat ke choshet kort?” ¹¹ Ebráhémá passaw dát: “Man wati delá gwasht edá heccz Hodártorsi nést o mani lógiay sawabá mardom maná koshant. ¹² Sárah chónáhá wa mani gohár ent ke mani petay chokk ent, bell toré mani mátay chokk naent, bale randá má sur kort o á mani lógi but. ¹³ Wahdé Hodáyá maná cha mani petay lógá darpadar kort, man gón Sárahá gwasht: ‘Agan maná dósta dáray, har jágha ke rawén, begwash: “É mani brát ent.”’”

38:19 ”بِنَ أَمَّى“ بِزَانٍ ”مُنِي مَرْدَمَانِي چُكَّ.“

¹⁴ Gorhá Abimaleká pas o gók o golám o móled áwort o Ebráhémárá dát o áiay lógi Sárahi per tarrént. ¹⁵ Abimaleká gwasht: "Mani molk tai démá ent, har jáh ke tará dóstá bit hamódá benend." ¹⁶ Gón Sárahá gwashti: "Man tai brátá hazár nograha dayán. Tai sajjahén mardománi démá é malámá" porra kanán ke taw hecc radié nakortag." ¹⁷ Gorhá Ebráhémá Hodáay kerrá dwá kort o Hodáyá Abimalek, áiay lógi o áiay móled dráh kortant ke padá chokk áwort bekantan, ¹⁸ chéá ke Hodáwandá Ebráhémay jan Sárahay sawabá Abimalekay lógay sajjahén janén chokband kortagatant.

Esákay pédáesh

21 Hamá paymá ke Hodáwandá wat gwashtagat, Sárahay sará mehrabán but o pa Sárahá hamá kári kort ke wádahi kortagat. ²Sárahay láp porr but o Ebráhémay piránsariá pa áiá mardénochkké áworts. Chokk hamá gisshetágén wahdá péda but ke Hodáyá cha pésará Ebráhém hál dáttagat. ³Ebráhémá wati é chokkay nám, ke cha Sárahá péda butagat, Esák⁴ kort. ⁴Esákay omrke hasht róch but, Ebráhémá sonnat kanáént, hamá paymá ke Hodáyá hokm dáttagat. ⁵É wahdá ke Esák⁶ but, Ebráhémay omr sad sál at. ⁶Sárahá gwasht: "Hodáyá maná 'kandag' dátág o harkas ke sahiga bit, gón mana kandit." ⁷Padá gwashti: "Kaya gón Ebráhémá gwashta kort ke Sárah chokk shira méchéni? Bale man pa áiá mardénochkké áworts, áiay piriyay róchán."

Hájer o Esmáélay gallénag

⁸ Chokk rodán but o cha shirá sestesh. É róchá ke Esákesh cha shirá sest, Ebráhémá mazanén dáwaté kort. ⁹Bale Sárahá dist ke Ebráhémay hamá chokk ke cha Mesri Hájerá péda butagat, maná kalág geragá ent. ¹⁰Gorhá Sárahá gón Ebráhémá gwasht: "É móledá gón chokká gallén. É móleday chokk gón mani chokk Esáká hechbar hammirás buta nakant." ¹¹É gappá Ebráhém sakk paréshán kort, chéá ke Esmáél ham áiay chokk at. ¹²Bale Hodáyá gón Ebráhémá gwasht: "Pa bachakká o wati móleden zálá paréshán mabay. Harché Sárah tará gwashit, hamá warh bekan, chéá ke tai nasl o padréch cha Esáká zánaga bit." ¹³Man móleden záláy

¹⁴ گوا آبیملکا پس و گوک و گلام و مولدآورت و إبراهيمارا دات و آيىش لىگى سازەپىر تىرىتىن. ¹⁵ آبىملکلا گوشىت: "منى مۇلک تىئى دىتىمەت، هەر جادە كە ترا دۆست بىت ھەمۇدا بىتند." ¹⁶ گون سازەپا گوشىتى: "من تىئى بىراتا ھزار نگەرە ئەنلەن. تىنى سەجھىن مەردىمانى دىتىمەت ملاما پىز كىنان كە تەۋەھە زىيە نىكىتىگ." ¹⁷ گوا إبراهيمىا ھەنەتى كىرا دۇر كەت و ھەدايا آبىملەك، آيىش لىگى و آيىش مۇلدۇرە كەتىت كە پدا چۈك آورت بىكتىت، ¹⁸ چىنا كە ھەداوندا إبراهيمىيە جەن سازەپى سەۋا آبىملەك لۇگىشى سەجھىن جىتىن چۈكىندا كەتىگەتتىن.

إِسَاكَىٰ پِيدَاشْ

21 هما پېشىما كە ھەداوندا وەت گۈشتىگەت سازەپى سرا كەتىگەت. ² سارەپى لاب پۇر بوت و إبراهيمىيە پېرانسىرا پە آيى مەردىن چۈكەت كە آرەتى. چۈكەنما گىشتىگىن وەدا پىدا بوت كە ھەدايا چە پېسرا إبراهيمىيە ھال داتگەت. ³ إبراهيمىيە تىي اپەكىيە نام، كە چە سازەپا پىدا بوتگەت، إساك⁴ كەت. ⁴ إساكَىٰ امەر كە هەشت رۆچ بوت، إبراهيمىيە سۇست كەنائىت، هما پېشىما كە ھەدايا ھەم داتگەت. ⁵ اەن وەدا كە إساك⁶ پىدا بوت، إبراهيمىيە امەر سە سال آت. ⁶ سازەپا گوشىت: "ھەدايا منا كەنگ⁷ داتگەت و ھەركىس كە سەھىگ بىت، گون من كەنلىت." ⁷ پدا چۈك شىتى: "كىئا گون إبراهيمىيە گوشىت كە سازەپا چۈك شىرە مېچىننىت؟ بىلە من پە آيى مەردىن چۈكە آورت، آيىش پېرىئە رۆچان."

هاجِر و إِسْمَاعِيلَىٰ گَانِينَگ

⁸ چۈك زۇدان بوت و چە شىرە سىستىش. اەن رەچا كە إساكش چە شىرە سىست، إبراهيمىيە مىزىتىن داۋىتى كەت. ⁹ بىلە سازەپا دىست كە إبراهيمىيە ھما چۈك كە چە مەسىرى ھاجِر بۇتكەت، مانا كلاڭ كەنگىا انت. ¹⁰ گوا سازەپا گون إبراهيمىيە گوشىت: "اەن مۇلدا گون چۈكىغان. اەن مۇلەئى چۈك گون منى چۈك اساكا ھەچىرەم میراپس بوت نىكت." ¹¹ اەن كىپا إبراهيمىيە سكك پېرىشان كەت، ¹² چىنا كە إسمائىل ھەم آيىش چۈك ات. ¹² بىلە ھەدايا گون إبراهيمىيە گوشىت: "پە بچىك و تى مۇلدىن زالا پېرىشان مېتى. ھەچ سازەپا ترا گۈشىت، ھەم وۇر بىك، چىنا كە تىئى نىسل و پەدرىچ چە إساكى

^{16:20} ملام، ھەزەر مال كە زەدين كارتى ئەنلەن ئەنلەن بىت، جۇمانە، جۇرمە. ^{21:3} إساكىي مانا انت "اکنىت".

¹³ Rawélay mardénochkk Nahát o Zárah o Shammá o Mezzá atant. Issuay jan Basématay óbádag hamesh atant.

¹⁴ Issuay jan Ohulibámah, Anáay jenekk o Sebunay nomásag at. Yahush o Yahlám o Kórá Issuay hamá mardénochkk atant ke cha Ohulibámahá pédá butagatant.

¹³ رئۇيائى مەردىن چۈك نەھات و زارە و شەما و مەزا انت. ايسوئى جەن بىسيتتى ئۆيادىگەميش انت.

¹⁴ ايسوئى جەن اھولىيامە، آنائى جەنك و سۈونى ئەناسىگەت. يەھوش و يەھام و كۆزرا ايسوئى هما مەردىن چۈك انت كە چە اھولىيامەپىدا بۇتكەت.

ادمئى ئىك و بادشاھ

Bani Issuay thakkáni sardár:

É sardár, Issuay awali chokk Elipázay mardénochkk atant: Timán o Umár o Sepuo Kenázó¹⁶ Kórá o Gatám o Amálik. Edumay sardhagárá Elipázay thakkáni sardár hamesh atant. É Ádahay óbádag atant.

¹⁵ بىنى ايسوئى ئىكاني سردار: اە سردار، ايسوئى اولى چۈك إلپاچى مەردىن چۈك انت: تېمان او مار او سپۇر و كىنازو¹⁶ كۆرا و گام و امالىك. سۈڭكارا إلپاچى ئىكاني سردار هەميش انت. اە آدھە ئۆيادىگەت انت.

¹⁷ ايسوئى چۈك رئۇيائى مەردىن چۈك كە ئىكاني سردار بۇتنىت، اش انت: نەھات و زارە و شەما و مەزا. اە دادمئى ئەنلەن ئۆيادىگەت انت.

¹⁸ Issu o áiay jan Ohulibámahay mardénochkk ke sardárbutant, esh ant: Yahush o Yahlám o Kórá. Éhamá thakkáni sardár atant ke cha Issuay jan Ohulibámahá pédá butant. Ohulibámah, Anáay jenekk at.¹⁹ É, Issuay, bezán Edumay mardénochkk atant ke har yakké wati thakkay sardár but.

ھۆرایي ئىكاني سردار

²⁰ Sahir Hóráiy mardénochkk ke á molká nendök atant, esh ant: Lután o Shubál o Sebun o Aná o²¹ Dishun o Eser o Dishán. Sahiray é chokk Edumay sardhagárá Hóráiy thakkáni sardár atant.

²² Hórí o Hémám, Lutánay mardénochkk atant. Temnah, Lutánay gohár at.

²³ Shubálay mardénochkk Alwán o Manahát o Ébál o Shepu o Ónám atant.

²⁴ Sebunay mardénochkk Ayá o Aná atant. É hamá Aná ent ke wati pet Zebýáy haráni chárénagay wahdá gyábáná garmén chammagi dar gétkant.

²⁵ Anáay mardénochkk Dishun at o janénochkk Ohulibámah.

²⁶ Dishunay mardénochkk Hemdán o Eshbán o Etrán o Kerán atant.

²⁷ Eseray mardénochkk Belhán o Záwán o Akán atant.

²⁰ سەھىر ھۆرایي مەردىن چۈك كە آمۇلکا نىندۇك انت، اش انت: لوغان و شوبال و سېيون و آنا و²¹ دېشون و إسرو و دېشان.

²² سەھىيە ئە چۈك دادمئى سۈڭكارا ھۆرایي ئىكاني سردار انت. تېمنە، لوغانە ئۆھارا ئەت.

²³ شوبالىي مەردىن چۈك لوان و مەھات و اينال و شېبو و اۇنام انت.

²⁴ سېيونىي مەردىن چۈك ائىيا و آنا انت. اە هما آنا انت كە وتى پە زېيانى ئەنلىقى ئەنلىقى كەنلىقى ئەنلىقى در گېتكەت. ²⁵ آنائى مەردىن چۈك دېشون آت و جىنن چۈك اھولىيامە.

²⁶ دېشونىي مەردىن چۈك ھەمان و اشبان و اتران و كىران انت.

²⁷ إسروئىي مەردىن چۈك بىلەن و زاوان و اكان انت.

cha áiá Jád o Ásher. Ákubay hamá mardénchokk ke Paddán-Arámá pédá butant, hamesh atant.

Esákay mark

²⁷ Ákub wati pet Esákay kerrá Mamrehá, Keryah-Arbayah shahrá bezán Hebrúná átk, hamódá ke Ebráhém o Esáká darámadáni paymá zend gwázéntagat. ²⁸ Esáká yakk sad o hashtád sál omr kort, ²⁹ Wati goddhi dami kasshet o góñ wati mortagén mahlká hawár but. Esáká sharrén mazanén omré kort o pir but o mort. Áiy mardénchokkán, bezán Issu o Ákubá á zort o kabr kort.

27 آکوب وتی پت إساکئے کرا ممھا، کریهار بهی شهرا
بزان هبرونا آتك، همودا که إبراهيم و إساكا درامانی پئيما
زند گوازيتنيگات. ²⁸ إساكا يك سد و هشتاد سال امر كرت،
29 وتي گذى دمى کشت و گون وتي مُرتگين مهلوکا هنوار
بوت. إساكا شرین مزینن امرے كرت و پير بوت و مُرت. آيېت
مردينچکان، بزان ايسو و اکوبا آزرت و كير كرت.

Issuay nasl o padréch

36 Issu ke áiay domi nám Edum at, áiay nasl o padréchay kessah chosh ent:

² Issuú do Kanháni jan gept, yakkéay nám Ádah at o yakkéay nám Ohulibámah. Ádah Ilun Hittiay jenekk at o Ohulibámah Anáy jenekk o Sebun Héwiay nomásag at. ³ Issuay sayomi janay nám Basémat at. Basémat Esmáeláy jenekk o Nebáyutay gohár at. ⁴ Issuay chokk Elipáz cha Ádahá péda but o Rawél cha Basématá. ⁵ Yahush o Yalám o Kórá cha Ohulibámhá péda butant. Esh atant Issuay mardénchokk ke Kanhánay sardhagrá péda butant.

⁶Issúá wati jan o bacch o jenekk o lógay sajjahén mardom, wati mál o dalwat o jánwár o harché ke áiá Kanháná chetag o nazz áwrtagat, góñ wat zortant o cha wati brát Ákubá dur dega molkéá shot. ⁷Áyáni mál o hasti sakk báz atant, paméshká hór neshsteh nakort, chéá ke zemin o kahchar pa áyáni ramag o góromán bassa nabut. ⁸Gorhá Issúá bezán Edum, Sahiray kóhestágá jahmenend but.

⁹Sahiray kóhestagay Edumiáni bonpirok Issuay
nasl o padréchay kessah chosh ent: ¹⁰Issuay
mardénchokkáni nám esh ant:

Elipáz ke Issu o Ádahay chokk at, Rawél ke Issu o Basématay chokk at.

¹¹ Elipázay mardénchokk Timán o Umár o Sepu o Gatám o Kenáz atant. ¹² Issuay chokk Elipázáy soriaté hastat ke námi Temnah at o Elipázay chokk Amálík cha hamáiá péda but. Issuay jan Ádahay óbádag hamesh atant.

اسکائے مرک

27 آکوب و تی پت اساكى کرا ممەرها، كىچىار بەئى شەرا
بازان ھېرونا آتك، ھەمۇدا كە إبراهىم و إساكا دەرامدانى پېيما
زىند گوازىتنىڭ. 28 إساكا يىك سەد و قىشتاد سال امۇر كرت،
29 و تى گۈدى دەمى كىشت و گۈن و تى مۇرتكىن مەھلوكا ھەوار
بۇت. إساكا شىرىن مەزىن امۇر كرت و پېپ بوت و مۇرت. آيىئى
مردىن جىڭىغان، بىان ايسۇو و آکوبا آزىزت و كېر كرت.

ایسّوئے نسل و پدریچ

36 **ایسو کہ آئیے دومی نام ادوم آت، آئیے نسل و
بدرجئے کسہ جُش انت:**

ایسوسا دو کهانی حن گپت، یکیتی نام آده آت و یکیتی نام اهلیلیامه. آده ایلون هیئتی جنک آت و اهلیلیامه آنائی جنک و سیون هیوئیتی نماسگ آت.³ ایسوسئ شیمی جنثی نام بستمت آت. بستمت اسلامیائے جنک و بنیابویتی گهار آت.⁴ ایسوسئ چک لیپاز چه آدھا پیدا بوت و رؤیتل چه بستیمata.⁵ یهوش و یهلام و کورا چه اهلیلیامها پیدا بورتت. اش آنتت ایسوسئ مردین چک که کنهانی سرڈگار پیدا بورتت.

۶ ایسوا تویی حن و بچ و جنک و لونگے سجهنمن مدم، وتوی مال
و دلوت و جانور و هرجے که آییا کنهانا چتگ و نز آورتگا،
گون ور زُرتنت و چه وتوی برات آکوبی دور دگه مُلکیانش.

۷ آیانی مال و هستی سک باز آستت، پمیشکاهزرنشیش نکرت،
چیانا که زمین و کهچر په آیانی رمگ و گورمان بس نبوت.

۸ گزا ایسوس بزان ادوم، سپهیرئ که هستگا جهمندن بوت.

9 سھیئے کو ہستگے ادومیانی بُنپیرک ایسوئے نسل و پاریچھے کسہ چُن انت: 10 ایسوئے مردین چُکانی نام اش انت:
البیاز که ایسو و آدھے چُک ات، رئیل کہ ایسو و بَسْمَتَی
چُک ات:

¹¹ إلپاڙئ موردين چُک تيمان و اومار و سڀو و گتام و ڪيماز آئنت. ¹² ايسوئے چُک إلپاڙا سُريٽئه هست آت که نامي تمنه آت و إلپاڙئه چُک آماليك چه همایا پيندا بوت. ايسوئے جن آهڻئ او باڏگ همش آئنت.

زانگ بیت.¹³ من مولدین زالیے چُکا هم کومے کنان چیا که آه هر تئی نسیما میکار، دیجانت.“

¹⁴ Domi sohbá máhallah Ebráhémá tóshag o mashké áp zort o Hájerárá dát. Mashk o tóshagi Hájeray kópagá dátant o góñ chokká dari kort. Hájer shot o Bérshébahay gyábáná sargardán but. ¹⁵ Mashkay áp ke halás butant, chokki dhólokéay* boná ér kort, ¹⁶ wat dur shot o kesás tirkasshéay ráhá* dém pa démá nesht. Delá gwashti: "Chokkay marká magendátán." Chokkay dém pa démá ke neshtagat, kukkár kort o gréti.

¹⁴ دومى سُهبا ماهاله إبراهيمى توشك و مشكى آپ زُرت و حاجارا دات. مشك و توشكى حاجئى كىپاكا داتنت و گون چوكى درى كرت. حاجر شت و بىرىشىئە كىپابانا سرگىدان بوت.

¹⁵ مشكى آپ كە هلاس بوتنت، چوكى ڈولكىيَ بىنَا اير كرت، ¹⁶ وە دور شت و كىساس تىركىشىي راها* دىم پە دىما ناشت. دلا گوشى: "چوكى مەكا مىكىداتان." چوكى دىم پە دىما كە ناشتىگىكى آت، كوكى، كىت، گېتىه.

¹⁷ Hodáyá chokkay tawáreshkot o Hodáyá préshtagá cha ásmáná Hájer gwánkjat o gwasht: "Hájer! Taráché butag? Mators. Chokk hamá jágháhá ke érent, Hodáyá áiay tawácha hamódá eshkotag.¹⁸ Pád á, chokká chest kan, dastái ger ke man áiá mazanén kawmé kanán."¹⁹ Hodáyá Hájeray chamm pach kortant o Hájerá ápay cháté dist. Shot o mashki porr kort o chokki áp dát.

17 هُدَايَا چُكَّى تُنَوَارِ اشْكَتْ وَهُدَائِيْسِتَشْكَا چَهَ آسَمَا نَهَاجِرْ گُوانَكْ جَتْ وَ گَوَشْتْ: "هَاجِرْ! تَرَاجِيْسِتْ بُونَگِ؟ مُنْرُسْ. چُكَّ هَمَا جَاكَهَا كَهَ اِيَرْ اِنْتْ، هُدَايَا اِيَيْسِيْ تُنَوَارِ چَهَ هُمَدَا شِكَتْكَ. 18 پَادَ آ، چُكَّا چَسْتَ كَنْ، دَسْتَيَلِيْ گَرْ كَهَ مِنْ آيَا مِزَنِينْ كَوْمَسِ كَنَانْ."¹⁹ هُدَايَا هَاجِرْ چَمْ بَعَجَ كَرْتَنْتْ وَهَاجِرْ اَيْسِيْ چَاتِيْ دِيسْتْ. شَتْ وَمَشْكِيْ بَرْ كَرْتْ وَپُوكَى آبْ دَاتْ.

²⁰ Chokk rodán but o Hodá góñ áiá góñ at. Chokká gyábáná zenda gwázént o tirkamáyán janagá sakk balad but.²¹ Esmáél, Páránay dashtá jahmenend but o mátá góñ Mesri jenekkéá sur dát.

20 چُکَّ رُدَان بُوت و هُدَا گُون آيَا گُون آت. چُکَّا گِيابانا زنَدَ گوازِتَنَت و تيركمائَشِ جَنَگَا سَكْ بَلد بُوت. ²¹ إسماعيل، پارائه دشتا جهمَنَند بُوت و ماتا گُون مسري جنکيَا سور دات.

Ebráhém o Abimalekay ahd o paymám

²²Hamé wahdá Abimalek o áiay lashkaray master Pikulá góñ Ebráhémá gwasht: “Taw harché ke kanay, Hodá góñ taw góñ ent.²³ Nun edá góñ man Hodáy sawgendá bwar ke maná yá mani chokkán yá mani óbádagán rada nadayay. Hamá paymá ke man góñ taw mehrabán butagán, taw góñ man o góñ mani molká hamé paymá mehrabán bay, góñ hamé molká ke taw darámadéy hesábá neshtagay.”²⁴ Ebráhémá gwasht: “Maná sawgend ent.”

²⁵Ebráhémá Abimalekay kerrá áiay hezmatkáráni shekáyat kort ke mani cháté poshtá kasshetagesh.²⁶ Abimaleká gwasht: "Maná nazánán é kár kayá kortag. Taw maná hál nadatág o tán maróchi man eshiy bárawáheccchaeskotag."²⁷ Gorhá Ebráhémá pas o gók zort o Abimalekárá dátant o doén mardán ahd o paymáné bast.²⁸ Ebráhémá hapt kasánén mésh cha ramágá jetá kort.²⁹ Abimaleká cha Ebráhémá jost kort: "Taw hapt kasánén mésh jetá kort, eshiy مني چاتے پشتا کشتیگش.^{*} ²⁶ ایمبلکا گوشت: "من نزانان اے کار کئیا کرتگ. تئو منا هال نداتگ و تان مروچی من ایشیئے بارتوهچ نه ایشكتگ."²⁷ گوا ابراهیما پس و گوک زرت و ایمبلکارا داتنت و دوین مردان اهد و پیمانے بست.²⁸ ابراهیما هپت کسانین میش چه رمکا جتا کرت.²⁹ ایمبلکا چه ابراهیما حُسْت کرت: "تئه هست کسانن. میش حتاکت، ایشے مانای ح-

21:15 Dhólok, bezán gyábáni konthagi jarré.

21:16 Tirkasshéay ráhá, bezán haminkas ráhá ke kamánay tira rawt.

21:25 Poshtá kasshag, bezán pa zór barag, zórbord kanag, kabzah kanag.

15:21 ڈُولُک، بزان گیابانی کُشگی جرے۔

16:21 تیرکشیئے راہا، بزان ھمینکس راہا کہ کمائی تیر رئوت۔

25:21 پُشتا کشگ، بزان په زور برگ، زور برد کنگ، کبزه کنگ.

máná ché ent?"³⁰ Ebráhémá passaw dát: "É haptén méschán cha mani némagá bezur. É sháhedi bit ke é chát manig ent o man jatag."³¹ Gorhá á jághay nám Bérshébahá* kanag but, chéá ke doén mardán ódá sawgendé wárt.³² É paymá mán Bérshébahá ahd o paymáné bastesh. Randá Abimalek o áiy lashkaray master Piluká Pilestiáni sardhagárá wáttar kort.³³ Ebráhémá Bérshébahá gazzay drachké kesht o ódá Hodáwand, abadmánén Hodáy námí tawár kort.³⁴ Tán mazanén wahdá Ebráhémá Pilestiáni sardhagárá darámadéay hesábá zenda gwázent.

Ebráhémay chakkás

22 É chizzán o rand, Hodáyá Ebráhém chakkásét*. Gón Ebráhémá gwashti: "Ebráhém!" Ebráhémá passaw dát: "Ji!"² Hodáyá gwashti: "Wati bacch, wati yakkén chokk, Esák ke tará dóst ent, bezuri o Muriáy damágá beraw. Hamá kóhá ke man tará pésha dárrán, hamódá bar o sóchagi korbánigay hesábá nadri kan."

³ Domi sohbá máhalla, Ebráhém pád átk o wati hari pálam kort. Wati do hezmatkár o Esáki zortant, pa sóchagi korbánigá dári prósh o dém pa hamá jághahá ráh gept ke Hodáyá gwashtagat.⁴ Nun saparay sayomi róch at. Ebráhémá chamm chest kortant o cha durá á jághahí dist.⁵ Gón wati hezmatkárán gwashti: "Shomá gón hará hamedá befjallét, man o chokk ódá rawén o Hodáyá parastesha kanén o káén."⁶ Ebráhémá sóchagi korbánigay dári zortant o wati chokk Esáky baddhá látant, ás o kárchi wat zortant o doén ráh geptant.⁷ Esáká gón wati pet Ebráhémá gwashti: "Mani pet!" Ebráhémá passaw dát: "Ji mani chokk!" Esáká gwashti: "Ás o dár wa esh ant, bale sóchagi korbánigay gwarándi kójá ent?"⁸ Ebráhémá passaw dát: "Mani chokk! Sóchagi korbánigay gwarándhay kárá Hodá wat chár o gozára* kant" o á doén rawán butant.

⁹ Wahdé hamá jághahá sar butant ke Hodáyá gwashtagat, Ebráhémá korbánjáh addh kort, dári sar pa sar kortant o wati chokk Esáki bast o korbánjáhá, dáráni sará ér kort.¹⁰ Ebráhémá dast shahárt o kárchi zort ke wati chokká helára kanán,¹¹ bale Hodáwanday préshtagá cha ásmáná Ebráhém tawár kort: "Ebráhém! Oo Ebráhém!" Ebráhémá passaw dát:

بزور، اے شاهدی بیت که اے چات منیگ انت و من جتگ.³¹ گوا آ جاگهئے نام بیشیتے کنگ بوت، چنا که دوین مردان اودا سئونگندے وارت.³² اے پئیما مان بیشیتھا آهد و پیمانے بستش، رندا آبیملک و آییش لشکرے مست پیکولا پیلستیانی سرڈگارا وائز کرت.³³ إبراهيم ما يبيشيهها كرته درجه كشت و آذا هداوند، آبدمانين داده نامي توار کرت.³⁴ تان مزنين وهديا إبراهيم ما يبيشيهها سرڈگارا درامنه هسابا زندگويانه.

إبراهيم چگاس

اے چیزان و زند، هدایا إبراهيم چگاست.* گون إبراهيم ما گوشتي: "إبراهيم! إبراهيم پسنو دات: "جي!"² هدایا گوشت: "وتی بچ، وتی یکین چک، اساک که ترا دوست انت، بزوری و موريانه دمکا برئو. هما کوها که من ترا پیش داران، همودا برو سوچگي گريانيگي هسابا ندرى کن."³ دومي سهبا ماهله، إبراهيم پاد آتك و وتي هري بالام کرت. وتي دو هرمتكار و إساکي زرنت، په سوچگي گريانيگا داري پروشت و دين په هما جاگها راه گپت که هدایا گوشتگات.⁴ نون سپره سئيمى رفوج آت. إبراهيمما چم چست کرتنت و چه دورا آ جاگى دېست.⁵ گون وتي هرمتكاران گوشتى: "شما گون هرا هيدا بجليت، من و چک اوذا رئين و هدایا پرسشن كين و كاين."⁶ إبراهيمما سوچگي گريانيگي دار زرنت و وتي چک إساکي بىدا دانتت، آس و كارچي وت رُرنت و دوين راه گپتنت.⁷ إساکا گون وتي پت إبراهيمما گوشت: "مني پتا" إبراهيمما پسشو دات: "جي مني چک!"⁸ إساکا گوشت: "آس و دار واه آت، بله سوچگي گريانيگي كوراند كجا انت؟"⁹ إبراهيمما پسشو دات: "مني چک! سوچگي گريانيگي كوراند كارا هدا وت چار و گزار" كنت و آدوين رئوان بوتت.

⁹ وده هما جاگها سر بوتنت که هدایا گوشتگات، إبراهيمما گريانجاھي آذ کرت، داري سر په سر کرتنت و وتي چک إساکي بست و گريانجاھا، دارانى سرا تير کرت.¹⁰ إبراهيمما دست شهارت و كارچي ژرت که وتي چکا هلار کان،¹¹ بله هداوندئ پريشتگا چه آسمانا إبراهيم توار کرت: "إبراهيم! او إبراهيم!"

^{31:21} إبراني زبانيا بيتسيتھي مانا "سئونگندىي چات" يا "ھېتىتىنى چات" انت.^{32:21} واتر كنگ، بزان پر ترگ.^{1:22} چگاسگ، بزان آمماڭىش كنگ، إمتهان گرگ.^{8:22} چار و گزار كنگ، بزان چازگ و هئيلدارى كنگ.

⁹ Ákub ke cha Paddán-Arámá átk, Hodá padá áiy démá záher but o Ákubi barkat dát.¹⁰ Gón áiá gwashti: "Tai nám Ákub ent, bale cha ed o rand taw Ákub gwashaga nabay. Tai nám Esrálá bit." Gorhá Ákubay námí Esrál cort.¹¹ Hodáyá gón Ákubá gwashti: "Man porwákén Hodá án. Chokk o bar kan o gésh bayán bay. Cha taw kawmé o kawmáni rombé péda bit o bádhshán cha tai sréná péda bant.¹² Hamá molk ke man Ebráhém o Esákárá dát, tará ham dayáni o cha taw o rand, tai nasl o padréchárá ham é mollká dayán."¹³ Gorhá Hodáyá Ákub esht o cha hamá jághahá ke gón áiá habar kortagat, borzad shot.¹⁴ Hamé jághahá ke Hodáyá gón áiá habar kortagat, Ákubá ódá sengay chédagé addh kort o sengay sará réchagi korbánigi rétk o rógeni ham per rétk.¹⁵ É jághahá ke Hodáyá gón Ákubá habar kortagat, é jághahay nám Ákubá Bayt-El kort.

Ráhilay mark

¹⁶ Gorhá á cha Bayt-Elá dar átkant. Angat Eprátá sar nabutagatant ke Ráhilay chellagi dard bongéj butant. É sáhat pa áiá sakk grán at.¹⁷ Wahdé á chellagiay gránén dardán at, janbogá* gón áiá gwashti: "Mators. Tará dega mardéchokké bit."¹⁸ Wahdé Ráhilay markay sáhat átk o áiy arwáh bál kanagá at, wati chokkay námí Ben-Uni* kort, balepetáchokkaynám Benyámin* kort.

¹⁹ Ráhil mort o áesh Eprátay ráhá, bezán Bayt-Lahemay ráhá kabr kort.²⁰ Ákubá áiy kabray sará shakké* mekk kort o hamé shakk tán róche maróchigá Ráhilay kabray nesháni ent.

²¹ Esrál padá ráh gept o wati gedáni Migdál-Édaray domi némagá mekk kort.²² Esrál hamé damágá nendók at. Ruben shot o gón wati petay soriat, Bellahá wapt o wábi kort. Esrál sahig but.

Ákubá dwázdah mardéchokk hastat:²³ cha Lyáhá Ruben, ke Ákubay awali chokk at o Shamun o Láwi o Yahudá o Issákár o Zebulun atant,²⁴ cha Ráhilá Issop o Benyámin,²⁵ Bellah ke Ráhilay móled at, cha áiá Dán o Naptáli,²⁶ Zelpah ke Lyáháy móled at,

^{35:10} Esrálay máná ent: "Á gón Hodáy merhit".
^{35:17} Janbog, bezán dáig, dáeg, dinnabog, chokk péda kanókén ballok.
^{35:18} Ben-Uniay máná ent: "Mani dardáni chokk".
^{35:18} Benyáminay máná ent: "Mani rástén dastay chokk" ýá "jonubay chokk".
^{35:20} Shakk, bezán kabray seng.

^{10:35} إسرائيلى مانا انت: "آگون هدایا مېزت".
^{17:35} جىنچىگ، بزان دايىگ، دىئنۇگ، چك پىدا كۈنكىن بىلگ.
^{18:35} بىن اوپىئى مانا انت: "مى دىداچى چك".
^{18:35} بىنماڭىش مانا انت: "منى راستىن دىستى چك" يا "جۇئىچىك".
^{20:35} شىك، بزان كېرىئى سىنگ.

²⁷ Ákubay chokk mordagáni sará per retkant o hamá shahresh pol o páñch kort ke ódá áyáni gohár zená kanag butagat. ²⁸ Áyán shahray mardománi ramag o górom o har o shahray tahá o shahrá dhann dhagaráni sará harché ke hastat, hull kort o bort. ²⁹ Á mardománi sajjahén mál o hastiesh bortant, janén o chokkesh bandig kortant olögáni sajjahén chizzeshawár* jatant.

³⁰ Gorhá Ákubá gón Shamun o Láwiá gwasht: "Shomá maná azábé sará dát ke shomá maná é mollkay mardom, bezán Kanháni o Perizzáni delá syahru kort. Má kammok én o agan é mardom watí zórá yakk bekantan o mani sará orosh bekantan, man o mani lógay mardom tabáha bén." ³¹ Bale áyán gwasht: "Gorhá á may gohárá kahbagéay paymá kármaz bekant?"

Bayt-Élá, Ákubay per tarrag

35 Hodáyá gón Ákubá gwasht: "Pádá, Bayt-Élá beraw o hamódá benend. Ódá pa man korbánjhé addh kan, pa hamá Hodáyá ke wahdé taw cha wati brát Issuá tachágat, tai démá záher but." ² Ákubá gón wati lógay mardom oá degasajjhén hamrähán gwasht: "Hamá dhanni hodá ke shomay nyámá ant, cha wat daresh kanét, watá pák o palgár kanét o wati pocchán badal kanét o ³ byáét Bayt-Élá rawén. Ódá man pa hamá Hodáyá korbánjhé addha kanán ke sakki o sóriáni róchán mani dwái gósh dáshtag o har jáh ke shotagán, gón man gón butag."

⁴ Gorhá áyán har dhanni hodá ke gón at o har cholombé* ke góshán at, sajjahéne Ákubárá dántant o Ákubá é zort o Shekémá, mazanén drachkay chérá kall kortant. ⁵ Nun á ráh geptant. Hodáyá torsá áyáni chapp o chágéday sajjahén shahráni sará mán shánt o kass róyáni randá nakapt.

⁶ Ákub o áiyaj sajjahén hamráh Kanhánay sardhagárá Luzay shahrá, bezán Bayt-Élá sar butant. ⁷ Ákubá hamódá korbánjhé addh kort o á jágahay námi Él-Bayt-Él* kort, chéá ke wahdé á cha wati brátá tachágat, Hodáyá hamedá áiyaj démá watá záher kort. ⁸ Rebekkáy shirmát Daburah bérán but o áesh cha Bayt-Élá dhann, mazanén drachkay chérá kabr kort. Á jágahay nám Alun-Bákut* kanag but.

^{34:29} Áwár, bezán jangay tahá loth o pol kortagén mál o mardom.

^{35:4} Cholomb, saht o zéwaré ke góshá kananti.

^{35:7} Él-Bayt-Élá máná ent: "Hodáy lógay Hodá."

^{35:8} Alun-Bákutay máná ent: "Mótkay drachk".

²⁷ آکویشْ چُكْ مُرْدگانی سرا پِرْ تِكتَتْ و هما شهِشْ پُلْ و پانچ کرت که اوزدا آیانی که هار زنا نکن بوتگات. ²⁸ آیان شهِشْ مردمانی مرگ و گُرم و هر و شهْئَرْ تها و شهرا نَدْگارانی سرا هرجے که هست آت، هول کرت و بُرْت. ²⁹ آمردمانی سَجْهَيْن مال و هستی اش برتنت، جنین و چُكْش بنديگ کرتنت و لُوكانی سَجْهَيْن چِيَشْ اوَارْ جتنت.

³⁰ گوا آکويا گون شمون و لاويا گوشت: "شما منا آزای سرا دات که شما منا احْمَلْکَتْ مردم، بزان که هانی و پریزیانی دلا سَيْمَرو کرت. ما كَمْكَ اين و اگن اه مردم و تی زوایک بکنت و منی سرا اُرْش بکنت، من و منی لُوكَتْ مردم تباه بین." ³¹ بله آیان گوشت: "گزا آ مثی گهارا که بگیتی پئیما کارمز بکنت؟"

بئیت‌ایلا، آکویشْ پِرْ تِرْگ

³⁵ هُدَايَا گُون آکويا گوشت: "پاد آ بئیت‌ایلا بِرْئُو و هُمْدَاد بِنَدَن. اوزدا په من گُربانجاهي آذَن، په هما زاهر بُوت." ² آکويا گون و تی لُوكَتْ مردم و آ دَكَ سَجْهَيْن همراهان گوشت: "هَمَا دَنْيَى هُدَا كه شمَئِ نیاما آنت، چه و ت دَرِشْ کَنَتْ، وتا پاک و پلگار کَنَتْ و تی پُچَان بدل کَنَتْ و ³ بیات بئیت‌ایلا زُرْتَن. اوزدا په هما هُدَا گُربانجاهي آذَن کان که سَكَّي و سَورَانِي رُوقَان مني دُوابِي گُوش داشتگ و هر جاه که شتگان، گون من گون بورتگ."

⁴ گوا آیان هر دَنْيَى هُدَا كه گون آت و هر چُلْمِيَّهْ که گوشان آت، سَجْهَيْش آکوبارا داتنت و آکويا احْزُرْت و شِكِيمَا، مِنْيَن در جهَنَّمَ چِيزا کَلْ کَرَتَن. ⁵ نون آ راه گپتنت. هُدَايَا ٹِسَا آیانی چَّ و چاگَرْدَي سَجْهَيْن شهرا نی سرا مان شانت و کَس آیانی رندا نکپت.

⁶ آکوب و آییَ سَجْهَيْن همراه کَنهَاهِي سِرْدَگَارا لَوْزَي شهرا بِرَان بئیت‌ایلا سر بوتنت. ⁷ آکويا همُودا گُربانجاهي آذَن کرت و آ جاگَهَهْ نامی ايل بئیت‌ایل* کرت، چیا که وهدَي آچه و تی براتا تِچَگَا آت، هُدَايَا هِيدَا آيیَ دِنِما و تا زاهر کرت. ⁸ بِرِكَات شیمات دَوْرَه بِرَان بُوت و آ لَشْ چه بئیت‌ایلا دَنْيَى مِنْيَن در جِيكَه چِيزا کَبَرْ کرت. آ جاگَهَهْ نام الون بِاکوتَ کنگ بُوت.

^{29:34} آوار، بِرَان جَنْكَتْ تهانَتْ و پُلْ کَرْتَگَنِ مال و مردم. ^{4:35} چُلْمِيَّهْ سَهَتْ و زَنْزَرَه که گُوشَا کَنَتْ. ^{7:35} ايل بئیت‌ایلا مانا آنت: "هُدَايَا لُوكَتْ هُدَا." ^{8:35} الون بِاکوتَهْ مانا آنت: "مُؤْتَكَه در جِيكَه".

"جي!" ¹² Préshtagá gwasht: "Wati dastá bedár o chokká hecc makán. Nun mana zánán ke taw Hodátoré ay, chéá ke taw chakk o pad nabutay* o wati bacch, wati yakkén chokk ham maná dát." ¹³ Ebráhémá chamm chest kortant o poshtá cháret, disti ta gwarándhé ke kánthi dhangularán man gisshetagant. Ebráhém shot, gwarándhi zort o wati chokkay jághah sóchagi korbánig kort. ¹⁴ Ebráhémá á jághahay nám kort "Hodáwand chár o gozára kant" o tán maróchigá gwashaga bit ke: "Hodáwanday kóhay sará, chár o gozár kanaga bit."

¹⁵ هُدَاوندی پِرِيشَگا پدا ابراهیم چه آسمانا گوانک جت. ¹⁶ گوشتی: "هُدَاوند گوشتی: 'منا و تی سَرَئِي سَوْنِگَدِ اِنْتَ، تَشَوْ' که و تی بَجَّهَهْ، و تی یکَنْ چُكَتْ دِئِگَا چُكَّ و پَدْ بِنَوْتَهْ، ¹⁷ من هم په راستی ترا بِرَكَتْ دِنِيان و شَتَيِ نَسَلْ و پَكْرِيچا انچَرْ بازَ کان که آسمانی استار و تیشَيَّهِ رِيَكَ آنت. شَتَيِ شُپَيْدَهْ و تی زِمَيْنَ سَجْهَيْن کَنَتْ تی پُشِپَيْدَهْ و تی زِمَيْنَ سَجْهَيْن کَنَتْ هَرَجَنَتْ، چیا که تَشَوْ منی هَرَزْتَگ." ¹⁹ گوا ابراهیم و تی هِزمِتکارانی کَرَآ پِرْ تَرْ و آ، هُزِيرِيگا دِنِم په بِيَشِيَّهَا راه گپتنت. ابراهیم بِيَشِيَّهَا جَهَمَنَد بُوت.

ناهُرَهْ چُكَ

²⁰ چِيزَه و هَدَا زَنْد ابراهیمِ سَهِيگ کرت که مِلَكَهَا هَم چُكَ اوْرتگ، په شَتَيِ برات ناهُرَه چُكَ پِنَدا کرتگ. ²¹ آییَه ائُولَى چُكَ اوْزِ اِنْت، اوْزَه برات بُوز و کِمُوبِيل اَنْت، کِمُوبِيل، اَرامَهْ پَت اِنْت. ²² اح دَگَه چُكَه کِسَد و هَرَقْ و پِيلَادَش و يَدِلَابْ و بِتَوْيل اَنْت. ²³ چه بِتَوْيل رِيَكَا پِنَدا بُوت، ابراهیمَهْ برات ناهُرَه اح هِشَتَيِن چُكَ چه مِلَكَهَا پِنَدا بُوتنت. ²⁴ ناهُرَه سُرِيتْ که نامِ رَهْوَمَه اَت، چه ایَا تِيه و گَهَم و تَهَاش و ماکه پِنَدا بُوتنت.

سَارَهَهْ مَرَك

23 Sárahá yakk sad o bist o hapt sál omr kort. ²³ Áiyay zenday sál o róch haminkas atant. ^{22:12} Chakk o pad nabayag, bezán posht nakenzag, ingor o ángor nakanag. ^{22:14} Asligén Ebráni nebeshtánka gwasht: "Hodáwanda gendit". ^{22:24} Soriat, dáshtaw, hamá janén ke bé nekáhá lógá dáraga bit.

¹² چُكَ و پَدْ بِنَوْتَهْ، بِرَان بُنْتَ نَكَزَگ، اِيَنْگَ و آنْگَ نَكَنْگ. ^{14:22} اسلیگین ابرانی نِشَتَانک گوشتی: "هُدَاوند گِلَيْتَ". ^{24:22} سُرِيتْ، داشتَوْ، هما جَنِين که بِنَاهَا لُوكَا دَارِگَ بُوت.

²Sárah, Kanhánay sardhagárá, Keryah-Arbahá bérán but. Keryah-Arbahay domi nám Hebrón ent. Ebráhém shot ke porsá benedít o pa Sárahá begrét. ³Padá cha láshay kerrá pád o gón Hittián gwashti: ⁴“Man shomay nyámá darkawm o darámadé án. Maná pa kabrestáná, zemini thokkoré bahá bedayét ke wati mordagá kabr kort bekanán.”

⁵Hittián passaw dát: ⁶“Oomaní wájah! Mayhabarán gósh dár. Taw may nyámá porwákén shahzádagé ay. Wati mordagá may kabrestáná, gechéní jágahéá kabr kan. Cha má kass, tará cha tai mordagay kabr kanágá nadárit.”

⁷Ebráhém pád átk o á sardhagáray mardom, bezán Hittiáni démá pa adab sari jahl kort. ⁸Gón áyán gwashti: “Agan shomá rázig ét ke man wati mordagá kabr bekánán, gorhámani habará gósh dár éto Sóharay chokk Kerrá mani sepáreshá bekánét, ⁹ke wati gárá mani Kerrá bahá bekant, hamá gár ke Makpélahá áiyá dhagáray goddhí bahrá ent. Jághay purahén kímmatá cha man begipt ke maná shomay molká kabrestáné bebit.”

¹⁰Epruná Hitti hamódá mardománi nyámá neshtagat. Ebráhémay passawi anchosh dát ke áiyá shahray darwázagay dapá átkagén sajjahén Hitti beshkonant: ¹¹“Enna, wájah! Kimmatay habará makan. Mani gappá gósh dár. Maná gár o dhagár doéntará dátágant. Mani é sajjahén mardománi démá, á dhagár taig ent. Wati mordagá ódá kabr kan.”

¹²Ebráhémá padá á molkay mardománi démá sar jahl kort o ¹³gón Epruná anchó gwashti ke mardom beshkonant: “Agan mani habarán gósha dáray, man dhagáray kímmatá dayán. Eshiy zarrán cha man bezur ke man wati mordagá ódá kabr kort bekanán.” ¹⁴Epruná passaw dát: ¹⁵“Mani wájah! Mani habará gósh dár. Dhagáray kímmat nograhay chár sad shekel* ent. É manig o tai nyámá hecché naent. Wati mordagá kabr kan.” ¹⁶Ebráhémá Eprunay habar zort o hamá kímmat tór* ke Epruná gwashtagat o Hittián eshkotagat, bezán nograhay chár sad shekel, sawdagaráni gisshetagén sang o tóray hesábat.

¹⁷⁻¹⁸Gorhá Eprunay dhagár ke Makpélahá, Mamrehay nazzilká at, sajjahén Hittiáni démá ke shahray darwázagá átkagatant, á dhagár o dhagáray tahay gár o sajjahén drachk, Ebráhémay melkat butant. ¹⁹Nun Ebráhémá wati lógi Sárah, Makpélahay dhagáray gárá, Kanhánay sarzeminá kabr kort. É gár

اَنت. إِبْرَاهِيمُ شَتَّى كَوْنَهُ بَنْتَدِيْتُ وَهُوَ سَارَهُ بَكْرِيْتُ. ³پَا لَاشَتْ كَرَا پَا لَاشَتْ وَكَوْنَهُ هِيَشَانْ كَوْشَتِيْ: ⁴“مِنْ شَمَّى نِيَامَا دَرْكُثُومُ وَدَرْمَادَ آن. مَنَّا بَهُ كَبُرَسْتَانِيَا، زَمِينِيُّ ثُكَرَ بَهُ بَلْتَيِتْ كَهُ وَتِيْ مُرْدَگَا كَبُرَ كَرْتْ بَكْنَانْ.”

⁵هِيَشَانْ پَسْتَهُ دَاتْ: ⁶“أَوْ مَنِي وَاجَهَ مَئَى هِبَرَانْ كَوْشَ دَارْ. تَوْ مَئَى نِيَامَا بُرْوَا كِينْ شَهَزَادَّيْهُ أَئِ. وَتِيْ مُرْدَگَا مَئَى كَبُرَسْتَانِيَا، كَجَيْنِيَا جَاهِيَا كَبِرَ كَنْ. چَهُ مَا كَسْ، تَرَا چَهُ تَيَّيِّ مُرْدَگَيْ كَبِرَ كَنْگَا نَارِيَتْ.”

⁷إِبْرَاهِيمُ بَادَّ أَتَكَ وَآ سَرَدَگَائِيَّ مَرْدَم، بَنَانْ هِيَشَانِيَّ دِيَما بَهُ أَدَبَ سَرَى جَهَلَ كَرْتْ. ⁸كَوْنَ آيَانْ كَوْشَتِيْ: “أَكَنْ شَمَا رَازِيَّ بَهُ اِيَّتَ كَهُ مَنَّا وَتِيْ مُرْدَگَا كَبِرَ بَكْنَانْ، گَرَا مَنِي هِبَرَا كَوْشَ دَارِتَ وَ سَوْهَيَّ چُكَّ إِبْرَونَيَّ كَرَا مَنِي سَبَرَاشَا بَكْنَيَّتْ، ⁹كَهُ وَتِيْ كَارَا مَنِي كَمِيَّلَهَا آيَيِّ ڈَكَارَيَّ گَلَى بَهِرَا اِنَّتَ جَاهِيَّ يُورَهِينَ كِيَّتَاهُ مَنَّا بَكِيَّتَ كَهُ مَنِي شَمَّى مُلَكَا كَبِرَسْتَانِيَّ بَيِّتْ.”

¹⁰إِبْرَونَ هِيَتْ هِمَوْرَا مَرْدَمَانِي نِيَامَا نِشَتَكَاتْ. إِبْرَاهِيمُ پَسْتَهُ أَنْجِشَ دَاتْ كَهُ آيَيِّ شَهَرَيَّ دَرَوازَكَيَّ دِيَما آنَكَيِّنْ سَجَهِينَ هِيَتْ بِشَكِنَتْ: ¹¹“إِنَّهُ، وَاجَهَ كَيْمَتَهُ هِبَرَا مَكَنْ. مَنِي گَنْ كَوْشَ دَارْ، مَنَ آ كَارَ وَ ڈَكَارَ دُوَيْنَ تَرَا دَاتِكَاتْ. مَنِي اَهَ سَجَهِينَ مَرْدَمَانِي دِيَما، آ ڈَكَارَ تَيَّيِّيَّكَ اِنَّتَ. وَتِيْ مُرْدَگَا اُزْدا كَبِرَ كَنْ.”

¹²إِبْرَاهِيمُ بَادَا آ مُلَكَيَّ مَرْدَمَانِي دِيَما سَرَّ خَلَلَ كَرْتْ وَ ¹³كَوْنَ إِبْرَونَ اِنْجَوْ كَوْشَتِيْ كَهُ مَرْدَمِ بِشَكِنَتْ: “أَكَنْ مَنِي هِبَرَانْ كَوْشَ دَارِتَ، مَنَ ڈَكَارَيَّ كِيمَا دِيَانِي. اِيشِيَّ زَرَانْ چَهُ مَنَ بَزُورَ كَهُ مَنَّا وَتِيْ مُرْدَگَا اُزْدا كَبِرَ كَرْتْ بَكْنَانْ.” ¹⁴إِبْرَونَ پَسْتَهُ دَاتْ: ¹⁵“مَنِي وَاجَهَ مَنِي هِبَرَا كَوْشَ دَارْ، ڈَكَارَيَّ كِيمَتْ نُكْرَهَيَّ چَارَ سَدِشَكَلَ اِنَّتَ، اَهَ مِنِيَّكَ وَتَيَّيِّنَ مَنِي هِيَهَيَّ نَهَانَتْ. وَتِيْ مُرْدَگَا كَبِرَ كَنْ.” ¹⁶إِبْرَاهِيمُ بَادَا آنَجِشَ كَهُ مَنِي هِبَرَا كَوْشَ دَارْ، سَجَهِينَ درَجَقَ، إِبْرَاهِيمُ بَيَّنَ كَهُ مَنِي هِبَرَا كَوْشَ دَارْ، هِيَشَانِيَّ إِشَتَكَاتْ، بَنَانْ نُكْرَهَيَّ چَارَ سَدِشَكَلَ، سَوْدَاگَانِيَّ كِيَّشَتَكَيَّنْ سَنَگَ وَتَوْرَيَّ حِسَابَا.

¹⁷⁻¹⁸گَرَا إِبْرَونَيَّ ڈَكَارَ كَهُ مَكِيَّلَهَا، مَمِهَيَّ تَرِيَّكَا آتَ، سَجَهِينَ هِيَشَانِيَّ دِيَما كَهُ شَهَرَيَّ دَرَوازَكَأَتَكَگَاتَتْ، آ ڈَكَارَ وَ ڈَكَارَيَّ تَهَيَّ كَارَ وَ سَجَهِينَ درَجَقَ، إِبْرَاهِيمُ بَيَّنَ مِلَكَتْ بوتَتْ. ¹⁹نُونَ إِبْرَاهِيمَا وَتِيْ لُوكَيَّ سَارَه، مَكِيَّلَهَيَّ ڈَكَارَيَّ گَارَ،

^{23:15} Shekel Esráiliáni kerrá sang o wazné butag. Chár sad shekel kesás chár o némi kilu ent.

^{23:16} Tór kanag, bezán wazn kanag.

^{15:23} شَكَل، إِسْرَائِيلِيَّيَّ كَرَا سَنَگَ وَ زَنَتْ بُونَگَ، چَارَ سَدِشَكَلَ كِسَاسَ چَارَ وَتَيَّمَ كِيلُو اَنَّتْ.

^{16:23} تَوْرَكَنَگَ، بَنَانْ وَزَنَ كَنَگَ.

⁸هِمَوْرَا كَوْنَ آيَانْ هِبَرَ كَرْتْ وَ گَوْشَتْ: “مَنِي چُكَّ شَكِيمَيَّ دَلَّ بَهُ شَمَّى كَجَنَّا بَنَدَ اِنَّتْ. اِيَّا بَهُ دِيَنَهَا زَامَاتْ كَنَيَتْ. ⁹كَوْنَ مَا سَانَگَبَنَدَيَّ بِكَنَيَتْ. وَتِيْ جَنَّكَانْ مَارَ بَدَيَتَتْ وَ مَيِّكَانْ شَمَا بَزُورَتَتْ. ¹⁰مَيِّكَرَاهَا جَاهِمَنَدَيَّ بَيِّتْ. اَهَ مُلَكَ شَمَّى وَتِيَّكَ اِنَّتْ، بَنَدَيَتَتْ، سَوْدَاگَرِيَّ وَ بَالَّا بَرَ بِكَنَيَتْ وَ مِلَكَتَهَيَّ وَاهِنَدَيَّ بَيِّتْ.”

¹¹شَكِيمَيَا كَوْنَ دِيَنَهَيَّ پَتْ وَ بَرَاتَنْ كَوْشَتْ: “مَنِي سَرا مَهْرَبَانِ بَيِّتْ. هِرَجَ لَوْتَيَّتْ، شَمَارَا دَئِيَانْ. ¹²بَانَرَهَا فَكَمَهْرَابَلَوْشَتْ وَ هَرَ مَالِيَّ كَهُ لَوْتَيَّتْ، هَمِينْپُكَ كَهُ كَوْشَتْ، مَنِي شَمَارَا دَئِيَانْ. بَسَ اَهَ جَنَّكَانْ كَوْنَ مِنْ سُورَ بَلَيَّتَتْ.”

¹³اَكَوَيَّهُ چُكَّانْ كَوْنَ شَكِيمَيَّ وَ آيَيِّهُ بَتْ هِمَوْرَا يَهَ مَكَارِي هِبَرَ كَرْتْ، چِيَا كَهُ شَكِيمَيَا اَيَانِي گَهَارَ دِيَنَهَا زِنَا كَرِتَكَاتْ. ¹⁴اَكَوَيَّهُ چُكَّانْ كَوْنَ آيَانْ كَوْشَتْ: “مَا اَهَ كَارَا كَرَتْ نَكَنَتِنْ. كَوْنَ سُنَّتْ بُوتَكِينْ مَرِيَنا وَتِيَّ گَهَارَيَهَ سُرَ دَيَّيَكَ پَهَ ما رُسَوَيِّيَّ. ¹⁵مَيِّهَ شَرَتْ بَسَ يَكَرَّ. شَمَّى سَجَهِينَ مَرِيَنَ مَئَى پَشِّيَّا سُنَّتْ كَنَگَ بَيِّنَتْ. ¹⁶گَرَا مَا وَتِيْ جَنَّكَانْ شَمَارَا دَئِيَانِ وَ شَمَّى جَنَّكَانْ زَوْرِينَ وَ شَمَّى كَوْمَ بَيِّنَتْ. ¹⁷بَلَهَ اَغَنِ شَمَّا سُنَّتْ كَنَکَارَا زَرَامَيَتْ، مَا وَتِيَّ گَهَارَا زَوْرِينَ وَ رَوَيَّنِ.”

¹⁸آيَانِي هِبَرَ هِمَوْرَ وَ هِمَوْرَتْ چُكَّ شَكِيمَا دَوْسَتْ بَوتْ. ¹⁹شَكِيمَ وَتِيَّ پَتْ لُوكَيَّ شَبَيَّنَدَتِينْ مَرِدَ آتَ. هَجَ مَهَتَلَ بَوْتَ كَهُ اَكَوَيَّهُ جَنَّكَيَّ سَكَ دَوْسَتْ آتَ. ²⁰گَرَا هِمَوْرَ وَ آيَيِّهُ چُكَّ شَكِيمَ وَتِيَّ شَهَرَيَّ دَرَوازَكَهَ دِيَما تَكَتَتْ وَ گَوْنَ وَتِيَّ شَهَرَيَّ مَرِيَنَهَانِ بَهِرِشَ كَرْتْ. كَوْشَتِشَ: ²¹“اَهَ شَرِينَ مَرِدَ آتَنَتْ وَ گَوْنَ ما جَنَّكَ وَ جَذَلَ نَلُوَتَنَتْ. شَمَا بَلَيَّشَ كَهُ مُلَكَانَدَنَتْ وَ بَالَّا بَرَ اَهَ مَنِيَّكَ بَيِّنَتْ. ما اِشاَنِي جَنَّكَانْ گَرِيَنَ وَ اَهَ مَيِّكَانَ. ²²بَلَهَ پَهَ مَئَى گَرَا جَهَمَنَدَبَيَّكَ وَ گَوْنَ مَا يَكِينَ كَنَتْ. اَهَ مُلَكَاهَيَّ اِشاَنِي جَاهِكَ بَارِتَنَتْ. ما اِشاَنِي جَنَّكَانْ گَرِيَنَ وَ اَهَ مَيِّكَانَ. ²³كَوْنَ بَيِّنَيَگَا، اِشاَنِي يَكِينَ شَرَتْ اِشَنَتْ كَهَ مَئَى هَرَ مَرِيَنَ اِشاَنِي پَشِّيَّا سُنَّتْ كَنَگَ بَيِّتَتْ. ²⁴اَهَ ڈُولَا اِشاَنِي لَوَتْ وَ مَالَ وَ جَانَرَ مَيِّكَهَمَ بَنَتْ گَوْنَ. گَرَا بَيِّنَتِ اِشاَنِي شَرَتَا مَنِيَّنَ كَهَ مَئَى گَرَا جَهَمَنَدَبَيِّنَتْ.”

²⁴شَهَرَيَّ دَرَوازَكَأَتَكَگَنْ سَجَهِينَ مَرِيَنَهَانِ هِمَوْرَ وَ آيَيِّهُ چُكَّ شَكِيمَيَّ هِبَرَ زُرَتْ وَ شَهَرَيَّ هَرَ مَرِيَنَ سُنَّتْ كَنَگَ بَوْتْ.

²⁵سَعَيَ رَفِيقَ گَوْسَتْ. اَنَگَتْ آيَانْ سُنَّتَسَهَيَّ دَرَدَ پَرَ اَنَتَنَتْ كَهَ آكَوَيَّهُ دُو چُكَّ، دِيَنَهَيَّ بَرَاتْ شَمَونَ وَ لَاوِيَا وَتِيَّ زَهَمَ زُرَنَتْ وَ نَادِلَوْشَنِيَّ شَهَرَيَّ سَرا اُرْشَ كَرَتْ وَ شَهَرَيَّ سَجَهِينَ مَرِيَنَيَّشَ كُشتَتْ. ²⁶آيَانْ هِمَوْرَ وَ آيَيِّهُ چُكَّ شَكِيمَ زَهَمَيَّ دِيَما تَوْتَ وَ شَتَتْ.

¹²Gorhá Issuá gwasht: "Sar begerén o berawén. Man pésara bán." ¹³Bale Ákubá gwasht: "Maní wájáh! Taw zánay chokk kasán o názork ant o pas o gók ham zátágant o shiri ant. Agan yakk rócháé ham eshán pa trondi barán bekánen, sajjahén dalwata merant. ¹⁴Maní dazbandi ent ke maní wájáh cha wati kasterá pésar berawt o man narmá ramag o góromán sar dayána kanán o chokkáni gámán áyána bán, tánke Sahiray sardhágárá wati wájahay kerrá sar bebán." ¹⁵Issuá gwasht: "Gorhá man wati lahtén mardom tai hamráhá kanán." Ákubá gwasht: "Chéá? Pa man hamé bass ent ke maní wájáh pa man mehrabán ent."

¹⁶Gorhá Issu hamá róchá dém pa Sahirá per tarret, ¹⁷bale Ákub Sokkutá shot, hamódá pa wat lóg o pa wati dalwatán gwáshi* bast. Paméshká á jághá Sokkuta* gwashant. ¹⁸Ákub ke cha Paddán-Aramá per tarrágat, Shekémay shahrá Kanhánay sardhágárá pa salámati sar but o shahray nazzikká ordi kort. ¹⁹É dhagár ke ódá áiá wati gedán mekk kort, cha Hamóray chokkán pa sad thokkor nograhá bahái zort. Hamór, Shekémay pet at. ²⁰Ódá korbánjhé addhi kort o áiay námi Él-Eluhi-Esrail* kort.

Dinahay béezzatiay bér

34 Dinah, Ákubay hamá jenekk ke cha Lyáhá péda butagat, óday jenekkáni gendoká dhanná dar átk. ²A molkay hákem Hamóray chokk Shekémá ke Dinah dist, Dinahi bort o pa zór gón áiá wapt o wábi kort. Hamór, Héwi thakkay* mardomé at. ³Shekémay del gón Ákubay jenekk Dinahá laget o á, Dinahay mehrá gereptár but o gón Dinahá narm narmá habari kort. ⁴Shekémá gón wati pet Hamórá gwasht: "Maná gón hamé jenekká sur day."

⁵Ákub sahig but ke Shekémá maní jenekk Dinah zená kortag, bale tán wati chokkáni áyagá hecchi nagwasht, chéá ke chokk gyábáná, ramagán chárénagá atant. ⁶Shekémay pet, Hamór átk ke gón Ákubá harab bekant. ⁷Anchó ke Ákubay chokk sahig butant, cha gyábáná per tarrettant. Padard atant o zahrá porr atant ke Shekémá Ákubay jenekk zená kortag o Esrál bannám kortag. É kár mabutén.

33:17 Gwásh, bezán wárah.

33:17 Sokkutay máná ent: "Kápár, panáh".

33:18 Ord kanag, bezán pa kasánén wahdédá jágháé gedán bandag o nendag.

33:20 Él-Eluhi-Esrailay máná ent: "Hodá, Esrailay Hodá".

34:2 Thakk, bezán kabilah, táepah, zahi.

¹²گوا ایسووا گوشت: "سَرْبَگُرِينْ وَرَئُونْ. مَنْ پِيَسْرْ بَانْ." ¹³بله آکوبا گوشت: "مَنِي وَاجِهَا تَشَوْ زَانَشَيْ چُكْ كَسَانْ وَ نَازِرَكْ أَنَتْ وَ پَسْ وَ گُوكْ هَمْ زَاتِكَانَتْ وَ شَيرِيْ أَنَتْ. أَنْ يَكْ رَوْجِيَا هَمْ إِشَانْ پَهْ تَرْدِي بَانْ بَكَتِيْسْ، سَجَهِيْنْ دَلَوْتْ مَرَنْتْ. ¹⁴مَنِي دَزِينَدِيْ إِنَتْ كَهْ مَنِي وَاجِهَيْ چَهْ وَتِيْ كَسْتِرا پِيَسْرْ بَرَوْتْ وَ مَنْ نَرْمَا رَمَكْ وَ گُورْمَانْ سَرْ دَيَيَانْ كَانْ وَ چُكَانَيْ گَامَانْ آيَانْ بَانْ، تَانَكْ هَمَيِيرَيْسْ سَرْدَگَارَا وَتِيْ وَاجِهَيْ كَرَا سَرْ بَيَانْ." ¹⁵إِيسُوا گوشت: "كَوَا مَنْ وَتِيْ لَهَتِيْنْ مَرَمْ ثَيَيْ هَمَرَا كَانْ." آکوبا گوشت: "چِيَا؟ بَهْ مَنْ هَمَسْ إِنَتْ كَهْ مَنِي وَاجِهَيْ بَهْ مَنْ مَهْرِيَانْ إِنَتْ."

¹⁶گوا ایسو هما روچا دیم بَهْ سَهِيرَا بَرْ تَرْتْ, ¹⁷بله آکوب سُكُوتَا شَتْ، هَمَزِدا بَهْ وَتْ لَزَكْ وَهَهْ وَتِيْ دَلَوْتَانْ گُواشِيْيَيْ بَسَتْ. پِيَنِيشِكَا آجَاهَا سُكُوتْ كَهْ گُوشِتْ. ¹⁸آکوب كَهْ چَهْ دَنَانْ أَرَاما بَرْ تَرْكَا أَتْ، شِيكِيَيْ شَهَرَا كَهْنَاهَيْ سَرْدَگَارَا بَهْ سَلامَتِيْ سَرْ بَوْتْ وَ شَهَرِيْهِيْ نَيِّكَا أَرَدِيْ كَرْتْ. ¹⁹أَهْ دَكَارَهَهْ اَوزَا آيَا وَتِيْ كِيَانْ مِكَرْ كَرْتْ، چَهْ هَمَرَيَيْ چَخَانْ بَهْ سَدْنَكَرْ نُكَرْهَا بَهَالِيْ بَرَتْ. هَمَرَرْ، شِيكِيَيْ بَتْ وَأَبِي كَرْتْ، هَمَرَرْ، شِيكِيَيْ بَتْ وَأَتْ. ²⁰أَوْدَا كُرْبَانِجَاهِيْ أَدَى كَرْتْ وَ لَيِّيَيْ نَامِي اَيلِيَلُوهِيْ اِسْرَايِيلْ كَرْتْ.

دینهئے بے اُزتیئے بیر

34 دینه, آکوبیه هما جنکَ که چه لیاها پیدا بوتگَات, اوذئے جنکَانی گندُکَا ڈُٹَا در آتک. ²آمُلکَتَیْ هاکم هَمَرَيَيْ چُكْ شِيكِيَيْ که دینه دیست, دینهیَيْ بُرْتْ وَ بَهْ زَورْ گُونْ آيَا بَوتْ وَأَبِي كَرْتْ, هَمَرَرْ, هَيُونِيْ گُكَشْ * مرِيدَه آت. ³شِيكِيَيْ دَلْ گُونْ آکوبیَيْ جنکَ دِيَهَالَكَتْ وَ آدَينَهَيْ مَهَرَا گُرپَتَارِبَوتْ وَ گُونْ دِيَهَانَزِمْ نَرِمَا هَبَرِيْ کَرْتْ. ⁴شِيكِيَيْ گُونْ وَتِيْ پَتْ هَمَرَزَا گُوشِتْ: "منَا گُونْ هَمِيْ جِنِكَا سُورْ دَنِيْيَيْ." ⁵آکوب سَهِيرَا بَوتْ کَه شِيكِيَيْ منِي جنکَ دِيَهَ زِنَا کَرْتَگ, بله تَانْ وَتِيْ چُكَانَيْ آيِگَا هَبَخِيْ نَكَشِتْ, چِيَا کَه چُكْ گِيَابَانَا, رِمَگَانْ چَارِنِكَا آتِنَتْ. ⁶شِيكِيَيْ پَتْ, هَمَرَرْ آنَکَ کَه گُونْ آکوبا هَبَرِيْ بَکَتْ. ⁷آنِچَرْ کَه آکوبیَيْ چُكْ سَهِيرَا بَوتَنَتْ, چَه گِيَابَانَا بَرْ تَرَتِتَنَتْ, پَدَرْ آتَنَتْ وَ زَهَرَا بَرْ آتَنَتْ کَه شِيكِيَيْ آکوبیَيْ جنکَ زِنَا کَرْتَگَ وَ اِسْرَايِيلِيْلَنَّامَ کَرْتَگَ. اَهْ كَارِمِوبَتِنَ.

17:33 گواش, bezán وَاز.

17:33 سُكُوتْيَيْ مَانَا اَتِ: "کَاپَارْ, بَيَاهْ."

18:33 اَرْ دَكَكَ, بَانْ بَهْ کَسَانِينْ وَهَدِيَا جَاهِيَيَا دَلَنْ بَنِدَگَ وَ بَنِدَگَ.

20:33 اَيلِيَلُوهِيْ اِسْرَايِيلَيْ مَانَا اَتِ: "هَدَا, اِسْرَايِيلَيْ هَدَا."

2:34 ٹَكَ, بَانْ کَبِيلَه, تَائِيَه, زَهِيْ.

Mamrehay nazzikká ent o Mamreh Hebruná ent. ²⁰Hittián é dhagár gón gárá Ebráhémárá dát ke kabrestáné bekanti.

کَهْنَاهَيْ سَرْزِمِينا كَبرَ كَرتْ. اَهْ گَارِمَهَيْ نَزِيَكَا إِنَتْ وَ مَمِرهَ هِبِرُونَا إِنَتْ. ²⁰هِيَشَيَانْ اَهْ دَكَارَ گُونْ كَارَا إِبرَاهِيمِيَا دَاتْ كَهْ كِبرِسَتَانَيْ بَكتَتِيْ.

إِسَاكْ وَرِيَكَا

24 Nun Ebráhém pir o kamásh at. Hodáwandá Ebráhém har chizzá barkat dáttagat.

²Ebráhémay lógá kwahnén hezmatkáré hastat ke áiá sajjahén kár o báráni sarók at. Ebráhémá gón áiá gwasht: "Wati dastá maní zánay* chérá ér kan." ³Man tará Hodáwanday sawgenda dayán, ásmán o zemina y Hodáy sawgenda dayán, ke cha é Kanháníán, ke man esháni nyámá zend gwázenagá án, cha esháni jenekkán mani chokká jana nadayay. ⁴Mani molká raway o mani chokk Esáká hamódácha mani jenday syádán jané dayay."

⁵Hezmatkárá cha áiá just kort: "Bale agan jenekk pa é molkay áyagá rázig mabit, gorhá tai chokká hamá molká per betarrénan ke taw cha ódá átkagay?" ⁶Ebráhémá gwasht: "Hechbar mani chokká ódá per matarrén." ⁷Hodáwand, ásmánay Hodá, hamá ke manácha mani petay lóg o mani pédáeshay molká edá aworti, hamá Hodá ke góń man habari kort, kasam o sawgendi wárt o kawli kort ke 'cha mani némagá é sardhágár tai nasl o padréchayg ent', hamá Hodá wáti préshtagá cha taw pésar ráha dant ke taw cha ódá pa mani chokká jané dar gétk bekanay. ⁸Agan á jenekk gón taw áyagá rázig nabut, gorhá taw cha mani é sawgenda ázát ay. Bale mani chokká ódá per matarrén." ⁹Gorhá hezmatkárá dast wáti wájah Ebráhémay zánay chérá ér kort o hamé sawgend wárt.

¹⁰Hezmatkárá cha wáti wájahay oshterán dah oshter zort o rahádag but. Cha wájahay némagá tahr tahrén theki áiá gón at. Pád átk o dém pa Arám-Nahraymá rawán but. Náhóray shahr hamódá at. ¹¹Cha shahrá dhann, chátéay kerrá oshteri jokéntant. Bégáhay wahd at o é wahdá janéen pa ápay kasshágá átkant. ¹²Áiá dwá kort o gwasht: "Oo Hodáwand! Maní wájahén Ebráhémay Hodá! Maróchi maná sóbén* kan o mani wájahén Ebráhémay sará mehrabán bay.

¹²Áiá ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ¹³بَچَارَ، مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ¹⁴آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ¹⁵آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ¹⁶آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ¹⁷آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ¹⁸آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ¹⁹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²⁰آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²¹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²²آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²³آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²⁴آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²⁵آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²⁶آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²⁷آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²⁸آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ²⁹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³⁰آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³¹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³²آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³³آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³⁴آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³⁵آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³⁶آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³⁷آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³⁸آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ³⁹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴⁰آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴¹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴²آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴³آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴⁴آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴⁵آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴⁶آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴⁷آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴⁸آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁴⁹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵⁰آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵¹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵²آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵³آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵⁴آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵⁵آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵⁶آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵⁷آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵⁸آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁵⁹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁶⁰آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁶¹آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁶²آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁶³آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁶⁴آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِيَيْ. ⁶⁵آيِيَا ڈُوا كَرْتْ وَ گُوشِتْ: "اوْ هُداونِدا مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ ہُدَا! مَنِي وَاجِهَيْ إِبرَاهِيمِيَيْ سِرا مَهْرَبَانِي

¹³ Bechár, man é chammagay kerrá óshtátagán o shahray mardománi jenekk pa ápay kasshágá pédák ant. ¹⁴ Hamá jenekk ke agan man gwasht: ‘Wati kunzagá jahl kan, man ápa warán’ o áiá gwasht: ‘Byá bwar, man tai oshterán ham ápa dayán’ mana zánán ke hamé jenekk taw pa wati hezmatkárén Esáká gechén kortag. Man cha hamé gappá zánán ke taw pa mani wájahá mehrabán butagay.’

¹⁵ Áiá angat dwá halás nakortagat ke Rebekkáyá wati kunzag kópagá at o átk. Rebekká Betwélay jenekk. Betwél Melkahay mardénchokkato Melkah, Ebráhemay brát Náhórav jan at. ¹⁶ Jenekk sakkén sharrangé at. Janénchokké at o angat gón hecc mardéná nawaptagat. Rebekká dém pa chammagá jahlád ráh gept, kunzagi porr kort o padá borzad but.

¹⁷ Hezmatkár tacháná áiay kerrá shot o gwasht: “Maná cha wati kunzagá kammé áp beday.” ¹⁸ Rebekkáyá gwasht: “Bwar, mani wájah!” Zutt zuttá kunzagi gón doén dastán jahl kort o ápi dát. ¹⁹ Rebekkáyá hezmatkár áp dát, randá gwashti: “Man tai oshterán ham ápa dayán, tán hamá wahdá ke wat bass bekanant.” ²⁰ Eshtáp eshtápiá kunzagi tagáray tahá hálíg kort o dém pa chátá tachán but ke dega áp byárit. Pa áiay sajjahén oshterán ápi kasshet. ²¹ Mard bétawár at o Rebekkáyá cháragá at tán bezánt bárén Hodáwandá mani sapar sóbén kortag yá na.

²² Oshterán ke ápay warag bass kort, mardá sohray polhé dar kort ke kesás shash gerám at o pa áiay dastán sohray do hattali²³ ke har yakkéay wazan kesás sad o bist gerám at. ²³ Jostí kort: “Taw kai jenekk ay? Maná begwash, tai petay lágá jághast ke má wati shapá ódá begwázénén?” ²⁴ Rebekkáyá gwasht: “Man Betwélay jenekk án. Betwél, Melkah o Náhórav chokk ent.” ²⁵ Padá gwashti: “Márá káh o kadim ham báz hast o choshén jághast ham hast ke shomá shapá bedárét.”

²⁶ Mardá wati sar jahl kort, Hodáwanday shogri gept o ²⁷ gwashti: “Hodáwandá satá bát, mani wájah Ebráhemáy Hodáyá ke góñ mani wájahá wati mehr o wapádárii barjáh dáshtag o dém pa mani wájahay syádánil lögáyé sapará mani rahshón butag.” ²⁸ Jenekk tachán but o mátyá lögáy mardomi hál dátant.

²⁹ Rebekkáyá bráté hastat ke námi Lábán at. Lábán tachán but o chammagay kerrá, hezmatkáray némagá shot. ³⁰ Lábáná ke wati goháray pónzay poloh o dastay

مردمانی جنک په آپیئے کشگا پیداک آنت. ¹⁴ هما جنک که اگن من گوشت: ‘وتی کونزگا جهل کن, من آپ وران’ و آیا گوشت: ‘بیا بور, من تئی اشتaran هم آپ دیان, من زانان که هم جنک توپه و تی هزمتکارین اساکا گچین کرتگ. من چه همے گپا زانان که تئو په منی واجها مهربان بوتگئه.’

¹⁵ آیا آنگ دوا هلاس نکرتكات که ریکایا و تی کونزگ کوپگا آت و آنک. ریکایا بتولیش جنک آت. بتولیل ملکھئ مردین چک آت و ملکه، ابراهیمئ برات ناهفرئ جن آت. ¹⁶ جنک سکین شرنگے آت. جنین چک آت و آنگ گون هچ مردینا نتوپتگ آت. ریکایا دیم په چمگا جهلا راه گپت, کونزگ پر کرت و پدا بُرزاد بوت.

¹⁷ هزمتکار تچانا آییئ کراشت و گوشت: ”منا چه و تی کونزگا کئے آپ بدئے.“ ¹⁸ ریکایا گوشت: ”بور, منی واجه!“ زوت زوتا کونزگی گون دوین دستان جهل kort و آپی دات. ¹⁹ ریکایا هزمتکار آپ دات, رندا گوشت: ”من تئی اشتaran هم آپ دیان, تان هما وها که وت بس بکننت.“ ²⁰ اشتاپ اشتاپا کونزگی تکاری²¹ تها هالیگ کرت و دیم په چانا تچان بوت که دگه آپ بیاریت. په آییئ سخنین اشتaran آپی کشت. ²¹ مرد بیشور آت و ریکایا چارکا آت تان بزانت بارین هُداوندا منی سپر سوپین کرتگ یا نه.

²² اشتaran که آپیئ ورگ سَنْ کرت, مرا دا شهريئ پُلُوهی در کرت که کساس شش گرام آت و په آییئ دستان سُهريِ دو هتلی²² که هر یکیئی وزن کساس سد و بیست گرام آت. ²³ جُستی کرت: ”ثو کیبی جنک ائی؟ منا بگوش, تئی پتی لُوگا جاگه هست که ما و تی شپا اودا بگوازتین؟“ ²⁴ ریکایا گوشت: ”من پتولیش جنک آن. بتولیل, ملکه و ناهفرئ چک اینت.“ ²⁵ پدا گوشت: ”مارا کاه و کدیم هم باز هست و چُشن جاگه هست که شما شپا بدباریت.“

²⁶ مرا دو و تی سر جهل کرت, هُداوندی لُوكی گپت و ²⁷ گوشتی: ”هُداوندا سَتَا بات, منی واجه ابراهیمئ هُدايا که گون منی واجها و تی مهرو و پیداری ای برجاج داشتگ و دیم په منی واجھئ سیدانی لُوكی اه سپا منی رهشون بوتگ.“ ²⁸ جنک تچان بوت و ماتی لُوكی مردمی هال دانت.

²⁹ ریکایا برانی هست آت که نامی لابان آت. لابان تچان بوت و چمگئی کرّا, هزمتکاریئ نیمگا شت. ³⁰ لابانا که و تی 20:24 تگار, بزان مزینن چهلین درب, هیران, لگن. 22:24 هتلی, بزان سنگنو یا منگلیکئی دُولین سهت و زیورے که جنینی دستا کننت.

o sardast butagay.” ²⁹ Gorhá Ákubá gwasht: “Mani dazbandi ent ke wati námá begwash.” Bale áiá gwasht: “Mani námáy jostá chéá kanay?” Gorhá hamódá Ákubi barkat dát. ³⁰ Paméshká Ákubá ájágahay nám Pani-Él^{*} kort. Gwashti: “Gón Hodáyá dém pa dém bután, bale angat mani ján rakket.” ³¹ Wahdé Ákub cha Pani-Élá gwazagá at, róchá thekk kort. Magunay sawabá Ákub lang janáná shot.

³² Páday bonay é zardillek^{*} ke dalwatay maguná per ent, paméshká Esráili tán róche maróchigá eshiá nawarant ke á mardá Ákub magunay hamé jágahá moshté jet ke é zardillek ent.

Ákub o Issuay dochár kapag

33 Nun Ákubá chamm chest kortant o disti ke Issu pedák ent o chár sad mardi hamráh ent. Gorhá Ákubá Lyáh o chokk yakk tholié kortant, Ráhil o chokk tholié o doén móled góñ chokkán yakk tholié.² Móled o móledáni chokki démá kortant, cha áyan o rand Lyáh o Lyáhay chokk o cha Lyáh o chokkán o rand, Ráhil o Issop posht poshtá. ³ Ákubay jend cha sajjahénan démá shot o hapt randá pa adab sari jahl kort tánke wati brátay nazzikká sar but.

⁴ Bale Issu pa wati brátay gendoká tachán but. Ákubi gwarambáz kort, dasti áiay gardená dawi dátant o chokketi. Doénan grétt. ⁵ Wahdé Issuá wati chamm chest kortant o janén o chokki distant, gwashti: “É kay ant ke tará góñ ant?” Ákubá gwasht: “É hamá chokk ant ke Hodáyá ka wati bakshendahiá tai kasterárá dátagant.” ⁶ Gorhá móled o chokk nazzikká átkant o saresh jahl kort. ⁷ Lyáh o chokk ham nazzikká átkant o saresh jahl kort. Godhsara Issop o Ráhil nazzikká átkant o saresh jahl kort. ⁸ Issuá just kort: “É ramag o górom ke man dhikk dátant, esháni maksad ché ent?” Ákubá gwasht: “Maksad esh ent ke taw mani sará mehrabán bebay, mani wájah!” ⁹ Bale Issuá gwasht: “Mani brát! Maná chónáhá báz hast. Harché tará hast, góñ wat bedáresh.” ¹⁰ Ákubá gwasht: “Enna, cha taw dazbandia kanán, agan mani ezzatá kanay, mani sawgátán bezur ke tai didár chó Hodáy didárá ent o taw maná pa mehrabáni kabul kortag.” ¹¹ Mani é thékiá bezur ke pa taw árag butag. Chéá ke Hodá pa man mehrabán butag o maná har chizzi dátág.” Ákubá mennat kort o Issuá mannat.

”منی نامئي جُستا چينا کنئه؟“ گوا همودا آکوبی برکت دات. ³⁰ پمیشکا آکوبی آجاكھئ نام پتی ابلی^{*} کرت. گوشتی: ”گون هدایا دتم په دیم بوتان, بله آنگت منی جان رکت.“ ³¹ و هدای آکوب چه پتی ابلی گوژگا آت, روچا ٹیک کرت. مکونئ سئوا بآکوب لنج جنانا شت.

³² پادئ بُنے اه زردیلک^{*} که دلوتی مگونا پر انت پمیشکا اسراییلی تان روچ مروچیگا اشیا نئورت که آه مَرَدَا آکوبی مکونئ همی جاکها مُشتی جت که اه زردیلک انت.

آکوب و ایسوئی ڈچار کپک

33

noon آکوب ایسوئی چم چست کرنت و دیستی که ایسو پیداک اینت و چارسد مردی همراه انت. گوا آکوب ایاه و چک یک تولیے کرنت, راهیل و چک یک تولیے و دوتن مولد گون چُگانکان یک تولیے.² مولد و مولدانی چُگکی دینیا کرنت, چه آیان و زند لیاه و لیاهی چک و چه لیاه و چکان و زند, راهیل و ایسپ پُشت پُشتا.³ آکوبی جند چه سه تینهینان دینما شت و هپت زندایه ادب سری جهل کرت تانکه و تی برانی چُگک سر بوت. ⁴ بله ایسو په و تی برانی گندکا تچان بوت. آکوبی گورامباز کرت, دستی ایسوئی چم چست کرنت و جین و چُگکی دیستت, ⁵ و هدیع ایسو و تی چم چست کرنت و جین و چُگکی دیستت, گوشتی: ”اے کئے آنت که ترا گون آنت؟“ آکوبی گوشت: ”اے هما چک آنکت که هدایا چه و تی بکشندیها تئی کسترا را داتگانت.“ ⁶ گوا مولد و چک یکیانکت و سریش جهل کرت. گلمسرا ایسپ لیاه و چک ہم نزیکا آنکت و سریش جهل کرت. گلمسرا ایسپ و راهیل نزیکا آنکت و سریش جهل کرت. ⁸ ایسو جُست کرت: ”اے رمک و گوژر که من یک داتنت, اشانی مکسدنی آنت؟“ آکوبی گوشت: ”مکسدنی اینت که تئو منی سرا مهربان بیئ, منی واجه!“ ⁹ بله ایسو گوشت: ”منی برات! منی براتا باز هست. هرجی ترا هست, گون و ت بدارش.“ ¹⁰ آکوبی گوشت: ”انه, چه تئو ذیندی کنان, اکن منی اذتا کنئه, منی سوگاتان بزور که تئی دیدار جو هدائی دیدارا انت و تئو منا په مهربانی کبول کرتگ.“ ¹¹ منی اه ٹیکیا بزور که په تئو آرگ بوتگ. چیا که هُدا په من مهربان بوتگ و منا هر چیزی داتگ.“ آکوبی مِنْت کرت و ایسو مِنْت.

30:32 یکیانکت مانا انت: ”فُدای چهوگ, فُدای دتم.“ 32:30 Pani-Élay maná ent: ”Hodáy chehrag, Hodáy dém“. 32:32 Zardillek góshatay hamá labbaray dhawlén drájén rárh ke haddhá góñ góshatá bandit.

¹⁵ si dháchi* gón herrán,* chell mádag* o dah káiger,* bist mádyán o dah lág. ¹⁶ Áíia é, galag galag kort o wati hezmatkárani dastá dátant o gwashti: "Cha man pésar bét o galagán cha yakdomiá dur dur bedárét." ¹⁷ Ákubá awali hezmatkár okm dát o gwashti: "Mani brát Issu ke gón taw dochára kapit o josta kant: 'Taw kai mardom ay? Kojá rawagá ay? É mál o dalwat ke tará gón ant, kaig ant?" ¹⁸ begwashi: 'É tai kaster Ákubay ant. É sawgát ant ke pa mani wájah Issuá ráhi dáttagant o Ákubay jend poshtá pédák ent."

¹⁹ Áíia domi o sayomi o á dega sajjahén hezmatkár ke gón galagán rawagá atant, ham anchosh okm dátant: "Wahdé shomá Issu dist, hamé harbarán gón áíá bekánét. ²⁰ Allamá begwashé: 'Tai kaster Ákub may poshtá pédák ent.'" Delá gwashti: "Man é thékián cha wat o pésar ráha dayán o áiyay delá narma kanán. Randá ke áíá gendán, balkén mani ezzatá bekant." ²¹ Gorhá Ákubay sawgát cha áiyay jendá pésar shotant o jendi shapá ordgáhá jallet.

Akubá barkata rasit

²² Hamá shapá Ákub pád átk, wati doén jan, doén móld o yádzahén mardénchokki zortant o cha Yabukay kawray shóná* gwast. ²³ É sajjahéni cha kawrá gwázéntant. Wati sajjahén mál o maddhii ham gwázéntant. ²⁴ Ákub éwak but. Yakk mardé átk o tán bámgwáhá gón áíá band merhet. ²⁵ Wahdé band merhágá atant, mardá dist ke Ákubá zérdañt korta nakanán, gorhá maguná* moshtéjati o Ákubay magun cha boná dar shot.

²⁶ Gorhá mardá gón Ákubá gwasht: "Bell nun mana rawán ke bámgwáh ent." Bale Ákubá gwasht: "Tánke maná barkata nadayay, tará rawagá naylán." ²⁷ Gorhá mardá gwasht: "Tai nám kay ent?" Ákubá passaw dát: "Ákub." ²⁸ Mardá gwasht: "Cha ed o rand taw Ákub gwashaga nabay, tai nám Esráila* bit, chéa ke taw gón Hodáyá o gón mardomán merhetagay

کاییگر,* بیست مادیان و ده لág. ¹⁶ آíia اع, گلگ گلگ کرت و وتی hezmatkárani dasta dastat و گوشتی: "چه من پیسر بیت و گلگان چه يکدوپیا دور دور بداریت." ¹⁷ آکوبا اولوی hezmatkar ھکم دات و گوشت: "منی برات ایسو که گون تنو دُجَار کپیت و جُشت کنت: 'ثُو کشی مردم ائی؟ کجا رُوگا ائی؟ اے مال و دَلَوت که ترا گون آنت، کشیگ ائی؟" ¹⁸ بگوشت: 'اے تئی کسْتَر آکوپیگ انت. اے سُوگات انت که په منی واجه ایسوا راهی داتگاَن و آکوپیه جندُشتا پیداک انت."

¹⁹ آíia دومی و سیمی و آ دگه سجهنín hezmatkar که گون گلگان رُوگا انت، هم انچش ھکم داتت: "وھدے شما ایسو دیست، همے هبران گون آییا بکنیت. ²⁰ الما بکوشیت: 'تئی کسْتَر آکوب مئی پُشتا پیداک انت." دلا گوشتی: "من اے تیکیان چه وت و پیسر راه دنیان و آییش دلا نرم کان. زندا که آییا گندان، بلکین منی ازتا بکنت." ²¹ گوا آکوپیه سُوگات چه آییش جندا پیسر شتت و جندی شپا اردکاها جلت.

Akubá brékhet رسیت

²² هما شپا آکوب پاد آتك، وتی دوین جن، دوین مولد و یازدهنین مردین چکی زُرنت و چه بیوکیه کورئی شونا* گوشت. ²³ اح سجهنی چه کنورا گوازیتتت. وتی سجهنین مال و مَنْدَی ای هم گوازیتت. ²⁴ آکوب ایوک بوت. یک مردی آتك و تان بامگواها گون آییا بند مِیت. ²⁵ وھدے بند مِیگا انت، مردا دیست که آکوبا زیردست کرت نکنان، گوا مِگونا* مُشتے جتی و آکوپیه مِگون چه بُنا در شت.

²⁶ گوا مردا گون آکوبا گوشت: "بِلْ نون من رُوان که بامگواه انت." بله آکوبا گوشت: "تانکه منا برکت ندیئی، ترا رُوگا نیلان." ²⁷ گوا مردا گوشت: "تئی نام کشی انت؟ آکوبا رُسَّو دات: "آکوب." ²⁸ مردا گوشت: "چه اد و رند تنو آکوب گوشت دات، تئی نام اسرايیل* بیت، چیا که تنو گون هُدایا و گون مردمان مِتگئی و سُرَدَت بوتگی." ²⁹ گوا آکوبا گوشت: "منی ذَرِيندی انت که وتی ناما بکوش." بله آییا گوشت:

32:15 Dháchi, bezán rostagén mádagén oshter.

32:15 Herr, bezán oshteray kasánén chokk.

32:15 Mádag, bezán rostagén mádagén gók.

32:15 Káiger, bezán rostagén narén gók.

32:22 Shón, bezán kawr yá ápay hamá jágah ke cha ódá mardom gwasta kant.

32:24 Band merhag, bezán koshti kanag, mall merhag, kosti gerag.

32:25 Magun, bezán páday borzi némag, bazgóshtay haddh yá band.

32:28 Esráilay máná ent: "Á gón Hodáyá merhit".

15:32 ڈاچی، بزان رُستگین مادگین شتر.
15:32 یو بزان شتریت کستانین چک.
15:32 ماذگ، بزان رُستگین مادگین گوک.
15:32 کاییگی، بزان رُستگین نرین گوک.
22:32 شون، بزان کوپریا اپنے مما جاگه که چه ازاد مردم گوشت کنت.
24:32 بند مِوگ، بزان کشته کنگ، مل مِوگ، کُست گرگ.
25:32 مِگون، بزان پادشاه بُرُزی نیمگ، بِرگوشتیه هُدایا بند.
28:32 اسرايیلے ماٹا انت: "اگون هُدایا مِیت".

گهارئ پُونئ پُلده و دستئے هَلَى دیستت و انجوکه گهارئ گپی إشکت که آ مردا گون آییا چه گوشتگات، در آتك و مردئي نیمگا شت. دیستت که مرد چمگئی سرا اشتراپی کرا اشتاتگ. ³¹ گوشتی: "او ھُداوندے برکت داتگین! بیا، دُنَا چیا اشتاتگی؟ من لُوگ تئیار کرتگ و په اشتان هم جاگهن گیشتتگ."

³² Gorhá mard lóga shot. Oshteráni báresh ér gétkant o oshteresh káh o kadim kortant. Pa marday jend o hamráhán ápesh áwort ke wati pádán beshódant. ³³ Nun waragesh áwort o démá dátant. Bale hezmatkár gwasht: "Man téakte wati gappána najanán, heccha nawarán." Lábáná gwasht: "Wati gappán bejan." ³⁴ Gwashti: "Man Ebráhemay hezmatkár án. ³⁵ Hodáwandá mani wájah sak báz barkat dátág o wájah hastómand o amiré. Hodáwandá pas o gók, har o oshter, nograh o teláh, golám o móled dátág. ³⁶ Mani wájahay lógi Sárahá piránsariá pa wájahá mardénchokké áwortag o mani wájahá wati sajjahén hasti hamáírád dátág. ³⁷ Mani wájahá maná sawgend dátág o gwashtag: "Mani chokká Kanháni jané maday, cha é molká ke annun man neshtagán. ³⁸ Mani petay lóga o mani syádáni kerrá beraw o mani chokká cha hamáyán jané beday." ³⁹ Man cha wati wájahá just kort ke agan jenekk gón man mayayt gón, gorhá?

⁴⁰ Gwashti: "Hodáwand, ke man áiyá ráh zortag, wati préshtagá gón taw ráha dant o tará tai sapará sóbena kant tánke taw pa mani mardénchokká cha mani jenday mardomán o mani petkawmá jané dar gétk bekanay. ⁴¹ Agantaw manisýadánikerrá beraway, cha sawgendá ázáta bay. Agan á wati jenekk madayant ham, taw cha mani sawgendá ázáta bay. ⁴² Maróchi ke man é chammagay sará átkán, gwashton: "Oo Hodáwand! Mani wájah Ebráhemay Hodá! Agan tai razá ent, é sapará ke man átkagán eshi sóbén kan. ⁴³ Bechár, man é chammagay kerrá óshátagán, agan jenekké ápá byayt o mani begwashán: "Maná cha wati kunzagá kamimé áp beday" o ⁴⁴ á maná begwashít: "Bwar, man pa tai oshterán ham ápa kasshán," gorhá á jenekk hamá bebát ke taw pa mani wájahay chokká gechen kortag."

⁴⁵ من انگك دلے تھا ڈو نھائیتگات و ریکایا وتی کونزگ کوپیگا آت و آتك. ریکایا دتم په چمگا جھلاد راه گیت، شت و آپی کشت. من گون آییا گوشت: 'منا آپ بدئ.' ⁴⁶ آییا په اشتپاپی چه کوپیگا وتی کونزگ جھل کرت و گوشت: "بُور، من تئی اشتراپی هم آپ دئیان. گوا من آپ وارت و آییا منی اشتراپی هم جنک کھا بیات که تنو په منی واجھے پُکا گچین کرتگ.'

⁴⁷ من آنگك دلے تھا ڈو نھائیتگات و ریکایا وتی کونزگ کوپیگا آت و آتك. ریکایا دتم په چمگا جھلاد راه گیت، شت و آپی کشت. من گون آییا گوشت: 'تئو کشی جنک ائی؟' آییا گوشت:

hamé butag. Man chárdah sál tai doén jenekkáni háterá pa taw kortag o shash sál tai ramagáni háterá. Angat taw dah randá mani mozz badal kortag. ⁴² Agan mani petay Hodá, Ebráhemay Hodá o Esáky Hodá ⁴³ gón man gón mabutén, allamá taw maná hórk o hálígen dastán ráh dáttagat, bale Hodáyá mani bazzagi o zahmat distag o dóshi tará neherr o hakkali dáttag.

⁴³ Lábáná gwashti: “Éjenekk mani jenekk ant, chokk mani chokk o ramag ham mani ramag ant. Harché ke gendág ay, manig ent. Bale maróchi mani dast gón watíjénekko esháni péda kortagén chokkána narasit. ⁴⁴ Byá, man o taw gón yakdegará ahd o paymáne bandén. Belli é ahad mani o tai nyámá gwáh o sháheda bit.” ⁴⁵ Gorhá Ákubá sengé zort o chédagé addh kort o ⁴⁶ gón wati syádán gwashti: “Seng mocch kanét.” Áyán seng zort o kó^{*} kortant o hameshiá kerrá wargesh wárt. ⁴⁷ Lábáná eshiy nám Jégár-Sahadutah^{*} kort o Ákubá Galid*. ⁴⁸ Lábáná gwashti: “Maróchi é sengkót manig o tai nyámá sháhédé.” Paméshká é Galid náménag but o ⁴⁹ Lábáná eshiy nám Mespah^{*} ham kort ke gwashti: “Wahdé man wati ráhá rawán o taw watigá, Hodáwand maná o tará gendift. ⁵⁰ Agan gón mani jenekkáni sharr mabay o mani jenekkáni sará dega jan begeray, bell toré kass magendift, bale békayál mabay ke Hodá maná o tará gendift.”

هال همے بوتگ. من چارده سال تئي دوين جنکانى هاترا په شو
كار كرتك و شش سال تئي رمكاني هاترا. انگت تتو ده زندامي
مژ بدل كرتگ. ⁴² اگن مني پتشه هدا، إبراهيمىي هدا و إساك
هدا^{*} گون من گون مبوبين، الاما تنو منا هورك و هاليكين دستان
راه داتگ آت، بله هدا يما مني بزگي و زهمت ديسنگ و دوشى ترا
نېھرو هكلى داتگ.”

⁴³ لابانا گوشت: “اے جنكَ مني جنكَ آت، چُكَ مني
چُكَ و رمگ هم مني رمگ آنت. هرجي كه گندگا ائي، منيگ
آنت. بله مرؤچي مني دست گون وتي اے جنكَ و إشانى
پيدا كرتكين چككان نرسىت. ⁴⁴ بيا، من و تنو گون يكدرگا
آهد و پيئمانىي بندتىن. ىلى اىه آهد مني و تئي نيمام كوهار و
شاهد بيت. ⁴⁵ گوا آكوبا سينكى زرت و چىدگى آذ كرت و
گون وتي سيدان گوشتى: “سېنگ مۇچ كىتىت.” آيان سينك
زرت و كوت^{*} كرتن و همشىئى كزا ورگش وارت. ⁴⁷ لابانا
إشىئى نام جىڭرىڭشەدۇتە^{*} كرت و آكوبا گلەيد*. ⁴⁸ لابانا گوشت:
“مرؤچى اى سېنگ كوت مينىگ و تئي نيمام شادىق.” پيميشكا
اى گىلدى نامينىگ بوت و ⁴⁹ لابانا إشىئى نام مىسىه^{*} هم كرت كه
گوشتى: “وهدى من وتي راها روان و تنو وتيغا، هۇداوند منا و
ترا گىلىت. ⁵⁰ اگن گون مني جنکان شىرىئى و مني جنکانى
سرا دگه جىن بىگىئى، بىل تۇرى كىس مىگنىتى، بله بىھئايل مىئى
كە هۇدا منا و ترا گىنىتى.”

⁵¹ لابانا گون آكوبا چۈه هم گوشت: “اىش اىت سېنگ كوت و
اش اىت هما چىدگى كە من وتيگ و تئي نيمام مىك كرت.
⁵² اى سېنگ كوت شاهىدە و اى چىدگى هم شاهىدە كە من پە
تئيى آزار دىئىگا چە اى سېنگ كوتتا نگۈزان و دىم پە تغۇ ئىشيان
و تنو هم پە مني آزار دىئىگا چە اى سېنگ كوت و چىدگان نگۈزئە
و دىم بە من نىشائى. ⁵³ إبراهيمىي هدا، ناھورئى هدا، آيانى
پتىئى هدا مني و تئي نيمام دادرس بات.” گوا آكوبا وتي پت
إساكىي هداشى^{*} ناما سئۇنگىد وارت. ⁵⁴ هەمدا، كۆھستىگىن دىمگا
كۈريانىي كرتى و سيدا و وارسى ورگىنا داۋت داتتىن. ورگا زند
شپا هەمدا داشتىش.

⁵¹ Lábáná gón Ákubá chó ham gwashti: “Esh ent sengkót o esh ent hamá chédag ke man watig o tai nyámá mekk kortag. ⁵² É sengkót sháhédé o é chédag ham sháhédé ke man pa tai ázár dayagá cha é sengkótá nagwazán o dém pa taw nayáyán o taw ham pa mani ázár dayagá cha é sengkót o chédagá nagwazay o dém pa mana nayáy. ⁵³ Ebráhemay Hodá, Náhóray Hodá, áyáni petay Hodá mani o tai nyámá dádras bát.” Gorhá Ákubá wati pet Esáky Hodáy* námá sawgенд wárt. ⁵⁴ Hamódá, kóhestagén damagá korbánigé korti o syád o wáresi waragéá dáwat dátant. Waragá rand shapá hamódá dáshtesh.

31:42 Asligén Ebráni nebeshtánka gwashit Esáky haybat, bezán hamá Hodá ke Esáká cha áiá torsetag.

31:46 Kót, bezán sar pa sar kortagén chizz.

31:47 Jégár-Sahadutah Aramái zobánay labzé o máná enti: “Sháhediay kót”.

31:47 Galid Ebrani zobánay labzé o eshiy máná ham “Negahpániy borj” ent.

31:49 Mesphay máná ent: “Sháhediay borj”.

31:53 Asligén Ebráni nebeshtánka gwashit Esáky haybat, bezán hamá Hodá ke Esáká cha áiá torsetag

42:31 أسلېگىن ایرانى نېشتانك گوشىت إساكىي هىتىت، بىان هما خدا كە
إساكى چە آييا تۇرىستگ.

46:31 كوت، بىان سېرىه سر كوتگىن چىز.

47:31 جىڭرىڭشەدۇتە ارمالىي زىيانىش ئېرىز و مانا انتى: “شادىيەت كوت.”

47:31 گلەيد ایرانى زىيانىش ئېرىز و اشىيىتى مانا هم ”شادىيەت كوت“ آنت.

49:31 مىشەتى مانا انت: ”نېھارئىت بۇج.“

53:31 أسلېگىن ایرانى نېشتانك گوشىت إساكىي هىتىت، بىان هما خدا كە
إساكى چە آييا تۇرىستگ

أشتى پىداك اىنت. ⁶⁴ رېيکىلایا هم چە كە چىست كرتنت، إساكىي
دېست. چە وتي أشترا اىير كېت و ⁶⁵ گون ھېمتكارا گوشتى:
“اى مرد كەنے انت كە ڈگارئى سرا ئارانا دىم پە ما پىداك اىنت؟”
ھېمتكارا گوشت: “اى منى واجه انت.” گزا رېيکىلایا چايدر زۇت و
وتارا مان پۇشت. ⁶⁶ نون ھېمتكارا، هرجى كە بوتىگات، إساك
ھال دات. ⁶⁷ إساكى رېيکىلایا زۇت و ونى مائىتى، بىان سارھەتى كىدانى
آورت و گون رېيکىلایا سورى كرت. آ، إساكىي لۇكى بوت و إساكى
سک دۇست اىت. إساك كە وتي مائىتى مىكا گىميك ات، نون
آرام گېت.

إبراهيمىي مرك

25 إبراهيمىي كە جىنے گېتكىات كە نامى كەنورە آت.
² إبراهيمىي چۈك زەرمان و يۇكشان و مېدان و مېدان
و يېسباك و شواھ چە كەنورە پىدا بوتت. ³ چە يېكشانا شىبا و
دیدان پىدا بوتت. ديدانشى اوياڭ أشۇرى و لۇشىنى و لۇيمۇمى
اتتنت. ⁴ مېدانشى مەردىن چۈك، آپاھ و ئايپۇر و ھۇنوك و ئايپەدە لەدە
اتتنت. اى سەجھەن كەنورەتى اوياڭ اتتنت.

⁵ إبراهيمىي وتي سەھىھنەتى إساكرا دات. ⁶ هما مەردىن چۈك
كە إبراهيمىي كە سۇرىتىن بوتىگات، وتي زىدا آيانا ئىيىكى اى دات
و چە وتي چۈك إساكى دور، رۇدراتكى مۇلکا راھ داتت.

⁷ Ebráhemá sad o haptád o panch sál omr korto⁸ wati
godhdi dami kasshet, sharrnen mazanén omré korti o
mort. Ebráhem piriá pa delémeni gón wati mortagén
mahluká hawár but. ⁹ Áiyay chokk Esák o Esmáél wati
pet Mamrehay nazzikká, Makpélahay gáray tahá kabr
kort, hamá dhagará ke Hitti Sóharay chokk Eprunay
butagat o ¹⁰ Ebráhemá cha Hittián bahá zortagat.
Ebráhem hamódá wati lógi Sárahay kerrá kabr kanag
but. ¹¹ Cha Ebráhemay marká rand Hodáyá áiyay chokk
Esák barkat dát. Esák Behér-Lahái-Ruiay nazzikká
jahmenend but.

Esmáélay nasl o padréch

¹² Ebráhemay chokk Esmáél, ke cha Sárahay Mesri
móled Hájerá péda butagat, áiyay nasl o padréchay
kessah chosh ent:

¹³ Esmáélay mardénchokkáni nám, omray hesábá
pa red esh ant:

إسمائىلە نسل و پدرىچى

¹² إبراهيمىي چۈك إسمائىل، كە چە سارھە مىرى مۇلدە هاچرا
پىدا بوتىگات، آيىئى نسل و پدرىچى كىسە چۈش انت:

¹³ إسمائىلە مەردىن چۈكىنى نام، امئىسە ھىسابا پە دەش انت:

Masterén chokk Nebáyut o é dega chokk, Kédar o Adbil o Mebsám o ¹⁴ Meshmá o Dumá o Massá o ¹⁵ Hadád o Témá o Yatur o Nápisz o Kedmah atant. ¹⁶ Hankén^{*} o gedánáni hesábá, Esmáéláy chokkáni nám hamesh atant, dwázdhá sardár, wati kabilaháni red o banday sará. ¹⁷ Esmáélá yakk sad o si o hapt sál omr kort. Wati godđhi dami kasshet o mort o gón wati mortagén mahluká hawár but. ¹⁸ Áiyá óbádag, Mesray simsará ke dém pa Áshurá raway, cha Hawilahá beger tán Shuray zeminá jahmenend butant. Á gón wati sajähén brátan arhetagant.

Ákub o Issu

¹⁹ Ebráhémay chokk Esákay kessah chosh ent:

Esákay pet Ebráhém at. ²⁰ Esákay omr chell sál at wahdé gón Rebekkáyá suri kort. Rebekká, Betwél Aramáiay jenekk o Lábán Aramáiay gohár at. Betwél Paddán-Aramay mardomé at.

²¹ Esákay lógi santh o béawlád at o paméshká Esáká pa wati lógiá cha Hodáwandá dwálóthet. Hodáwandá áiyá dwá gósh dásht o Esákay lógi Rebekkáyá láp porr but. ²² Doén chokk, mátay lápá gón yakdomiá kassh o chill kanagá atant. Rebekkáyá gwasht: "Gón man chéá chosh bayagá ent?" Shot o cha Hodáwandá josti kort. ²³ Hodáwandá gwasht:

"Do ráj tai lápá ent.

Do kawm cha tai lápáy tahá sedit.

Yakk rájé cha domiá zórmandterá bit o masterén, kasterénay hezmatá kant."

²⁴ Chokmátiay máh o róch ke purah butant, Rebekkáyá járh áwort. ²⁵ Awali chokk ke péda but, sohrágé at o áiyá sajjahén badan chó mudi kabáhá at. Áiyá námesh Issu^{*} kort. ²⁶ Randá áiyá brát péda but o péda bayagay wahdá Issuay páday punz^{*} dáshtagat. É chokkay námesh Ákub^{*} kort. Wahdé Rebekkáyá é járh áwortant, Esáká shast sál at. ²⁷ Chokk rost o mazan butant. Issu zabardastén shekárié but o dasht o gyábánán gardókén mardé at. Ákub árámtabén mardé at o géshter gedáná neshtagat. ²⁸ Esáká Issu dóstter

masterén چک^{*} نیابوت و اے دگه چک^{*}, کیندرا و آبیل و میسام و ¹⁴ میشما و دوما و مسا^{*} و ¹⁵ خداد و تیما و یتور و نایش و کدمه آنت. ¹⁶ هنکین^{*} و گداناńi هسابا, اسمایانه چک^{*} نام همیش آنت, دوازده سردار, وته کیبلهانی رد و بندئی سرا. ¹⁷ اسمایانلایک سد و سی و هپت سال امر کرت. وته گذی ذمی کشت و مرت و گون و تی مُرتگین مهلوکا هشور بوت. ¹⁸ آییش اویادگ, مسیری سیمسرا که دتم په آشور رؤئی, چه هئولیها بگر تان شورئ زمینا جهمند بوتنت. آگون وته سجهین براتان آتیگ آنت.

آکوب و ایسو

¹⁹ ابراهیمیه چک^{*} اساکیه کسنه پخ انت: اساکیه بت ابراهیم آت. ²⁰ اساکیه امر چل سال آت و هدے گون ریکایا سوری کرت. ریکایا بتویل آرماییه چک^{*} و لابان آرماییه گهار آت. بتویل پدان آرامیه مردمه آت. ²¹ اساکیه لوزگی سنت و بے اثولاد آت و پمیشکا اساکا به وته لوزگیا چه هداوندا دوا لوزت. هداوندا آییه دوا گوش داشت و اساکیه لوزگی ریکایا لاب پرپوست. ²² دوین چک^{*}, ماتیه لایا گون یکدومیا کش و چل^{*} نگا آنت. ریکایا گوشت: "گون من چیا چش بینیگا انت؟" شت و چه هداوندا جستی کرت. ²³ هداوندا گوشت:

"دو راج تییی لایا انت.

دو کشوم چه تییی لاییه تها سدیت.
یک راجی چه دومیا زورمندتر بیت و
masterén, کسترنیه هیمتا کنت."

^{25:16} Hankén, bezán nendagay jágh, méttag, menendjáh.

^{25:25} Issuay máná pothó ent, hamá ke báz pothi per bebit.

^{25:26} Páday punz, bezán páday kunzok, páday poshti némag.

^{25:26} Ákubay labz gón Ebráni zobánay do labzá nazzikk ent ke yakkéay máná "páday punzá gipt" ent o domiay máná "páday kasshók" yá "rán kanók" ent.

^{16:25} هنکین, بزان نیندگیه جاگه, مینتگ, مینتندجاه.

^{25:25} ایسوش مانا پتو انت, هما که باز پیغی بر بیت.

^{26:25} پادئی پون, بزان پادئی کونزک, پادئی پشتی نیمگ.

^{26:25} اکوبیه لب^{*} گون ایرانی زیانیه دو لبزا نیزک انت که بکیتیه مانا

"پادئی پونزگ گیت" انت و دویش مانا "پادئی کشوک" یا "ران کنزوک" انت.

²⁵ É wahdá ke Lábán gón Ákubá dochár kapt, Ákubá watigedán Gelyáday kóhestagén damagá mekk kortagat o Lábán o syádán ham hamódá wati gedán mekk kortant. ²⁶ Lábáná gón Ákubá gwasht: "Taw chéá chó kort? Taw maná rad dát o mani jenekk chó jangi bandigán bortant. ²⁷ Taw chéá maná rad dát o chérokái tatkay? Chéá maná hálet nadát? Man shomará pa shádehi gón sawt o kanjari^{*} o changay százán rahádag kortagat. ²⁸ Taw inchoká ham sabr nakort ke man wati nomásag o jenekkán bechokkán o roksat bekanán. Taw hórh o ahmakén káré kort. ²⁹ Man tará ázár dáta kanán, bale dóshi tai petay Hodáyá gón man gwasht: "Habdár! Gón Ákubá heccch magwash, na sharr, na haráb.^{*} ³⁰ Taw paméshká shotay ke tará pa wati petay lógá sakk zahir kanagá at, bale taw mani Hodá chéá dozzetant?" ³¹ Ákubá passaw dát: "Maná torset ke taw wati jenekkán pacha geray, ³² bale agan wati Hodá kaséy kerrá dar gétkant, á koshaga bit. Mani sajjahén mál o hastiá bechár, agan eshán tai chizzé mán, mardománi démá maná péshi dár o bari." Ákubá nazánt ke é botén Hodá Ráhilá dozzetagant.

³³ Gorhá Lábáná Ákubay gedán o Lyáhay gedán o doén móledáni gedán patthetant, bale hechi nadist. Wahdé cha Lyáhay gedáná dar átk, Ráhilay gedáná potert, ³⁴ bale Ráhilá botén Hodá zortag o wati oshteray lachá^{*} kortagatant o wat lachay sará neshtagat. Lábáná sajjahén gedán patthet, bale hecchi nadist. ³⁵ Ráhilá gón wati petá gwasht: "Wájah! Zahr mager, man tai démá pád átka nakanán ke mani janéni máhánagáni wahd ent." Lábáná patthet, bale botén hodái dast nakaptant. ³⁶ Ákub zahr gept o Lábání malámat kort. Gón Lábáná gwashti: "Mani mayár ché ent? Man che gonáh kortag ke taw zahrá zahr mani randá kaptag?" ³⁷ Nun ke taw mani sajjahén chizz patthetagant, tará choshén chizzé dast kapt ke taig ent? Agan dast kaptag, mani o wati syád o mardománi démá éri kan. Belli hamá mani o tai paysalahá kanant. ³⁸ Man bist sálá tai kerrá butagán. Tai yakk mésh o bozéá nagétkag*. Man tai ramagay yakk gwarándhé nawártag. ³⁹ Man hechbar dalwáté tai kerrá nayáwrtag ke rastarán jatag o koshtag. Har táwwáné ke butag, badal man cha wat porr kortag. Agan yakk chizzé róchá dozzag butag yá shapá, áiyay kímmat taw cha man lóthetag. ⁴⁰ É mani hál butag. Róchá maná garmá koshtag o shapá gwahrá. Mani chammáni wáb shotag. ⁴¹ Tai lógá bist sálá mani hál

^{31:27} Kanjari tablahay dhawlén sázé.

^{31:34} Lach, bezán mazanén sapté ke bári mána kintt and heria aširállantti.

^{31:38} Géjag, bezán cha wahdá pésar jánwaray záyag o némtamánén chokkay árag.

^{27:31} کنخری تلههه نتوین سازه.

^{34:31} لج, بزان متین سپتے ke bári man kintt and heria aširállantti.

^{38:31} آییگ, بزان چه وهدا پیرس جانوئی زایگ و نیتمانیه چک^{*} آرگ.

badal kortag, bale Hodáyá shomay pet naesht ke maná tawán bedant.⁸ Wahdé Lábáná gwasht: 'Thekk thekkén pas tai mozza bant,' sajjahén ramagáni zank o barthekk thekkéna butant. Wahdé áiá gwasht: 'Thagár thágárén pas tai mozza bant,' sajjahén ramagáni zank o bar thagár thágáréná butant. ⁹ É paymá Hodáyá shomay petay ramag pach gept o maná dántat.

¹⁰ Yakk randé, ramagay wahray mósomá man wábé dist ke man wati sar chest kort o dist ke hamá páchen ke ramagay bozána ráénant, thekk o thágárén ant. ¹¹ Gorhá Hodáy préshtagá wábay tahá maná gwasht: 'Ákub!' Man gwasht: 'Ji.' ¹² Gwashti: 'Sará chest kan o bechár, ramagay bozáni ráénókén sajjahén páchen thekk o thágárén ant. Man distag ke Lábáná gón taw ché kortag. ¹³ Man Bayt-Élay Hodá án, hamá jághay Hodá án ke taw ódá chédagéárá rógen per mosht o gón man kawlé kort. Nun pác á, cha é sardhagárá dar á o wati pédáeshi molká wáttar kan'. ¹⁴ Ráhil o Lyáhá gwasht: 'Mára wa nun petay lólgá mírasé nést. ¹⁵ Á márá ham darámadéay hesábá chárít. Áiá márá bahá wa kortag, may baháy zarri ham wártagant. ¹⁶ Á sajjahén mál ke Hodáyá cha may petá pach gept, allamá mayg o may chokkánig ent. Gorhá hamá paymá bekan ke Hodáyá tará gwashtag.'

¹⁷ Gorhá Ákub pád átk, wati jan o chocci oshterán jammáz kortant o ¹⁸ Paddán-Aramá wati kaththetágén sajjahén mál o hastii zort o wati sajjahén ramagi sar dayán kort o dém pa Kanhánay molká wati pet Esákay némagá ráh gept.

¹⁹ Lábán pasáni chéná' shotagat. Ráhilá wati petay lógay botén Hodá dozzetant. ²⁰ Ákubá Lábán Aramái rad dát, háli nadát o cha Lábánay kerrá tatk. ²¹ Ákub gón wati sajjahén mál o hastiá tatk, cha Paráty kawrá gwast o wati démi gón Gelyáday kóhestagén damagá kort.

Lábán Ákubay randá kapit

²² Sayomi róchá Lábáná hál raset ke Ákub tatkag. ²³ Lábáná wati syád zortant o tán hapt róchá Ákubay randá kapt o Gelyáday kóhestagén damagá rasénti. ²⁴ Hodá shapá Lábán Aramáiay wábá átk o gwashti: "Habardár! Ákubá hecc magwash, na sharr, na haráb."

^{31:10} Ráénag, bezán pa ápos kanagá swár bayag.

^{31:19} Pasáni chén, pasáni mudáni chenag o dur kanag.

⁷ بله آنگت شمئے پتا منا رد داتگ و منی مُری ده زندا بدل کرتگ, بله هُدایا شمئے پت نهادشت که منا تاوان بدن. ⁸ وهدے لابانا گوشت: 'تیک ٹیکین پس تئی مُر بنت', سجهین رمکانی زنک و بر ٹیکارین پس تئی مُر بنت, سجهین رمکانی زنک و بر ٹیکارين بوتنت. ⁹ ا پیئما هُدایا شمئے پتے رمگ پچ گپت و منا دانتت. ¹⁰ یک رندي, رمگے و هرئے موسما من واي ديست که من وتي سر چست كرت و ديست که هما پاچن که رمگے بُزان رايمنت, *تیک و ٹیکارين آنت. ¹¹ گوا هُدائی پرستگا وابئه تها منا گوشت: آنکوب! من گوشت: 'جي.' ¹² گوشتی: 'سرا چست کن و بچار, رمگے بُزانی رايتنوکين سجهین پاچن ٹیک و ٹیکارين آنت. من ديستگ که لابانا گون تشو چے کرتگ. ¹³ من بیثیا لیشے هُدا آن, هما جاگھئے هُدا آن که تنو اوزا چیندگیارا روگن پر مُشت و گون من کٹولے کرت. نون باد آ, چه اے سرڈگارا در آ وتي پیدائشی مُلکا واتر کن'. ¹⁴ راهیل ولیاها گوشت: 'مارا وه نون پتے لوگا میراس نیست. ¹⁵ آمارا هم درامدیش هسبا چاریت. آییا مارا بها وه کرتگ, مئی بهائے زَری هم وارتگ آنت. ¹⁶ آ سجهین مال که هُدایا چه مئی پتا پچ گپت, آلاما مئیگ و مئی چکانیگ آنت. گوا هما پیئما بکن که هُدایا ترا گوشتگ. "

¹⁷ گوا آنکوب پاد آنک, وتي جن و چکی اشتaran جمّاز کرتنت و ¹⁸ پُدان آلاما وتي کتتگین سجهین مال و هستی ای زُرت و وتي سجهین رمگی سر دیثیان کرت و دیم په کنهانیه مُلکا وتي پت اساكیت نیمگا راه گپت. ¹⁹ لابان یسانی چینا شتگ آت, راهیلا وتي پتے لوگئے بُتین هُدا دُرنت. ²⁰ آکوب لابان آرمایی رد دات, هالی نداد و چه لابانیه کراشک. ²¹ آنکوب گون وتي سجهین مال و هستیا شتگ, چه پراتشی کشورا گوشت و وتي دیمی گون گلیادیش کزهستگین دمگا کرت.

لابان آکوبیشے زندا کپت

²² سیئمی رۆچا لابانا هال رَست که آنکوب شتگ. ²³ لابانا وتي سیاد زرتنت و تان هېت رۆچا آکوبیشے زندا کپت و گلیادیش کزهستگین دمگا رسینتی. ²⁴ هُدا شپا لابان آرماییه وابا آنک و گوشتی: "هُبدار! آکوبا هچ مگوش, نه شر, نه هراب."

^{30:31} راینگ, بیان په آپس کنگا سوار بیئگ.

^{30:31} پساني چین, پساني موداني چنگ و دور گنگ.

at ke shekáray góshtáni támi wassha but. Rebekkáyá Ákub dótter at.

²⁹ Yakk róché Ákub nároshtay grádagá at, Issu cha gyábáná átk, shodá chang^{*} at. ³⁰ Gón Ákubá gwasht: "Cha é sohrén nároshtán toshé day golombán, cha é sohrénán, ke maná shodá kosht." Paméshká Issuesh Edum^{*} ham gwasht. ³¹ Ákubá passaw dát: "Awalá wati pédáeshi hakká^{*} mani kerrá bahá kan," ³² Issuá gwasht: "Maná shodá kosht, pédáeshi hakká mani che kárá kayt?" ³³ Ákubá gwasht: "Pésará gón man sawgend bwar." Gorhá áiá sawgend wárt o wati pédáeshi hakká Ákubay kerrá bahá kort. ³⁴ Nun Ákubá lahten nagan o dhálay nárosht Issuárá dát. Áiá wárt o randá pád átk o shot. É paymá Issuá wati pédáeshi hakk béezzat kort.

Gón Esáká Hodáay ahd o paymán

26 Chó but ke á sardhagárá dhokkálé kapt, abéd cha á pésari dhokkálá ke Ebráhemáy wahdá butagat. Esák, Gerárá shot, Pilestiáni bádsháh Abimalekay kerrá. ² Hodáwand, Esákay démá záher but o gwashti: "Mesrá maraw. Hamá sardhagárá benend ke man tará gwashán. ³ Annun hamé molká darámadéay paymá benend. Man gón taw gón án o tará barkata dayán. É sajjahén zeminán tará o tai nasl o padréchárä dayán o gón tai pet Ebráhemá wártagén sawgendá barjama dárán. ⁴ Man tai nasl o padréchárä ásmánay estáráni kesásá báza kanán o é sajjahén zeminán áyánay dayán o tai nasl o padréchay sawabá zeminay sajjahén kawm barkata gerant, ⁵ chéá ke Ebráhemá mani parmánbardári kort. Áiá mani habar zort, mani rahband o parmán o mani hokm o kánunu barjáh dáshtant." ⁶ Gorhá Esák Gerárá nesht.

Esák o Abimalek

⁷ Wahdé óday mardénán cha Esáká áiay lógiay bárawá just kort, cha torsá nagwashti ke mani lógi ent, gwashti: "Mani gohár ent." Áiá delá hayál kortagat chó

^{25:29} Shodá chang bayag, bezán cha shodá sakk nátwán bayag, cha shodá dotal bayag.

^{25:30} Edumay máná "sohr" ent.

^{25:31} Pédáeshi hakk: Esräiliáni kerrá pet o piroki málay tahá awali mardéchokkay bahr cha é dega chokkáni bahrá do sari at.

آنکوب آرامَتَین مودے آت و گیشتر گِدانا نِشتگ آت. ²⁸ إساكا ايسو دُؤسترت آت که شکارئي کوشنانى تامي وش بوت. رِيكَايا آنکوب دُؤسترت آت.

²⁹ يك رُوجيَ آنکوب نارُشىٰ گِرادگا آت، ايسو چه گِيابانا آنک، شُدا چنگَ آت. ³⁰ گون آکوبا گوشتى: "چه اے سُهرىن نارُشان تُش دئي گُلمن، چه اے سُهرىن، که منا شُدا گُشت." پِيميشكا ايسواش ادوم^{*} هم گوشت. ³¹ آکوبا پَشْو دات: "أولوا وتي پيدائشى هَكَا" مني گِرا بها كن. ³² ايسوا گوشت: "منا شُدا گُشت، پيدائشى هَكَ مني چه كارا كيئت؟" ³³ آکوبا گوشت: "پِيسرا گون من سُوگىند بور." گِرا آيا سُوگىند وارت و وتي پيدائشى هَكَ آنكوبى كِرا بها كرت. ³⁴ نون آکوبا لهتىن نگن و ڈالى نارُشت ايسوارا دات. آييا وارت و زندا پاد آنک و شت. ا پِيمى ايسوا وتي پيدائشى هَكَ بے ازت كرت.

گون إساكا هُدائى آهد و پييمان

چو بوت که آسردگارا ڈکالى كپت, آيدچه آپىسىرى ڈکالا که إبراهيمىش وeda بونگ آت. إساك، گِراوا شت, پيلستيانى باشاه آبيملەكى كِرا. ² هُداوند، إساكىش ديما زاهر بوت و گوشتى: "مسرا مۇئۇ. هما سُرگارا بوند که من ترا گوشاش. ³ اون همى مُلکا ڈارمەلەتىش پىئما بند. من گون تشو گون آن و ترا بىرگ دىيان، اے سجهين زىيان ترا و تىشى نسل و پىدرىچارا دىيان و گون تىشى پت إبراهيمىنا وارتىگىن سُوگىدا برجم داران. ⁴ من تىشى نسل و پىدرىچا آسمانىش إستارانى كىساسا باز كىنان و اے سجهين زىيان ايانا دىيان و تىشى نسل و پىدرىچئى سُوئبا زىيئتى سجهين كئۇم بىرگىن، ⁵ چينا که إبراهيمى منى پىمانباردارى كرت. آييا منى هېر زىرت، منى رەبىند و پەرمان و منى هُكم و كانونى بىرچە داشتت. ⁶ گِرا اساك گِرارا نشت.

إساك و آبيملِك

⁷ وهدے اودىئى مردېنن چه إساكا آيېشى لۈگىئى بارۋۇ جىست كرت، چە تۇسا نىكُشتى كه منى لۈگى إنت، گوشتى: "منى

^{25:25} شُدا چنگ بىشگ، بىان چه شُدا سك ناتوان بىشگ، چه شُدا دوتل بىشگ.

^{30:25} اودمىت مانا "سُهُر" انت.

^{31:25} پيدائشى هَكَ، إسرايليانى كِرا بِت و پېرىكى مالنى تها اولى مَرَدِين چُكىن بەرچە اے دگچُكلى بەردا دو سرى آت.

mabit ke eday mardén maná bekoshant o Rebekkáyá bebarant ke á sharrangé.

⁸ Esák tán mazanén moddatéá hamódá nesht. Yakk róché Pilestiáni bádsháh Abimaleká cha dariá dhann jahlá cháret, disti ke Esák góñ wati jan Rebekkáyá dazjaniá ent. ⁹ Abimaleká Esák lótháént o gwasht: “Acha é tai jan ent! Taw chéá gwashtag ke ‘mani gohár ent?’” Esáká passaw dát: “Man wati delá gwasht ke áiay sawabá yakké mani jendá koshit.” ¹⁰ Abimaleká gwasht: “Taw chéá góñ má chosh kort? Agan mani mardomé góñ tai janá bwaptén, taw gonahé may chakká dawr dátágat.” ¹¹ Gorhá Abimaleká sajjahén mardom hokm dátant: “Harkas ke é mard o eshiay janá dastá ham per bekant, áiá allam markay sezá dayaga bit.”

¹² Esáká á dhagáray sará kesht o keshár kort o á sálá dhagárá sad sari^{*} bar o samar dát, chéá ke Hodáwandá Esák barkat dát. ¹³ Esák sér o hazgár but o mál o hastián hamá haddá gésch bayán but ke á sakknén mazanén hastómánde jór but. ¹⁴ Esáká ramag o górom o hezmatkár anchó báz at ke Pilesti hasaddig butant o ¹⁵ á sajjahén chátesh bár dát o háká porr kortant ke Esákay pet Ebráhémay hezmatkárán, Ebráhémay zamánagá jatagatant.

¹⁶ Nun Abimaleká góñ Esáká gwasht: “Chamay kerrá beraw. Taw sakk zórmánd ay o cha may haddá dar ay.” ¹⁷ Gorhá Esák cha ódá dar átk o Geráray daragá wati gedáni mekk kortant o nesht. ¹⁸ Esáká hamá chát dar roptant ke áiay pet Ebráhémay zamánagá kóchag butagatant o Pilestián, Ebráhémay marká rand bár dáttagatant. Esáká é chát hamá nám per kortant ke áiay petá bastagatant.

¹⁹ Wahdé Esákay hezmatkárán á daragay tahá zemin kótk, tachókén ápay chátte daresh gétk, ²⁰ bale Geráray shepánk góñ Esákay shepánkán arhetant o gwashtesh: “É ap may ent!” Gorhá Esáká é chátay nám Esek^{*} kort, chéá ke Geráray mardom góñ áiá arhetagatant. ²¹ Esákay hezmatkárán dega cháttejat, bale eshiay sará ham arhetant, gorhá áiá é chátay nám Setnah^{*} kort. ²² Esák cha ódá laddhet o shot. Dega chátte jati. Nun eshiay sará kassá arh o korh nakort. Esáká chátay nám Rahubut^{*} kort o gwashti: “Nun Hodáwandá márá práh o sháhegánén jágahé dátág o má hamé sardhagárá sér o ábáda bén.”

گهار انت.“ آییا دلا هئیال کرتگآت چو مبیت که ادئے مردین منا بکشنت و ریبکایا بیرنست که آشونزکی.

⁸ اساك تان مازين مُتّيَا همودا نشت. يك روچے پيلستيانى باشاده ايميلكا چه دريگا قنْ جهلا چارت، ديستي که اساك گون وتي جن ريبكايَا دزجنيا انت. ⁹ ايميلكا اساك لوزانيت و گوشت: “آچه اے ثمي جن انت! تشو چينا گوشتك که ‘مني گهار انت?’“ اساكا پسّو دات: “من وتي دلا گوشتك که آيى سوپا يك مني جندا گشيت.” ¹⁰ ايميلكا گوشت: “تشو چينا گون ما چش کرت؟ اگن مني مردم گون نشي جنا بويتن، تئو گناهه مئ چكى دثور داتگ آت.” ¹¹ گوا ايميلكا سخجين مردم ھكم دانت: “ھركس که اے مردو ايشيي جنا دستاھم پر بكت، آيیا ھل مركئ سرا دئيگ بيت.“

¹² اساك آ داگارى سرا گشتك و گشار كرت و آسالا ڈاگارا سد سرى^{*} برو سمر دات، چتا که ھداوندا اساك پر بكت دات. ¹³ اساك سير و ھزگار بوت و مال و هستي اى تان هما فدا گيش بشيان بوت که آ سككين مازين هستومند جوچر بوت. ¹⁴ اساكا مرگ و گۈرم و ھزتكار انچۇر باز آت که پيلستي ھسدىگ بوتت و ¹⁵ آ سجهين چاتش بار دات و هاكا پر کرتت که اساكئ پت ابراهيمىي هزتكاران، ابراهيمىي زمانگا جتىگ انت.

¹⁶ نون ايميلكا گون اساكا گوشت: “چە مئى گىرا بىۋو. تئو سك زۆرمىند ائى و چە مئى فدا رائى.“ ¹⁷ گوا اساك چە ازا دراتك و گوارئى ڈرگا و تىي گانلى مىك كرتت و نشت. ¹⁸ اساكا هما چات در رېتت که آيى پت ابراهيمىي زمانگا گۈچىگ بوتگا تت و پيلستيان، ابراهيمىي مرکا رندبار داتگ انت. اساكا اے چات هما نام پر کرتت که آيى پت باستگ انت.

¹⁹ وھىءى اساكىي هزتكاران آ ڈرگىش تها زمين كوتك، تچۈزكىن آيى چاتى ڈريش گېتىك، ²⁰ بله گوارئى شپانك گون اساكىي شپانك ائىتت و گوشتش: “اے آپ مىشك انت.“ گوا اساكا اے چاتىي نام اسك^{*} كرت، چينا که گوارئى مردم گون آيى ائىتگ انت. ²¹ اساكىي هزتكاران دكە چاتى خت، بله ايشيي سرا هم ائىتت، گوا آيى اے چاتىي نام سىتتے كرت. ²² اساك چ اوذا لىلت و شت. دكە چاتى جتى. نون ايشيي سرا كىسا از و گۇ نكرت. اساكا چاتىي نام رھوبوت^{*} كرت و گوشتى: “نون ھداوندا مارا پرە و شاهگانىن جاھى داتگ و ما همى سرگارا سير و آباد بىن.“

26:12 Sad sari, bezán sad barábar, sad randá, sad haminchok.

26:20 Esek, bezán arh o korh, jang o jérhah.

26:21 Setnah, bezán jang o jérhah, petnah o pasát, heláp bayag.

26:22 Rahubut, bezán práh o sháhegánén jágah.

12:26 سرى، بزان سد بابىر، سد رندا، سد هەمېنچك.

20:26 ايسك، بزان آز و گۇ، جىڭ و جىۋە.

21:26 سىتتە، بزان جىڭ و جىۋە، پىتە، پىسات، ھلاب بىنگ.

22:26 ھەمبوت، بزان پرە و شاهىغانىن جاھى.

تجىكى وت په من گواهى دنت. اگن تئو منى كىرا آنچىن سىيەپسى در گىتىك كە ٹىك ٹىك مبىت يانچىن گورانى كە رىنگى سياھ مبىت، بزان آزىزىكىن مالى.“ ³⁴ لابانا گوشت: “شىر انت. آنچىش كىنن.“ ³⁵ آ رۆچى لابانا سەھىھىن ٹىك و ئۇكارىن پاچىن، سرجىھىن ئىك ٹىكىن بۇر كە اسپىتىن نشاشىش پر ات و سەجىھىن سياھىن گورانىن جىنى دەستا دات و ³⁶ چە آكوبا سئى رۆچە رەها دور بىتنىت. اى وەدا آكوب، لابانىشى آدگەپسان چارتىنگا ات.

³⁷ بله آكوبا اسپىدار، بادام و چنانلىنى توک بۇرگىن شاھەز زىرت و پۇست پانك و شاھەزلىنى تەھىي اسپىتى دىرا كرتت كە اسپىتىن تىل زاھر بىنت. ³⁸ پدا پاتكىن شاھەزى زۇرت و آپدانىش تەها اين كرتت كە ڈلۇت كە آپا كاينىت، شاھەز دىبا بىنت. وھرى^{*} وەدە، ڈلۇت كە آپا اتىكت، ³⁹ شاھەزلىنى دىما جىپت بىتنىت، پەميشكىنىك و ئۇكارىن جىكش آورت.

⁴⁰ آكوبا كاسانىن گۈرگ جتا كرتتت و اى دىگراني دىمى گون ئىگارىن پس و سياھىن پسان كرت كە لابانىگ انت. اى پئيما وتى ڈلۇتى جتا كرتتت و گون لابانىش ڈلۇتان ھۈزى نكرتت. ⁴¹ Har wahdá ke zrengén madagén dalwat wahra butant, Ákubá sháharh áyáni démay ápdánáni tahá éra kortant ke dalwat é sháharháni kerrá jopt bebant. ⁴² Bale hamá pas ke nezör atant, sháharhi áyáni déma éra nakortant. É paymá wati dalwati jetá kortant o góñ Lábánay dalwatán hóri nakortant. ⁴³ É dhawlá Ákub sakk sér o ábád but o baláhén ramagáni wáhond but. Golám o móled o oshter o hari ham báz but.

Akub cha Lábánay kerrá tachit

31 Akubá eshkot ke Lábánay chokk gwashagá ant: “Akubá may petay sajjahén mál o hasti poshtá kasshetag. Cha may petay málán watá chó sér o hazgári kortag.” ² Ákub sarpad but ke Lábán maná pésari paymá nachárit.

³ Gorhá Hodáwandá góñ Ákubá gwasht: “Wati pet o pirok o syádani molká wátarr kan. Man góñ taw góñ án.” ⁴ Ákubá pa Ráhil o Lyáhá kolawé dém dát ke gyálabáná, mani ramagay kahchará byádet. ⁵ Gón áyán gwashti: “Mana gendán ke shomay pet maná pésari paymá nachárit, bale mani petay Hodá góñ man góñ butag. ⁶ Shomá zánét ke man góñ wati sajjahén wák o twáná pa shomay petá kár kortag, ⁷ bale angat shomay petá maná rad dátág o mani mozzi dah randá

38:38 Wahr, bezán mast, pa jopt bayagá tayár.

آكوب چە لابانىشى كىرا تچىت

آكوبا اشىكت كە لابانىش چىك گوشقا انت: “آكوبا مئى پتىي سەجىھىن مال و هستى پۇشتا كىشتىك. چە مئى پتىي مالان وتا چۈرۈن پس لابانىش نىمكى شىتت و زىنگىن آكوبىي نىمكى. ¹ اى ڈۇلا آكوب سك سىر و آباد بوت و بالاهىن رەگانىي واهىند بوت. گلۇم و مۇلۇد و اشتىر و ھەرى ھم باز بوت.

³ گرا ھداوندا گون آكوبا گوشت: “وتى پت و پېرىك و سىيادانى مۇلکا واتىر كن. من گون تئو گون آن.“ ⁴ آكوبا پە راهىل و لىپاها كىلۋى دېم دات كە گىبانا، منى رەمكىي كەھىجا بىانت. ⁵ گون آيىان گوشتى: “من گىدان كە شەمئى پت مانى پىسرى پئيما نچاريت. كە من گون وتى سەجىھىن واك و توانا پە شەمئى پتانا كار كىرتگى،

o Hodáyá mani mozz dát.” Gorhá é chokkay námi Issákár¹⁹ kort. Lyáh padá lápporr but o shashomi randá pa Ákubá mardénchokké áwɔrti.²⁰ Gorhá Lyáhá gwasht: “Hodáyá maná kimmatién sawgáté bakshátag. Nun mani mard mani ezzatá kant ke man pa áiá shash mardénchokké áwɔrtag.” Gorhá chokkay námi Zebulun²¹ kort.

²¹ Moddatéá rand Lyáhá janénchokké áwɔrt o áiay námi Dinah kort. ²² Nun Hodá Ráhílay tráragá kapt, áiay némagá delgoshí gwar kort o chokké barksháti. ²³ Ráhíl lápporr but o mardénchokké áwɔrti. Gwashti: “Hodáyá mani kamsharapi dur kortag.” ²⁴ Paméshká chokkay námi Issop²⁵ kort. Gwashti: “Hodáwand maná dega mardénchokké ham bedayát.”

Ákub máldára bit

²⁵ Wahdé Ráhílá Issop áwɔrt, Ákubá gón Lábáná gwasht: “Nun maná razá beday ke wati jenday dhéhá wáttarrakanán.²⁶ Paéjan ochokkánigiketai hezmaton kortag, eshán maná beday ke zuránesh o rawán. Taw wata zánay ke man pa taw chinchk kár kortag.” ²⁷ Lábáná gwasht: “Maná ezzat beday. Dazbandia kanán hamedá bedár. Man pál²⁸ jatag o maná ésarpadi rasetag ke Hodáwandá pa taigi maná barkat dátág.” ²⁸ Padá gwashti: “Wati mozzá begwash, tará dayáni.”

²⁹ Ákubá gwasht: “Taw zánay ke man che paymá pa taw kár kortag o tai mál o dalwat man chón sharr dáshtagant. ³⁰ Cha mani áyágá pésar tará kammok hastat o nun sakk báz butagant. Har jáh ke man wati pád ér kortag, Hodáwandá tará hamódá barkat dátág. Bale man kadi pa wati jenday lóggá káré bekánán?” ³¹ Lábáná just kort: “Tará ché bedayán?” Ákubá passaw tarrént: “Maná hecc maday, bale agan é yakkén kárá pa man bekanay, gorhá man angat tai ramagay shepánki o páspániá kanán.³² Bell maróchi tai sarjamén ramagáni nyamá gardán. Sajjahén thekk thekkén espétpas o syáhén gwarándh o sajjahén thekk thekkén syahpasán jetá kanán. É mani mozza bant. ³³ Bándáróch agan hamémozzá becháray ketawmaná dátág, mani rásti o tachki wat pa man gwáhia dant. Agan taw mani kerrá anchén syahpasé dar gétk ke

¹⁸ گرالیاها گوشت: “من وقى مۆلد وقى مۆدارا دات و ھۇدايا منى مۆز دات.” گزا اے چىكى نامى ايساكار²⁹ كرت. ¹⁹ لياه پدا لابپۇر بوت و شىشى زندا په آكىبا مردىن چىكى آورتى. ²⁰ گزا لياما گوشت: “ھۇدايا منا كىمەتتىن سئوگاتى بىكشاتىگ. نون منى مرد منى اىزتا كنت كه من په آيىا شىش مردىن چىك آورتىگ.” گزا چىكى نامى زبۈلۈن²¹ كرت. ²¹ مۇنتىرا زند لياما جىنچىن چىكى آورت و آيىتى نامى دىئە كرت. ²² نون ھۇ راھىلىش ترانگا كېتى، آيىتى نىمكىا دلگوشى گور كرت و چىكى نىكشاتى. ²³ راھىل لابپۇر بوت و مردىن چىكى آورتى. گوشتى: “ھۇدايا منى كىمەتتىن سئوگاتى بىكشاتىگ.” ²⁴ پىمېشكا چىكى نامى اىسپ²⁵ كرت. گوشتى: “ھۇداوند منا دىگە مردىن چىكى هم بىلەتات.”

آکوب مالدارا بىت

²⁵ وھىء راھىلا اىسپ آورت، آكىبا گون لابانا گوشت: “نون منا رىزا بىلەتى كه وقى جىندىز ڈىھا وائز²⁶ كانان.²⁶ په اے جىن و چىكىانىگى كه تىشى ھەممۇن كرتىگ، إشان منا بىلەتى كه زورايش و رۇوان. تىۋوت زائىتى كه من په تۇ چىنچىك كار كرتىگ.” ²⁷ لابانا گوشت: “منا اىزت بىلەتى. دىزىندى كىنان ھىدا بادار. من پال²⁸ جىتگ و منا سەرپىدى رىستىگ كە ھۇداوندا پە تىشىگى منا بىرتك داتىگ.” ²⁹ پدا گوشتى: “وقى مۇزا بىكىش، ترا دىئىانى.” ²⁹ آكىبا گوشت: “تۇ زائىتى كە من چە پېيمىپا بئۇ كار كرتىگ و تىئى مال و ڈالوت من چىن شەر داشتىغانت.³⁰ چە منى آيىغا پېسىر ترا كەمك هستات و نون سك³¹ باز بورتكانت، هر جا كە من وقى پاد اىر كرتىگ، ھۇداوندا ترا ھەمۇدا بىرتك داتىگ. بىلە من كىدى پە وقى جىندىز لۇزگا كارى بىكىن؟” ³¹ لابانا چىت كرت: “ترا چىز بدەيان؟” آكىبا پەسۇر تىرىتىن: “منا ھەج مەتى، بىلە اگىن اے يېڭىن كارا پە من بىكىنى، گزا من آنگت تىشى رىمگەش سپانكى و پاپسپانىا كىنان.³² بىلە مرۆچى تىشى سرجەتىن رىمگەش نىاما كىدان. سەجھىن ٹىك ٹېڭىن ايسپىتىس و ساپاھين گوراڭ و سەجھىن ٹىك ٹېڭىن سېھىپسان جىتا كىنان. اى منى مۆزبىنت.³³ بادرا رۆچ اگىن ھەم مۇزا بچارەتى كە تۇ منا داتىگ، منى راستى و

18:30 ايساكارى لېز چە مۇتى لېزا جۈز بورتك. 20:30 زبۈلۈنى مانا ”سۇوگات و تىتكى“ يا ”اىزت“ اىت. 24:30 اىسپىتى مانا اىت: ”اگىش بىكىنات“ و گون دور كىنگىز لېزا ھەنر ئىتكى اىت. 27:30 يال، بىزان لاثرى، بىش و شەرتىنى، ماڭى. دېمىتى ھالىتى زانگ يال گىشىتىنىڭ ھاترا پال جىنگ بىت.

²³ Esák cha ódá dém pa Bérshébahá shot. ²⁴ Hamá shapá Hodáwand áiay démá záher but o gwashti: “Man tai pet Ebráhémay Hodá án. Mators, chéá ke man gón taw gón án. Man wati hezmatkár Ebráhémay sawabá tará barkata dayán o tai nasl o padréchá gésħá gésħa kanán.” ²⁵ Esák ódá korbánjáhē addh kort o Hodáwanday námi tawár kort. Wati gedáni hamódá mekk kort o áiyah hezmatkárán hamódá cháté jat. ²⁶ اساك چە اوذا دىم پە بېرىشىتىها شت. ²⁴ هما شپا ھۇداوند آيىتى دىما زاهر بوت و گوشتى: ”من تىئى پت ابراهىمەس ھۇدا آن. مەتىرس، چىنا كە من گون تۇ گون آن. من وقى ھەزمەتكار ابراهىمەس سئۇپا ترا بىرگە دىيان و تىشى نسل و پىدرىچا گىشىا گېشى كىنان.“ ²⁵ اساك اۇدا كېرىجانجاهە آذى كرت و ھۇداوندئى نامى تىوار كرت. وقى گىدانى ھەمۇدا مىڭ كرت و آيىتى ھەزمەتكاران ھەمۇدا چاتى جەت.

Esák o Abimalekay ahd o paymán

²⁶ آيىمەلک چە گارا وقى سلاھكار آغۇزە و وقى پئوچە سەلسەركەپپىكولىشە هەراماھىي اساكىشى كىرا اتىك. ²⁷ اساك اچ آيان جىشت كرت: ”شىما گون من دۇزمىنى كرت و منا چە وقى كىرا گلىنىت. نون چىا منى كىرا آتىكتى؟“ ²⁸ آيان پەشىر تىرىتىن: ”ما شەرىئىس سرا دېستىگ كە ھۇداوند گون تۇ گون اىت، پەيىشىكا ما گوشتى كە باید ايت مەشىتى نىاما كىسم و سۇنگىدە بىت. بىا آهد و پېيمانى بىندين²⁹ كە تۇ مارا آزار نىئىتىش، اچچۇ كە ما ترا آزار نىدانگ و گون تۇ شەر بوتىگىن و ترا پە سلامتى و اینمىن چە وقى كىرا رەھاگە كرتىگ. نون ما گىدىن كە ترا چە ھۇداوندئى نىمكىا بىرتك رەستىگ.³⁰ گزا اساكىپە آيان مەھمەنپىشى كرت و آيان وارت و نۇشتى.³¹ Domi sobhá máhallaş pád átkant o Esák o Abimaleká gón yakdegará sawgend wárt. Esák mardom rahádag kortant o á, cha Esákay kerrá pa salámati o émeni shotant.

³² Hamá rõchá Esákay hezmatkár átkant o wati jatagén chátay bárawá hálesh dát. Gwashtesh: ”Má áp dar gétkag.“ ³³ Esák é chátay nám Shébahá^{*} kort o tán róche maróchigá á shahrá Bérshébahá^{*} gwashant. چاشتى نام شىئىتى كرت و تان رۆچ مۇزىچىكا آ شەرە بېرىشىتى كە گوشتى.

ايسوئى دو جىن

³⁴ Wahdé Issuy omruchellsálbut, gón Hittikabilahay Behiri námén mardéyi جىنك يودىت و هېتىي ايلۇئىشە جىنك بېيەمتا سۈرى كرت. ³⁵ ايسوئى اى جنان، اساك و رېڭىڭ ئىزدگى زەنگى ئازاب كرت.

30:18 Issákárav labz cha mozzay labzá jórjh butag.

30:20 Zebulunay máná ”sawgát o théki“ yá ”ezzat“ ent.

30:24 Issopay máná ent: ”Á gésħ bekánát“ o gón dur kanagay labzá ham nazzik ent.

30:27 Pál, bezán láthari, bay o shartbandi, másag. Démay halay zánag yá gisséhagay háterá pál janaga bit.

33:26 بېرىشىتى، بىزان سۇنگىدە باھېت.

26:33 Shébahá, bezán sawgend yá hapt. 26:33 Bérshébahá, bezán sawgenda chát yá hapténáni chát.

إِسَاكْ آكُوبَا بِرْكَةُ دَنْت

27 Wahdé Esák pir but, chammi nezór butant o maymia nakort. Yakk róché wati masterén chokk, Issui lóthet o gwashti: “Oo mani chokk!” Áiá gwasht: “Ji.”² Esáká gwasht: “Bechár, man pir án o nazánán kojám róchá merán.”³ Paméshká wati seláhán, wati tirdán o kamáná bezur o gyábáná beraw o pa man shekáré bekan.⁴ Washtámén waragé pa man tayá kan o byár ke bwarán o cha marká pésar tará barkat bedayán, anchén waragé ke maná dósta bit.”

⁵ Wahdé Esák gón wati chokk Issuá habará at, Rebekká áyáni habarár gós̄h dáragá at. Issui ke pa shékárá janag o áragá gyábáná shot,⁶ Rebekkáyá gón wati chokk Ákubá gwasht: “Bechár, man eshkot ke tai petá gón tai brát Issuá gwasht:⁷ Pa man shekáré bekan o byár o washtámén waragé addh kan ke bwarán o cha marká pésar Hodáwanday bárgáhá tará barkat bedayán.⁸ Mani chokk! Nun mani habará sharr delgós̄h kan o hamé paym ke man tará gwashán, anchó bekan;⁹ Beraw o cha ramágá pa man do sharrén shenekk byár ke man pa tai petá washtámén waragé addh kort bekanán, hamá paymá ke áiá dósta bit.¹⁰ Padá bar o wati petá beday ke bwártesh o cha marká pésar tará barkat bedant.”

¹¹ Ákubá gón wati mát Rebekkáyá gwasht: “Bale mani brát Issuay badaná báz poth per ent o mani jáñ sáp ent.¹² Agan mani pet maná dast per bekant, gorhá? Man áiay chammán prébkáré bán o barkatay badalá nálaté wati sará kárán.”¹³ Mátá gwasht: “Mani chokk! Tai badalá nálat mani chakká kapát. Bass mani habará gós̄h dár, beraw o shenekkán byár.”

¹⁴ Gorhá Ákubshot, shenekki gept o wati mátay kerrá áwɔrtant o mätá washtámén waragé hamá paymá addh kort te Ákubay petá wassha but.¹⁵ Rebekkáyá wati masterén chokk Issuay hamá sharrén god ke lögá áiay kerrá éatan, zort o wati kasterén chokk Ákubay gwará dátant.¹⁶ Ákubay gardenay bépohtén jágh o dasti gón shenekkáni póstá pós̄hetant.¹⁷ Nun addh kortagén washtámén warag o nagani wati chokk Ákubay dastá dátant.¹⁸ Ákub wati petay kerrá shot o gwashti: “Mani peti!” Esáká gwasht: “Ji mani chokk! Taw kay ay?”¹⁹ Ákubá gwasht: “Man Issu án, tai awali chokk. Man hamá paymá kort ke taw gwashtagat. Pád á, benend o cha mani shekárá chizzé bwar ke maná barkat dát bekanay.”²⁰ Esáká wati chokk jost kort: “Mani chokk! Chó zutt taw chón shekár dar gétk?”

وهدے إِسَاكْ پِيرْ بُوت، چمّي نزور بُوتنت و مئيسي نکرت. يكْ رَقْچَه و تى مِسْتَرِينْ چُكَ، ايسوسي لوشت و گوشتشي: ”او مني چُكَ!“ آليا گوشت: ”جي.“² إِسَاكْ گوشت: ”بچار، من پير آن و نزانان كجام رَقْچَه مِرَان.“³ پِيمَشَكَا و تى سلاهان، و تى تيودان و كمانا بزور و كيابانا بثؤ و په من شكارے بكن.⁴ و شتامين و رگے په من تيئار كن و بيار كه بوران و چه مركا پيسرا ترا بركت بيديان، آنچين و رگے كه منا دوست بيت.

⁵ وهدے إِسَاكْ گون و تى چُكَ ايسواهيرات، رِيكَا آياني هبران گوش دارگا آت، ايسو كه په شكارئ جنگ و آرگا گيابانا شست.⁶ رِيكَايا گون و تى چُكَ آكوبَا گوشت: ”بچار، من إشكَت كه تيئي پتا گون تشي برات ايسووا گوشت:⁷ په من شكارے بكن و بيار و شتامين و رگے آذن كه بوران و چه مركا پيسرا هداوندانه بارگاهاترا بركت بدیان.⁸ مني چُكَ! نون مني هيراشر لدکوش کن و همس پيشم که من ترا گوشان، آنجو بكن:⁹ بثؤ و چه رمگا كرت بكتان، هما پيشما كه آليا دوست بيت.¹⁰ پدا برو و تى پتا بدئش كه بوارتish و چه مركا پيسرا ترا بركت بدن.“

¹¹ آكوبَا گون و تى مات رِيكَايا گوشت: ”بله مني برات ايسوئي بدان باز پُت پر انت و مني جان ساپ انت.¹² اگن مني پت منا دست پر بكتن، گرا؟ من آييچ چمان پرييکاره بان و بركتش بدلًا نالئي و تى سرا كاران.“¹³ ماتا گوشت: ”مني چُكَ!“ تىي بدلًا نالئ مني چكاكپات. بس مني هيرا گوش دار بثؤ و شنکان بيار.“

¹⁴ گرا آكوب شت، شنکي گپت و تى ماتئي گرا اورتنت و ماتا و شتامين و رگے هما پيشما آذن كرت كه آكوبئي پتا بش بوت.¹⁵ رِيكَايا و تى مِسْتَرِينْ چُكَ ايسوئي هما شرئن گد كه لوكا آييچ كرا ايز انت، زرت و تى كسترين چُكَ آكوبئي گورا دانت.¹⁶ آكوبئي گردئش بېپئين جاگه و دستي گون شنکانى پوستا پوشتنت.¹⁷ نون آذن كرتگين و شتامين و رگ و نگى و تى چُكَ آكوبئي دستا دانت.¹⁸ آكوب و تى پيشي گرا شت و گوشتشي: ”مني پتا“¹⁹ إِسَاكَا گوشت: ”جي مني چُكَ!“ توئى ئاشي؟²⁰ آكوبَا گوشت: ”من ايسو آن، تىي ائولى چُكَ. من هما پيشما كرت كه توئى كوشتكا، باد آـ بند و چه مني شكارا چيز بور كه منا بركت دات بکش.“²⁰ إِسَاكَا

sará zahr gept o gwashti: “Záná man Hodá án ke tai démon dáshtag ke chokk mayaráy?”³ Ráhilá gwasht: “Esh ent mani móled Bellah. Gón eshiá wapt o wáb bekán ke pa man chokk byárit o áiay barkatá maná ham awlád bebit.”

⁴ Gorhá Ráhilá wati móled Bellah pa jani Ákubárá dát o Ákubá gón áiay wapt o wáb kort.⁵ Bellah lápporr but o pa Ákubá mardénchokké áwɔrti.⁶ Gorhá Ráhilá gwasht: “Hodáyá mani dádrasi^{*} kortag. Mani peryati gósh dáshtag o maná chokké dátagi.” Paméshká áiay námi Dán^{*} kort.

⁷ Ráhilay móled Bellah padá lápporr but o pa Ákubá dega mardénchokké áwɔrti.⁸ Gorhá Ráhilá gwasht: “Maná gón wati gohárá mazanén jang o jérhahé butag o man katthetag.” Paméshká é chokkay námi Naptálí^{*} kort.

⁹ Bale wahdé Lyáhá dist ke man chokk áwɔrt nakanán, wati móled Zelpahi chest kort o pa jani Ákubárá dát.¹⁰ Gorhá Lyáhay móled Zelpahá pa Ákubá mardénchokké áwɔrt o¹¹ Lyáhá gwasht: “Chónén wasshén bahté!” Paméshká é chokkay námi Ján^{*} kort.¹² Lyáhay móled Zelpahá pa Ákubá dega mardénchokké áwɔrt.¹³ Gorhá Lyáhá gwasht: “Man sakk gal án. Janénán mani nám kortag ‘Galátun.’” Paméshká chokkay námi Ásher^{*} kort.

¹⁴ Gallahay rón o móshay wahdá Ruben shot o dhagáréa lahtén mehrkáhi^{*} dar gétk o pa wati mát Lyáhá áwɔrt. Gorhá Ráhilá gón Lyáhá gwasht: “Cha wati chokkay mehrkáhán maná kammé beday.”¹⁵ Bale Lyáhá gwasht: “Taw mani mard bortag, bass naent? Nun mani chokkay mehrkáhán ham pacha geray?” Ráhilá gwasht: “Sharr ent, tai chokkay mehrkáháni mozzá, enshapi Ákub gón taw bwapsit.”¹⁶ Gorhá wahdá Ákub bégáhay wahdá cha dhagárá per tarret, Lyáh dhanná áiay démá dar átk o gón áiá gwashti: “Gón man bwaps ke man wati chokkay mehrkáháni badalá tará keréh kortag.” Gorhá á shapá Ákubá gón Lyáhá wapt o wáb kort.¹⁷ Hodáyá Lyáhay peryát gósh dásht o Lyáh lápporr but o panchomi randá pa Ákubá mardénchokké áwɔrt.¹⁸ Gorhá Lyáhá gwasht: “Man wati móled wati mardárá dát

² آكوب آييچ سرا زهر گپت و گوشتش: ”زانآ من هلدا آن كه تيئي دینمن داشتگ كه چُكَ مئاريئي؟“³ راهيلا گوشت: ”ايش انت مني مولد بيله، گون إشيا و پيت و واب بكن كه په من چُكَ باريات و آييچ بركتا منا هم اولاد ببيت.“

⁴ گرا راهيلا وتي مولد بيله به جنى آكوبارا دات و آكوبَا گون آبيا و پيت و واب كرت.⁵ بيله لابپُر بوت و په آكوبَا دگه مردين چُكَ آوري.⁶ گرا راهيلا گوشت: ”هذايا مني دادرسي^{*} كرتگ، مني پرياتي گوش داشتگ و منا چُكَ داتگ.“ پيميشكا آييچ نامي دان^{*} كرت.

⁷ راهيلاي مولد بيله پدا لابپُر بوت و په آكوبَا دگه مردين چُكَ آوري.⁸ گرا راهيلا گوشت: ”منا گون و تى گهارا مدين جنگ و جيزه بوتگ و من گيتنگ.“ پيميشكا آييچ نامي نتالي^{*} كرت.

⁹ بله و هده ليها ديسست كه من چُكَ آورت نكتان، وتي مولد زلپهي چست كرت و په جنى آكوبارا دات.¹⁰ گزا لياهه مولد زلپهي په آكوبَا مردين چُكَ آورت و¹¹ ليها گوشت: ”چونين وشن بنهت!“ پيميشكا آييچ نامي جاد^{*} كرت.¹² لياهه مولد زلپها په آكوبَا دگه مردين چُكَ آورت.¹³ گزا ليها گوشت: ”من سک گل آن. جينيان مني نام كرتگ ‘Galatun.’“ پيميشكا چُكَ نامي آشير^{*} كرت.

¹⁴ گلهه رون و موشئي و هذا روين شت و ڈگارنا لهتین مهرکاهي^{*} در گيتك و په وتي مات ليها آورت. گرا راهيلا گون ليها گوشت: ”چه و تى چُكَ مهرا گاهان منا كمسه بدئ.“¹⁵ بله ليها گوشت: ”شون مني مر برتگ، سَنْ نهاءت؟ نون مني چُكَ مهرا گاهان هم پچ گوش؟“ راهيلا گوشت: ”شَرْ انت، تىي چُكَ مهرا گاهان هم پچ گوش؟“ راهيلا گوشت: ”شَرْ انت، گرا و هده آكوب بيكاهه و هدا چه گلارا بيرتت. لياه ڈنآييچ دينما در آنك و گون آليا گوشت: ”گون من بوس كه من وتي چُكَ مهرا گاهان بدللا ترا كريه كرتگ.“ گزا آشپا آكوبَا گون ليها و پيت و واب كرت.¹⁷ هُدایا لياهه پرياتي گوش داشت و لياه لابپُر بوت و پنچمي زندنا په آكوبَا مردين چُكَ آوري.

¹⁶ دادرسي، بنان فكين پيسيله، هما شئور كه چه داگاهان كيت، داوري، انساپ.

¹⁷ داشت لبز چ دادرسيي لبزا جوز بونگ و مانا انت: ”آليا دادرسي كرتگ.“

¹⁸:30 نپالايي مانا انت: ”مني چنگ.“

¹⁹:30 جادشي لبز مانا انت: ”وشيهه.“

²⁰:30 آشئي مانا انت: ”گل و شادمان.“

²¹:30 مهرا كاه كه وئنلا و ريشي چز مردمي بالادا انت، انگريز زيانا mandrake.

²²Lábáná óday sajjahén mardom lóthetant o dáwaté kort.²³ Shap ke but, wati jenekk Lyáhi zort o Ákubay kerrá bort o Ákub gón áíá hór but.²⁴ Lábáná wati móled Zelpah wati jenekkárá dát ke áiy hezmatá bekant.²⁵ Sohb ke but, Ákubá dist ke way, é wa Lyáh ent. Gorhá gón Lábáná gwashti: “É chónén káré ke taw gón man kort? Man pa Ráhilá tai hezmat nakort? Taw chéá maná rad dát?”²⁶ Lábáná passaw dát: “May rasm énaent ke kasterén jenekká cha masteréná pésar sur bedayén.”²⁷ É suray haptágá purah kan, kasteréná ham tará dayén, bale pa man dega hapt sálá kár kan.”²⁸ Ákubá anchos kort o Lyáh haptagi purah kort o Lábáná wati á dega jenekk, Ráhil gón Ákubá sur dát.²⁹ Lábáná wati móled Bellah wati jenekk Ráhilárá dát ke áiy hezmatá bekant.³⁰ Ákub gón Ráhilá ham hór but. Ráhili cha Lyáhá dóstter at. Ákubá dega hapt sál pa Lábáná hezmat kort.

Akubay chokk

³¹ Wahdéd Hodáwandá dist ke Lyáh Ákubá nádóst ent, áírárá chokki dát, bale Ráhil santh o béawlád at.³² Lyáh lápporr but o mardéchokké áworti o chokkay námi Ruben *kort. Gwashti: “Hodáwandá mani bazzagi dist. Mani mard nun allamá maná dóstá dárít.”³³ Lyáh padá lápporr but o wahdéd mardéchokké áworti, gwashti: “Hodáwandá dist ke man nádósté án, paméshká maná é chokki ham dát.” Gorhá chokkay námi Shamun *kort.³⁴ Á padá lápporr but o wahdéd mardéchokké áworti, gwashti: “Nun, cha ed o dém mani mard maná dóstá dárít ke man pa áiy say mardéchokk áwotag.” Paméshká é chokkay námesh Láwi *kort.³⁵ Lyáh padá lápporr but o wahdéd mardéchokké áworti, gwashti: “Nun man Hodáwandá názénán.” Gorhá chokkay námi Yahudá *kort. Cha ed o rand chokkay áragi band but.

30 Wahdéd Ráhilá dist ke man pa Ákubá heccch chokk nayáwortag, wati goháray sará hasaddig but. Gorhá gón Ákubá gwashti: “Maná chokk o awlád beday, agan na mana merán.”² Ákub áiy

بوت, وتي جنک لياهي زرت و آکوبئش كزابوت و آکوب گون آيا هور بوت.²⁴ لابانا وتي مولد زلپه وتي جنکارا دات كه آيیش هزمتا بكت.²⁵ سُهَب که بوت، آکوبا ديسٽ كه وئى، اى وه لياه اين. گزا گون لابانا گوشتى: “اے چۈنن كارسٽ كە تۇ گون من كرت؟ من پە راهيلالا ئىئى ھزمت نكرت؟ تۇ چىنا منا رەد دات؟”²⁶ لابانا پىشى دات: “مئى رسى اى نەدانت كە كىسترىن جنکا چە مسترىنپىسر سور بىلەئىن.”²⁷ اے سورئى هېتىگى پوره كرٽ و لابانا وتي آن، كىسترىنما ترا دىئىن، بله پە من دىكە هېت سالا كار كن.”²⁸ آکوبا آنپش كرت و لياهىشە هېتىگى پوره كرٽ و لابانا وتي آن دىكە جنک، راهيل گون آکوبا سور دات.²⁹ لابانا وتي مولد بىلە وتي جنک راهيلارا دات كە آيیش ھزمتا بكت.³⁰ آکوب گون راهيلالا هم هور بوت. راهيلى چە ليالا دۆستىر ات. آکوبا دىكە هېت سال پە لابانا ھزمت كرت.

آکوبئش چۈك

وهدىءە ھداوندا ديسٽ كە لياه آکوبا نادۆست انت، آييارا چۈكى دات، بله راهيل سىنث و بى ائولاد ات.³² لياه لابپىر بوت و مەرينىن چۈكى اورتى و چۈكى نامى روپىن *كرت. گوشتى: “ھداوندا منى بىزگى ديسٽ. منى مرد نون آلاما منا دۆست دارىت.”³³ لياه بىدا لابپىر بوت و وەلە مەرينىن چۈكى اورتى، گوشتى: “ھداوندا دات.”³⁴ گزا چۈكى نامى شەمۇن *كرت. آپدا لابپىر بوت و وەلە مەرينىن چۈكى اورتى، گوشتى: “نون، چە إد و نېم منى مرد منا دۆست دارىت كە من پە آييا سىئە مەرينىن چۈكى اورتىگ.” پېشىشا اىچۈكى نامىش لاوى *كرت.³⁵ لياه بىدا لابپىر بوت و وەلە مەرينىن چۈكى اورتى، گوشتى: “نون من ھداوندا نازىتنان.” گزا چۈكى نامى يەھودا *كرت. چە إد و رند چۈكى آزىگى بىند بوت.

وهدىءە راهيلالا ديسٽ كە من پە آکوبا هېج چۈك نىياورتىگ، وتي گھارئى سراھسەيىگ بوت. گزا گون آکوبا گوشتى: “منا چۈك و ائولاد بىئى، اگن نه من مىران.”

29:32 Rubenay maná ent: “Bechár, mardéchokké”. Bale é labz gó Ebrániy dega labzéá hamtaurá ent o áiy maná ent: “Mani bazzagi dist.”
29:33 Shamun labz cha “eshkonagay” labzá jórh butag o maná enti: “Eshkonók”.
29:34 Láwiay maná ent: “Lecchetagén”.
29:35 Yahudáay labz cha názénagay labzá jórh butag o maná enti: “A názénaga bit”.

32:29 روپىشى مانا انت: “بچار، مەرينىن چۈكى”. بله اى لىز گون ابرانىش دەگلىپىزا هەمتوار انت و آيىشى مانا انت: “منى بىزگى اى ديسٽ”.
33:29 شەمۇنى لىزچە اشىنكىلى لىز جۇزۇرتىگ و مانا انتى: “اشىنكى”.
34:29 لاۋىتى مانا انت: “يېچىگىن”.
35:29 يەھوداىلى لىز چە نازىتنىڭلى لىز جۇزۇرتىگ و مانا انتى: “آنازىتنى بىت”.

Passawi dát: “Hodáwandá, tai Hodáyá maná sóbén kort.”²¹ Gorhá Esáká gón Ákubá gwasht: “Mani chokk! Nazzikter byá ke man tará dast per kort bekanán o bezánán ke pa rásti taw mani chokk Issu ay yá na.”
تىرا داست پىركت بىكان و بىزانان كە پە راستى تۇ منى چۈك ايسو ائىنه يانه.”
22 آکوب وتي پت إساكى نېيگا شت، پتا دست پىركت و گوشت: “ئىشارا آکوبئىگ اىنت، بله دست ايسوئىگ اىنت.”
23 Esáká آکوب pajjáh nayáwort، chéá ke nun Ákubay dastán Issuayg paymá báz poth per at. Gorhá Esák Ákubay barkat dayagá lagget.²⁴ Esáká jost kort: “Pa rásti taw mani chokk Issu ay?” Áiy passaw dát: “Haw.”²⁵ Gorhá gwashti: “Mani chokk! Cha wati shekárá kammok byár ke bwarán o randá tará barkat bedayán.” Ákubá warag áwortant o áiy wárt. Sharábi ham áwort o Esáká wárt.²⁶ Nun petá gwasht: “Mani chokk! Edá byá o maná bechokk.”²⁷ Ákub áiy nazzikká shot o chokketi. Esáká ke áiy godáni bó lagget, Ákubi barkat dát o gwashti:

“Bechár, mani chokkay bó
chó hamá gyábánay washbóá ent
ke Hodáwandá barkat dáttag.

28 Hodá tará cha ásmánay nód* o
zeminay séri o hazgáriá
béhesáb dán o tázagén sharáb bedayát.

29 Kawm tai hezmatá bekanántant o
ráj tai démá kóndhán kapátant.

Wati brátáni wájah bátay o
tai mátay chokk

tai démá kóndhán kapátant.
Harkas tará nálata kant,

wat nálati bát o
harkas ke tará barkata dant,

áiy barkat berasát.”

Issu barkata lóthit

30 Esáká Ákubay barkat dayag halás kortagat o Ákub noki cha wati pet Esákay kerrá shotagat ke áiy brát Issu cha shekárá átk.³¹ Áiy ham washtámén waragé addh kort o pa wati petá áwort. Gwashti: “Mani pet!

27:28 Nód, bezán nambi.

فتى چۈك جۇست كرت: “منى چۈك! چۈزىت تۇ چۈن شكار در گېتكى؟ پىشىو دات: “ھداوندا، تېقى ھدايا منا سۆبىن كرت.”²¹ گزا إساكا گون آکوبا گوشت: “منى چۈك! نېيگىر بىا كە من ترا داست پىركت بىكان و بىزانان كە پە راستى تۇ منى چۈك ايسو ائىنه يانه.”
22 آکوب وتي پت إساكى نېيگا شت، پتا دست پىركت و گوشت: “ئىشارا آکوبئىگ اىنت، بله دست ايسوئىگ اىنت.”
23 Esáká آکوب pajjáh nayáwort، چىنا كە نون آکوبئىش دستانى پىشما باز پۇت پە آرت. گزا إساك آکوبئى بىكت دىيىكا لىگت.²⁴ إساكا جۇست كرت: “پە راستى تۇ منى چۈك ايسو ائىنه؟ آييا پىشىو دات: “ھۇ.”²⁵ گزا گوشتى: “منى چۈك! چە وتي شكارا كەمك بىار كە بۆران و زىدا ترا بىركت بدئيان.”²⁶ آکوب ورگى آورتىت و آييا وارت. شرابى هم اورت و إساكا وارت. 26 نون پتا گوشت: “منى چۈك! إدا بىا و منا بىپك.”²⁷ آکوب آيىشى نېيگا شت و چۈكى. إساكا كە آيىشى گەدانى بۆ لىگت، آکوبى بىكت دات و گوشتى: “بچار، منى چۈكى بۆ چۈكى بشۇدا انت، چۈھما گىيابانىشە و بشۇدا انت كە ھداوندا بىكت دانگ.”²⁸ ھۇ ترا چە آسمانى نۇد* و زەمينىش سېرىي و ھەگاريا بېھساب دان و تازىگىن شاب بدئيات.

29 كشوم تېقى ھزمتا بىكتانت و راج تېقى دىيما كۈندىن كېباتنت. وتي براتانى واجه بائىش و تېقى مائىش چۈك تېقى دىيما كۈندىن كېباتنت. هەركىس ترا نالىت كەت، وت نالىتى بات و هەركىس كە ترا بىكت دنت، آييا بىكت بىرات.”
30 إساكا آکوبئى بىكت دىيىگ هلاس كرتىگأت و آکوب توکى چە وتي پت إساكى كېاشتىگأت كە آيىشى بات ايسو چە شكارا آنک. ³¹ آييا هم وشتمانىن ورگى آذَّ كرت و پە وتي بات اورت.

ايسو بىكت لۇتىت

30:27 نۇد، بىران نېمبى.

Pád á, benend o cha mani shekárá chizzé bwar ke maná barkat dát bekayan.”³² Áiy pet Esáká gwasht: “Taw kay ay?” Áiy passaw dát: “Man tai chokkán, Issuán, tai awali chokk.”³³ Nun Esáká baláhén larzagé jána kapt o gwashti: “Gorhá á kay at ke shekáré jat o pa man áworti o man tai áyágá damáné pésar wárt o áiára barkat dát? O allam áiá barkata rasit.”

³⁴ Wahdé Issuá wati petay habar eshkotant, baláhén peryáté jati. Gón wati petá gwashti: “Maná barkat day, mani pet! Maná ham barkat beday.”³⁵ Bale Esáká gwasht: “Tai brát pa makr o préi átk o tai barkati bort.”³⁶ Issuá gwasht: “Páméshká námi Ákub ent.” É domi rand ent ke maná répénit. Pésará mani pédaeshi hakki* wárt o nun mani barkati bort.” Padá jostí kort: “Taw pa man hecc barkat pasht nagétkag?”

³⁷ Esáká gwasht: “Man áiárá tai wájah kortag o áiay sajjahén syád áiay hezmatkár kortagant. Man áiárá gón dán o tázagén sharábá rezk o rózíg bakshátag. Nun pa taw ché korta kanán, mani chokk?”³⁸ Issuá gón wati petá gwasht: “Mani pet! Tai kerrá barkat hamé yakkén at? Maná ham barkat beday, mani pet!” O Issuá zár zárá grét.

³⁹ Áiy pet Esáká gwasht:

“Tai hankén cha zeminay séri o hazgáriá békábra bit o
cha borzén ásmánay nódán ham.

⁴⁰ Taw pa zahm wati rózígá dara géjáy o
wati brátay hezmatá kanay,
bale wahdé bézará bay,
wati brátay jogá*
cha wati gardená kasshay o chagala dayay.”

⁴¹ Cha hamá wahdá Issuá pa Ákubá kénag delá dásht, hamá barkatay sawabá ke petá áiárá dáttagat. Delá gwashti: “Mani petay porsay róch nazzikk ant. Randá wati brát Ákubá koshán.”

گوشتی: “منی پت! پادآ, بند و چه منی شکارا چیزے بور که
منا برکت دات بکنی.”³² آییئه پت اساكا گوشت: “توک کئ
ائے؟ آییا پسّو دات: من تئی چُک آن, ایسو آن, تئی ائولی
چُک.”³³ نون اساکا بلاهین لرذگے جانا پت و گوشتی: “گک آ
کئے آت که شکارے جت و په من اورتی و من تئی ایکا دمانے
پیسر وارت و آییارا برکت دات؟ و ال آییا برکت رسیت.”
و هدیه ایسو وتی پتے هبر اشکنت, بلامین پریاتی جتتی.
گون وتی پتا گوشتی: “منا برکت دئی, منی پت! منا هم برکت
بدئی.”³⁵ بله اساكا گوشت: “تئی برات په مکر و پریب آتك
و تئی برکتی بُرت.”³⁶ ایسو گوشت: “پمیشکان نامی آکوب
انت.* اے دومی رند انت که منا رینتیت. پیسرا منی پنداشی
ھکَی* وارت و نون منی برکتی بُرت.” پدا جستی کرت: “نش په
من هچ برکت پشت نگیتکگ؟”

³⁷ اساكا گوشت: “من آییارا تئی واجه کرتگ و آییئ سخھین
سیدا آییئ هزمتکار کرتک انت. من آییارا گون دان و تازگین
شرابا رزک و روزیگ بکشانگ. نون په توچے کرت کنان,
منی چُک؟”³⁸ ایسو گون وتی پتا گوشت: “منی پت اتئی کرا
برکت همسی یکین ات؟ منا هم برکت بدئی, منی پت!” و ایسو
زار زارا گرت.

³⁹ آییئ پت اساكا گوشت:
“تئی هنکین چه زمینتے سیری و ھزگاریا بیمهٰ بیت و
چه بُرزن آسمانتے نوران هم,
تئو په زهم وتی روزیگا در گیجئے و
وتی برائیتے هزمتا کئی,
بله وهدے بیزار بئی،
وتی برائیتے جُگا*

چه وقتی گردنَا کشئے و چَگَل دئیئے.”
چه هما و هدا ایسو په آکوبا کینگ دلا داشت, هما برکتی
سُوئیا که پتا آییارا داتکات. دلا گوشتی: “منی پتے پُرسَے
روچ نزیک انت. زندا وتی برات آکوبا کُشن.”

^{27:36} Ákubá labz gón Ebráni zobanay do labzá nazzikk ent ke yakkéay maná “páday punzá gipt” ent o domiay maná “páday kashhók” yá “rán kanók” ent.

^{27:36} Pédáeshi hakk, bezán awalchokkiay hakk ke awali chokkay bahr géshter butag.

^{27:40} Jog dáre ke pa zeminay nangár kanagá do gókay gardená bandanti.

^{36:27} آکوبیت لب گون ابرانی زبانی دلبرا نزیک انت که یکینتے مانا
”پادنچا کیت“ انت و دومینت مانا ”پادنچا کیت“ یا ”ران کنک“
انت.

^{36:27} پنداشی ھک, بیان انولچکیتے ھک که ائولی چکتے بھر گیشتر
بورنگ.

^{40:27} جُگ دارے که په زمینتے ننگار کنگا دو گوشتے گردنَا بنلننتی.

Baláhén sengé chátay dapá at.³ Wahdé sajjahén ramag ódá moccha butant, shepánkán á seng cha chátay dapá kenzént, pas ápa dátant o seng padá hamá jágháhá, chátay dapá éra kort.⁴ Ákubá gón áyán gwasht: “Brátán! Shomá kojig ét?” Passawesh dát: “Háránay mardom én.”⁵ Ákubá just kortant: “Shomá Náhórav chokk Lábáná pajjáha kárít?” Áyán gwasht: “Haw, zánéni.”⁶ Ákubá just kort: “Lábán dráh o salámat ent?” Áyán passaw dát: “Haw, dráh o salámat ent o esh ent áyay jenekk Ráhil gón pasán pédák ent.”⁷ Ákubá gwasht: “Bechár, róch angat borz ent o ramágáni mocch bayagah wáhd naent. Pasán áp bedayét o káhcharán barét.”⁸ Passawesh dát: “Tánke sajjahén ramag mocch mabant o seng cha chátay dapá kenzénag mabit, má pasán áp dáta nakanén. Randá ápesha dayén.”

هم چاتا آپ دانتت. بلاهین سِنگے چاتئے دپا آت.³ وهدے سجهین زمگ اوذا مج بوتنت, شپانکان آسِنگ چه چاتئے دپا کنزننت, پس آپ دانتت و سِنگ پدا هما جاگها, چاتئے دپا ایز کرت.⁴ آکوبا گون آیان گوشت: “براتان! شما کُجیگ ایت?” پسّوواش دات: “هارانی مردم این.”⁵ آکوبا گوشت کرنت: “شما ناهوئیتے چُک لابانا بچاه کاریت?” آیان گوشت: “ھنو, رانینی.”⁶ آکوبا جست کرت: “لابان دراھ و سلامت انت?” آیان پسّو دات: “ھنو, دُراھ و سلامت انت.”⁷ آکوبا چه چاتئے دپا جنک راهیل گون پسان پیداک انت.⁸ آکوبا گوشت: “بچار, روج آنگت بُرُز انت و زمگانی مج بشیگے وهد نهانت. پسان آپ بدئیت و کھچران بَرَیت.”⁹ پسّوواش دات: “تانکه سجهین رمگ مُچ مینت و سِنگ چه چاتئے دپا کنزننگ میت, ما پسان آپ دات نکننی. زندا آپش دنینی.”

⁹ آکوب آنگت گون آیان هبڑا آت که راهیل گون وتی پتئے پسان آتك و رَست. راهیل وتی پتے پسانی شپانک ات.

¹⁰ وهدے آکوبا تو ماتئے برات لابانی جنک راهیل و لابانی پس دیستنت, دم په چاتا شت, سِنگی چه چاتئے دپا کنزننت و توئی ناکوئے پسی آپ دانتت.¹¹ آکوبا راهیل چُکت و گون بُرُزین تنواریا گریوگی بِنَدَات کرت.¹² راهیلی هال دات که من تئی پتئے سیدا آن و رِبکائی چُک آن. راهیل تچانا شت و توی پتی هال دات.¹³ لابانا انچُوك که وتی کھازاتک آکوبیتے هال اشکت, تچانا آتك, آکوبی گورامیاز کرت, چُکت و توی لوگا بُری. آکوبا سجهین گپ گون لابانا جنتت و¹⁴ لابانا گون آییا گوشت: “تشو منی ڈُد و ھون ائی.” آکوب تان ماھینا آییئے کرا جلت.

آکوب گون لابانی جنگان سور کنت

¹⁵ گوا لابانا گون آکوبا گوشت: “بِلْي تشو منی سیدا ائی, بله په من مُپتا کار مکن. منا وتی مُڑا بگوشت.”¹⁶ لابانا دو جنین چُک هستات. مسترینتے نام لیاه ات و کَسْتَرِنَتے نام راهیل.¹⁷ Lyáhay chamm béjalwah atant bale Ráhil sharrangé at o dhill o báldá jalwanák at.¹⁸ Ákubá Ráhil dóst but, gwashti: “Agan maná wati kasterén jenekk Ráhilá bedayay, man pa taw hapt sálá kára kanán.”¹⁹ Lábáná gwasht: “Sharter ent ke man Ráhilá dega mardéay badalá tará bedayán. Hamedá mani kerrá bedár.”²⁰ Gorhá Ákubá pa Ráhilaygi tán hapt sálá kár kort, bale Ráhili anchó dóst at ke Ákubay delá é haptén sál purah lahtén róch atant.²¹ Nun Ákubá gón Lábáná gwasht: “Mani zálá maná beday. Mani haptén sál sarjam butagant o nun man gón áiá hór bayaga lóthán.”

بوتلگانت و نون من گون آییا ھزربئیگ لُونان.

آکوب تچیت و هارانا رئوت

Ákuba tachit o Háráná rawt

⁴² وهدے ریکایا هال رست که آییشے مسترین چُک ایسوا چے گوشتگ، وتي گسترن چُک آکوبی لوثت و گوشتی: "تئی برات ایسوا دل وش کرتگ که آکوبا گُشان و وتي بیرا گران.

⁴³ منی چُک انون منی هبرا بگر. زوٹ چه ادا بتج و هارانا، منی برات لابائش کرا بئو. ⁴⁴ چیزه و هدا هما ییش کرا بدار تانکه تئی برات وتي زهران ایبربارت. ⁴⁵ تئی برائی زه که ایز کاینت و آکارا بنهیمال کنک که تئو گون آیا کرتگ، من په توکلئو راه دئیان. گرا چه اوذا وائز کن و بیا. چنا یکین روجا من شما دوینان بیاهینان؟"

⁴⁶ نون ریکایا گون اساکا گوشت: "من اے هیتی جنینانی سوئا چه زندگی بیزار آن. اگن آکوب اچه ام مُلکیت جنکان، چه ام وژن هیتی جنکان یکے سانگ کرت، گرا من بمراتان."

28 اساکا آکوب لوزانیت و بركت دات. هُكمی دات

و گوشتی: "کنهانی جنکی جنکی جنکی سور کن. ² زوٹ پَدان آراما بئو، وتي ماتشے پت بتوانیت لوگا. همودا، گون وتي ماتشے برات لابائیت جنکیت سور کن. ³ پُروکین هُدا ترا بركت بدیات و پُرسمر کنات. ترا گیشا گیش کنات و تنو کومانی رُمسی باتشی. ⁴ هُدا ترا و تئی نسل و پدریتچا هما بركتا بدیات که ابراهیمارا داتگی، که هما سرگلایت و اند بیئ که انون اوذا درامدیتی پیشما زندگوازینگا ائی، هما سرگلایت و اند بیئ که انون اوذا بکشاتگان. ⁵ گرا اساکا آکوب راه دات و آکوب پَدان آراما بتوانیت ارماییش چُک لابائیت کرا شت. لابان، ایسو و آکوبیت مات ریکائیت برات آت.

⁶ Issu sahig but ke Esáká Ákub barkat dáttag o Paddán-Arámárahádag kortag ke hamódájané begipt. Á é gappá ham sahig but ke barkat dayagay wahdá Esáká Ákub hokm dáttag ke: "Kanháni jenekké sáng makan" o ⁷ Ákubá pet o mátay habar geptag o Paddán-Arámá shotag. ⁸ Nun Issu sarpad but ke Kanháni janén mani pet Esáká chinchok nádóst ant. ⁹ Paméshká Esmáélay kerrá shot o watí pésari janáni sará, Ebráhémay Esmáélén chokkay jenekki gept. Jenekkay nám Mahálat at o Nebáytay gohár at.

آکوبیت واب

Ákubay wáb

¹⁰ Ákub cha Bérshébahá dar átk o dém pa Háráná shot. ¹¹ Yakk jágahéá ke raset, shapá hamódá dáshti, chéá ke róch ér shotagat. Hamá jágahá sengé zort o saray chérái kort o tachk but. ¹² Wábé disti ta padánké* ke yakk saré zeminá enti o domí sar ásmáná o Hodáyá préshtag sara kapant o éra kapant. ¹³ Hodáwand cha padánká borzter óshtátagat. Gwashti: "Man Hodáwand án, tai pet Ebráhémay Hodá o Esáky Hodá. É zeminay sará ke taw annun waptágay, man eshiá tará o tai nasl o padrécháráy dayán." ¹⁴ Tai chokk o nomásag zeminay hákáni kesásá báza bant o shomá ródarátk o rónend o shomá o jonub, chárén nemágán tálána bét. Zeminay sajjahén kawm tai o tai nasl o padréchay sawabá barkata gerant. ¹⁵ Bechár, man gón taw gón án o har kojá ke raway tai chár o gozárá kanán o tará padá hamé sardhagárá kárán. Tánke man gón taw wati kawl purah nakortag, tará yalahá nadayán." ¹⁶ Ákub ke cha wábá pád átk, gón wat gwashti: "Béshakk Hodáwand hamé jágahá ent o man nazántag." ¹⁷ Torset o gwashti: "É jágah delá ápa kant. É allamá Hodáyá jenday lóg ent, arshay darwázag ent." ¹⁸ Domi sohlá máhalla Ákub pád átk, wati saray chéray sengi zort o chédage* addhi kort o rógeni per rétk. ¹⁹ Á jágahay námi Bayt-Él* kort. Chónáhá á shahray nám pésará Luz at.

²⁰ Nun Ákubá kawlé kort, gwashti: "É sapará ke man rawagá án, agan Hodá gón man gón bebit o mani páspániá bekant, agan maná pa waragá nagan o póshágá pocch bedant, ²¹ ke pa salámati per betarrán o watí petay lóga berasán, gorhá Hodáwand mani Hodá bit. ²² É seng ke man pa chédag mekk kortag, Hodáyá lóga bit. Harché ke tawe Hodá maná dayay, áiyah dahuakká allamá tará dayán."

Ákub Paddán-Aramá sara bit

29 Ákub ráh gept, shot o shot tánke ródarátki mardománi molká sar but. ² Ódá disti ta dashá chátó o say ramag chátay nazzikká waptag, chéá kemardomán éramag cha haméchátá ápa dátant.

^{28:12} Padánk cha dár, ásen yá semetth o heshtá jór kortagén padagé ke pa sar kapag o ér kapagá kária bandant.

^{28:18} Chédag, bezán pa neshán mekk kortagén yá kót kortagén seng o dhók.

^{28:19} Bayt-Él, bezán Hodáy lóg.

آکوب پَدان آراما سَر بَیت

آکوب راه گپت، شت و شت تانکه رُددراتکی مردمانی مُلکاسربوت. ² اوذا دیستی ته دشتا جاتے و سئے رمگ چاتئے نزیگا پیتگ، چنا که مردمان اے رمگ چه

^{12:28} 12 یدانک جه دار، آسن يا سیمث و هشتا جوڑ کرتگین یدگے که په سر کچ و ایز کیگا کاری بندنت.

^{18:28} چیذگ، بزان به بشان مک کرتگین يا کوت کرتگین سِنگ و ڈُوك.

^{19:28} 19 بیتایل، بزان هُدایت لُوگ.